

Kahramanmaraş
Belediyesi

Baskıya Hazırlayan
Cevdet KABAKCI

Tashih
Uzm. Murat ARAPGİRLİ

Takım No
978-605-85898-0-3

ISBN
978-605-85898-1-0

Baskı
Dergah Ofset İnş. Oto. San. Tic. Ltd. Şti.

Kapak / Sayfa Tasarım
Halil AYDIN
Şükran İŞÇİ

Görsel Yönetmen
Uzm. Eshabil YILDIZ
Mehmet CANLI

Fotoğraflar
KUDEB Arşivi
Yaşar ALPARSLAN Arşivi
Serdar YAKAR Arşivi
Sertaç AKKUŞ
H. Mehmet KERTEL
Mehmet KIRMIZIKAYA
Halil AYDIN

Mali İşler
Celal BOZDAĞ
Kadir ÇAKMAK
Beytullah KÖŞKER

İletişim Adresi
Kahramanmaraş Belediyesi
Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü
Tel.: (0344) 228 46 00
kultursosyal@kahramanmaras.bel.tr
www.kahramanmaras.bel.tr

Birinci Basım Mart 2013

Bu Eser Kahramanmaraş Belediyesi'nin Bir Kültür Hizmetidir.

Serdar YAKAR

KAHRAMANMARAŞ'IN ÖYKÜSÜ

(Mahalle, Cadde, Bulvar, Sokak ve Parklar)

CİLT I

KAHRAMANMARAŞ

2013

Serdar YAKAR

1965'de Kahramanmaraş'ta doğdu. İlk ve orta öğrenimini memleketinde tamamladıktan sonra 1983'de M.Ü. İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Kamu Yönetimi Bölümü'nü kazandı ve buradan 1987'de mezun oldu.

İlk yazı çalışmaları **Erciyes** Dergi'sinde 1983'de yayınlandı. Üniversite öğrencilik yıllarında **Milli Gazete'de** "Gençlik" ve "Kültür Sanat" sayfaları hazırladı. "**Kadın ve Aile**" ve "**Gül Çocuk**" dergilerinde yazı işleri müdürü, **Timaş Yayınları**'nda editör olarak çalıştı.

Yazı çalışmaları; İslam, İlim ve Sanat, Altınoluk, Kadın ve Aile, Gül Çocuk, Sur, Maveria, Uzunoluk, Kurtuluş, Dört Mevsim Maraş ve Alkış gibi dergilerde yayınlandı.

Vatani görevini 1991'de Güney Deniz Saha Komutanlığı'nda tamamlayıp 1992 yılında memleketine dönerek Kahramanmaraş Belediyesi'nde memur olarak göreve başladı. Bir süre Belediye Özel Kalem Müdürlüğü görevini vekaleten yürüttü. 1993 yılında atandığı Yazı İşleri Müdürlüğü görevini aralıksız olarak 12 yıl sürdürdü. Aynı zamanda Belediye Memurları Sendikası (BEM-BİR-SEN)'in şube başkanlığını da yaptı.

Bir grup arkadaşıyla birlikte kurduğu Ukde Basın Yayın ve Organizasyon bünyesinde haftalık "**Ukde Haber**" gazetesi ve "**Kurtuluş**" dergilerini çıkardı. Kitap yayıncılığı yaptı. Yerel yayın yapan Yunus TV'de haftalık "**Ukde Sanat Edebiyat**" programları hazırladı.

Birçok sivil toplum kuruluşunun üyesi veya kurucuları arasında yer aldı. 2003 Şubatında Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde yüksek lisans programını tamamlayarak "**Yerel Yönetimlerde Alternatif Hizmet Sunma Yöntemleri: Kahramanmaraş Belediyesi Örneği**" adlı çalışması ile "**Kamu Yönetimi Uzmanı**" unvanını aldı.

15.12.2004'de Kahramanmaraş Belediyesi Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü'ne kurucu müdür olarak atandı.

Kahramanmaraş yerel mahkemelerinde belediyecilikle ilgili adli davalarda bilirkişilik yaptı.

Kısa bir süre Belediye Terminal Müdürü olarak görev yaptıktan sonra yeniden Belediye Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü kadrosuna atanmış olup evli ve üç çocuk babasıdır.

Yayınlanmış kitap çalışmaları:

1. Memleketime Dair (Tarihi, Ekonomisi, Sosyal Yapısı ile Kahramanmaraş), 1995,
2. Gönül Dostu Mehmed Zahit Kotku ve Bağlanma, 1995,
3. Necip Fazıl ve Mücadelesi, 1996,
4. Kurtuluşa Dair Üç Eser (Derleme), 1996,
5. Hayatı ve Mücadelesi İle Hafız Ali Efendi (Yıldırım Alkış ile müşterek), 1998,
6. Yerel Yönetimlerde Alternatif Hizmet Sunma Yöntemleri, 2003,
7. Kahramanmaraş'ta Ceridoğulları, (Ömer Kaya ile müşterek, 2003),
8. İstiklâl Savaşında Maraş, (Yaşar Alparslan ile müşterek, 2008),
9. Âşık Durdu Mehmet Yoksul (Âşık Mahfuzî) Hayatı ve Şiirleri, (Yaşar Alparslan ile müşterek, 2008),
10. Âşık Mustafa Zulkadiroğlu Hayatı ve Şiirleri, (Yaşar Alparslan ile müşterek, 2008),
11. Dulkadir Beyliği Araştırmaları I-II, (Mehmet Karataş ve Yaşar Alparslan ile müşterek, 2008)
12. Memleketime ve Şahsıma Dair Bir Hukuk Mücadelesi, 2009,
13. Muhammed Kâmil Ağdaş (Bahçeci Hoca) Hayatı ve Şiirleri, (Yaşar Alparslan ile müşterek, 2009),
14. Maraş'ta Divanından Parça Kalmış Halk Şairleri, (Yaşar Alparslan ile müşterek, 2009),
15. Türk Edebiyatında Maraşlılar, (Yaşar Alparslan ve Yrd. Doç. Dr. Lütfi Alıcı ile müşterek, 2009),
16. Seyâhatnâme, Şehir Târîhi ve Coğrafya Kitaplarına Göre Maraş, (Y. Alparslan ile müşterek, 2009),
17. Maraş Meşhurları, (Yaşar Alparslan ile müşterek, 2009),
18. Muhtelif Cönklerden Maraş Halk Şâirlerine Âit Şiirler, (Yaşar Alparslan ile müşterek, 2009)
19. Elbistan ve Maraş'ta Dulkadir Oğulları Hükûmeti, (Arifi Paşa'dan, Y. Alparslan ile müşterek, 2011) ,
20. Eski Maraş'ta Âlim Çıkarmış Âileler, (Yaşar Alparslan ile müşterek, 2011),
21. Dostozan (M.Hanifi Sarııldız) Hayatı ve Şiirleri, 2012,
22. Maraş Milli Mücadelesinde Bayrak Olayı ve Aşıkloğlu Hüseyin, 2012,
23. Maraş-Fransız Harbi Belgeler-Hatıralar (Yaşar Alparslan ile müşterek, 2012),
24. Şeref Turhan'ın Bütün Şiirleri, 2012,
25. Maraş Milli Mücadelesinde Şeyh Ali Sezai Efendi, 2012.

İÇİNDEKİLER

TAKDİM / Hayat Dokur Mahalleler.....	15
Eski Maraşta Mahalle Hayatı.....	16
Maraş Mahalleleri.....	26
12 ŞUBAT MAHALLESİ.....	31
Gazi Osman Paşa Bulvarı.....	39
Köle Hafız Bulvarı.....	40
Harun Doğan Caddesi.....	40
Garbi Sokak.....	41
Kılavuzlu Sokak.....	42
12 Şubat Parkı.....	42
5 NİSAN MAHALLESİ.....	45
Köle Hafız Bulvarı.....	48
Şeyh Edebalı Bulvarı.....	48
Harun Doğan Caddesi.....	50
5 Nisan Parkı.....	50
Sevgi Engelliler Parkı.....	50
ABDÜLHAMİT HAN MAHALLESİ.....	53
Abdullah Edip Caddesi.....	57
Ahmet Uncu Caddesi.....	57
Evliya Çelebi Caddesi.....	59
Katip Çelebi Caddesi.....	61
Mercimektepe Caddesi.....	62
Yıldız Parkı.....	62
AKÇAKOYUNLU MAHALLESİ.....	65
Bayazıtlı Bulvarı.....	68
Nur Sultan Nazarbayev Bulvarı.....	68
Şekerdere Bulvarı.....	68
Halit Evliya Caddesi.....	69
Harmandaoğlu Caddesi.....	70
Kazım Karabekir Caddesi.....	71
Şehit Evliya Efendi Caddesi.....	71
Şehit Muallim Hayrullah Caddesi.....	74
Çuhadar Ali Sokak.....	74
Şehit Ahmet Nalçacı Sokak.....	75
Şehit Mehmet Mungan Sokak.....	76
Taşkent Sokak.....	76
Batıpark Aile Parkı.....	78
Şehit Mehmet Mungan Parkı.....	78

Abbas Ali Yeninar-Mahmut Yıldız Parkı.....	78
AKİF İNAN MAHALLESİ	81
Alparslan Türkeş Bulvarı.....	84
İsmet Karaokur Bulvarı	85
Hayati Vasfi Taşyürek Caddesi.....	86
Mustafa Or Caddesi.....	87
Sancaktar Halil Caddesi.....	87
Akif İnan Parkı	88
Ali Sezai Efendi Parkı.....	88
AKSU MAHALLESİ	91
Gazi Mustafa Kemal Bulvarı.....	93
Kazancızade Sadi Bulvarı.....	93
Fatih Caddesi.....	95
ASLANBEY MAHALLESİ	97
Ali Ulvi Yetişen Bulvarı.....	102
Vezir Hoca Bulvarı.....	102
Şeref Eroğlu Caddesi.....	105
Şeyh Şamil Caddesi.....	106
Aslanbey Şehir Parkı.....	107
BAĞLARBAŞI MAHALLESİ.....	109
Tevfik Kadioğlu Bulvarı	112
Alparslan Caddesi.....	112
Karamaraş Caddesi	113
Sürmeli Bey Caddesi.....	114
Yavuz Selim Caddesi.....	115
Şehit İbrahim Kaya Sokak	115
Şehit Ali Dalkara Parkı.....	116
BAHÇELİEVLER MAHALLESİ.....	117
Doğu Çevre Yolu	119
Hoca Ahmet Yesevi Bulvarı	119
Lütfi Köker Bulvarı.....	121
Trabzon Bulvarı.....	122
Cahit Zarifoğlu Caddesi	124
100. Yıl Caddesi	125
Trafik Eğitim Parkı	125
Menderes Parkı	126
BALLICA MAHALLESİ.....	127
Ali Ulvi Yetişen Bulvarı.....	129

Büğlek Caddesi	129
Mehmet Esenceli Caddesi	129
Şeref Eroğlu Caddesi.....	130
BARBAROS MAHALLESİ	131
Batı Çevre Yolu Bulvarı	134
Av. Mehmet Ali Kısakürek Caddesi.....	134
Beyazıt Bestami Caddesi	135
Hızır Reis Caddesi	136
Şehit Ali Can Caddesi.....	137
Osman Sarı Sokak	137
BAYAZITLI MAHALLESİ	139
Ali Ulvi Yetişen Bulvarı	141
Salman Zülkadiroğlu Bulvarı.....	141
Alıç Sekisi Caddesi	142
Büğlek Caddesi	142
Derdiment Dede Caddesi	143
Dereli Caddesi	145
Güzlek Caddesi	145
Kırkgöz Caddesi	145
Pınarbaşı Caddesi.....	145
Şehit Turan Filiz Sokak.....	146
Şehit Üzeyir Bağcı Sokak.....	146
BİNEVLER MAHALLESİ	147
Bediüzzaman Bulvarı.....	149
Hanefi Mağççek Bulvarı	150
Köle Hafız Bulvarı.....	151
Şeyh Edebalı Bulvarı	151
Dr. Sadık Ahmet Caddesi.....	151
Bombacı Ahmet Sokak	153
Binevler Parkı	153
Şairler Parkı.....	154
BÜĞLEK MAHALLESİ	157
Büğlek Caddesi	159
Dereli Caddesi	159
CUMHURİYET MAHALLESİ	161
Gazi Osman Paşa Bulvarı	164
Prof. Dr. Necmettin Erbakan Bulvarı	164
Kazma Caddesi.....	167
Garbi Sokak.....	167

Kılavuzlu Sokak.....	168
80. Yıl Parkı.....	168
ÇAMLIK MAHALLESİ	171
Alaaddin Kısakürek Bulvarı	173
Ahmet Ak Caddesi	173
DİVANLI MAHALLESİ	175
Bektutiye Bulvarı.....	177
Benli Ali Caddesi	177
Darendeli Abdullah Efendi Caddesi.....	178
Divanlı Caddesi.....	179
Fazlı Efendi Caddesi.....	179
Hayrettin Dede Caddesi.....	180
Kümbet Caddesi.....	180
Maşallah Caddesi	181
Şehit Eşbah Osman Caddesi.....	182
Şehit İbrahim Fındıklıoğlu Caddesi	183
Şehit Mıllış Nuri Caddesi.....	183
Yüzbaşı Mahmut Bey Caddesi	184
Hacı Osman Sokak.....	185
Hocaoğlu Sokak	186
Şehit Fındıklıoğlu Ali Çavuş Sokak	186
Kümbet Parkı.....	187
Kümbet Çamlık Parkı	187
Necmettin Gevri Parkı.....	188
DOĞUKENT MAHALLESİ	191
Vezir Hoca Bulvarı.....	193
Dostozan Parkı	193
DULKADİROĞLU MAHALLESİ	195
Tevfik Kadıoğlu Bulvarı	198
Alpaslan Caddesi	198
Bani Caddesi.....	198
Karamaraş Caddesi	199
Şehit Mehmet Purtaş Sokak	199
Dulkadiroğlu Parkı (I).....	200
Dulkadiroğlu Parkı (II)	200
DUMLUPINAR MAHALLESİ	203
Kuddusi Baba Bulvarı.....	205

Sait Zarifoğlu Bulvarı	206
Ahmet Gedemenli Caddesi	207
Hakkı Kısakürek Caddesi	207
Mükremin Halil Caddesi.....	208
Onbaşı Osman Caddesi.....	210
Tekke Caddesi.....	210
Malik Ejder Caddesi.....	211
Mustafa Kirişçi Sokak.....	212
Şehit İsmail Ceyhan Sokak	212
Şehit Mustafa El Sokak	213
Yıldırım Bayazıt Parkı	213
DURAKLI MAHALLESİ	217
Ali Ulvi Yetişen Bulvarı.....	220
Fetih Bulvarı	220
Abdal Halil Ağa Caddesi	220
Ali Paşa Caddesi	221
Ali Yaman Caddesi	222
Çomaklı Caddesi.....	223
Hilmi Efendi Caddesi.....	224
Mehmet Paşa Caddesi.....	225
Sakarya Caddesi	225
Yüzbaşı Mahmut Bey Caddesi	226
Şehit Muhammet Koçak Sokak.....	226
5 Nisan Parkı (I)	227
EGEMENLİK MAHALLESİ	231
Azerbaycan Bulvarı	234
Doğu Çevre Yolu Bulvarı.....	235
Hoca Ahmet Yesevi Bulvarı	236
Cahit Zarifoğlu Caddesi	236
Şehit Binbaşı Tebernüş Özler Caddesi.....	236
EKMEKÇİ MAHALLESİ.....	237
Şekerdere Bulvarı.....	239
Belediye Caddesi	239
Boğazkesen Caddesi	240
Kanlıdere Caddesi.....	240
Şehit Abdullah Caddesi.....	242
Şehit Hasesoğlu Hacı İbrahim Caddesi.....	242
Şehit Muallim Hayrullah Caddesi	243
Şehit Zeki Karakız Caddesi	243
Bedesten Sokak.....	244
Nakıp Sokak.....	245

Şehit Kestek İbrahim Sokak.....	245
Tekerek Sokak.....	245
Kale Aile Parkı.....	246
Sandaloğlu Hoca Efendi Parkı.....	247
ERKENEZ MAHALLESİ.....	251
Recep Tayyip Erdoğan Bulvarı.....	253
Şehit İrfan Karabıçak Sokak.....	255
Şehit Zeki Tüfenk Sokak.....	255
ERTUĞRUL GAZİ MAHALLESİ.....	257
Sait Zarifoğlu Bulvarı.....	260
Ahmet Uncu Caddesi.....	260
Çağrı Bey Caddesi.....	260
Hakkı Kısakürek Caddesi.....	261
Mükremin Halil Caddesi.....	261
Senem Ayşe Caddesi.....	261
Hasan Basri Karslıoğlu Sokak.....	261
EYÜP SULTAN MAHALLESİ.....	263
Doğu Çevre Yolu Bulvarı.....	266
Recep Tayyip Erdoğan Bulvarı.....	266
Sümer Caddesi.....	266
Eyüp Sultan Parkı.....	266
FATİH MAHALLESİ.....	267
Kadir Paşa Bulvarı.....	270
Necip Fazıl Kısakürek Bulvarı.....	271
Akşemsettin Caddesi.....	271
Kemal Önyurt Caddesi.....	272
Osman Bey Caddesi.....	273
Fatih Parkı.....	273
FEVZİ PAŞA MAHALLESİ.....	275
Abarabaşı Caddesi.....	279
Çukuroba Caddesi.....	279
Türkocağı Caddesi.....	280
Işık Caddesi.....	283
Şehit Çuhadar Ali Caddesi.....	284
Şehit Muallim Hayrullah Caddesi.....	284
Şehit Zeki Karakız Caddesi.....	284
Uzunoluk Caddesi.....	285
Kazım Bey Sokak.....	286
Şehit Abdul Hekim Sokak.....	287

Şehit Beslemeoğlu Cuma Sokak	287
Çocuk Bahçesi Parkı	287
GAYBERLİ MAHALLESİ	291
Ali Sezal Bulvarı	293
Batı Çevre Yolu Bulvarı	293
Orhan Sezal Bulvarı	293
Bayazıt Bestami Caddesi	294
Hızır Reis Caddesi	294
İsa Yusuf Alptekin Caddesi	294
Körfez Caddesi	296
Şehit Ali Can Caddesi	296
Şehit Deniz Doğan Sokak	296
Turgut Özal Parkı	297
GAZİ PAŞA MAHALLESİ	301
Akdere Caddesi	304
Gazneliler Caddesi	304
Gebeloğlu Mustafa Caddesi	304
Hikmet Kabakçı Caddesi	307
Işık Caddesi	308
Kışla Caddesi	308
Oğuzlar Caddesi	309
Şehit İlbey Caddesi	310
GEDEMEN MAHALLESİ	311
Batı çevre Yolu Bulvarı	313
Prof. Dr. Necmettin Erbakan Bulvarı	313
Kazma Caddesi	313
GENÇ OSMAN MAHALLESİ	315
Recep Tayip Erdoğan Bulvarı	319
Genç Osman Parkı	319
HACI BAYRAM VELİ MAHALLESİ	321
Ali Sezal Bulvarı	324
Kuddusi Baba Bulvarı	324
Sait Zarifoğlu Bulvarı	324
Afşin Bey Caddesi	324
Şehit Gülbey Caddesi	326
Şehit Erdoğan Korkmaz Sokak	326
Şehit İlhan Kodalak Sokak	327

Şehit Menderes Karasu Sokak.....	327
Şehit Vahit Toplu Sokak	328
Şehit Varol Karaca Sokak.....	328
HASANCIKLI MAHALLESİ	329
Batı Çevre Yolu Bulvarı	331
Eskiköy Sokak.....	331
Gökçemağra Sokak	331
Merkez Sokak	332
Yuvalı Sokak.....	332
HAYDAR BEY MAHALLESİ	333
Bahçeci Hoca Bulvarı	335
Batı Çevre Yolu Bulvarı	336
Hanefi Mağççek Bulvarı	336
Karasu Bulvarı.....	336
Prof. Dr. Necmettin Erbakan Bulvarı	337
Turgut Özal Bulvarı.....	337
Barbaros Caddesi.....	337
Başkonuş Caddesi	337
Genç Osman Caddesi	338
Akasya Parkı.....	338
Boğaziçi Park Alanı 1.....	339
Boğaziçi Park Alanı 2.....	339
HAYRULLAH MAHALLESİ	341
Atatürk Bulvarı.....	345
Azerbaycan Bulvarı	345
Kuddusi Baba Bulvarı.....	345
Sait Zarifoğlu Bulvarı	345
Sandalzade Bulvarı.....	345
Ali Sezai Efendi Caddesi	345
Hacı Arifoğlu Caddesi	346
Malik Ejder Caddesi.....	347
Onbaşı Osman Caddesi.....	347
Şehit Üzümsuyu Mehmet Efendi Caddesi	347
Tabakhane Caddesi	347
HÜRRİYET MAHALLESİ.....	351
Şeyh Edebalı Bulvarı	353
Ahır Dağı Caddesi	353
İbrahim Öztürk Caddesi	354
Mehmet Zekeriya Kürşat Caddesi	354
Şevket Bulut Caddesi.....	355

İSA DİVANLI MAHALLESİ.....	357
Fetih Bulvarı	359
3. Selim Caddesi.....	359
Güllü Hoca Caddesi.....	361
Sarayaltı Caddesi.....	361
Şakir Efendi Caddesi.....	362
Şehit Millîş Nuri Caddesi.....	363
Şekerli Caddesi.....	363
Şeyh Adil Caddesi.....	363
Vahit Orcan Caddesi.....	364
Çınarlı Cami Sokak.....	364
Tunç Sokak.....	365
Şeyh Adil Parkı.....	365
İSMET PAŞA MAHALLESİ.....	369
Azerbaycan Bulvarı	373
Hükümet Bulvarı	373
Trabzon Bulvarı	374
Zübeyde Hanım Bulvarı.....	374
Borsa Caddesi.....	375
Dedezade Caddesi	376
Emniyet Caddesi.....	376
Garajlar Caddesi.....	377
Millî Egemenlik Caddesi	377
Öğretmenler Caddesi.....	378
Şeyh Adil Caddesi.....	378
Gazeteci Ali Çelik Sokak.....	378
Bahçelievler Şelale Parkı.....	379
İSTASYON MAHALLESİ	381
Doğu Çevre Yolu Bulvarı.....	384
Gazi Mustafa Kemal Bulvarı.....	384
Stadyum Bulvarı	384
İlahiyat Caddesi	384
Atatürk Parkı	384
İSTİKLAL MAHALLESİ.....	387
Gazi Osman Paşa Bulvarı	389
Prof. Dr. Necmettin Erbakan Bulvarı	389
Dr. Sadık Ahmet Caddesi.....	389
Abdal Halil Ağa Parkı	389
Medine Parkı	389

HAYAT DOKUR MAHALLELER

Seyrimizde bir şehre vardık, gördük ki sarayı güldendir. Gül alınan, gül satılan, gülden terazi tutulan, gülü gül ile tartanların yaşadığı; çarşı pazarı gül olan bir şehirdir. O şehri yapılırdık onunla yapıldık. İlmeğimizi sıkıca düğümleyip ruhumuzu motiflerden bezedik. Seyrimizde, vardığımız bu şehir, kendisi kendini anlatan kendi mimarisini, tarihini, coğrafyasını estetik bir şekilde yorumlayan şehirdir.

Bu şehri mahalleleri dokur, her mahallede bir sapağa çıkar yolumuz her sapağa yeni insan yüzleri doğurur, bir sokak aralığı yenedünyalar keşfetmenin kapısı aralar bizlere.

Rivayete göre Lokman Hekim deniz kenarında kuzey ve güneyi kapalı olan Babil de bir şehri ziyaret eder. Bu şehrin ahali en fazla kırk yaşına kadar yaşamakta ve daha delikanlı iken sakalları ağarmaktaymış. Bunun sebebini araştırır ve şehrin havasının insanları gamlaştırıcı bir özelliğinin olduğunu fark eder.

Lokman Hekim daha sonra Hindistan da bir şehre gider tam tersine bu şehirde insanlar uzun ömürlüdürler. Hekim görür ki bu şehrin havası güzel suları latiftir. Kuzeyi ve güneyi kapalı olmayıp hava akımları açıktır. Bu şehirde ferahlık vardır. İşte bu ikinci bahsettiğimiz şehir gibi bizim şehrimiz. Kahramanmaraş'ta da havasıyla, suyu ile dağları ve ovasıyla Anadolu'nun en güzel şehirlerinden biridir.

Ne zaman şehrimiz hakkında düşünmeye başlasam şehrimizin maddi ve fiziki boyutunun ötesinde manevi farklı bir boyutunun olduğunu düşünürüm. Çünkü bu şehir şairleriyle, yazarlarıyla, okurlarıyla, düşünürleriyle bir kültür şehridir. Dünya edebiyatında önde olan insanlar bu şehrin mahallelerinden beslenmişlerdir. Mahallelerin sokaklarında gıdalarını aldılar. Bu şehirde insanlar hayat doludur. Bir şehri şehir yapan tarihi derinliğinin yanında altında yatan anlamdır.

Şehirleri oluşturan doku o şehrin mahalleridir. Aslı itibarıyla her mahalle Maraş'ta bir şehirdir, her mahalle bir muhabbet ocağıdır. Şehirlerin dışarıya yansıyan yüzleri vardır şehir-i Maraş'ta Şair yüzlü bir şehirdir. İnsanoğlu bir şehri kurarken o şehri niçin kurduğunun farkına varamaz belki ama o şehirde o insanları zaman içerisinde annenin bebeğini sarmaladığı gibi sarmalar ve insanı yetiştirir, o şehir. Bir şehri bulmak için onda kaybolmak lazım. Bir şehri keşfetmek için o şehirle hemhal olmak lazım. Bir şehirde var olmak için o şehirle bütünleşmek lazım. İşte Maraş bu yönüyle kaybolduktan sonra kişinin kendisini bulduğu bir şehirdir.

Kahramanmaraş'ta bulunan mahallelerin hepsinin bir adı bulunmaktadır. Biz bu çalışmamızla bu mahallerin isimlerinin nereden geldiğine ışık tutmak istedik. Bu çalışmayı yapan arkadaşlarımı kutluyorum.

Mustafa POYRAZ

Kahramanmaraş Belediye Başkanı

**ESKİ MARAŞ'TA
MAHALLE HAYATI**

Maraş ve çevresinin 1522'de Osmanlı Devleti yönetimine girmesi ile tahriri de yapılmaya başlanmıştır. Diğer tüm Osmanlı şehirlerinde olduğu gibi Maraş'ta da mahalleler ya bir merkez cami çevresinde veya bir mescit etrafında oluşmuştur. Bu mahalleler günümüzdeki gibi büyük mahalleler olmayıp bireylerin birbirini tanıdığı küçük yerleşim birimleridir. Mahallenin dini ve idari sorumluluğu cami imamının üzerindedir. Maraş'ta ayrıca bazı meslek kuruluşlarının bir araya gelerek oluşturdukları mahallelerin yanı sıra bir boy ve cemaat adıyla anılan mahalleler de vardır. Bu mahallelerde de yine bir cami veya mescit vardır ve mahallenin sorumluluğu yine imamın üzerindedir. Bunlardan ayrı olarak bir de gayri müslimlerin az da olsa yaşadıkları mahalleler mevcuttur.

1526 tahririnde 51 mahallesi bulunan Maraş'ta 1563'de 42 mahalle tespiti yapılır. Bugün hâlâ varlığını devam ettiren mahalle ve semt isimlerinden Divanlu, Çiçeklü, Hatuniye, Hazinekarlı, İsa Divan, Karamanlu, Begtutlu isimleri sayılabilir.

Bu tahrirlerden elde ettiğimiz bilgiler ışığında Maraş mahallelerinin 14'ünün ismini doğrudan doğruya bir

camii veya mescitten aldığını söyleyebiliriz. Bunlara örnek olarak; Mescid-i Hamza Naib, Mescid-i Kara Divan, Cami-i Şadi Bey, Tanrıverdi Hacı Mescid, Mescid-i Hatuniye gösterilebilir. Meslek kuruluşlarının adını alan mahallelere örnek olarak da; Neccârân, Baytarân, Bostancıyân, Dükkancıyân mahallelerini gösterebileceğimiz gibi boy beyi ve cemaat adını almış mahallelere de Gündüzlü, Karacalu, Firuzlu, Beşanlı, Hacılu, Karamanlu, Begtutlu mahallelerini örnek vermek mümkündür.

Maraş'ta yaşam göçebe kültürü üzerine kurulmuştur. Halkın ekseriyetinin Oğuz Türkmen boylarına mensup olması, konar-göçerliği bir yaşam şekli olarak kabullenmiş olmaları bu sonucu doğurmuştur.

Maraş'taki bu tür yaşam şekli çok yakın zamanlara kadar kent merkezinde kendini hissettirirken kırsal kesimlerde bu tarz yaşam hâlen varlığını sürdürmektedir.

Şehrin yaşayan hafızası ve ayaklı kütüphanesi olan Yaşar Alparslan Hoca'dan aldığımız bilgiler ışığında Maraş'ta yaşam şeklini şu şekilde anlatıp, kayda geçebiliriz:

Eski Maraş'ta yerleşim suya kolay ulaşılabilir bölgelerde gerçekleşir.

Maraş'ta büyük su Pınarbaşı mevkiinden çıkar. Kalan yerlerden de su çıkar da o kadar çıkmaz. En nihayet büyük küçük pınar teşkil edecek kadar çıkar. Mesela Karamanlı Mahallesinden çıkan su 5-10 evi besler.

Benzer bir durum Mağralı Mahallesi'nde de vardır. Buradan çıkan su küçük bir mahalleyi besler. Yine benzer bir su Acemli'de de vardır. Bir kısmı camiye gider, bir kısmı bir pınara verilir.

Şazi Bey'in suyu ise Tekke'nin sırtından gelir. Bir kısmı camiye gider. Bir kısmı mahallede kullanılır.

Maraş'ta bu tür çok sayıda subaşı yerleşim yeri vardır. Bu tür subaşlarına hemen bir mescit veya cami bazen de beraberinde bir medrese inşa edilerek etrafında bir mahalle oluşturulur.

Bu suyun biraz çokça olduğu, her evden çıktığı yerler de vardır. Kuytul gibi.

Ama asıl büyük su kaynağı Pınarbaşı'ndadır. Bunun büyük olanları bir kanala alınmıştır. Kanal en üst seviyeden şehre verilmiştir.

İşte eski Maraş'ta bu suyun ilk geçtiği yerler en kıymetli yerlerdir. Bu suyun ilk geçtiği yerler Maraş'ın yerleşime açık en güzel yerleridir. Garbisi de açıktır.

Divanlı Mahallesi, Bahtiyar Mahallesi, Kuyucak Mahallesi gibi.

Ağalar, beyler, varlıklılar bu mahalleleri tercih etmişlerdir.

Toprak olarak da suyun geçtiği yerler kıymetliydi. O bakımdan sürekli bölünürdü. Susuz yere gitmektense sulu yeri küçük küçük bölmek daha hayırlıydı. Hiç olmazsa taşıma, su döğüşü derdiniz olmazdı.

Dar yerde hayat olur, susuz yerde hayat olmazdı. Suyun olduğu yerde bahçe kalmaz, bozulur ev yapılırdı. En büyük su şebekesi Divanlı'dan geçer, Divanlı'da bölünürdü. Batıya ve güneye giderdi. Gittikçe tali kanallara ayrılırdı. Su kanalları mutlak cami içinden geçerdi. Divanlı Cami, Şih Cami, Nakıp Cami, Adliye Cami, Ulu Cami. Arada da iki değirmen dönderirdi.

Tabii evlerden kuyusu olan da olurdu. Yine camilerden de kuyusu olan da bulunurdu.

Mahalleler düzlükte biterdi. Düzlükler bahçe olur, bahçe aralarında ise bol dut ağacı olurdu.

Dutun siyahı, beyazı, beyazın darendesi olurdu.

Dutun en fazla olduğu yer Kayabaşı'ydı. Zira Kayabaşı, Pınarbaşı'na doğru çoğunluk bahçeydi. Haydarlı da hâkeza öyleydi. Bu bahçe sahipleri geçimini bir de dut satarak yapardı.

Dut silkelenir, küleklere konur, deyneklere geçirilir, üstlerine dut yaprağı konur, deyneğin orta yerinden tutulur, denge sağlanır, çarşı pazar dolaştırılır, satılırdı.

Kayabaşı, Pınarbaşı ve Haydarlı, Pınarbaşı suyundan istifade eden yerlerdi ve bahçelikti. Nane tarlasıydı. Marul dikilirdi. Meyvenin her çeşidi buralarda olurdu.

Evlerde dut olduğu gibi nadir evlerde gül ağaçları da olurdu.

Maraşlı süs gülünü dikmezdi. Adı gül dikerdi. Bunun kalın yapraklısına, renklisine rastlanırdı. Adı gülü şunun için tercih ederdi. Adı gül güzel koku verir, güzel reçeli ve şurubu olurdu. Hatta gülü kadına benzetirlerdi. Süs için olan güzel olur fakat kokmazdı. Kadın da güzel olsa güzelliğine güvenir, havalanır geçimsiz olurdu. Kokan gül huyu güzel kadına benzerdi. Huyu güzel kadına doyum olmazdı. Huyu güzel kadın çirkin de olsa geçimli olurdu.

Çiçekler yere dikilmekten ziyade saksılara dikilirdi.

Ev olup asması olmayan zor olurdu. Asma bir yere dikilir, alınacak yeri buluncaya kadar budanır, çatısına ulaştı mı bırakılırdı.

Orada dallanırdı. Hem üzümü yenir hem gölgesinden istifâde edilirdi.

Evlerin çardağı olur, çardakların üstünde asma çatısı olurdu. Çatıları asmalar doldururdu. Üzümler oradan sallanırdı.

Üzümler ağırlık kabarcık, bazan da mahraşa olurdu. Üzümün yedivereni tercih edilirdi. Çok tutanı tercih edilirdi.

Bazı evlerde duvara sıvanan çiçekler de dikilirdi.

Eski Maraş evleri dam bir, evler ayrı olurdu. Bu da zahra tutan Maraşlılar için kolaylık sağlardı. Çünkü zahranın en zahmetlisi tarhana idi. Yapılırken çok insana ihtiyaç hissederdi. Serilirken çok geniş alan isterdi.

Damların önünde bir tarafı yüksek bir tarafı engin durnalar olurdu. Eğer tepsilerdeki katlaşmışsa buralara da konurdu.

Durnalara çakılı şaptalar da olurdu. Bunların arasına ipler çekilirdi. Bu iplere de patlıcan ve biber asılır, kurutulurdu.

Eskiden komşular birbirinden çok şey isterdi. Zaten eşya da kıymetliydi. Komşuya muhtaç olmamak pek düşünülmezdi.

Gedikler küçük olduğundan karşılıklı damdan dama sıçramak mümkündü. Bir şeyi uzatmak, almak mümkündü. Dolayısıyla çoğunluk, damdan dama atılarak mahalle gezmek de mümkündü.

Yiyeceğin en büyüğü, önde geleni bulgur ve tarhana idi. Bunlar serilirken geniş düz alan gerekti. Böylece herkes kendi damını birbirinin emrine sunmuş olurdu. Birbirinin ihtiyacını karşılamış olurdu. Birbirine yardım etmiş olurdu. Damlar sırayla kullanılırdı. Tarhana ve bulgurda herkes birbirinin damını kullanır fakat onun dışında herkes zahrasını kendi damında tutardı. Domates ahıdını kendi damının bir köşesine koyardı. Domates ahıdı tepsilerde çıkardı.

Mahallede en büyük ihtiyaç pahalı olan şeylerdi. Bunun başında tarhana kazanı gelirdi. Kazan elle yapılırdı. Bakır pahalı idi. İki birleşince kazan pahalı ve nadir olurdu. Kullanırken kalay da isterdi. Kalaysız kazanda tarhana olmazdı. Bu da kazanı daha kıymetli hâle getirirdi.

Bu bakımdan kazan evler arasında çok dolaşırdı. Teşt, yoğurt kazanı çok dolaşırdı. Tarhana malzemesi çok kimsenin olmazdı. Şapta, çiğ gibi şeyler de çok dolaşırdı.

Komşu komşunun işini bitirir, herkes herkese istenileni verirdi. Kimse kimseden bir şey esirgemez, esirgeyen de kınanırdı.

Çok şey imece usulü yapılırdı. Ekmek, tarhana, bulgur. Zahra oluşumunda çok insan gerektiren her şey.

Ekmek senede birkaç kere olur. Hasseten kışa girerken olur. Herkes birbirinin yardımına koşardı. Hamur yapılır, yumak yapılır, 3-4 yumağın biri bazlama olurdu. Ekmek yapanlar çoluk çocuk karnını orada doyururdu. Konuya, komşuya, çarşıya giderdi.

Ekmek günü düğün bayram günü gibi olurdu. Bazlamanın yanına pekmez konur, peynirlisi pekmeze batırılır yenirdi. Çökeklisini üzümle yerlerdi. Peynirlisini de üzümle yiyen olurdu.

Ekmek için ince uzun odun alınırđı.

Her evin oklası, evrâcı, tahtası olmakla berâber yardım için gelen kadınlar kendi oklâsını, tahtasını getirirdi. "Elim buna alışık, elim bunu alıyor" derlerdi.

Bulgurda da yardımlaşma olurdu. Ancak tarhana kadar değil. Pişen bulgurun üstüne edik konur, komşulara dağıtılırdı. Yâni pişmiş nohut badem vs konur komşulara sıcaklığına yesin için yollarırdı.

Yardımlaşma başka şeyde de olurdu. Mesela kışık patlıcan oyulacak. Hemen kadınlar bir araya gelirdi. Tabii bu bir araya gelmede hanek de yapılırdı. Yani bunlar aynı zamanda bir araya gelme sebebi olurdu. Dili şişen kadınlar dilinin şişini indirir, birbirlerinden haber alırlar, hal hatır sorarlardı.

Şire bağda yapılır. Şirede de komşular birbirine yardımcı olurlardı. Bastık yalnız olmazdı. Komşular gelirdi. Kimi taşır, kimi serer, kimi yerinden kaldırırdı. Sucuk da samsa da yalnız olmazdı. O ona o da ona yardıma giderdi.

Hele bağlarda bağlardan inme mevsimi oldu mu ziyaretler başladı. Gelen giden birbiri ile helallaşırdı. "Gidip de gelmemek var" denir helallik istenirdi.

Eski Maraş kadınları çaputa düşküdü. Cehiz hastasıydı. Tükenmez cehizler yapılırdı. Cehiz yapımı çok âileyi

sarsar nice herifin işini zora sokardı. Kadınlar cehizin kânûnunu Allahın kanûnundan önde tutardı. "Şu olmazsa olmaz" dediler mi herifler onu aşamazdı. "Kazanması kolay icâbını yap" derlerdi. Dünyayı heriflerin burnundan getirirlerdi. Gelin eder yine eksik ta'kip ederlerdi. "İçerde bir topak et var" derler, güvey ağırlarlardı.

Kız gelin etmede, oğlan evermede âile içi yardımlaşma olurdu. Dayıya, emmiye vs "şu sana düşüyor" derlerdi. Veya düğün sahibi ne ekerse onu biçerdi.

Komşular, hısımlar, tanıdıklar düğünlerde birbirine yardımcı olurdu. Kimileri, borcu olsun olmasın "Allahın emridir düğün yapana yardımcı olunur" der elinden gelen yardımda bulunurdu. Kimileri de getirdiğine bir şey götürürdü. Ama çok yakınlar sorar, neyi eksikse onu alırdı. Böyle böyle eksikler tamamlanırdı.

Düğünde düğün içinde altın takılır, düğün sonrası mevlitte para getiren getirirdi. Biriken para düğünün açığını kapatırdı. Kapanmıyan yerde altın satılırdı.

Çocuğun mürüvvetini görmek en büyük zevkti. Hayat için milattı.

Bir de düğün için ev hazırlığı olurdu. Evi düğüne müsait olanlardan ev istenir onlar da kabul ederdi. Hangi mahallede, hangi gedikte kimin evi düğüne müsâit, bilinirdi. Ona göre istenirdi.

Komşu düğününden kimse rahatsız olmazdı. Nasıl olsa çocukları çocukları, sevinçleri sevinçleriydi. Düğün biter düğün hatıraları anlatılırdı. "Ben oynadım", "ben yemeğini yaptım" vs. şorları ağızlarda döner dolaşırdı.

Bir cenaze vuku bulsa mahallenin kadınları süratle işi bırakırdı. Hısım akraba gibi eve daldardı. Cenaze kalkıncaya kadar oradan ayrılmazdı. Cenaze sahibi yerinde otururdu. Hısım akraba, konu komşu evinin işini götürürdü. Yemek gelir düzenlerdi. Misafire sunardı. Yemekler kaldırılır, bulaşıklar yıkanır, ev düzene sokulurdu. Sanki evin sâhibi ortalık sakinleşene kadar konu komşu, hısım akraba olurdu. Komşular gelen yemeğe kadar kendini ayarlar ona göre yemekler yaparlardı. Ev sahibi sakinleşir, yeni bir düzen kurar, düzene

alışır bir bir ayrılırlardı. Ama yine de yalnız bırakmazlardı. Gelmiyen yeri varsa onu yerine getirirlerdi. Davranışlarını duruma göre ayarlarlardı.

Eski Maraş'ta evler birbirine benzerdi. Ev evin garbisini kapatmaz, ev evin güneşini engellemezdi. Herkes herkesi tanırdı. Zahra tutup tutmadığını bilirdi. Hangi zahrayı tutamadı takip ederdi. Ayrıca duldur, yetimdir, zahra tutamayacak durumda kim var bilinirdi. Pişen çorbadan dulun, yetimin hissesi gönderilirdi.

Yani yemekte fakirin hakkı müktesep hak gibi algılanır, gönderilirdi. Hatta kimsesiz ihtiyarlara bakılırdı. "Bizim sonumuz ne olacak bahım" derlerdi. Sonları hayır olsun diye de bu hizmetleri hasseten yaparlardı.

ederlerdi.

Komşuya yemek evde sofraya kurulmadan giderdi. Yani artık sırtık gönderilmezdi. Bu çok ayıp telakki edilirdi. Biri onun yemeğini götürüp gelir sonra yemeğe oturulurdu. Sanki borç verilir, kalan kullanılırdı.

Dulun yetimin çok olduğu zamanda bu hareket toplum barışını sağlardı. Yardımlaşma sağlardı. Biri verir yerine zaiften, fakirden dua alırdı. Hatta veren alandan kârlı çıkardı. Çünkü duadan kıymetli bir şey yoktu. Hele zayıf olanın duası bir nimetti. İnsanın işini rast getirirdi. Uğurdu. Ön açardı. "Dünya dua üstüne durur" denirdi.

Fakirin evi çökse toplama yapılır, evi yapılırdı.

Olur ya insanlık hâli komşuda ev yandı. Ona komşu, sülale hemen varın yoğun ortaya koyar ev yaparlardı. Eşya düzerlerdi. Hatta ilgisiz insanlar bile ev yapma işinde işin içine girerdi. Bunu çok sevap telakkî

Eski Maraşlılar "ev alma komşu al" derlerdi. Yani komşuyu evin önüne geçirirlerdi. Doğru ya aslolan evin sağladığı rahatlık değil komşunun getirdiği rahatlıktı. Dirlik düzen bir de komşu ile olurdu. Komşular

yardımlaşmadan hayatı götüremezdi. Diğer bir tabirle komşu komşuya muhtaç olurdu. Komşu ne kadar zenginse de hiçbir şeyi yok komşuya yine muhtaç olurdu. Olabilirdi. Bu göz ardı edilemezdi. Onun için “komşu komşunun külüne muhtaç” derlerdi. İyi komşu geçim için, hayatın rahat yürüyebilmesi için iyi şeydi. Komşu kötü ise de, “göç kurtul” denirdi. Bu “evi düşünme, evden vazgeç” demektir.

Komşuluğun hukukuna önem verilirdi. Hısım kadar önemli kabul edilirdi. Dini vecibe bilinirdi. Komşu rahatsız olmasın diye şaşım şaşım şaşılırdı.

Bir mal satılacaksa önce komşuya teklif edilirdi. Almadı, alacak komşuyu rahatsız etmesin için alıcının iyisi seçilirdi. “Sonra yüz yüze bahamak” kabul edilirdi. “Yüz yüze bakmayacak iş yapmayın” denirdi.

Komşu oğlu komşu kıza dönüp bakmaz, evin nâmusu telakki eder, “kurt komşusunu yemez” derlerdi. Mahallenin nâmûsu derlerdi. Komşu kızını ayartanı ayıplarlardı. Namus düşmanıymış gibi suçlardı. Komşudan kız almayı da hoş görmezlerdi. “Gelin iki kapılı olur, evi barkı unuttur” derlerdi. “Uzak olursa evinde oturur, evine ısınır, evinden çıkmaya üşenir” derlerdi.

Eski Maraş'ta insanlar erken kalkardı. Rızık erken olurdu. Güneşin insan üstüne doğması ayıptı.

Kadınlar kendi aralarında ahretlik olurdu. Ahretlik oldular mı bacıdan öte olurdu. Ahretlikler birbirinin çocuklarına sâhip çıkardı. Hizmetinde bulunurdu.

Eski Maraş kadınlarında yediren, güzel yemek yapan, yedirmede cömert davranana “hatın” denirdi. Yediren ve fakat güzel konuşan, kalp kırmayana “hanım” derlerdi. Daha böyle çıtıptı nazik olana “hanım hanımcık” derlerdi. Varlığın şımarttığına “n'oldum delisi” derlerdi. Kınarlar, “n'oldum deme n'olacağına bak” derlerdi.

Eski Maraş'ta erkekler camide buluşurlardı. Cami hücrelerinde bir araya gelirdiler. Hele hele Cuma gecesi oldu mu enik cücük herkes camiye giderdi. Cami en az Cuma gündüzü kadar dolardı.

Hocalar, söylemede mahareti olanlar namaz öncesi çıkar selâ söylerlerdi. Namaz sonrası tevbe istiğfar getirilirdi. Hoca veya mahalleden hasseten yeni yetişenlerden okumasını bilen biri Kuran okurdu. Hoca da sonunda dua ederdi. Tecdîd-i iman tecdîd-i nikah yaptırıldı. Camiden çıkılır ayaküstü sohbetler edilirdi.

Bunlar yardımlaşmayı, haberleşmeyi getirirdi. Herkesin herkesden haberi olurdu. Sosyalleşmeyi sağladı. Büyüklerin küçükleri eğitmesini sağladı. Geçmiş gelecek bağlantısı kurulurdu. Çok yaşlılar zaten vaktin çoğunu camide hücrede geçirirdi.

Kadınlar, erkek misafir geldi mi bütün mehâretlerini ortaya koyardı. Hatınlığını, hanımlığını isbât ederdi. Erkek de zâten bir bakıma evinin erkeği olduğunu kadının da hatın olduğunu, evin bir iç disiplinle yürüdüğünü ispat için misafir çağırırdı. Böyle ziyâfetler mükemmel geçtiğinde kadın da erkek de takdir alır, takdir görürdü. “Kadın değil hatın hatın” derlerdi. “Yaptığı yenilir, tuttuğu beğenilir” denilirdi.

Erkek düven sahibi ise erkeğin misafiri bir de düvenine gelirdi. Misafirin iskembesi, misafir yeri belli olurdu. Oturan düvenin önünü kapatmazdı. Misafir iskembesine oturur kahvesi arzusuna göre hemen söylenirdi. Bu tür adamlar için “misafiri eksik olmaz” denirdi. “Ekmeği yenir” denirdi. “Adam olanın yanına adam gelir” kabul edilirdi. Yine ziyaretin kısısı makbul tutulurdu. “Dükkana oturan düven mahremiyetini zedeler, gelen yanında

derdini anlatamaz" derlerdi. Zaten ortahalli esnafın yanına kolay kolay kimse oturmazdı.

Erkekler akşam eve dönerken aldıklarını çihin, peştamal içinde götürürlerdi. Alınanın görünmesi hoş karşılanmazdı. Alan olur alamayan olur hesap ederlerdi. "Göz görür gönül ister, gönlü yerinceki kalır" derlerdi.

Çarşılarda zembilli hamallar olurdu. Evine çokça öteberi alanlar bu zembilli hamallarla gönderirlerdi. Hem içi gözükmeyen, hem havası olurdu. "Evine zembille yiyecek geliyor" derlerdi. Varlık işareti görürlerdi.

Eskiden hazır giyim diye bir şey yoktu. Giyim kuşam bir şekil dikilirdi. Giyim kuşam aşırı zaruri ihtiyaç olduğundan kız çocukları bunları öğreten kadınlara gönderilirdi. Bu sanatı öğreten hocalar için dikiş nakış hocası, ustası denirdi. Bunlar öğretme karşılığı bir şeyler de alırlardı. Ama sanat öğrettikleri kızlara da sahip olur, onları korur kollarlardı. Bir yanlış iş yapmalarını engellerlerdi. Kızlar buralarda sanat ve

toplumun notu alınırdı. Takdirler, tenkitler dinlenilirdi. Dilin kemiği uzun ne cehiz dedikoduları çıkardı.

Orijinal, kimsede olmayan nakışlar bulunur, taklit edilmesin diye kimseye gösterilmezdi. Ama yine de aldı, taklit etti dedikoduları çıkardı.

Analar kızlarını erken zaman mutfağa alır yemek yapmayı belletirlerdi.

Her kıza bir dikiş makinası alınırdı. Bu cehizle giderdi. Kızlar gitmeden bu makinayı kullanmasını bellerlerdi. Zaten dikiş nakış kursuna bunun için giderlerdi.

Her âilenin fakir fukarası olduğu gibi varlıklıları da olurdu. İnsanlar sıkışsa aile içi varlıklılara giderdi. Onlardan borç alırdı. Bu borç verme bugün de olduğu gibi bazan altın şeklinde olurdu. Zaten tasarruflar altın üstünden yapılırdı. Her kadının döşünde ipe bağlı altın olurdu. Gelene bir düğüm atılır eklenirdi.

Eski toplum yardımlaşmayı şu kalemlerde normal kabul ederdi:

terbiye öğrenirdi.

Kız çocuklarına yapılan cehiz yıkım olurdu. Dosta düşmana karşı nedilir edilir tamamlanırdı. Sonunda teşhir edilir,

1-Evlenene yardım, 2-Ev yapana yardım, 3-Felakete uğrayana yardım, 4-Müsrif olmamakla birlikte geçimini sağlayamayana yardım, 5-Ölene, hastası olana yardım, vs.

Fakat tembel yaratacak yardımı yapmazlardı. “Yerini bulmalı” derlerdi. Adamı everirler, ilk iş tasarrufu öğütlerlerdi. “Erkek sel, kadın göl” derlerdi. “Kazanç tüm zaman olmaz” derlerdi. “Bir zaman olur, ne tutarsan o elinde kalır” derlerdi. Tasarruf yapmayı kınarlardı. Tasarruf yapmanın, delicesine harcayanın başına bir şey gelse acımazlardı. Tasarrufunu harcayana kızarlardı. “Ak akçe kara gün için” derlerdi. Zahra yapar gibi para tasarrufu yaparlardı. “İnsan ev bark, mal sahibi olursa çocuklar büyümeden yapar” derlerdi. Ya’ni Allaha kaynaklanana evet derler kuldane kaynaklanana kızarlardı. Fasıkın fıskına pirim vermezlerdi. Kişi irâde gösterir, çalışır çabalar, ekmeğini yer, fazlasını fazlından Allah verir kabul ederlerdi. Bu fazlı Allahın dilediği görürlerdi.

“İlmi Allah çalışana verir” derlerdi. “Kız çocuğunun rızık çok olur” derlerdi. “Kazanırsan tasarruf et, yeteri kadar harca, kazanamazsan harcamanı azalt, çorba iç, evinin hambalı ol, dilenme” derlerdi. “İzzetini ayak altına alıp lüks hayat yaşamaktansa izzetinesini koru fakir yaşa” derlerdi. “Kibirli insanı, nimeti tahkir eden Allah yere vurur” derlerdi. Zibil tenekesine ekmeğe atanın akıbetinden korkarlardı. “Nimete hürmet ayakta kalmanın, varlığa ulaşmanın, elde tutmanın şartı” derlerdi. “Şükret, dua et Allah verir” derlerdi.

Açlıktan çok korkarlardı. Her yemeğin sonunda şükredip “Allahım açlıkla terbiye etme” derlerdi.

Kişinin başına bir şey gelse suçu onda ararlardı. “Allah ne ettirsin ne buldursun” derlerdi. “Şunu yaptı şu başına geldi” derlerdi.

Eski Maraş'ta bir gelenek daha vardı. Âlime, şimdiki tabirle kanaat önderine çok hürmet ederlerdi. İtibar ettikleri bu adamlar ihlaslı, kendini Allah yoluna adanmış özü sözü bir, takva sahibi insanlardı. Bunların kimisi imam-müezzin olur, çocuk okuturdu. Mahallenin çocukların yetiştirir, ilmihâl bilgisi verirdi. Kimisi de İslami bilimleri bilir, Arapça okur, okutur yine Allah yoluna kendini adanmış, takvâ sahibi insanlar olurdu.

Mahallenin, memleketin zenginleri bunlara bakardı. Adam piriç eker, iyi

zengindir. Kazandı. İlk iş “bu hocaların geleni gideni olur, kendisi âilesi var” der, çuval çuval pirincini, haşlığını gönderirdi. Buğdayları da hâkeza cabadan gelirdi. Birinci sınıf bu hocalar birinci sınıf zenginler gibi yaşardı. Bunların geçim kaygısı olmazdı. Bunları zenginler aşırı korurdu. Şereflerini kendi şerefi bilirdi.

Bunların ölümünü âlemin ölümü bilirdi. Bunların kendileri için düâsını beklerlerdi. Bunların varlığını memleketin emniyeti, geleceği için gerekli görürlerdi.

Bunlar ölse sanki memleket arkasız kalmış gibi, çocuk gibi ağlardı. Hiçbir ölüye âlimin ölümüne ağladıkları gibi ağlamazlardı. Bunlara hizmeti şeref telakki ederlerdi. Çocuklarını götürür, ellerini öptürür, düâlarını alırlardı.

Her sıkıntılarını bunlara açarlardı. Düşlerini bunlara yoydururlardı.

Zenginler aralarına bir büyük hocayı almadan gurup oluşturmazlardı.

Her muhitin büyük hocası olurdu. Akıllar ona danışılırdı. Onlar ne derse o olurdu. Millet bir de onların etrafında hâlelenirdi.

İhlas ve takvâsına inanılan hoca baş tacı edilirdi. El üstünde tutulurdu. Gelmiyen yeri getirilirdi.

Büyük hocalara kız verirler, büyük hocaların kızlarını alırlardı. Onlara hürmette kusur etmezlerdi. Toplum onların önderliğinde yürüsün isterlerdi.

Eski Maraşlılar pehlüllere kapılarını açar, yardım ederlerdi. İhtiyaçlarını karşılarlardı. Bir şey istese verirlerdi. Onların velayetine inanırlardı. Uğur tutarlardı.

Yine eski Maraşlının bir âdedi vardı. Ziraat kâr etti. Kazanç ele düştü. Mahallenin bakkalına gelirler, borcunu veremeyen fakirlerin borcunu kapatırlardı. Adam bakkala gelir, borcunu kapanmış bulurdu. “Kim kapattı” demezdi. Duasın ederdi. Kapatan da isminin bilinmesini istemezdi.

Bu âdedi bilenler, başka şekil uygulayanlar yakın tarihe kadar vardı.

Mahallenin camisinin gideri için zenginlere başvurulurdu. Mahallenin

zengininin bir görevi de mahallenin camisine bakmaktı. Bakmazsa ayıp telakki edilirdi. “Cami için falanca zengine vardık yüzümüze bakmadı” denirdi.

İyi zenginler cami yaptırdı. Cami yapımı için en fazla parayı kadınlar verirdi. Uççalinen altın veya para getirir verirdi. Bununla ahiret hazırlığı yaparlardı.

Zenginler camilerin hücrelerine, hasseten Ulu Camii'nin hücrelerine gelir otururlardı. Hocanın ihtiyaç listesi sunmasını beklerlerdi. Salâtin camiler hasseten bakımlı tutulurdu.

Vakıf yapmak cami olsun, çeşme olsun bir gelenektir.

Eski Maraşlılar suya daralana su verirdi. İçecek sudan kişiyi men etmeyi hoş karşılamazdı. Bu bağda dağda şehirde her zaman böyleydi.

Ama bağda bahçede içme suyunu geçti de sulama suyuna döndü mü hoş karşılanmazdı. “Mutad olur, mükteseb hak olur” derler, karşı çıkarlardı.

Eski Maraş'ta evler zemin katı saymazsak tek kat yapılırdı. Mümkünse evin yanı garbiye açık yapılır evin önü ise kibleye müteveccih olurdu. Maksat evin güneş almasıydı. Çünkü güneş ısıtırdı. “12 Şubat Çete Bayramı oldu mu güneş doğarsa ısıtır” denirdi. Güneş doğar altına oturulurdu. Güneş battı içeri girilirdi.

Usul bu olunca öndeki ev eğer arkadaki evin güneşini kapatmışsa döğüş kavga başlardı. İnatlaşmalar olurdu. Güç yetirildi yetirildi. Yetirilmezse beddualar edilirdi. Çünkü güneşin yerini dolduracak bir ısıtma sistemi yoktu. En zor olan ısınmayı

sağlamaktı.

Bu bakımdan çatılı evlerin çıktığı zamana değin Maraş'ta evler hep aynıdır. Birbirinin benzeridir. Ev evin arkasını görür. Evin arkasında pencere yoktur. Kimse kimsenin evinin içini görmez. Herkes evinde rahat eder. Ancak birileri dama çıkmışsa o hâriç.

Eskiden bir şehirde şimdiki kadar insan yaşamazdı. Yaşayanlar da birbirini tanırlardı. Bir kız komşuda, hısımda hem düzgün hem ahlaklı ise kıza kıtlık düşürürlerdi. İsteyen isteyene olurdu. Derken biri her şeyine katlanır alırdı.

Kız asaletli, işçimen, ahlaklı, babası şerefli, mallı mülklü, onu da hasseten alırlardı. Oğlana da:

-Bu bir kere olur. Yüzüne bastık mı sericin. Dırlama. Nikahta keramet var. Kadını huyu sevdire, derler konuyu kapatırlardı.

Öyle de olurdu. Aile çabuk oluşur, anlaşır, kaynaşırdı.

MARAŞ'IN 1526 YILI MAHALLELERİ

- 1- Alemlü
- 2- Arablu
- 3- Baba-i Alaüddevle Bey
- 4- Baytaran
- 5- Begtutlu
- 6- Bekçügezlü
- 7- Beşenlu Koca Beg
- 8- Bostancıyan
- 9- Camustilu oğlu
- 10- Cebeli Ağa
- 11- Celeb (Halep) verdi
- 12- Çavuşlu (Emir)
- 13- Çavuşlu (Oğlan)
- 14- Çıkçıklar Hüdâdat
- 15- Çiçeklü
- 16- Çiçeklü Bayır
- 17- Çukur Divan
- 18- Dalkaralu
- 19- Dayı Hasan
- 20- Divan
- 21- Divane Alili
- 22- Divanlu
- 23- Dükkancıyan
- 24- Firuzlu
- 25- Gündüzlü
- 26- Hacı Ali
- 27- Hacı Kurd benam Ali Fakih
- 28- Hacılu
- 29- Hacı Mehmed b. Çatalbaşı
- 30- Halifelü
- 31- Hamza Naib
- 32- Hatuniye Mescidi
- 33- Hazinedarlu
- 34- İsa Divan
- 35- Kaltakçıyan
- 36- Kanallu
- 37- Kara Burçlu
- 38- Karacalu
- 39- Karamanlu
- 40- Kaya Beg b. Bişan
- 41- Kayır Kethüda
- 42- Kolanlu
- 43- Kulağı Kurdlu
- 44- Kullar
- 45- Kuytul
- 46- Mevlana Abdürrahim
- 47- Minnet Çelebi
- 48- Neccaran
- 49- Pehlivanlu
- 50- Perakende
- 51- Pınar-ı Çelebi Mescid
- 52- Sislü ve Gürkanlu
- 53- Şadi Beğ Cami-i
- 54- Şah Hüseyin Divane
- 55- Şeker Dere
- 56- Tanrıverdi Hacı Mescid
- 57- Tüleklü
- 58- Veledan-ı Ayan
- 59- Veledan-ı Şeref Dulkadirli
- 60- Yakup Çelebi
- 61- Yeşil Ali
- 62- Zırhhane Fenniyesi bi nam Ali Paşa

MARAS'IN 1563 YILI MAHALLELERİ

- 1-Mahalle-i Âlemlü
- 2-Mahalle-i Arablu
- 3-Mahalle-i Begtutlu
- 4-Mahalle-i Bostancıyan
- 5-Mahalle-i Camustilü oğlu nâm-ı diger Kız Hasan Mescid
- 6-Mahalle-i Cebeli Ağa
- 7-Mahalle-i Emir Çavuşlu
- 8-Mahalle-i Çiçeklü
- 9-Mahalle-i Dalkaralu
- 10-Mahalle-i Diger Bişanlı be nâm Koca Beg Kışlası
- 11-Mahalle-i Divan
- 12-Mahalle-i Divanlı
- 13-Mahalle-i Dükkancıyan
- 14-Mahalle-i Feruzlu
- 15-Mahalle-i Ferras İskender
- 16-Mahalle-i Gündüzlü
- 17-Mahalle-i Hacı Ali
- 18-Mahalle-i Hacı Kurd be nâm Ali Fakih Mescid
- 19-Mahalle-i Hacı Mehmed b. Çatalbaşı
- 20-Mahalle-i Halifelü
- 21-Mahalle-i Hazinedarlu
- 22-Mahalle-i İsa Divan
- 23-Mahalle-i Karamanlı
- 24-Mahalle-i Kaya Beg b. Bişanlı
- 25-Mahalle-i Kayır Kethüda
- 26-Mahalle-i Kolanlu
- 27-Mahalle-i Kullar
- 28-Mahalle-i Kuytul
- 29-Mahalle-i Mescid-i Hamza Nâib
- 30-Mahalle-i Mescid-i Hatuniye
- 31-Mahalle-i Mevlana Abdürrahim
- 32-Mahalle-i Neccârân
- 33-Mahalle-i Oğlan Çavuşlu
- 34-Mahalle-i Pehlivanlu
- 35-Mahalle-i Pınar-ı Çelebi Mescid
- 36-Mahalle-i Saksaklar Hüdâdât
- 37-Mahalle-i Cami-i Şadi Beğ
- 38-Mahalle-i Şeker Deresi
- 39-Mahalle-i Tanrıverdi Hacı Mescid
- 40-Mahalle-i Yakup Çelebi
- 41-Mahalle-i Yeşil Ali
- 42-Mahalle-i Zirrhane Fenniyesi be nâm Ali Paşa Mescid

MARAS'IN 1867 YILI MAHALLELERİ

- 1-Acemli
- 2-Ağcakoyunlu
- 3-Alemlü
- 4-Bektutiye
- 5-Boğazkesen
- 6-Bostancı
- 7-Cıgıcıği
- 8-Çavuşlu
- 9-Çomaklı
- 10-Çukuroba
- 11-Dalkara
- 12-Deli Alili
- 13-Devecili
- 14-Divanlı
- 15-Duraklı
- 16-Ekmekciyan
- 17-Gargacıyan
- 18-Hacı Mehmedli
- 19-Halhaliye
- 20-Hatuniye
- 21-Hazinedarlı
- 22-Hoca Durdu
- 23-İsadvanlı
- 24-Karamanlı
- 25-Kayabaşı
- 26-Kulağıkurtlu
- 27-Kumarlı
- 28-Kuytul
- 29-Mağaralı
- 30-Restebâiye
- 31-Seksenler
- 32-Şâziye
- 33-Şekerdere
- 34-Şekerli
- 35-Şeyh
- 36-Zimmiyân
- 37-Zunbadanlı

MARAŞ'IN 1905 YILI MAHALLELERİ

- 1-Acemli
- 2-Ağcakoyunlu
- 3-Alemli
- 4-Bektutiye
- 5-Boğazkesen
- 6-Cağcağı
- 7-Çavuşlu
- 8-Çomaklı
- 9-Çukuroba
- 10-Dalkara
- 11-Deli Alili
- 12-Devecili
- 13-Divanlı
- 14-Duraklı
- 15-Etmekçi
- 16-Gargacıyan
- 17-Hacı Mehmedli
- 18-Halhaliye
- 19-Hatuniye
- 20-Hayriye
- 21-Hazinedarlı
- 22-Hoca Durdu
- 23-İsadivanlı
- 24-Karamanlı
- 25-Kayabaşı
- 26-Kıbtî
- 27-Kulağıkurtlu
- 28-Kumarlı
- 29-Kuyucak
- 30-Kuytul
- 31-Mağaralı
- 32-Restâbiye
- 33-Seksanlar
- 34-Şâziye
- 35-Şekerdere
- 36-Şekerli
- 37-Şeyh
- 38-Tekerek
- 39-Ünküd
- 40-Zimmiyân
- 41-Zonbatanlı

MARAŞ'IN 1967 YILI MAHALLELERİ

- 1-Ağcakoyunlu
- 2-Divanlı
- 3-Dumlupınar
- 4-Duraklı
- 5-Ekmekçi
- 6-Fevzipaşa
- 7-Gazipaşa
- 8-Hayrullah
- 9-İsadivanlı
- 10-Karamanlı
- 11-Kayabaşı
- 12-Kurtuluş
- 13-Mağaralı
- 14-Sakarya
- 15-Serintepe
- 16-Şehitevliya
- 17-Şeyhadil
- 18-Turan
- 19-Yenişehir
- 20-Yusuflar
- 21-Yürükselim

MARAŞ'IN 2012 YILI MAHALLELERİ

- 1- 12 Şubat Mahallesi
- 2- 5 Nisan Mahallesi
- 3- Abdülhamit Han Mahallesi
- 4- Akçakoyunlu Mahallesi
- 5- Akif İnan Mahallesi
- 6- Aksu Mahallesi
- 7- Aslanbey Mahallesi
- 8- Bağlarbaşı Mahallesi
- 9- Barbaros Mahallesi
- 10- Ballica Mahallesi
- 11- Bahçelievler Mahallesi
- 12- Bayazıtlı Mahallesi
- 13- Binevler Mahallesi
- 14- Büğlek Mahallesi
- 15- Cumhuriyet Mahallesi
- 16- Çamlık Mahallesi
- 17- Divanlı Mahallesi
- 18- Doğukent Mahallesi
- 19- Dulkadiroğlu Mahallesi
- 20- Dumlupınar Mahallesi
- 21- Duraklı Mahallesi
- 22- Egemenlik Mahallesi
- 23- Ekmekçi Mahallesi
- 24- Erkenez Mahallesi
- 25- Ertuğrul Gazi Mahallesi
- 26- Eyüp Sultan Mahallesi
- 27- Fatih Mahallesi
- 28- Fevzi Paşa Mahallesi
- 29- Gayberli Mahallesi
- 30- Gazi Paşa Mahallesi
- 31- Gedemen Mahallesi
- 32- Genç Osman Mahallesi
- 33- Hacı Bayram Veli Mahallesi
- 34- Hasancıklı Mahallesi
- 35- Haydar Bey Mahallesi
- 36- Hayrullah Mahallesi
- 37- Hürriyet Mahallesi
- 38- İsa Divanlı Mahallesi
- 39- İsmet Paşa Mahallesi
- 40- İstasyon Mahallesi
- 41- İstiklal Mahallesi
- 42- Kanuni Mahallesi
- 43- Karacaoğlan Mahallesi
- 44- Karacasu Ferhuş Mahallesi
- 45- Karacasu Kara Ziyaret Mahallesi
- 46- Karacasu Karşıyaka Mahallesi
- 47- Karacasu Kırım Mahallesi
- 48- Karacasu Mamaraş Mahallesi
- 49- Karamanlı Mahallesi
- 50- Kavlaklı Fatih Mahallesi
- 51- Kavlaklı Mimar Sinan Mahallesi
- 52- Kavlaklı Yunus Emre Mahallesi
- 53- Kayabaşı Mahallesi
- 54- Kılavuzlu Mahallesi
- 55- Kurtuluş Mahallesi
- 56- Mağralı Mahallesi
- 57- Malik Ejder Mahallesi
- 58- Mehmet Akif Mahallesi
- 59- Menderes Mahallesi
- 60- Mevlana Mahallesi
- 61- Mimar Sinan Mahallesi
- 62- Namık Kemal Mahallesi
- 63- Necip Fazıl Mahallesi
- 64- Orhan Gazi Mahallesi
- 65- Oruç Reis Mahallesi
- 66- Osman Gazi Mahallesi
- 67- Pınarbaşı Mahallesi
- 68- Piri Reis Mahallesi
- 69- Saçaklızade Mahallesi
- 70- Sakarya Mahallesi
- 71- Selçuklu Mahallesi
- 72- Senem Ayşe Mahallesi
- 73- Serintepe Mahallesi
- 74- Sümbüllü Mahallesi
- 75- Sümer Mahallesi
- 76- Sütçü İmam Mahallesi
- 77- Şazi Bey Mahallesi
- 78- Şehit Abdullah Çavuş Mahallesi
- 79- Şehit Evliya Mahallesi
- 80- Şeyh Adil Mahallesi
- 81- Şeyh Şamil Mahallesi
- 82- Tavşantepe Mahallesi
- 83- Turan Mahallesi
- 84- Üngüt Mahallesi
- 85- Yahya Kemal Mahallesi
- 86- Yavuz Selim Mahallesi
- 87- Yenişehir Mahallesi
- 88- Yörük Selim Mahallesi
- 89- Yunus Emre Mahallesi
- 90- Yusufkar Mahallesi

12 ŞUBAT MAHALLESİ

Belediye Meclisi'nin 08.03.2000 tarihli oturumunda alınan 1/11 sayılı kararla bazı mahalle sınırlarının değiştirilmesi ve yeni mahalleler oluşturulmasına karar verilmiştir. Bu kararla Binevler Mahallesi'nden bölünen bir kısma da 12 Şubat Mahallesi ismi verilmiştir.

Mevcut haliyle kuzeyinde Ahır Dağı, doğusunda 5 Nisan Mahallesi, güneyinde Cumhuriyet Mahallesi, batısında Kazma bağları yer almaktadır.

Mahalleye isim olarak verilen 12 Şubat, şehrin düşman işgalinden kurtuluş günüdür. 22 günlük geceli gündüzlü bir mücadelenin ardından düşmanı 11 Şubat 1920 günü şehri terk etmeye mecbur bırakan Maraşlı o tarihten itibaren her yıl 12 Şubat gününü bayram olarak kutlamak'tadır. Milli Mücadeledeki bu başarısından dolayı 5 Nisan 1925'de kırmızı şeritli İstiklal Madalyası ile ödüllendirilen şehre 7 Şubat 1973'de de Kahramanlık unvanı verilmiştir.

Maraş'ı ve Maraşlıyı istiklal madalyalı kahraman yapan o süreçte yaşananları özetleyecek olursak gün gün şu notları düşebiliriz.

22 Şubat 1919 İngilizlerin şehre girişi.

29 Ekim 1919 Fransız öncü birliklerinin şehre girişi.

31 Ekim 1919 Uzunoluk'ta Fransız ve Ermeni askerlerinin Müslüman Türk kadınının peçesini açmaya çalışması, Çakmakçı Said ve arkadaşlarının olaya müdahale etmesi ile düşman askerleri tarafından yaralanmaları ve Sütçü İmam'ın müdahalesi.

1 Kasım 1919 Tiyeklioğlu Kadir'in işkence yapılarak öldürülmesi.

2 Kasım 1919 Şehrin ileri gelenlerince bir şikâyet dilekçesi yazılarak işgal kuvvetleri komutanlığına gönderilmesi.

14 Kasım 1919 Fransızların Ermenileri silahlandırmaya başlaması.

26 Kasım 1919 Yüzbaşı Andre'nin şehre girişi.

27 Kasım 1919 Yüzbaşı Andre'nin şehrin ileri gelenlerini toplantıya çağırması. Andre'nin emri ile kaledeki Türk bayrağının indirilmesi. Mehmet Ali Kısakürek'in "Alemler İslama Hitap" beyannamesini yazması.

28 Kasım 1919 Bir gün öncesinin akşamında kaleden indirilen Ayyıldızlı bayrağın şehir halkı tarafından gerçekleştirilen bir hücumla kaledeki direğe yeniden dikilişi.

29 Kasım 1919 Aşıkloğlu Hüseyin ile Yüzbaşı Andre'nin karşılaşması.

30 Kasım 1919 Yüzbaşı Andre'nin kimseye haber vermeden Antep'e kaçıışı.

15 Aralık 1919 General Keret ile Miralay Sent Mari'nin bir kıta asker ile şehre girişi.

16 Aralık 1919 Kışlaya ve kiliselere Fransız bayrağının çekilmesi ve Ermeni evlerine asker yerleştirilmeye başlanması.

17 Aralık 1919 Çukuroba Camiinin bombalanması, Evliya Efendi'nin 447 imzalı bir mazbata hazırlayarak Mutasarrıflığa vermesi.

18 Aralık 1919 Şehre iki yeni Fransız bölüğünün gelmesi.

23 Aralık 1919 Maraş-Antep yol güzergâhında Karayılan Çeteleri ile Fransızların çatışmaya girmesi.

24 Aralık 1919 Fransızlara yeni takviye kuvvetlerinin gelişi.

28 Aralık 1919 Mağralı Mahallesi'nden oduna giden Çömezoğlu Mehmet ile Haydar Ahmetoğlu Mehmet'in şehit edilmesi.

5 Ocak 1920 Bababurnu Olayının meydana gelişi.

7 Ocak 1920 Kılıç Ali'nin Pazarcık'tan tehdit telgraftı göndermesi.

9 Ocak 1920 Ceceli'de Muallim Hayrullah Efendi'nin yaralanması, Bayazitoğlu Zafer ve Muharrem Beylerin düşmanı kuşatması.

10 Ocak 1920 Şehirde gelen bir heyetin çetelerle görüşerek muhasara altındaki düşmanı serbest bıraktırması.

13 Ocak 1920 Sarılar Köyü civarında Fransızların "Martı Kolu"nun perişan edilmesi.

14 Ocak 1920 Tibelet ve Martı Kolunun ağırlıklarını şehre getirmekte olan Fransız kuvvetlerinin imha edilmesi.

16 Ocak 1920 Heyet-i Temsiliye namına Mustafa Kemal Paşa'nın Müdafa-i Hukuk Cemiyetlerine Maraş ile ilgili telgraf göndermesi.

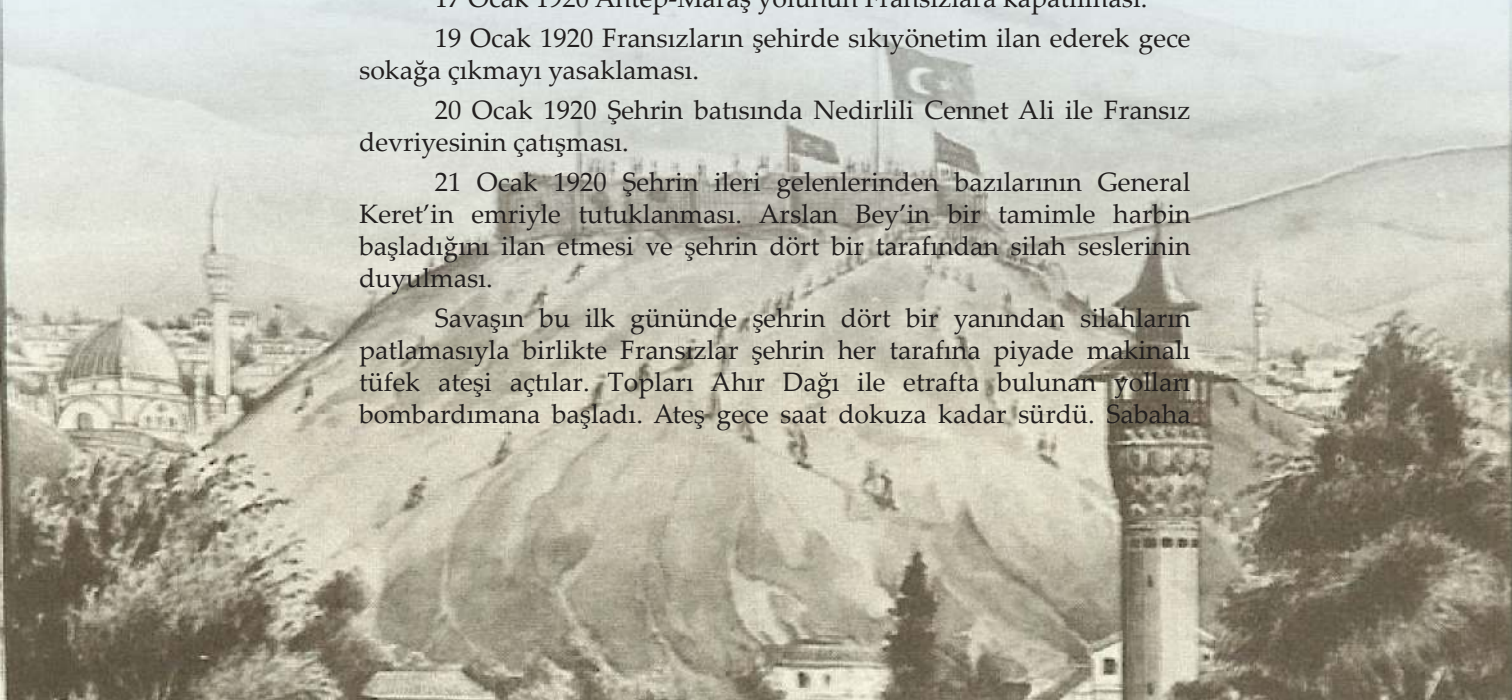
17 Ocak 1920 Antep-Maraş yolunun Fransızlara kapatılması.

19 Ocak 1920 Fransızların şehirde sıkıyönetim ilan ederek gece sokağa çıkmayı yasaklaması.

20 Ocak 1920 Şehrin batısında Nedirlili Cennet Ali ile Fransız devriyesinin çatışması.

21 Ocak 1920 Şehrin ileri gelenlerinden bazılarının General Keret'in emriyle tutuklanması. Arslan Bey'in bir tamimle harbin başladığını ilan etmesi ve şehrin dört bir tarafından silah seslerinin duyulması.

Savaşın bu ilk gününde şehrin dört bir yanından silahların patlamasıyla birlikte Fransızlar şehrin her tarafına piyade makinalı tüfek ateşi açtılar. Topları Ahır Dağı ile etrafta bulunan yolları bombardımana başladı. Ateş gece saat dokuza kadar sürdü. Sabaha

yakın 1-2 saat sükûnet buldu ise de fecirle beraber bombardıman yine başladı.

Bu gün akşamdan sonra bir Fransız müfrezesi çarşıdan Kışlaya doğru giderken Restebaiye Camisindeki müfrezenin ateşi ile karşılaştı. Arada şiddetli bir müsademe oldu. Bir iki Cezayirli telef oldu. Arabalarını bırakarak kaçtılar.

Yine bu ilk gece evine gitmekte olan Ceza Reisi Cemil Bey sokakta şehit düştü. Cenazesi birkaç gün sokak ortasında kaldı. Hapishanede bulunan mahkûmların hepsi salıverildi. Eline silahı alan mahkûmlar çetelere katıldı.

22 Ocak 1920 Fransızlar şehri bombardımana vererek Pınarbaşı'ndaki Türk evlerini tamamen yaktılar. Türkoğullu Mustafa Çavuş ve Nedirlili çeteler Mercimektepe'ye karşı hücumu geçerek burayı ele geçirdiler.

23 Ocak 1920 Cuma. Antep tarafından şehre gelmekte olan bir düşman kolu Şeyh Adil mevkiinde Alemlî İdare Heyeti tarafından kurulan pusuya düşürüldü. Bunlardan 12 tanesi esir edildi, gerisi öldürüldü. Silah ve eşyalarına el konuldu. Esirlerden birisinin Maraşlı bir Ermeni olduğu anlaşıldı ve derhâl idam edildi.

Ahaliyi savaştan vazgeçirmek maksadı ile karargâhta tutuklu bulunanlardan mutasarrıf vekili Cevdet Bey salıverildi. Cevdet Bey elinde bir beyaz bayrak olduğu hâlde korku ve heyecan içinde beri geçeye geçmeye muvaffak oldu.

24 Ocak 1920 Cevdet Beyin arabuluculuk çabaları sonuç vermedi. Muharebe devam etti. Birçok yerde yangınlar çıktı. Karakızıoğlu Muhittin düşmanın irtibatını kesmek için kendi evini bir teneke gaz dökerek ateşe verdi.

25 Ocak 1920 Yüzbaşı Kâmil şınaydır top ile Kışlayı ateş altına

aldı. Dayızâde Mehmet Efendi'nin de telkinleri ile çetelerin moral gücü arttı.

26 Ocak 1920 Evliya Efendi kuvvetleri taarruza geçerek Ermeni komitacılarının reisi Avedis Seferian ile çatışmaya girerek Şekerdere Kilisesini yaktı. Kılıç Ali, Atmalılı Yakup Hamdi kuvvetleri ile karargâhlarını Haznedarlı'ya kurdu.

27 Ocak 1920 İslahiye'den gelen düşman kuvvetleri Karaçay'da durdurularak imha edildi. Çete reisi Benli Ali çatışmalarda şehit oldu. Divanlı'daki çatışmalarda da Eşbah Menmet şehit edildi. Kırk bakire kırk gün Kur'an okumak üzere bir araya toplanırken küçük çocuklar da "Allahümme yâ vedud, gavurun elini bağla dilini tut" çekiyordu.

28 Ocak 1920 Evliya Efendi Kuvvetleri baskınlarına devam ederken Fransız askerleri de korumasız Türk evlerine girerek kadın ve çocuklara işkence edip katliamlar yapıyordu.

29 Ocak 1920 Kışladan şehre top, mitralyoz ve bomba ateşi açıldı. Yangınlar devam etti. Hatuniye Mahallesi Kuvayı Milliye komutanı Medineoğlu Abdullah şehit düştü. Kaç kaç başladı.

30 Ocak 1920 Evliya Efendi kuvvetleri Tekke Kilisesine taarruza geçerek burayı ele geçirdiler. Göllülü Yusuf Çavuş burada şehit düştü. Millîş Nuri ve Göynüklü Uzun Yusuf kuvvetleri Fransız kuvvetleri ile Atizi mevkiinde çatışmaya girerek düşmanı imha etti. Uzun Yusuf şehit oldu.

31 Ocak 1920 Fransız askerleri ve yerli Ermeniler akla hayale gelmedik şekilde korumasız buldukları halka işkence ettiler. Çetelerin birçoğu siperleri bırakarak ailelerini Elbistan Malatya istikametine kaçırmaya başladı.

1 Şubat 1920 Fransızlar çarşığı ateş verdiler. Dükkânların çoğu yandı. Çarşı içinde bulunan Belediye dairesi ile Mevlevî dergâhı da bu arada yandı. Sokak muharebelerinden dereler ceset ile doldu. Kış şiddetini artırarak devam etti. Gözetleme kulesi olarak kullanılan minareler top ateşine tutuldu.

2 Şubat 1920 Yörük Selim Bey Göksun ve çevresinden topladığı süvari ve piyadelerle birlikte şehre girdi. Fransız kuvvetleri şehrin her tarafını bombardıman etti. Kiliselerdeki Ermeniler de Türklere mitralyoz ve bomba ateşi açtılar.

3 Şubat 1920 Kışladan top ve mitralyoz ateşi açıldı. Sokak muharebeleri ve yangın devam etti. Birkaç cami ve kilise daha yandı. Hırlak Avedis'in evine hücumla geçen çetelerden Millîş Nuri karnından feci şekilde yaralandı ve daha sonra şehit oldu. Senem Ayşe şehit olan kocasının silahını alarak çetelere katıldı.

4 Şubat 1920 Fransızlar şehrin her tarafını bombardıman ettiler. Birçok ev ve bedesten yandı. Kuvayi Milliye kumandanlarından Maraş evkaf memuru Evliya Efendi Taşhan'da şehit oldu. En etkin güç olan Evliya Efendi kuvvetlerinin morali bozuldu ve dağılmaya başladı.

5 Şubat 1920 Fransızlar Kışladan şiddetli top ve mitralyoz ateşi açtı. Kiliselerden de bomba ve kurşun yağdırıldı.

6 Şubat 1920 İslahiye tarafından bir Fransız uçağı geldi. Şehrin üzerinde iki tur yaptı. Muhtelif yerlere bir şeyler attıktan sonra geri gitti. Attığı eşya arasında Şark Ordusu Erkânı Harbiyesinden Maraş Fransız Kumandanlığına hitaben yazılmış birkaç satırlık bir şifre ile yerden uçağı işaret vermek için yapılmış talimatname ve bu talimatnamenin tatbikatı için beyaz ve mavi renkli birkaç arşın bez vardı. Uçak akşamüstü tekrar geldi. Her taraftan atılan kurşunlarla karşılandı. Uçak bir iki tur yaptıktan sonra gitti.

Ahali ile Fransızlar arasında barış sağlanmasına dair Amerikalılardan bir mektup geldi.

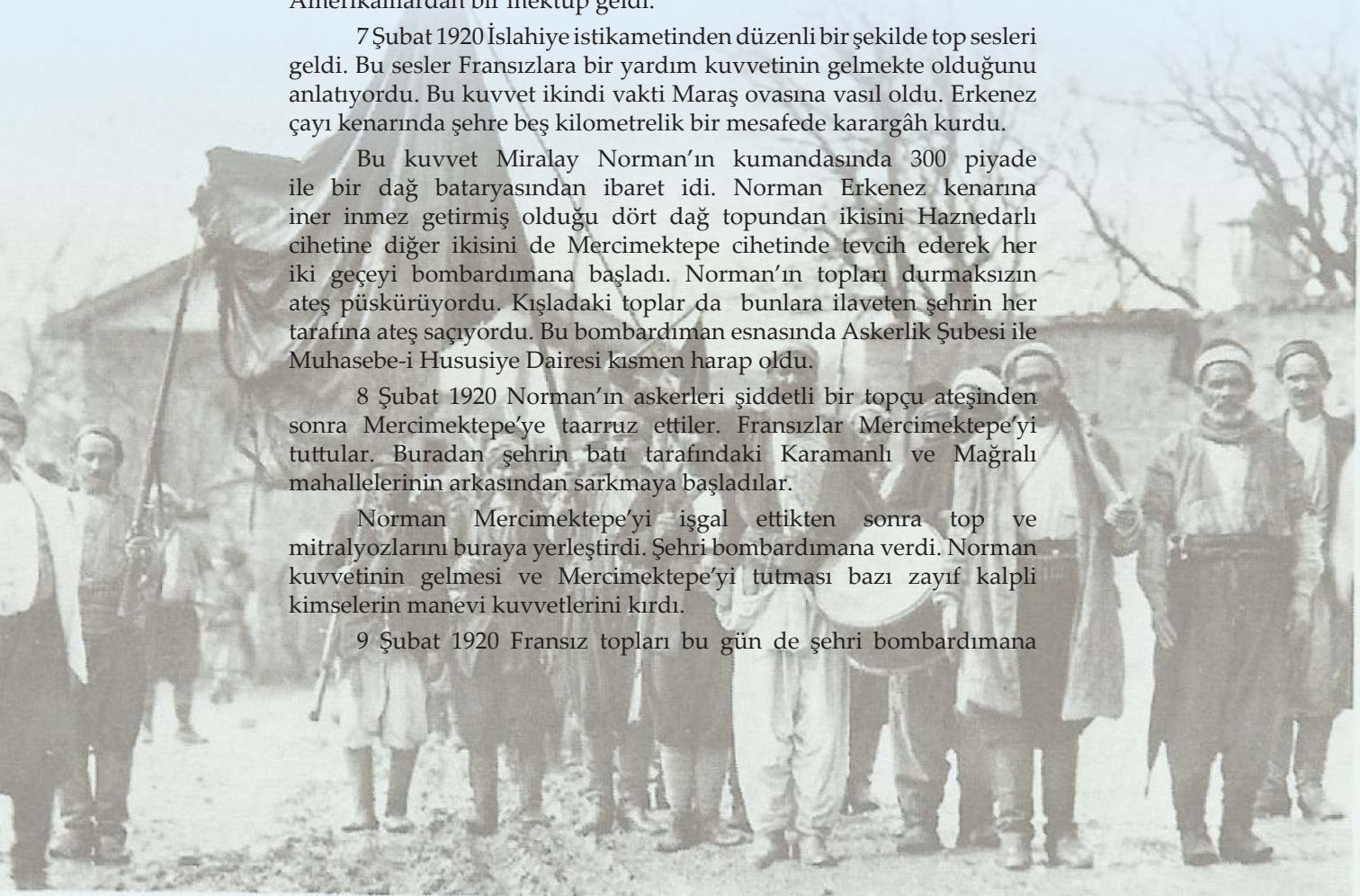
7 Şubat 1920 İslahiye istikametinden düzenli bir şekilde top sesleri geldi. Bu sesler Fransızlara bir yardım kuvvetinin gelmekte olduğunu anlatıyordu. Bu kuvvet ikinci vakti Maraş ovasına vasil oldu. Erkenez çayı kenarında şehre beş kilometrelik bir mesafede karargâh kurdu.

Bu kuvvet Miralay Norman'ın kumandasında 300 piyade ile bir dağ bataryasından ibaret idi. Norman Erkenez kenarına iner inmez getirmiş olduğu dört dağ topundan ikisini Haznedarlı cihetine diğer ikisini de Mercimektepe cihetinde tevcih ederek her iki geçeyi bombardımana başladı. Norman'ın topları durmaksızın ateş püskürüyordu. Kışladaki toplar da bunlara ilaveten şehrin her tarafına ateş saçıyordu. Bu bombardıman esnasında Askerlik Şubesi ile Muhasebe-i Hususiye Dairesi kısmen harap oldu.

8 Şubat 1920 Norman'ın askerleri şiddetli bir topçu ateşinden sonra Mercimektepe'ye taarruz ettiler. Fransızlar Mercimektepe'yi tuttular. Buradan şehrin batı tarafındaki Karamanlı ve Mağralı mahallelerinin arkasından sarkmaya başladılar.

Norman Mercimektepe'yi işgal ettikten sonra top ve mitralyozlarını buraya yerleştirdi. Şehri bombardımana verdi. Norman kuvvetinin gelmesi ve Mercimektepe'yi tutması bazı zayıf kalpli kimselerin manevi kuvvetlerini kırdı.

9 Şubat 1920 Fransız topları bu gün de şehri bombardımana

devam etti. Bombardımana en ziyade Bayezidli ve Mağralı mahalleleri maruz kalıyordu. Cephelerde ki milli kuvvetler yine müdafaaya devam ve sebat ediyorlardı.

10 Şubat 1920 Salı. Fransız kuvvetleri şehri, hükûmet konağı ile milli binaları aralıksız olarak sürekli şekilde bombarduman ettiler. Yeniden birçok yangınlar çıktı. Pek çok evler kül haline geldi. Mercimektepesindeki toplar Bayezidli mahallesini akşama kadar fasılasız olarak bombardıman etti.

Doktor Mustafa Efendi şehrin düçar olduğu acınacak hâllerden müteessir olarak bazı kimselerle müşavere neticesinde işin sulhen bitirilmesi çaresini düşünmek amacı ile kendisini işgal kuvvetleri kumandanı ile görüştürmek üzere Amerikalılara mektup yazmış ve bunlardan muvafık cevap almış olduğunu beyan ederek Alman hastanesine gitmeye karar verdi.

Doktorun bu hareketi her ne kadar şahsına ait ise de Fransızların bunu resmi bir müracaat suretinde telakki edecekleri düşünülerek Heyet-i Merkeziyece Fransızlarla temasına izin verilmedi. Bununla beraber Doktor akşamdan sonra yanında fener taşıyan bir arkadaşı olduğu halde kendi kendine Alman hastanesine gitti. Doktorun Fransızlar tarafına hareket ettiği Heyet-i Merkeziyece duyulması üzerine engellenmesi, ısrar eylediği takdirde vurulması yolunda Restebaiye Heyetine emir verildi.

Doktor Mustafa hastane yakınında şehit edildi. Şehadeti her ne suretle olursa olsun Doktorun kendi başına giriştiği bu teşebbüsün sonucu olarak ortaya çıkmıştı.

Bu günlerde Maraş'ta benzeri görülmemiş derecede kar yağmış ve ardından gayet sert poyraz esmiş olduğundan çok kuru bir soğuk vardı. Fransızlar yiyecek ve yakacak cihati ile büyük bir sıkıntı içinde idiler.

Gece yarısından sonra Kışlada bir patlamadan sonra yangın başladı. Fransızların toplarıyla birlikte bağlar içinden çekilerek Mercimektepe üzerinden ovayainmiş oldukları ve götürmeyecekleri eşya ve mühimatlarını da Kışla ile birlikte ateşe vermiş oldukları anlaşıldı.

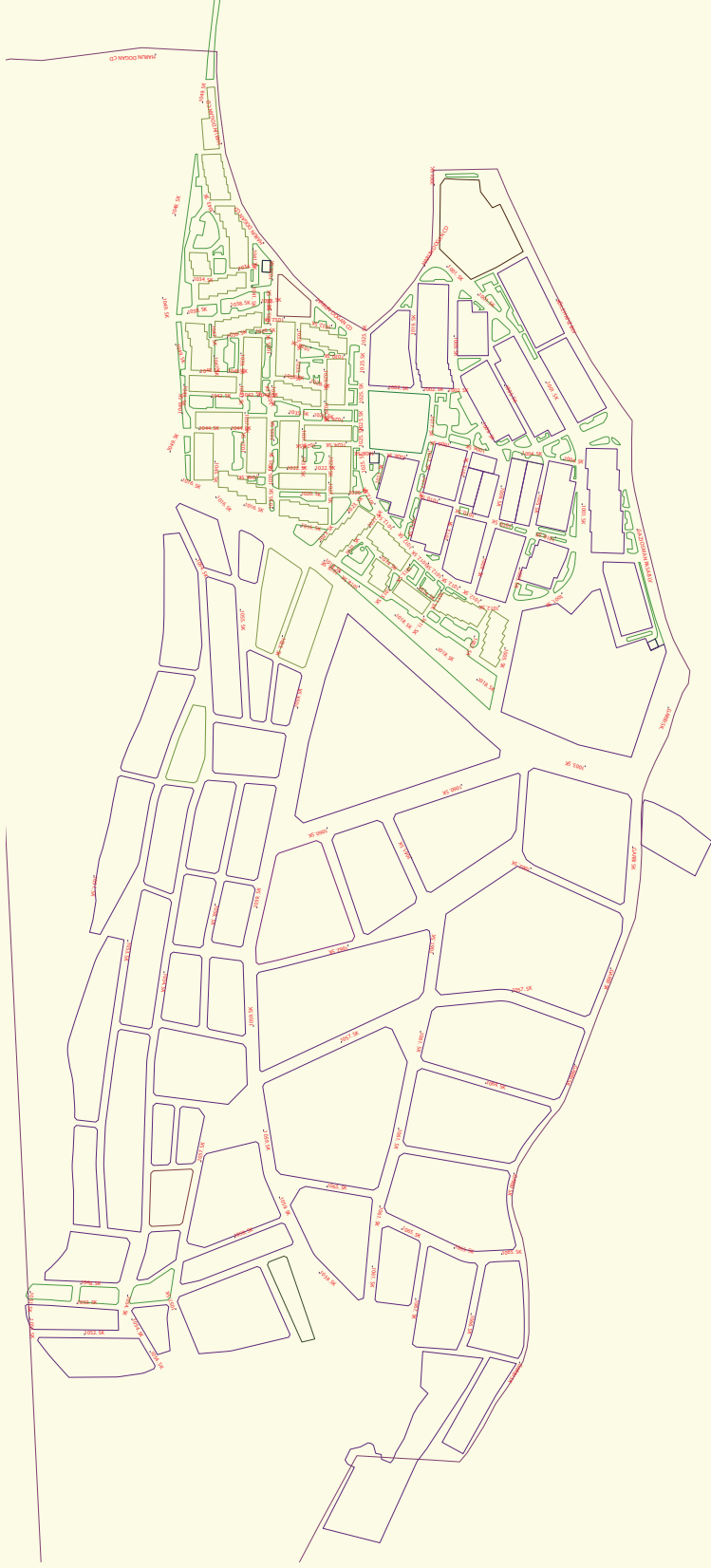
11 Şubat 1920 Çarşamba. Fransızların Maraş'tan çekilmekte ve kaçmakta oldukları daha geceleyin şehrin her bucağına yayıldı ve duyuldu. Çetelerden bir kısmı kaçan düşmanın peşine düştü. Sabah olunca herkes seviniyor, herkesin yüzü gülüyordu. Halk birbirini tebrik ediyordu. Allah'ın lütuf ve yardımı ile nail oldukları bu muvaffakiyetten dolayı Allah'a şükürler ediliyordu.

Memleketin her tarafında büyük tezahürat yapılıyordu. Fransızların Maraş'a geldiklerinin ertesi günü bir Ermeni askerini vurarak Bertiz'e kaçmış olan Sütçü İmam Ermenilerin en büyük zenginleri olan eski Meclis-i Mebusan üyesi Hırlakyan Agop Ağanın başını bir mızrağın ucunda gezdiriyordu.

Bu gün yine bir uçak gelerek Maraş afakında biraz dolaştıktan sonra geri gitti. Fransızların çekip gitmiş olmalarına rağmen Abarabaşı Kilisesi'ndeki bir kısım Ermeniler yine ahalinin üzerine ateş etmeye devam ediyorlardı. Amerikalılar beyaz bayrakla Heyet-i Merkeziyeye giderek Ermeniler hakkında af talebinde bulundular. Amerikalıların tavassutundan sonra kiliselerdeki Ermeniler silahlarını teslim ederek Milli Türk hükümetinin şefkat ve merhametine sığındılar.

Fransızların çekilmelerinden ve Ermenilerin de Milli Hükümete teslim olmalarından sonra memlekette sükûnet çarçabuk yerine geldi. Memurlar işlerinin başlarına geçtiler, alışveriş ve normal hayat yine başladı, bir yandan yurtsuz kalanlar yerleştirildi. Düşkünlere yardımlar yapıldı.

● 12 Şubat Mahalle Haritası

~ GAZİ OSMAN PAŞA BULVARI:

Gazi Osman Paşa

Belediye Meclisinin 08.03.2000 tarih ve 2/11 nolu kararı ile Binevler Mahallesinde bulunan Tebriz Caddesinin Necip Fazıl Kısakürek Bulvarı ile Dr. Sadık Ahmet Caddesi arasında bulunan kısma Gazi Osman Paşa Bulvarı ismi verilmiştir.

Bulvar Mahallenin doğu sınırını oluşturur. Aynı zamanda İstiklal Mahallesi ile de sınır çizgisidir. Prof. Dr. Necmettin Erbakan Bulvarı'ndan başlayarak Ahır Dağı istikametinde devam ederek Köle Hafız Bulvarı ile birleşir. Bir kısmı ile de 12 Şubat Mahallesi ile İstiklal Mahallesi'nin sınır çizgisini oluşturur.

Bulvara ismi verilen Gazi Osman Paşa, Tokat'ta doğdu. Asıl adı Osman Nuri'dir. Babası, İstanbul kereste gümrüğünde kâtip olan Mehmed Efendi, annesi Şakire Hatun'dur. Ailenin tek erkek çocuğu olan Osman Nuri, henüz 7-8 yaşlarında iken ailesiyle birlikte İstanbul'a babasının yanına gitti. Sırasıyla Askeri Rüştiye, Askeri İdadi ve Mekteb-i Harbiyye okullarını bitirdi. Çeşitli görevlerde bulunan Gazi Osman Paşa, 1859 yılında Osmanlı Devleti'nin nüfus sayımı ile kadastro usulünde haritasının çizilmesinin kararlaştırılması ve bu arada Bursa ilinden başlanması üzerine bu göreve askeri temsilci olarak tayin edildi. 1866'da Girit'te baş gösteren Rum isyanı dolayısıyla buraya yollandı.

Birçok askeri başarı elde etmiş olan Gazi Osman Paşa, asıl şöhretini Sırp prensi Milan'ın 2 Temmuz 1876'da Osmanlı Devleti'ne savaş ilan etmesi esnasında, Rus generallerinin kumanda ettiği Sırp ordusunu bozguna uğratması ile elde etti. 1877-78 Osmanlı-Rus Savaşları sırasında Plevne'yi başarı ile savundu ve bu savaş sonunda kendisine "gazilik" ünvanı verildi. Askeri şahsiyeti yanında siyasi faaliyetlerde de bulundu. İstanbul'daki dini grupların birleşmesini sağladı. Sarayda bulunduğu süre içinde dış politika konularında Sultan İkinci Abdülhamit'i etkilemeye çalıştı. Gazi Osman Paşa, 4-5 Nisan 1900 yılında, Cuma günü vefat etti ve Fatih Sultan Mehmet türbesi yanına gömüldü.

• Gazi Osman Paşa Bulvarı.

~ **KÖLE HAFIZ BULVARI:**

Köle Hafız

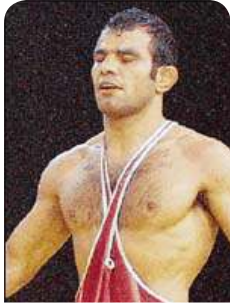
Belediye Meclisi'nin 08.03.2000 tarih ve 2/11 nolu kararı ile Binevler Mahallesinde bulunan Tebriz Caddesinin Gazi Osman Paşa Bulvarı adı verilen kısımdan geriye kalan devamı kısmına Köle Hafız Bulvarı ismi verilmiştir. Şeyh Edebali Bulvarı ile birleşir. 12 Şubat Mahallesi ve 5 Nisan Mahallesi ile sınır çizgisini oluşturur.

Bulvara ismi verilen Köle Hafız, şehrin sevilen, sayılan simalarındandır. Asıl adı Mehmet Gülnar'dır. Maraş'ın Dereboğazı Kadılı Köyü'nde 1916'da doğdu. Küçük yaştan itibaren Güllü Hoca'dan Kur'an eğitimi almaya başladı. İlkokulu bitirdi. 12-13 yaşlarında Güllü Hoca'dan hıfzını tamamlayarak hafız oldu. Kendi köyü olan Kadılı'da çevre köylerden gelen öğrencilere Kur'an eğitimi verdi. Andırın, Kadirli, Osmaniye gibi yerlerde fahri olarak imam-hatiplik yaptı. Diyanet İşleri Başkanlığı'ndan kadro olarak Dumlupınar Delilalili Camii, Şazibey Camii, Arasa Camii ve Salihye Camii'nde imam-hatip olarak çalıştı. 1975'de emekli oldu.

Hayatı boyunca Kur'an eğitiminin yaygınlaşması için çaba gösterdi. 5 Ağustos 1987'de vefat etti. Mezarı Kadılı Köyü mezarlığındadır.

• Köle Hafız Bulvarı.

Harun Doğan

~ **HARUN DOĞAN CADDESİ:**

Köle Hafız Bulvarından Ahır Dağı'na doğru uzanır. 5 Nisan Mahallesi ile sınır çizgisini oluşturur.

Caddeye ismi verilen Harun Doğan, şehrin yetiştirdiği milli güreşçilerimizdendir. Maraş'ta 1 Ocak 1976'da doğdu. Afşin TEK Kulübünde antrenörü Avni Tarhan tarafından yetiştirildi. 43,47,50,57 ve 58 kg'da güreşti. 1990 yılında

• Harun Doğan Caddesi.

Macaristan'da yıldızlar serbest stil 43 kg'da Dünya 1.si, 1991 yılında Alma Kanada'da yıldızlar serbest stil 47 g da Dünya 1.si, 1992 yılında Kolombiya'da gençler serbest Stil 50 kg'da Dünya 2.si, 1994 yılında Finlandiya'da ümitler serbest stil 57 kg'da Avrupa 2.si, 1995 yılında Atlanta A.B.D'de serbest stil 57 kg'da Dünya 3.sü, 1995 yılında Friborg İsviçre'de serbest stil 57 kg'da Avrupa 5.si, 1996 yılında Budapeşte/Macaristan'da serbest stil 57 kg'da Avrupa 2.si, 1996 yılında Atlanta Olimpiyatlarında serbest stil 57 kg'da 4.sü, 1997 yılında Bari/İtalya'da serbest stil 58 kg Akdeniz Oyunları 1.si, 1998 yılında Bratislava Slovakya'da serbest stil 58 kg'da Avrupa 8.si, 1998 yılında İran'da Serbest stil 58 kg'da Dünya 2.si, 1999 yılında Rusya'da serbest stil 58 kg'da Avrupa 1.si, 1999 yılında Ankara'da serbest stil 58 kg'da Dünya 1.si, 2002 yılında Tahran'da 60 kg Dünya 2. oldu.

Gebze Belediyesi Güreş İhtisas Kulübü'nde ve Ereğli Demir Çelik Fabrikaları Güreş Takımı'nda güreş hayatını sürdürdü. 2009 yılından itibaren de Kahramanmaraş Belediye Spor Güreş Takımı Koordinatörlüğü görevini yürütmektedir.

~ GARBİ SOKAK:

• Garbi Sokak.

Gazi Osman Paşa Bulvarı'ndan batıya doğru uzanır. Cumhuriyet Mahallesi ile sınır çizgisini oluşturur.

Sokağa isim olarak verilen Garbi, kelime manası ile Batı ile ilgili, Batı'ya özgü olan manasına gelmektedir. Şehrin batı kısmında yer aldığı için bu isim verilmiştir.

Ayrıca Garbi, yerel dilde serin serin esen bir yele de garbi denilmektedir. Garbi, yaz akşamları öncesinde esen, yaz akşamlarını serinleten hafif bir esintidir. Karacaoğlan'dan bu yana halk şairlerinin kullandığı bir kelime olup günümüzde de Kırac tarafından albüm adı olarak kullanılmıştır.

~ KILAVUZLU SOKAK:

• Kılavuzlu Sokak.

Garbi Sokak'ın devamı olarak Kazma Caddesi'ne kavuşur. Cumhuriyet Mahallesi ile sınır çizgisini oluşturur.

Sokağa isim olarak verilen Kılavuzlu, şehrin batısında, Ceyhan Nehri kıyısında bulunan bir köy ismidir. Bu köy zaman içerisinde şehre dahil olarak mahalle olmuştur. Kılavuz, yol gösteren, rehber manalarına gelmektedir.

~ 12 ŞUBAT PARKI:

1. ve 10. Sokak kesişiminde yer alır. 2854 m² alana sahip olup 2002 yılında yapılmıştır.

Park ismini içerisinde yer aldığı mahalleden almıştır.

• 12 Şubat Parkı.

5 NİSAN MAHALLESİ

Belediye Meclisi'nin 08.03.2000 tarihli oturumunda alınan 1/11 sayılı kararla bazı mahalle sınırlarının değiştirilmesi ve yeni mahalleler oluşturulmasına karar verilmiştir. Bu kararla Binevler Mahallesi'nden bölünen bir kısma da 5 Nisan Mahallesi ismi verilirken mahallenin güney sınırının Tebriz Caddesi, batı sınırının 74. Sokağın Tebriz Caddesi ile birleşme noktası, doğu sınırının dere, kuzey sınırının ise açık tutulmasına karar verildi.

Mevcut haliyle kuzeyinde Ahır Dağı, doğusunda Hürriyet Mahallesi, güneyinde Binevler Mahallesi ve İstiklal Mahallesi, batısında 12 Şubat Mahallesi yer almaktadır.

Mahalleye isim olarak verilen 5 Nisan, şehre 1925 yılında Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından kırmızı şeritli İstiklal Madalyası verildiği gündür.

Çok eski çağlardan beri uluslar üstün başarı ve yararlıklar gösteren kahramanlarını ödüllendirmiş ve onları diğerlerinden ayıran bir nişan ile, bir işaretle onure etmiştir. Özellikle savaşlarda yararlılık gösteren kahramanların ödüllendirilmesi ilkçağlardan beri alışlagelmiş bir durum iken bir şehrin topyekün ödüllendirilerek ona madalya verilmesi örneği olan bir davranış değildir.

Maraş ve Maraşlı büyük mücadelelerin ardından 12 Şubat'ı kendine bayram ilan ederken o zor zamanlarda verdiği örnek mücadele ile Anadolu'ya da örnek olmuştu. Erzurum ve Sivas Kongrelerinin

ardından Büyük Millet Meclisi Ankara'da toplanmıştı.

Saruhan mebusu Mustafa Necati Bey'in 12 Ağustos 1920'de hazırlayıp Büyük Millet Meclisi'ne sunduğu İstiklal Madalyası Kanun teklifi 29 Kasım 1920'de kabul edilmiş ve 4 Nisan 1921'de de Resmi Gazete'de yayınlanarak 66 numaralı Kanun olarak uygulanmaya başlanmıştı.

Bu Kanunun birinci maddesinde; "İstiklâl madalyası bir fi'l kıta başında, cephe ve dahili isyanları teskinde hamaset ve fedakâri âsar gösteren erkân, ümera ve zâbitan ve efrat ve milli kahramanlara ve cephe gerisinde ulvi maksadın husulü için mesai ibraz edenlere ve istiklâlî milli uğrunda fedayı hayat eden şehitlerin büyük oğluna, yoksa büyük kızına, yoksa pederine, o da yoksa validesine, o da yoksa zevcesine verilir" denmekteydi.

Yine Kanun hükümleri çerçevesinde Büyük Millet Meclisi azalarına yeşil şeritli, cephe gerisinde olanlara beyaz şeritli, bilfi'l cephe görev yapanlara ise kırmızı şeritli madalya verilecekti.

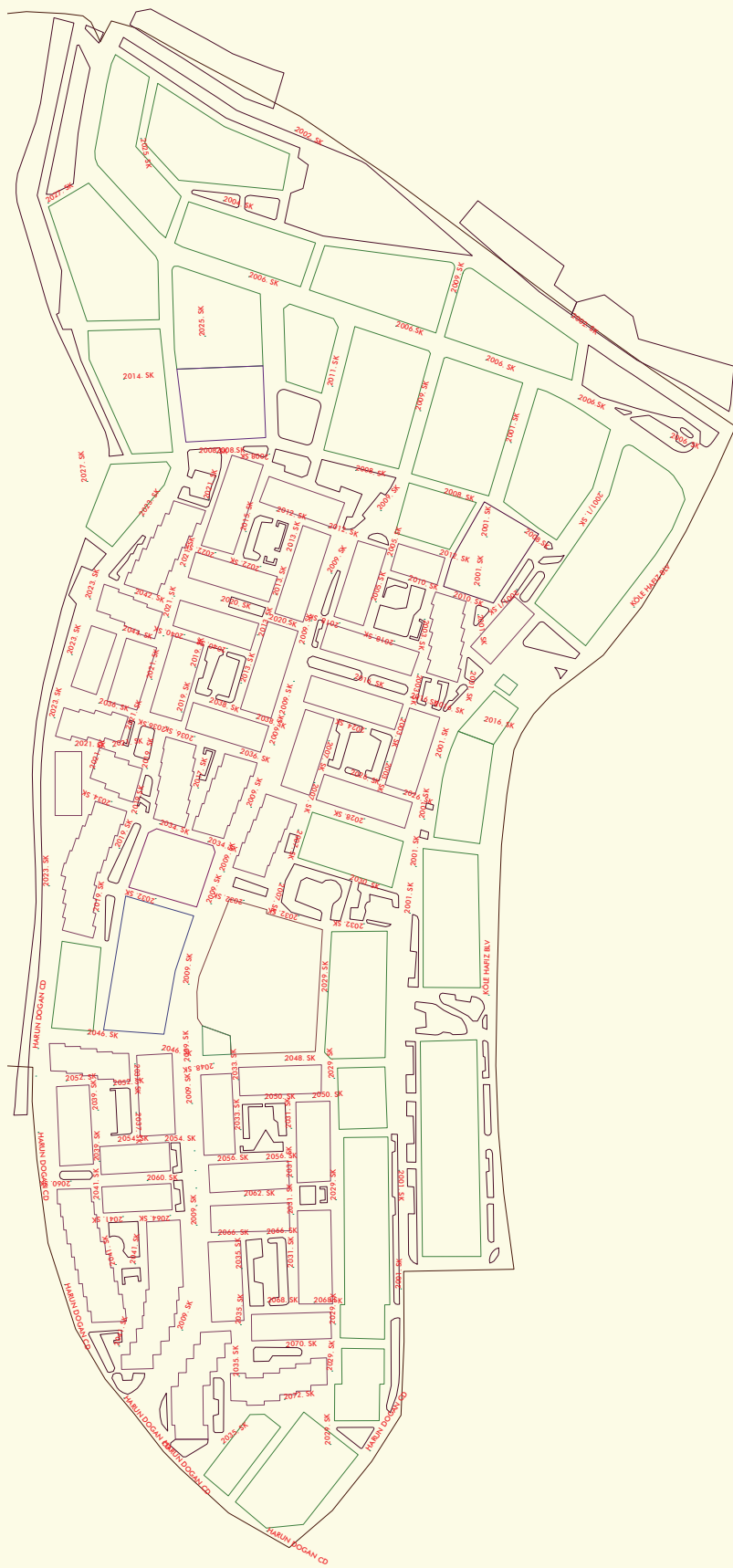
Türkiye Cumhuriyetinin kuruluşunun gerçekleşmesi, organlarının faaliyete geçmesi ile kanun hükmü gereğince tüm illere birer yazı gönderilerek kurtuluş savaşında cephe ve cephe gerisinde yararlılık gösterenlerin listesi istenilir.

Şehrin ileri gelen yöneticileri toplanır, bir durum tespiti yapar. İstenilen listeye kimlerin adı yazılacaktır. Daha doğrusu bu listede ismi yer almayacak Maraşlı var mıdır? Konuşulur, tartışılır.

Sonunda Ankara'ya "Maraş'ta Milli Mücadeleye katılmayan tek fert bile yoktur" cevabı verilir.

Bunun üzerine 5 Nisan 1925 yılında toplanan Türkiye Büyük Millet Meclisi İstiklal Madalyası'nın Maraş'ta fertlere değil, şehir halkına verilmesini karar altına alır. Maraş bir adet Kırmızı Şeritli İstiklal Madalyası ile ödüllendirilir.

Maraş halkı adına verilen bu madalya Kahramanmaraş Belediye Başkanlık makamında korunmakta olup Kahramanmaraşlı 1925 yılından beri her yıl kurtuluş günü olan 12 Şubat Bayramı'nda İstiklal Madalyasını şanlı Bayrağına törenle takarak, geçmişini yâdeder.

● 5 Nisan Mahalle Haritasi

~ KÖLE HAFIZ BULVARI:

Gazi Osman Paşa Bulvarı ile Şeyh Edibali Bulvarı arasında yer alır. Binevler Mahallesi ile sınır çizgisini oluşturur.

Bulvara ismi verilen Köle Hafız hakkında geniş bilgi için bkz. 12 Şubat Mahallesi.

~ ŞEYH EDEBALI BULVARI:

Şeyh Edebalı

Belediye Meclisi'nin 08.03.2000 tarih ve 2/11 nolu kararı ile Şeyh Edebalı Caddesi'nin Mimar Sinan Mahallesi, İtfaiye kavşağından sonraki kısmının Şeyh Edebalı Bulvarı olarak kalmasına karar verildi.

Köle Hafız Bulvarı'nın devamı olarak Tavşantepe İtfaiye kavşağına kadar uzanır. Bir kısmı ile 5 Nisan Mahallesi ve Hürriyet Mahalleleri arasında sınır çizgisidir. Hürriyet Mahallesi ile Mimar Sinan Mahallesi ve Selçuklu Mahalleleri arasında da sınır çizgisini oluşturur.

Bulvara ismi verilen Şeyh Edebalı Osmanlı İmparatorluğu'nun manevi kurucusudur. 1206 yılında Karaman'da doğdu. Selçukluların Şeyh'ül İslam-ı Şeyh Sadrettin Konevi ve Mevlâna Celâleddini Rumi'nin çağdaşdır. Edebalı ilk tahsilini Karaman'da yaptı. Hanefi hukukçusu Necmeddin ez-Zahidi'nin öğrencisi oldu. Daha sonra Dımaşk'a (Şam) giderek Sadreddin Süleyman b.Ebül-iz ve Cemalettin el-Hasiri gibi dönemin tanınmış âlimlerinden dini ilim tahsil etti. Şam'dan ülkesine dönünce tasavvufa yöneldi. Eskişehir yakınlarında bulunan İtburnu Köyü'nde bir zaviye kurarak halkı irşada başladı. Aşıkpaşazade zaviyesinin hiç boş kalmadığını, Edebalı'nın gelip geçen fukaranın her türlü ihtiyacını gidermeye çalıştığını, hatta bu maksatla koyun sürüsü

• Şeyh Edebalı Bulvarı.

bulundurduğunu kaydeder.

Söğüt ve Domaniç yaylaları, Selçuklu Devleti tarafından aşiretine yaylak ve kışlak olarak verilen Osman Gazi sık sık Edebalı'nın zaviyesinde misafir olarak kalırdı. Orta Asya'dan getirdikleri bir takım özelliklerden dolayı âlim ve sülilere karşı son derece hürmeti olan Osman Gazi, mübarek günlerde Edebalı'nın zaviyesine giderek dini ve idari konularda, onun görüşlerini alırdı.

Osman Gazi'nin zaviyede misafir olarak kaldığı bir gece gördüğü rüya şöyle idi: Şeyh Edebalı'nın koynundan çıkan bir ay geldi kendi koynuna girdi. Göğsünden bir ağaç bitti. Öylesine büyük bir ağaç oldu ki dalları gökleri, kökleri tüm dünyayı sardı. Gölgesi bütün yeryüzünü tuttu. İnsanlar o ağacın gölgesinde toplandılar. Ulu dağlara ve dağların eteğinden çıkan coşkun sulara hep o ağaç gölge etti.

Osman Bey rüyasını Şeyh Edebalı'ya anlatır. Edebalı rüyayı şöyle yorumlar: "Oğul Osman, Hak Teâlâ sana ve soyuna hükümrancılık verdi mübarek olsun, kızım Malhun Hatun senin helâlin olsun." Edebalı'nın bu yorumu üzerine Osman Gazi Malhun Hatun (Rabia Bala Hatun) ile evlenir.

Şeyh Edebalı ahi teşkilatının reisi idi. Ahi Şeyhliğinin Edebalı'den sonra kime geçtiği bilinmemektedir; ancak daha sonra İ. Murat'a intikal etmiştir. Bilecik'in Osmanlılar tarafından fethedilmesinden sonra zaviyesini buraya taşıyan Edebalı, aynı şekilde dini hizmetlerine devam etmiştir. Osman Gazi'nin vefatından sonra kızı ve torunu Alâaddin Bey ile Bilecik'te Edebalı'ya Kozagaç (şimdiki Karaagaç) köyünün öşür ve hâsılatı verilmiş, kızı Rabia Hatun da kendilerine verilen bu köyü tekkeye vakfetmiştir. Şeyh Edebalı uzun bir hayat sürdükten sonra 1326 yılında Bilecik'te vefat etti. Zaviyesinin mescidi olarak kullanılan odasına defnedildi.

Edebalı, mutasavvıf olmasının yanında ilk Osmanlı kadısı ve müftüsüdür. Dönemin birçok fakihî ile görüşmüş ve onlardan ders almış, çok sayıda talebe yetiştirmiştir. Önde gelen öğrencilerinden aynı zamanda damadı Dursun Fakih, Edebalı'den sonra Osmanlı Devleti'nin ikinci müftüsü ve kadısı olmuştur. Mevlidi Şerif'in yazarı Süleyman Çelebi, Mahmut Paşa yönüyle ikinci kuşaktan Şeyh Edebalı'nın torunudur.

Ahi reisi Şeyh Edebalı kendisini dinleyenlere;

"Toprağa bağlanın. Suyu israf etmeyin. Mirasınızın sağlam kalmasına dikkat ediniz. Veriniz, cömert olunuz, elleriniz yumuk kalmasın. İlim sahiplerini koruyunuz. Ağaç dikişiniz. Ödünç aldığınızı fazlasıyla iade ediniz. Kuran-ı Kerimi güçlü olmak için okuyunuz. Bağınızı bahçenizi viran bırakmayınız. Hadis ezberleyiniz. Bildiklerini öğretenler unutmazlar. Asıl ölüm ilimden payını almayanlardır. Faydalı ile faydasızı bilenler bilgi sahipleridir...", der ve tavsiyelerde bulunurdu.

Şeyh Edebalı geleceği görebilen bir kişiliğe sahipti. Neyin ne, kimin kim olduğunu bilen bir insandı. O gelecekteki Türk birliğini,

Kayı Boyunun dolayısıyla Osman Bey'in kuracağını sezmişti. Tüm Kayı Erenleri Edebalı'den feyiz almıştı.

~ HARUN DOĞAN CADDESİ:

Köle Hafız Bulvarı'ndan Ahır Dağı'na doğru uzanır. 12 Şubat Mahallesi ile sınır çizgisini oluşturur.

Caddeye ismi verilen Harun Doğan hakkında geniş bilgi için bkz. 12 Şubat Mahallesi.

~ 5 NİSAN PARKI:

• 5 Nisan Parkı.

23. ve 46. Sokak kesişiminde yer alır. 7620 m² alana sahip olup 2004 yılında yapılmıştır.

Park ismini içerisinde yer aldığı mahalleden almıştır.

~ SEVGİ ENGELLİLER PARKI:

Harun Doğan Caddesi ile 29, 35 ve 72. Sokak arasında yer alır. 9100 m² alana sahip olup 2006 yılında yapılmıştır.

Park ismini engelli vatandaşlara özel olarak yaptırılmış olmasından almıştır. Parkta yer alan çocuk oyun grubu, oturma yerleri, yürüyüş alanları engelli vatandaşların kullanacağı şekilde düzenlenmiştir.

• Sevgi Engelliler Parkı.

متنى اشبو ورقه ظهرينده محرر بولنان ٦٦ نومرولو قانون موجبجه ويريله جك اولان

استقلال مداليه سى

وثيقه سى

نومرو

٢٦٢٦

دن طولايى

توركيه بويوك ملت مجلسنك ٣٤١/٤/٥ تاريخنده وقوع بولان ...٢.... نجى اجتماع

سنه سى ...٩٤.... نجى اجتماعنك ...بر... نجى جلسه سنده زيرده هويى محرر

مرعشه شهرينه.. بر قطعه كرمزى.. شريدىلى استقلال مداليه سى ويرلمشدر.

٢٤١/٤/١٢
غازى

استقلال مداليه سنى آلان ذاتك هويى

مرعشه شهرى

Metni bu kağıdın yan tarafında yazılı 66 Nolu kanun gereğince verilecek olan

İSTİKLAL MADALYASI

vesikası

Numara

2626

.....den dolayı Türkiye Büyük Millet Meclisinin 5/4/1341 (1925) tarihinde vuku bulan 2nci Dönem 94ncü Birleşim Birinci oturumunda aşağıda kimliği yazılı **MARAS** şehrine bir adet **KIRMIZI ŞERİTLİ İSTİKLAL MADALYASI** verilmiştir.

İstiklal Madalyasını alan zatın kimliği

MARAS ŞEHİRİ

Resmi Mühür

13/4/341 (1925)

Gazi M.Kemal

İmza

ABDULHAMİT HAN MAHALLESİ

Şehrin orta yerinde, Mercimek Tepe'de oluştu. Belediye Meclisi'nin 08.03.2000 tarihli oturumunda alınan 1/11 sayılı kararla bazı mahalle sınırlarının değiştirilmesi ve yeni mahalleler oluşturulmasına karar verilmişti. Bu kararla Yunus Emre ve Karacaoğlan Mahallelerinden bölünen kısma Abdulhamit Han Mahallesi ismi verildi. Mahallenin güney sınırının Sultaniye Sokak ile başlayıp Enez Sokak'la devam etmesi, doğu sınırının Çelikhan Sokağa birleşmesi, kuzey sınırının Senem Ayşe Caddesine birleşmesi, batı sınırının 8. Sokak olarak tesbitine karar verildi.

Doğusunda Orhan Gazi Mahallesi ve Mevlana Mahallesi, güneyinde Karacaoğlan Mahallesi ve Sümbüllü Mahallesi, batısında Piri Reis Mahallesi ve Yunus Emre Mahallesi vardır. Abdülhamid Han Cami, Süleyman Demirel İlköğretim Okulu, Kahramankent Koleji ve Belediye Başkanlık Konutu mahalle sınırları içerisinde yer almaktadır.

Mahalleye ismi verilmiş olan Sultan II. Abdülhamit Han Osmanlı padişahlarının 34. ve İslam halifelerinin 99.'sudur. Babası; Abdülmecid Han, annesi; Tir-i Müjgan Sultan'dır. 21 Eylül 1842'de doğup 10 Şubat 1918'de vefat etmiştir.

Çok iyi bir tahsil görerek dini ilimleri ve Fransızca'yı mükemmel bir şekilde öğrendi. Amcası Abdülaziz Han onu Mısır ve Avrupa seyahatlerinde yanında götürdü. Abdülaziz Han'ı tahttan indirip şehit ettiren, böylece Osmanlı Devleti'nde idareyi ele geçiren bazı paşalar, V. Murat'ın şuurunun bozulması üzerine, devlet işlerine karışmaması ve yalnız Meclis-i Mebusan'ın çıkaracağı kanunlara göre hareket etmesi şartıyla, Abdülhamid Han'ı 1876'da sultan ilan ettiler.

Tahta çıktığında Osmanlı Devleti tam bir bunalımın eşiğindedi. Karadağ ve Sırbistan'da savaş aleyhimize dönmüş, Bosna-Hersek ve Girit'te ayaklanmalar çıkmış, mali kriz son haddine varmıştı. Bu arada sadrazam Mithat Paşa ve arkadaşlarının isteği üzerine 23 Aralık 1876'da Birinci Meşrutiyet ilan edildi. Ancak gayrimüslimlerin dahi

yer aldığı Meclis-i Mebusan'ın ilk işi Rusya'ya harp ilanı oldu. 93 Harbi diye tarihe geçen bu savaş, Osmanlı Devleti için tam bir felaket getirdi. Ruslar İstanbul önlerine kadar geldi. Bir milyondan fazla Türk, Bulgaristan'dan İstanbul'a göç etti. Mütareke isteyen Sultan Abdülhamid, ilk iş olarak devleti parçalanma ve yok olma yoluna doğru götüren Meclis-i Mebusan'ı kapattı (13 Şubat 1878) ve devlet idaresini eline aldı. Ayastefanos Antlaşması ile Osmanlı Devleti Makedonya, Batı Trakya, Kırklareli, Kars, Ardahan ve Batum'u kaybediyordu. Ancak İngiltere ile anlaşan Abdülhamid Han, Kıbrıs'ın idaresini onlara bırakmak şartıyla, yeniden topladığı Berlin Konferansı'nda kaybedilen toprakların bir kısmını kurtarmış oldu.

Abdülhamid Han büyük meseleler karşısında bunalan Osmanlı Devleti'ni bundan sonra dahiyane bir siyaset, adalet ve fevkalade bir kudretle yönetti. Düyun-u Umumiye idaresini kurarak iki yüz elli iki milyon tutan devlet borçlarını yüz altı milyona indirdi. Memlekette büyük bir imar faaliyeti ile eğitim ve öğretim seferberliği başlattı. Çoğu şahsi parasından olmak üzere cami, mescit, mektep, medrese, hastane, çeşme, köprü vs. gibi toplam 1552 eser yaptırdı. Ülkenin dört bir yanını demiryolu ile döşedi. Yunanlıların Girit'te isyan çıkarıp, Türkler arasında toplu katliamlar yaptırmaya başlamaları üzerine, Yunanistan'a harp ilan etti. Alman kurmaylarının altı ayda geçilemez dedikleri Termopil geçidini 24 saatte aşan Osmanlı ordusu, Atina önüne vardı. Yunanistan'ın tamamen Osmanlı eline geçeceğini anlayan Avrupalı devletler, sulha zorladılar ve bunda muvaffak oldular.

Yahudilerin Filistin'de bir cumhuriyet kurma teşebbüslerinin karşısına çıktı. Onların Osmanlı borçlarını bütünüyle silme tekliflerini reddetti. Bu toprakların kanla alındığını, asla terk edilemeyeceğini sert bir dille bildirdi. Filistin topraklarının Yahudilere satılmaması için gerekli tedbirleri aldı. Doğu Anadolu'da Ermeni hareketlerine karşılık Hamidiye alaylarını kurdu ve bölgede asayişini temin ederek Osmanlı hakimiyetini pekiştirdi.

Sultan Abdülhamid Han'ı tahttan indirmeden Osmanlı Devleti'ni parçalamanın mümkün olmadığını gören bütün iç ve dış düşmanlar bu Türk hakanına karşı cephe aldılar. Bir taraftan Sultan'ı gözden düşürmek üzere her türlü iftira ve kötüleme kampanyaları yaparlarken, diğer taraftan suikastlar tertip ettiler. Ermeni asıllı Fransız yazar Albert Vandal'ın "Le Sultan Rouge=Kızıl Sultan" şeklinde ortaya attığı iftiraları aynen kabul ettiler.

Bu arada Padişah'ın devlet idaresinde nüfuzunu kırmak isteyen Batılılar, İttihat ve Terakki mensuplarını kışkırtarak 23 Temmuz 1908'de İkinci Meşrutiyeti ilan ettirdiler. Böylece otuz yıl durmuş olan facialar tekrar başladı. 31 Mart Vakası sebebiyle İttihat ve Terakki ileri gelenleri tarafından 1908'de tahttan indirilen Abdülhamid Han, Selanik'e gönderildi (27 Nisan 1909). 10 Şubat 1918'de Beylerbeyi Sarayı'nda vefat eden Abdülhamid Han'ın naaşı Çemberlitaş'ta dedesi Sultan II. Mahmut'un türbesindedir.

II. Abdülhamid Han'ın güzel ahlakı, dine olan bağlılığı, edep ve hayasının derecesi, akıl ilim ve adaletinin çokluğu, milleti için gece-

gündüz çalışması, düşmanlarına bile iyilik yapması, ciltler dolusu eserlerle anlatılmaktadır. Abdülhamid Han'ın tahttan indirilmesiyle beraber kan gölü haline çevrilen Ortadoğu'da hâlâ huzur tesis edilememiştir.

SULTAN ABDÜLHAMİD HAN'IN RUHANİYETİNDEN İSTİMDAT

Rıza Tevfik BÖLÜKBAŞI

*Nerdesin şevketlim, sultan Hamid Han?
Feryâdım varır mı bârigâhına?
Ölüm uykusundan bir lahza uyan,
Şu nankör milletin bak günâhına.*

*Tahkire yeltenen tac-ü tahtını,
Denedi bu millet kara bahtını;
Sinad-ı sillenin nerm ve sahtını,
Rahmet et sultanım suz-i âhına.*

*Târihler ismini andığı zaman,
Sana hak verecek, ey koca sultan;
Bizdik utanmadan iftira atan,
Asrın en siyâsî padişâhına.*

*“Pâdişah hem zâlim, hem deli’ dedik,
İhtilâle kıyam etmeli dedik;
Şeytan ne dediyse, biz ‘beli’ dedik;
Çalıştık fitnenin intibahına.*

*Dîvâne sen değil, meğer bizmişiz,
Bir çürük ipliğe hülyâ dizmişiz.
Sade deli değil, edepsizmişiz.
Tükürdük atalar kiblegâhına.*

*Sonra cinsi bozuk, ahlâkı fena,
Bir sürü türedi, girdi meydana.
Nerden çıktı bunca veled-i zinâ?
Yuh olsun bunların ham ervâhına!*

*Bunlar halkı didik didik ettiler,
Katliâma kadar sürüp gittiler.
Saçak öpmeyenler, secde ettiler.
Bir asi zabitin pis külâhına.*

*Bugün varsa yoksa
Şöhretinde herkes fuzuli dellal;
Âlem-i mânâ'dan bak da ibret al,
Uğursuz taliin şu gümrâhına.*

*Haddi yok, açlıkla derde girenin,
Sehpâ-yı kazâya boyun verenin.
Lânetle anılan cebâbirenin
Bu, rahmet okuttu en küstâhına.*

*Çok kişiye şimdi vatan mezardır,
Herkesin belâdan nasibi vardır,
Selâmetle eren pek bahtiyardır,
Bu şeb-i yeldânın şen sabahına.*

*Milliyet dâvâsı fiska büründü,
Ridâ-yı diyânet yerde süründü,
Türkün ruhu zorla âsi göründü,
Hem peygamberine, hem Allâh'ına.*

*Sen hafiyelerle dem sürdün ancak,
Bunlar her tarafa kurdu salıncak;
Eli,yüzü kanlı bir sürü alçak,
Kemend attı dehrin mihr-u mahına.*

*Bu itler nedense bana salmadı,
Bahalıydı başım kimse almadı,
Seyrandan başkaca iş de kalmadı;
Gurbet ellerinin bu seyyahına.*

*Hoş oldu cilvesi Cumhuriyetin,
Tadı kalmamıştı Meşrutiyetin,
Deccal'a dil çalan böyle milletin,
Bundan başka çare yok ıslahına.*

*Lâkin sen sultânım gavs-ı ekbersin
Âhiretten bile himmet eylersin,
Çok çekti şu millet murada ersin
Şefâat kul şâhım mededhâhına.*

~ **ABDULLAH EDİP CADDESİ:**

Abdullah Edip

Belediye Meclisinin 08.03.2000 tarih ve 2/11 nolu kararı ile Enez Sokağı ismi değiştirilerek Abdullah Edip Caddesi olmuştur. Mahallenin güney sınırını oluşturur. Ahmet Uncu Caddesi'nden başlayıp Karacaoğlan Mahallesi ve Sümbüllü Mahallesi ile sınır çizgisini oluşturarak Piri Reis Mahallesi'nin içerisinde son bulur

Caddeye ismi verilen Abdullah Edip Güvenen, din âlimidir. Maraş'ta 1930'da doğdu. Babası Zekeriya Efendi'dir. Henüz sekiz yaşında iken dayısı Ziya Efendi ve Hakkı Hoca'dan ders aldı. Sarf Nahiv okudu. Bilâhere Mısır'a gitti. Ezher Üniversitesi'nin sınavlarına katıldı. Bu sınavları kazanarak 1950'de Külliyyetü'ş Şeria bölümüne kaydoldu. Mevdüdi, Seyyid Kutup, Mustafa Sabri, İhsan Efendi ve Zahid El Kevseri ile tanıştı. Eğitimini tamamladıktan sonra Maraş dahil bir çok yerde müftü olarak görev yaptı.

Ayrıca İstanbul Haseki Eğitim Merkezi'nde Arap edebiyatı öğretim görevlisi olarak çalıştı. 1976'da Belçika'ya gönderildi. Bruxelles İslam Kültür Merkezi'nde altı yıl görev yaptı. 1981'de Türkiye'ye döndü ve emekli oldu.

Baba yurdu olan Kahramanmaraş'a yerleşti, rahatsızlandı ve birkaç ameliyat geçirdi. 24 Mayıs 1992'de vefat etti.

• Abdullah Edip Caddesi.

~ **AHMET UNCUN CADDESİ:**

Kuzeyde Şekerdere Bulvarı'ndan başlayıp Abdülhamid Han Cami önünden güneye iner. Doğuda Orhan Gazi Mahallesi ve Mevlana Mahallesi ile sınır çizgisini oluşturur. Güneye Sait Zarifoğlu Bulvarı'na

Ahmet Uncu

inerken Karacaoğlan Mahallesi ile Mevlana Mahallesi ve Ertuğrul Gazi Mahalleleri arasında da sınır çizgisini oluşturur.

Caddeye ismi verilen Ahmet Uncu, eski belediye başkanlarımızdan ve milletvekillerimizdendir. 1945'te Kahramanmaraş'ta doğdu. İlk ve orta öğrenimini memleketinde tamamladıktan sonra İstanbul Eczacılık Yüksek Okulu'nu bitirdi. 1970'de 12 Şubat Eczanesi'ni açarak serbest eczacılık yaptı. 1973'de Adalet Partisi'nde(AP) siyasete başladı. 1974-1977 yılları arasında AP Merkez ilçe

başkanlığı görevinde bulundu. 1977 mahalli seçimlerinde Belediye Başkanı seçildi. 1980 – 12 Eylül ihtilaline kadar Belediye Başkanı olarak görev yaptı.

Belediye Başkanı olarak görev yaptığı yıllarda şehrin yeni imar planı çıkartıldı, şehirde modern belediyecilik başlatıldı. Belediyede teknik kadro güçlendirildi. Mevcutta kadrolu üç mühendis görev yapmakta iken bu sayı 18'e çıkarıldı. Yeni iş makineleri alındı. Asfalt şantiyesi yenilendi. Büz ve bordür şantiyesi kuruldu. Kale ve Ulu Cami civarının ıslahı gerçekleştirildi. Kanlıdere tamamen ıslah edilerek yol çalışması tamamlandı. Şekerdere'nin ıslah çalışmaları başlatıldı. Şehrin batı kısmında 1200 dönüm arazi istimlak edildi ve Gecekondu Önleme Bölgesi olarak ilan edilerek planlı bir yapılaşmanın alt yapısı gerçekleştirildi. 12 Eylül 1980 ihtilali ile görevden alınarak siyasi yasaklılar arasına girdi.

Doğru Yol Partisi'nin(DYP) kuruluş çalışmalarında yer aldı. DYP Kahramanmaraş il teşkilatını kurmakla görevlendirildi. 1985'de siyasi yasağı kalkınca DYP'nin il başkanlığına getirildi. 1987 seçimlerinde milletvekili seçilerek Genel İdare Kurulu üyeliği görevinde bulundu.

DYP'de uzun yıllar siyaset yaptıktan sonra 2002 yılından itibaren aktif siyaseti bıraktı. İş hayatını devam ettirdi.

• Ahmet Uncu Caddesi.

~ EVLİYA ÇELEBİ CADDESİ:

Evliya Çelebi

Belediye Meclisinin 08.03.2000 tarih ve 2/11 nolu kararı ile Adnan Menderes Bulvarı ile Senem Ayşe Caddesi arasındaki 8. Sokağın isminin Evliya Çelebi Caddesi olarak değiştirilmesine karar verildi. Mahallenin kuzeyinde Katip Çelebi Caddesinin devamındadır. Süleyman Demirel İlköğretim Okulundan başlayıp Şekerdere Bulvarı üzerindeki kavşakta son bulur. Yunus Emre Mahallesi ile sınır çizgisini oluşturur.

Seyyah Evliya Çelebi'nin gerçek adı bilinmemektedir. Babası Osmanlı sarayında kuyumcubaşı olarak görev yapan Derviş Mehmet Zillî Efendi'dir. Annesi Abaza asıllıdır. Doğum tarihi kesin olmamakla birlikte 1611 olarak tahmin edilmektedir. Ataları aslen Avşar olup Kütahya'dan göç ederek İstanbul'a yerleşmiştir. Abaza asıllı olan anne tarafından Sarayda çok sayıda akrabaları vardır. İyi bir eğitim alır. Şeyhülislam Hamid Efendi Medresesi'ne devam eder. Evliya Mehmed Efendi'den hafızlık dersleri, babasından hat dersleri alır. Saraya intisap ederek Enderun'da okur. Müzik eğitimi de alır. Sesi güzeldir. IV. Murat'ın gözüne girer ve dostluğunu kazanır.

Geniş bir hayal dünyasına ve bilgi birikimine sahip olan Evliya Çelebi seyahat merakını gördüğü bir rüya ile açıklamaktadır. Takvimler 1630'u gösterirken Muharrem ayının aşure gecesinde, İstanbul'daki Yemiş İskelesi civarındaki Ahî Çelebi Camiinde kalabalık arasında Hazreti Peygamber Efendimizi görür. Rasulü Ekrem'in elini öperken heyecana kapılıp "Şefaat yâ Resûlallah" diyecek yerde "Seyahat yâ Resulallah" der. Hazreti Peygamber tebessüm ederek şefaati, seyahati ve ziyareti ona müjdeler. Yine aynı rüya içerisinde sahabeden Sa'd b. Ebû Vakkâs da gördüklerini yazması temennisinde bulunur. Bu rüyayı Kasımpaşa Mevlevihânesi Şeyhi Abdullah Dede'ye tabir ettirir ve onun da isteği doğrultusunda ilk olarak doğup büyüdüğü İstanbul'u gezip,

• Evliya Çelebi Caddesi.

gördüklerini yazmaya başlar.

Bu geziler tam 40 yıl aralıksız devam eder. Osmanlı ülkesinde gezmediği yer kalmaz. Osmanlının dışındaki diğer ülkeleri de gezer. Bu geziler sırasında birkaç defa da yolu Maraş'tan geçer. Gördüklerini kaydeder. Maraş'la ilgili intibaları on ciltlik eserinin muhtelif ciltlerinde yer almıştır.

Evliya Çelebi'nin Maraş'a ilk gelişi Şam dönüşü esnasında olur. Tarih 1649'dur. Şam'ı gezip gördükten sonra dönüşte Urfa, Siverek, Çermik, Kahta ve Besni üzerinden Maraş'a uğrar.

Bir sonraki Maraş'a uğrayışı 1655 yılında olur. Van'a gitmek üzere yola çıkmıştır.

1671'de Mekke-Medine yolculuğuna çıktığında yolu Maraş'a bir kez daha uğrar. "Şehr-i Azim" diye adlandırdığı Maraş hakkındaki en detaylı bilgiyi de bu üçüncü ziyaret dolayısıyla verir. Maraş'ın tarihi ve kültürel zenginliğini belirtmek için; "Ve bu vilâyet eyâlet-i kadîmdir." cümlesini kullanır. Cincime adında bir kayserden bahsederek Ahır Dağ'ında yer alan Karagöl'ün dağdaki sürülerden elde edilen sütle doldurulduğu, bu sütlerin yer altından bir kanalla şehre akıtıldığı ve ihtiyaç sahiplerine dağıtıldığı bilgisi de yine bu ziyaret sırasında verilir. Ve Maraş Evliya Çelebi'ye göre "arz-ı mukaddese" bir şehirdir.

Şehrin askeri ve ekonomik durumunu da ele alan Evliya Çelebi Eyâlet-i Maraş'ın 4 sancak, 29 zeamet ve 215 tımardan oluştuğunu, Maraş Beylerbeyinin hassınının 628.450 akçe olduğunu ifade eder.

Yine o tarihte Maraş'ta 1.045 dükkan, 2 bezzâzistân bulunmaktadır. Maraş'ın para basılan büyük şehirlerden biri olduğu bilgisi de yine Seyahatname'de yer almaktadır.

Evliya Çelebi'nin verdiği bir diğer bilgiye göre Maraş'ın ekonomisinde tarım önemli bir yer tutmaktadır. Maraş ve çevresinde bağcılık ve bahçecilik yapılmakta ve pirinç yetiştirilmektedir.

Maraş'ın 42 mahallesinin olduğu, 11 bin haneden oluştuğu, halkının ekseriyatının Türkmen olduğu ve Türkçe konuştuğu, İslam öncesi dönemde Ermenilerin önemli merkezlerinden biri olduğu bilgisi de verilmektedir.

Evliya Çelebi'nin verdiği bilgilere göre cami ve mescitlerdeki eğitim odalarının yanı sıra Maraş'ta 11 medrese ve 40 sıbyan mektebi bulunmaktadır. Bu mekteplerde okuyup yetişen seçkin insanları arasında; "Şeyhülislâm ve nakîbüleşrâf ve sipahiyan kethudâyeri ve yeniçeriyân-ı dergâh-ı âli serdarı ve dizdarı ve a'yân(u) eşrafı ve ulema' ve sulehası vardır."

Evliya Çelebi on ciltlik dev eserinde olayları gizemli bir şekilde anlatmayı sevmektedir. Abartılı anlatımına rağmen bu eser Türk kültür tarihi bakımından oldukça önemlidir.

Saray erkanından çok sayıda tanıdığı olmasına rağmen ikbal hırsına kapılmayan Evliya Çelebi seyahatlerine yardımı olur düşüncesiyle zaman zaman mektup götürüp getirmek, köyleri tahrir

etmek, vergi toplamak gibi görevleri de kabul etmiştir. Ailesinin zengin olması, uzun seyahatleri için gerekli kaynağı sağlamıştır.

Bu zenginliğin sağladığı imkanlarla seyahatlerinde köleleri, uşakları eksik olmamıştır.

Vefat tarihi ve yeri hakkında kesin bir bilgi bulunmamaktadır. Eserinin son cildi eksik bir şekilde birdenbire biter. Bu ciltte anlatılan olaylardan onun II. Viyana Kuşatmasını gördüğü ve 1684'de vefat ettiği tahmin edilmektedir.

On ciltlik eserinin hemen hemen her cildinde bir meseleye bağlı olarak Maraş'tan bahseden Evliya Çelebi tüm bir Osmanlı ülkesinin olduğu gibi Maraş'ın da minnetle andığı bir büyük tarihçi, bir büyük seyyahımızdır.

~ KÂTİP ÇELEBİ CADDESİ:

Kâtip Çelebi

Kuzeyde Yunus Emre Mahallesi ile sınır çizgisini oluşturur. Piri Reis Mahallesinden gelip Mercimektepe Caddesinde Süleyman Demirel İlköğretim Okulunda son bulur.

Caddeye ismi verilen Kâtip Çelebi, 1609'da İstanbul'da doğdu. Asıl adı Mustafa'dır. Doğuda Hacı Halife, Batıda ise Hacı Kalfa adıyla tanınır. Babası Abdullah Efendi Enderun'da yetişmiştir. 14 yaşına kadar özel eğitim gören Kâtip Çelebi 1623'te Anadolu Muhasebesi kalemine girdi. IV. Murat döneminde (1624 – 1640) girilen Doğu seferlerine kâtip olarak katıldı. 1635'te İstanbul'a dönerek kendisini tümüyle okuyup yazmaya verdi. Dönemin ünlü bilginlerinin derslerine katılarak medrese öğrenimindeki eksikliklerini giderdi. Tarihten tıpa, coğrafyadan astronomiye kadar geniş bir ilgi alanı olan Kâtip Çelebi'nin aynı zamanda zengin bir kitaplığının olduğu da bilinmektedir. 6 Ekim 1657'de İstanbul'da vefat etmiştir.

• Kâtip Çelebi Caddesi.

~ MERCİMEKTEPE CADDESİ:

• Mercimektepe Caddesi.

Belediye Meclisinin 08.03.2000 tarih ve 2/11 nolu kararı ile Senem Ayşe Caddesinin Abdülhamidhan Camii önündeki kavşaktan Süleyman Demirel İlköğretim Okulu arasındaki kısma Mercimektepe Caddesi ismi verilmiştir.

Şehre hakim bir tepe olup yakın tarihe kadar boş, kurak, ekime pek elverişli olmayan, sadece mercimek ekilebilen taşlık bir alandı. Milli mücadele günlerinde Fransızlar topçu birliklerini bu tepeye yerleştirerek günlerce şehri bombalamış ve ateşe vermiştir. Cumhuriyetin ilk yıllarından itibaren yerleşime açılmış ve kentin batı köylerinin şehre göçen halkı çarpık bir şekilde bu tepe çevresine yerleşmiştir. Tepe noktaya bölgenin en büyük camilerinden biri olan Abdülhamit Han Camii inşa edilmiştir.

~ YILDIZ PARKI:

• Yıldız Parkı.

29. Sokak ile Abdullah Edip Caddesi'nin kesişiminde yer alan park 700 m² lik bir alana sahiptir.

Parka isim olarak verilen Yıldız, ışıklı gök cisimlerinden biri olduğu gibi, bir toplulukta, bir meslekte üstün başarı gösteren kimse olarak da bilinmektedir. Ayrıca mahalleye ismi verilen Abdülhamit Han ile özdeşleşmiş Yıldız Sarayı da meşhurdur.

AKÇAKOYUNLU MAHALLESİ

Maraş'ın en eski mahallelerinden biridir. Kanuni Sultan Süleyman döneminde yapılan 1563 tarihli tahrir defterinde adı zikredilen mahallelerdendir. Dulkadirli Türkmenlerinden Akçakoyunlu (Akkoyunlu) taifesi tarafından kurulmuştur.

Mahalle şehrin batısında, Mağralı Mahallesi'nin güneyinde yer almakta olup cami merkezli bir yapılanma göstermiştir. Eski tahrir defterlerinde ve salnamelerde müstakil mahalle olarak belirtilen Devecili, Kulağıkurtlu ve Hacı Mehmetli de Akçakoyunlu Mahallesi'ne bağlanmıştır. Zaman içerisinde sınırları değişiklik göstermiş olup en son halini Belediye Meclisinin 08.03.2000 tarih ve 2/11 nolu kararı ile almıştır.

Kuzeyinde Mağralı Mahallesi ve Serintepe Mahallesi, batısında Karamanlı Mahallesi, güneyinde Yusufklar Mahallesi, doğusunda ise Şehit Evliya Mahallesi vardır.

Cumhuriyet Lisesi, Erkek Yetiştirme Yurdu, Belediye Sosyal Tesisleri, Atatürk Lisesi, Devecili Cami, Batıpark Cami, Akçakoyunlu Cami, Ortaseki Sağlık Ocağı mahalle sınırları içerisinde yer almaktadır.

Mahalleye ismi verilen Akçakoyunlu Oğuz Türkmen boylarından birinin adıdır. 1350-1502 tarihleri arasında devlet gücüne kavuşmuş ve tarihte yerini almıştır. Akkoyunlu Türkmenleri, Moğolların yıkılışı esnasında, XIII. yüzyılın sonlarına doğru, Diyarbakır taraflarında yer tutmuşlardır. Bayındır, Döğer, Bayat, Çepni Oğuz boylarından oluşan Akkoyunlu birliği, Bayramlı, Hacılı, Musullu gibi Türkmen

gruplarının katılmasıyla güçlendi. İlk defa Tur Ali Bey idaresinde bağımsız bir topluluk olarak tarih sahnesine çıkmışlardır (1340-1343). Ancak Akkoyunlu Devletinin kurucusu olarak Kara Yülük Osman Bey kabul edilir.

Osman Bey Karakoyunlulara karşı önce Kadı Burhanettin ile anlaşmış; Karakoyunlu tehlikesini savuşturduktan sonra da, müttefiki Kadı Burhanettin'i ortadan kaldırmıştır (1398). Osmanlılara karşı Mısır Memlûkları Sultanı Berkuk ile anlaşan Osman Bey, daha sonra bölgeye gelen Timur'a hizmet etmiştir (1399).

Kara Yülük Osman Bey, Timur'un yardımı ile Diyarbakır-Malatya bölgesinin hükümdarı olmuş, ölümü üzerine (1435), sırasıyla oğulları tahta çıkmışlardır. Oğullarının en ünlüsü Uzun Hasan'dır (1453-1478).

Uzun Hasan, Karakoyunlu Cihan Şah'ı (1467) ve Timur Ebu Said'i mağlup ederek (1469) İran'dan Anadolu içlerine kadar geldi. Osmanlılara karşı Memluklar ve Avrupalı devletlerle anlaştı. Karamanoğulları'na yardım etti. Fatih Sultan Mehmet onu Otlukbeli'nde yapılan savaşta ağır bir yenilgiye uğrattı (1473) bir daha toparlanamadı. 1478 yılında öldükten sonra oğulları arasında taht kavgaları başladı. Türkmen topluluklarını Şii inancıyla bir araya getiren Şah İsmail, Tebriz'i alarak bu devlete son verdi.

Devletleri dağılan Akkoyunlular Anadolu'nun birçok bölgesine dağıldı. Günümüzde aynı isimle anılan birçok köy ismi bulunmaktadır.

● Akcakoyunlu Mahalle Haritası

~ **BAYAZITLI BULVARI:**

• Bayazıtlı Bulvarı.

Belediye Meclisinin 08.03.2000 tarih ve 2/11 nolu kararı ile Necip Fazıl Kısakürek Bulvarı, Akçakoyunlu Kavşağı, İmam Hatip Lisesi arasında kalan bölüme Bayazıtlı Bulvarı adı verildi. Kuzeyde Serintepe Mahallesi ile sınır çizgisini oluşturmaktadır.

Bulvara isim olarak verilen Bayazıtlı, bir aile ismidir. Adına bir mahalle mevcuttur. Geniş bilgi için bkz. Bayazıtlı Mahallesi.

~ **NURSULTAN NAZARBAYEV BULVARI:**

Nursullah Nazarbayev

Belediye Meclisinin 01.06.1995 tarihli oturumunda oluşturulan Komisyon Raporunun 09.10.1995 tarihli Meclis toplantısında kabul edilmesi ile 5/55 nolu karar ile Başkent Sokak ile bu sokağın bitiminden Adnan Menderes Bulvarına kadar olan yere Nursultan Navarbayev Bulvarı ismi verilmesine karar verildi. Bulvar Devecili Camii'nden başlayıp Şekerdere Bulvarı'na iner. Şehit Evliya Mahallesi ile sınır çizgisini oluşturur.

Bulvara ismi verilen Nursultan Nazarbayev, Kazakistan devlet başkanıdır. 1940 yılında Alma-Ata'nın hakim bulunduğu Kazkalenski yöresindeki Çemolgan köyünde doğdu.

Daha sonra Ukrayna'ya giderek Metalurji öğrenimi gördü. 1958 yılında Karadağandı Maden İşletme Fabrikası'nda, beton döküm işçisi olarak hayata atıldı.

1960 yılında Karaganainski bölgesindeki Temirtav kentinde Kazmetallurgstroy Tröstü'nün inşaat işçiliğinde çalıştı. Bundan sonra ise Karaganda Demir-Çelik Fabrikası'nda çalışmasına devam etti. Buradaki yüksek fırında sırasıyla dökümcü, gaz tesisinde usta ve baş

usta olarak çalıştı.

1967 yılında maden mühendisi oldu. İşe başladığı fabrikanın yöneticileri arasında yer aldı.

Nursultan Nazarbayev 1969 yılından itibaren parti çalışmasına yöneldi. Temirtav'daki Komsomol Kent Komitesi'nin I. Sekreteri oldu. 1971'de bu kentin parti üst komitesinin 2. sekreterliğine seçildi. 1973'te Kombinasi Parti Sekreterliği'ne getirildi. 1977'de Bölge Parti Üst Komitesi 2. Sekreterliği'ne atandı.

1979 yılında Kazakistan Komünist Partisi'nin MK Sekreteri oldu. 1984'te Kazakistan Sovyet Yönetimi Bakanlar Kurulu Başkanlığı'nda bulundu. 1989'da Kazakistan Komünist Partisi Genel Başkanlığı'na seçildi.

1990'da Kazakistan Cumhuriyeti'nin cumhurbaşkanlığı'na seçildi. Kazakistan'ın halk tarafından seçilen ilk devlet başkanı oldu.

Dünya Türkleri Asamblesi Genel Başkanı Ermentay Sultanmurat'ın yaptığı açıklama ile 2010 yılında DTA tarafından Nursultan Nazarbayev Nobel Barış Ödülüne aday gösterildi. Orta Asya Devletleri Dostluk ve Dayanışma Vakfı'nın başkanlığı'na da yapmaktadır.

• Nursultan Nazarbayev Bulvarı.

~ ŞEKERDERE BULVARI:

Belediye Meclisinin 08.03.2000 tarih ve 2/11 nolu kararı ile Adnan Menderes Bulvarı'nın Ulu camii ile Karamanlı Kavşağı arasındaki kısmın isminin Şekerdere Bulvarı olarak değiştirilmesine karar verildi. Güneyde Yusufkar Mahallesi ile sınır çizgisini oluşturmaktadır.

Bulvara isim olarak verilen Şekerdere, şehrin batı kısmından merkeze doğru uzanan çok eski bir derenin ismidir. Derenin ıslah çalışmalarına 1980 öncesinde başlanılır ve 1980 sonrasında üstü kapatılarak bulvar haline getirilir. Burası günümüzde şehrin en işlek bulvarı olmuştur.

• Şekerdere Bulvarı.

~ HALİT EVLİYA CADDESİ:

Belediye Meclisi'nin 08.03.2000 tarih ve 2/11 nolu kararı gereğince kuzeyde Mağralı Mahallesi ile sınır çizgisini oluşturan caddeye Halit Evliya Caddesi ismi verildi.

Halit Evliya, siyasetçi ve eski milletvekillerindendir. 1937'de Maraş'ta doğdu. İlk ve orta öğrenimini Maraş'ta lise öğrenimini ise Saint Joseph Kolejinde tamamladı. İstanbul Üniversitesi Eczacılık Fakültesini bitirerek uzun yıllar serbest eczacı olarak çalıştı. Eczacı Şenda Aksel ile 1964'de evlendi. Adalet Partisi'nde siyasete girdi. 1973 yılı genel seçimlerinde milletvekili seçildi. 1977 genel seçimlerinde ise ikinci kez milletvekili seçildi. 1980 askeri ihtilali ile siyasete ara vererek memleketine döndü.

Doğru Yol Partisi ile yeniden siyasete girdi ve 1991-1993 yılları arasında il başkanlığı yaptı. Sütçü İmam Üniversitesi'nin kuruluşu ve Kahramanmaraş Havaalanı projesinin hayatiyete geçirilmesinde etkin rol oynadı. 1995'de aktif siyaseti bıraktı. 9 Kasım 1997'de vefat etti.

• Halit Evliya Caddesi.

~ HARMANDAOĞLU CADDESİ:

Belediye Meclisinin 08.03.2000 tarih ve 2/11 nolu kararı ile daha önce Dervişağa Sokak olan isim Harmandaoğlu Caddesi olarak değiştirilmiştir. Batıda Karamanlı Mahallesi ile sınır çizgisini oluşturur. Bayazıtlı Bulvarı ile Kazım Karabekir Caddesi arasında yer alır.

Caddeye isim olan Harmandaoğlu, ismini Yavuz Sultan Selim'in ordusunda bulunan bir askerden almaktadır. Aile Maraş'ın Osmanlı'ya bağlanması ile bu mahalleye yerleşmiş ve mevcudiyetini günümüze dek sürdürmüştür. Maraş'ın büyük ziraatçılarından olan ailenin öne çıkan ferdi Harmandaoğlu Mehmet Ağa'dır. Maraş'a ilk orak makinasını getirir. Devecili ve Akçakoyunlu mahallesinin geçimini orakçılıkla sağlayan halkı bu yeniliğe karşı çıkarsa da başarılı olamazlar. Soyadı Kanunu öncesinde Kutlukzaman lakabı ile de anılan aile günümüzde "Kurtar", "Bağlar" ve "Kutluzaman" soyismini kullanmaktadır.

• Harmandaoğlu Caddesi.

~ KAZIM KARABEKİR CADDESİ:

Batıda Karamanlı Mahallesi ile sınır çizgisini oluşturur. Harmandaoğlu Caddesini Şekerdere Bulvarına bağlar ve Devecili Camiine kadar uzanır.

Caddeye ismi verilen Kazım Karabekir Osmanlı'nın son dönem büyük paşalarından ve Cumhuriyetimizin kurucularındandır. 1882 yılında İstanbul'da doğdu. Mehmed Emin Paşa'nın oğludur. İlköğrenimini İstanbul, Van, Harput ve Mekke'de tamamladıktan sonra, 1896'da İstanbul Fatih Askeri Rüştiyesi'ni, 1899'da Kuleli Askeri İdadisi'ni, 1902'de Harbiye Mektebi'ni ve 1905'te de Erkân-ı Harbiye Mektebi'ni bitirerek yüzbaşı rütbesiyle orduya katıldı.

İki yıllık kıta stajını Manastır'da yaptı. İttihat ve Terakki'nin Manastır örgütünün kurulmasına katıldı. 1907'de kolağası (önyüzbaşı) rütbesi alarak İstanbul Harbiye Mektebi öğretmen vekilliğine atandı. İttihat ve Terakki İstanbul örgütünün kurulmasında görev aldı.

Kazım Karabekir

II. Meşrutiyet'ten sonra Edirne'de II. Ordu 3. Fırka (tümen) erkân-ı harpliğine (kurmaylığına) atandı. 31 Mart 1909 ayaklanmasında Hareket Ordusu'nda görev aldı. 1910 Arnavutluk Ayaklanmasının bastırılması harekâtında çalıştı.

14 Nisan 1912'de binbaşılığa yükseldi. Balkan Savaşı'nda Trakya sınır komiseri olarak görev yaptı. 1914'te kaymakam (yarbay) rütbesiyle Birinci Kuvve-i Seferiye komutanlığıyla İran ve ötesi harekâtıyla görevlendirildi.

Bir süre sonra İstanbul Kartal'da 14. Fırka komutanlığına atandı ve Çanakkale'ye gönderildi. Kerevizdere'de Fransızlar'a karşı savaştıktan sonra miralaylığa (albay) yükseldi.

Buradan, İstanbul'da I. Ordu Erkân-ı Harbiye Başkanlığına, sonra Galiçya'ya gitti. Ordunun ve ardından Mareşal Von der Goltz'un Erkân-ı Harbiye Başkanlığına atanarak Irak'a gitti.

1916'da Kutü'l-Amare'yi kuşatan 18. Kolordu komutanlığına getirildi ve burayı aldıktan sonra Irak'ta İngilizler'le çarpıştı. 1917'de Diyarbakır'daki 2. Kolordu komutanlığına getirildi ve Van, Bitlis, Elaziz (Elazığ) cephelerindeki II. Ordu komutanlığına vekâlet etti.

1918'de Erzincan ve Erzurum'u Ermeniler'den ve Ruslar'dan geri aldı. Ardından Sarıkamış, Kars ve Gümrü kalelerini ve Karakilise'yi (Karaköse) kurtardı. Aynı yıl mirliva (tümgeneral) oldu. Mondros Mütarekesi sırasında sadrazam olan Ahmed İzzet Paşa'nın erkân-ı harbiye-i umumiye reisliği (genelkurmay başkanlığı) önerisini kabul etmeyerek Anadolu'da görev almak istedi.

Önce Tekirdağ'daki 14. Kolordu komutanlığına, ardından da Erzurum'daki 15. Kolordu komutanlığına atandı. Hazırlıkları yapılan Erzurum Kongresi'nin toplanmasında önemli rol oynadı.

Maraşlının Fransızlara karşı vermiş olduğu milli mücadeleyi destekleyici telgraflar yazarak moral destek verdi.

• Kazım Karabekir Caddesi.

Maraş'ın düşmandan kurtarılmasının hemen akabinde gönderdiği telgrafta "Maraş kahramanlarının İslamlara has olan celâdet ve fedakârlıkları neticesinde sevgili bayrağımız yine Maraş üzerinde dalgalandığını haber almakla bütün kolordum büyük sevinç duymaktadır. Öldünüz fakat İslamlığı (Türklüğü) öldürmediniz. Tarih-i millimize kanunla ve hayatınızla emsalsiz bir menkıbe-i celâdet yazdınız. Maraşlıların ve sizin alınlarınızdan öper, kolordumun hissiyat-ı samimanesini arz eylerim" der.

Maraş'a ve Maraşlıya duyduğu sevginin bir nişanesi olarak da görev yaptığı Erzurum'un Belediye bahçesine "Maraş Bahçesi", ılıca kaplıcalarının en güzel yerine "Maraş Ilıcası", meydanlardan birine de "Maraş Meydanı" adlarını verdi.

Kurtuluş Savaşı'nda Edirne milletvekilliği ve Doğu cephesi komutanlığı yaptı.

Ermenilerin eline geçen Sarıkamış, Kars ve Gümrü kalelerini geri alarak 15 Kasım 1920'de Ermeni ordusunu kesin olarak yendi. Ermeni hükümetiyle Ankara hükümeti adına Gümrü Antlaşması'nı imzaladı.

Kars'ın alınmasıyla ferikliğe (korgeneral) yükseldi. Rus Sovyet Sosyalist Federe Cumhuriyeti ve Kafkasya hükümetleriyle Kars Antlaşması görüşmelerini yürüttü. Kurtuluş Savaşı'nın bitiminden sonra I. Ordu müfettişliğine atandı.

1923'te İstanbul milletvekili oldu. 1924'te, TBMM'deki Dörtler Grubu'nu destekledi. Ardından askerlikten ayrılarak Halk Fırkası'ndan istifa etti.

17 Kasım 1924'te kurulan Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası'nın başkanlığına seçildi. Parti 3 Haziran 1925'te Şeyh Sait Ayaklanması nedeniyle kapatıldı. Mustafa Kemal Paşa'ya karşı yapılan İzmir Suikasti ile ilgili görülerek bazı partililerle birlikte yargılandıysa da beraat etti.

Siyasi yaşamına on iki yıllık aradan sonra, 6 Ocak 1939'da İstanbul milletvekili olarak devam etti. 1946'da TBMM başkanlığına seçildi. Bu görevde iken Maraş'ın düşman işgalinden kurtuluşunun 27. yıldönümü etkinliklerine katılmak üzere 1947 yılı Şubatında Maraş'a geldi ve büyük bir merasimle karşılandı. 26 Ocak 1948'de vefat etti.

~ ŞEHİT EVLİYA EFENDİ CADDESİ:

Kuzeyde Batıpark Camii önünden geçen ve Şehit Ahmet Nalçacı Sokak ile Taşkent Sokağı birbirine bağlayan düz yoldur.

Caddeye ismi verilen Evliya Efendi Milli mücadelenin efsaneleşen kahramanlarının en başta gelenlerindedir. Adı bir mahalleye isim olarak verilmiştir. Hakkında geniş bilgi için bk. Şehit Evliya Mahallesi.

• Şehit Evliya Efendi Caddesi.

~ ŞEHİT MUALLİM HAYRULLAH CADDESİ:

• Şehit Muallim Hayrullah Caddesi.

Belediye Meclisinin 08.03.2000 tarih ve 2/11 nolu kararı ile Fevzi Paşa ve Ekmekçi Mahallesi sınırı ile Şehit Evliya ve Akçakoyunlu Mahallelerinin sınırını teşkil eden Şehit Muallim Hayrullah

Caddesi'nin PTT kavşağı ile Batıpark arasında kalan kısmının isminin değiştirilmeyerek Şehit Muallim Hayrullah Caddesi olarak kalması kabul edildi.

Mahallenin doğusunda Şehit Evliya Mahallesi ile sınır çizgisini oluşturmaktadır.

Caddeye ismi verilen Muallim Hayrullah milli mücadele kahramanlarımızdan ve şehitlerimizdendir. Adı bir mahalleye isim olarak verilmiştir. Hakkında geniş bilgi için bk. Hayrullah Mahallesi.

~ ÇUHADAR ALİ SOKAK:

Çuhadar Ali

Mahallenin Güneydoğusunda Şehit Evliya Mahallesi ile sınır çizgisini oluşturmaktadır. Taşkent Sokak ile Şehit Muallim Hayrullah Caddesi arasında yer almaktadır.

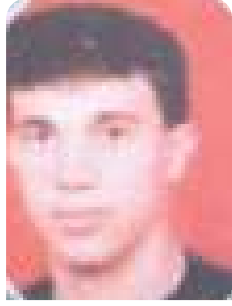
Sokağa ismi verilen Çuhadar Ali milli mücadele kahramanlarımızdan ve şehitlerimizdendir. Maraş'ta 1903'te doğdu. Babası Çuhadar Hacı Mustafa Efendi'dir. Rüştüye devam eder. İngilizceye merak sararak öğrenir. Şehrin düşman işgaline uğraması ve Sütçü İmam olayının akabinde iki Türk'ün Ermeniler tarafından öldürülmesi üzerine onların intikamını almak için yola çıkar. Mercimektepe civarında yakaladığı üç Ermeni çeteciden ikisini öldürüp birini yaralar.

Ermenilerin baskısı ile Fransızlar her yerde Ali'yi aramaya başlayınca Ali, büyüklerinin tavsiyesi ile Bertiz'e gider. Bertiz'de oluşturduğu çetelerle şehir içi muhaberelelerine katılır. En önde savaşır. Bir çatışmada ağır yaralanır. Yaralarına aldırmadan çarpışır. On beş gün sonra ise henüz 17 yaşında iken şehit olur. Kahramanlığı dilden dile aktarılır. Adına türküler yakılır.

• Çuhadar Ali Sokak.

~ ŞEHİT AHMET NALÇACI SOKAK:

Ahmet Nalçacı

• Şehit Ahmet Nalçacı Sokak.

Belediye Meclisinin 20.12.1994 tarihli oturumunda Akkent Sokağının ismi değiştirilerek Şehit Ahmet Nalçacı Sokak olmasına karar verildi.

Sokağa ismi verilen Ahmet Nalçacı, jandarma komando er olarak vatani görevini yapmakta iken Bingöl'ün G. Doğanlı Beldesinde PKK terör örgütü mensupları ile çıkan silahlı çatışmada 01.01.1994'de şehit olmuştur.

~ ŞEHİT MEHMET MUNGAN SOKAK:

Mehmet Mungan

• Şehit Mehmet Mungan Sokak.

Belediye Meclisinin 08.03.2000 tarih ve 2/11 nolu kararı ile Erkenez Mahallesindeki Şehit Mehmet Mungan Sokak ismi buradan alınarak ailesinin oturduğu yere getirilip Özkent Sokak ismi iptal edilerek Şehit Mehmet Mungan Sokak olmuştur.

Sokağa ismi verilen Mehmet Mungan, jandarma er olarak vatani görevini yapmakta iken Hakkari'de PKK terör örgütü mensupları ile çıkan silahlı çatışmada 23.05.1995'de şehit olmuştur.

~ TAŞKENT SOKAK:

Sokağa isim olarak verilen Taşkent, Özbekistan'ın başkentidir. Eski Sovyetler Birliği'ndeki şehirler arasında Moskova, Leningrad

• Taşkent Sokak

ve Kiev'den sonra nüfus bakımından dördüncü sırada yer alırdı. İki milyonu aşkın bir nüfusa sahiptir. Çirçik Vadisinde, 450–480 m yükseklikte kuruludur. Çirçik Nehri'ne bağlı bir çok kanal şehrin içinden geçer. Tarihte Çaç, Çaçkent, Şaşkent ve Binkent gibi çeşitli isimlerle anılmıştır.

751 yılında Araplar tarafından ele geçirilen kent, İpek Yolu güzergahı üzerinde önemli bir nokta olmuştur. Şehir ilk kez 11. yüzyıl dolaylarında Biruni ve Kaşgarlı Mahmut'un yazılı metinlerinde Taşkent adıyla anılmıştır.

9 ve 10. yüzyıllarda Samanî Devleti topraklarında yer alan şehir, 10. yüzyıl sonlarından 13. yüzyıl başlarına kadar Karahanlılar Devleti sınırları içinde olmuştur. Daha sonra bir süre Karakitaylar (Karakitaylılar) tarafından kontrol edilen Taşkent 14. yüzyılda Timur tarafından ele geçirilerek Timur İmparatorluğu'nun en önemli merkezlerinden biri haline gelmiştir.

16. yüzyılın ikinci yarısında Buhara Hanlığı tarafından ele geçirilen şehir, 17-18. yüzyıllarda Kazak ve Kalmıklar'ın denetimine geçmiş, 1809 yılında Hokand Hanlığı topraklarına katılmıştır.

Hokand Hanlığı'nın zayıflaması ile şehir, 1865 yılında Rusya İmparatorluğu tarafından ele geçirilmiş ve Rusya'nın Türkistan Genel Valiliği merkezi olmuştur.

1899 yılında hizmete alınan Taşkent-Orenburg demiryolu ile Orta Asya'nın en önemli ticari geçiş noktası haline gelen şehir, Kasım 1917'de Sovyet denetimine girmiş, 1918 yılında Türkistan Sovyet Sosyalist Cumhuriyeti'nin başkenti olmuştur.

1924 yılında kurulan Özbekistan Sovyet Sosyalist Cumhuriyeti topraklarına dahil olan Taşkent 1930 yılında bu Cumhuriyetin başkenti olmuştur.

Taşkent, 1 Eylül 1991 tarihinden bu yana Sovyetler Birliği'nin dağılmasının ardından bağımsızlığını ilan eden Özbekistan Cumhuriyeti'nin başkentidir.

~ BATIPARK AİLE PARKI:

Halit Evliya Caddesi üzerinde yer alan park 1760 m² alana sahip olup şehrin en eski parklarından biridir. Şehrin batısında yer aldığı için parka bu isim verildiği gibi civar bölge de Batıpark diye bilinir. 2006'da yeniden düzenlenmiştir.

• Batıpark Aile Parkı.

~ ŞEHİT MEHMET MUNGAN PARKI:

• Şehit Mehmet Mungan Parkı.

Halit Evliya Caddesi ile Şehit Evliya Efendi Caddesi'nin kesişiminde yer alır. 380 m²lik bir alana sahiptir. Parka ismi verilen Şehit Mehmet Mungan jandarma er olarak vatani görevini yapmakta iken Hakkari'de PKK terör örgütü mensupları ile çıkan silahlı çatışmada 23.05.1995'de şehit olmuştur. Park 2008 yılında yeniden düzenlenmiştir.

~ ABBAS ALİ YENİNAR-MAHMUT YILDIZ PARKI:

Nur Sultan Nazarbayev Bulvarı üzerinde yer alır ve 2200 m²lik bir alana sahiptir. 2002 yılında yapılan parkın yapımı esnasında göçük altında kalarak vefat eden inşaat işçisi Abbas Ali Yeninar ve Mahmut Yıldız'ın adlarını yaşatmak üzere parka isimleri verilmiştir.

• Abbas Ali Yeninar-Mahmut Yıldız Parkı.

Devecili Camii

AKİF İNAN MAHALLESİ

Belediye Meclisinin 08.03.2000 tarihli oturumunda alınan 1/11 sayılı kararla bazı mahalle sınırlarının değiştirilmesi ve yeni mahalleler oluşturulmasına karar verilmiştir. Bu kararla Yunus Emre Mahallesinden bölünen kısma Akif İnan Mahallesi ismi verildi. Mahallenin güney sınırının Çelikhan Sokak'ın devamı, batı sınırının Hayati Vasfi Taşyürek, Mustafa Or Caddeleri, kuzey sınırının Necip Fazıl Kısakürek Bulvarı, doğu sınırının ise Bahçeci Hoca Bulvarı ile başlayıp Çelikhan Sokak ile birleşmesi şeklinde kabul edildi.

Şehrin batısında yeni yerleşim alanlarındandır. Kuzeyinde Necip Fazıl Mahallesi, güneydoğusunda Yunus Emre Mahallesi, batısında ise Şehit Abdullah Çavuş Mahallesi yer almaktadır. Süha Emler Lisesi ile Telekom İlköğretim Okulu mahalle sınırları içerisinde.

Mahalleye ismi verilen Mehmet Akif İnan, 12 Temmuz 1940'da Şanlıurfa'da doğdu. Şair, yazar, araştırmacı, öğretmen ve sendikacı olarak bilindi.

1958'de Urfa Lisesi'nden Maraş Lisesi'ne gönderildi. Anne tarafından Maraşlıdır. Ömrü boyunca da Maraşlı olarak bilindi. Maraş Lisesinde bir grup arkadaşıyla Derya Gazetesi'ni çıkardı. Bir yıl sonra Maraş Lisesi'nden mezun oldu ve ilk konferansını Urfalı şairler üzerine verdi. Aynı yıl içinde Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Türk dili ve edebiyatı bölümüne kaydoldu. İki sene sonra bıraktı.

1960 yılında Kahramanmaraş'ta Necip Fazıl Kısakürek ile tanıştı. 1962 yılında tekrar üniversiteye döndü ve 1972'de mezun oldu. Bu süre içinde 1962-1964 yılları arasında Hilal Müessesesi Müdürlüğü'nü yaptı.

1964-1969 yılları arasında Türk Ocağı'nda faaliyet gösterdi. 1969'de Nuri Pakdil ile birlikte Edebiyat Dergisi'ni kurdu. 1969-1972 arasında Türk Taşıt İşverenleri Sendikası'nda uzmanlık görevinde bulundu.

İlk kitabı "Edebiyat ve Medeniyet Üzerine"yi 1972 yılında çıkardı. İlk şiir kitabını ise 1974 yılında Hicret adıyla çıkardı. 1976-1990 yılları arasında Maveria Dergisi'nde kurucu olarak yer aldı.

1977-1980 yıllarında Gazi Eğitim Enstitüsü'nde Türkçe edebiyat öğretmenliği yaptı. Bu dönemde eğitim enstitüleri için Oktay Çağlar ile beraber "Yeni Türk Edebiyatı"nı hazırladı. Daha sonra Ankara Fen Lisesi öğretmenliğine atandı.

1985 yılında "Din ve Uygarlık" adlı denemeler kitabını çıkardı. 1991'de "Tenha Sözler"i yayınladı. 1993-2000 yıllarında Eğitim-Bir'i kurdu ve başkanlığını üstlendi. Aynı zamanda Memur-Sen Konfederasyonu başkanlığını yürüttü. 1998'de Kanal 7'de kültür ve sanat programı hazırlayıp sundu.

1999 Haziran'da rahatsızlandı ve ölümcül hastalığı teşhis edildi. 6 Ocak 2000 günü vefat etti.

Mescid-i Aksa Mehmet Akif İnan

*Mescid-i Aksa'yı gördüm düşümde
Bir çocuk gibiydi ve ağlıyordu
Varıp eşğine alnımı koydum
Sanki bir yer altı nehri çağlıyordu*

*Gözlerim yollarda bekler dururum
Nerde kardeşlerim diyordu bir ses
İlk Kiblesi benim ulu Nebi'nin
Unuttu mu bunu acaba herkes*

*Burak dolanırdı yörelerimde
Mi'racı yol veren hız üssü idim
Bellidir kutsallığım şehir ismimden
Her yana nur saçan bir kürsü idim*

*Hani o günler ki binlerce mü'min
Tek yürek halinde bana koşardı
Hemşehrim nebi'ler yüzü hürmetine
Cevaba erişen dualar vardı*

*Şimdi kimsecikler varmaz yanıma
Mü'minde yoksunum tek ve tenhayım
Rüzgarlar silemez gözyaşlarımı
Çöllerde kayıp bir yetim vâhayım*

*Mescid-i Aksa'yı görüm düşümde
Götür müslümana selam diyordu
Dayanamıyorum bu ayrılığa
Kucaklasın beni İslâm diyordu*

● Akif Inan Mahalle Haritasi

~ ALPARSLAN TÜRKEŞ BULVARI:

Alparslan Türkeş

Belediye Meclisinin 08.03.2000 tarih ve 2/11 nolu kararı ile Karamanlı, Fatih, Yunus Emre ve Mimar Sinan Mahallelerinden geçen Necip Fazıl Kısakürek Bulvarı'nın yeniden düzenlenmesi sonrasında Kültür Merkezi kavşağı ile Çocuk Esirgeme Kurumu arasında kalan kısma Alparslan Türkeş Bulvarı ismi verilmesi kabul edildi.

Mahallenin kuzeyde Necip Fazıl Mahallesi ile sınır çizgisini oluşturarak Mimar Sinan Mahallesi ve Şehit Abdullah Çavuş Mahallesi ile de sınır oluşturarak Hanefi Mahçiçek Bulvarı ile

birleşir.

Bulvara ismi verilen Alparslan Türkeş, asker ve siyaset adamıdır. 1917'de Lefkoşe'de doğdu.

Başbuğ olarak adlandırılan Türkeş, aynı dönem Türk siyaset yaşamını etkileyen liderlerden biriydi. Kuleli Askeri Lisesi ve

• Alparslan Türkeş Bulvarı.

Harp Okulu'nu bitirdikten sonra 1944'te yüzbaşı rütbesindeyken "Turancılık" davasından yargılandı. Dava sonunda aldığı ceza 1 yıldan az olduğu için orduya tekrar dönebildi. 1948'de Harp Akademisi'ni bitirdi. 1959'da albaylığa yükseldi. 27 Mayıs 1960 askeri hareketinin bildirisini radyodan okuduktan sonra adı sıkça duyulmaya başlandı. Bu dönemde Milli Birlik Komitesi içindeki görüş ayrılığı sonucu 14 üye ile birlikte emekliye ayrıldı. Bir süre sonra Hindistan'a büyükelçi müşaviri olarak gönderildi. 1963'te yurda dönerek Cumhuriyetçi Köylü Millet Partisi'ne (CKMP) girdi.

1965'te bu partinin başkanı oldu ve aynı yıl milletvekili seçildi.

CKMP programını ünlü kitabı dokuz Işık'taki görüşler doğrultusunda değiştirdi ve 1969'da partinin adını Milliyetçi Hareket Partisi (MHP) yaptı. 1975'ten sonra koalisyon hükümetlerinde başbakan yardımcılığı görevinde bulundu. 12 Eylül Darbesi'nden sonra 4,5 yıl tutuklu kaldı. 1987'de siyaset yasağının kalkmasıyla birlikte Milliyetçi Çalışma Partisi'ne (MÇP) girdi ve aynı yıl yapılan olağanüstü kongrede genel başkanlığa seçildi. 1991 genel seçimlerinde Rerah Partisi ile seçim ittifakı yapan MÇP lideri Türkeş yeniden parlamento'ya girdi. Ancak, daha sonra MHP adını alan partisi 1995 genel seçimlerinde Türkiye barajını aşamadığı için parlamento dışında kaldı.

4 Nisan 1997'de geçirdiği kalp krizi sonucu Ankara'da vefat etti.

~ İSMET KARAOKUR BULVARI:

İsmet Karaokur

Belediye Meclisinin 08.03.2000 tarih ve 2/11 nolu kararı ile Bahçeci Hoca Bulvarının Kültür Merkezi kavşağı ile Tiflis Caddesi arasındaki bölümünün İsmet Karaokur Bulvarı olarak adlandırılmasına karar verildi.

Dedem Korkut Meydan'ından başlayıp bir süre Yunus Emre Mahallesi ile sınır çizgisini oluşturarak mahallenin orta yerinden geçer ve Şehit Abdullah Çavuş Mahallesi'ne devam eder.

Bulvara ismi verilen İsmet Karaokur, şehrin yetiştirdiği ilim adamlarındandır. Maraş'ta 1930'da doğdu. Özel hocalardan dini ilim tahsil etti. 10 yaşında hafız oldu. İlkokulu dışardan bitirerek 1958'de Maraş İmam Hatip Okulu'nu okul birincisi olarak bitirdi. 1960'da Maraş Ulu Camii imam hatipliğine tayin edildi. Kenan Seyithanoğlu, Naci Kahraman ve Mehmet Bilgiç ile birlikte Adım Gazetesi'ni çıkardı. Burada yayınladığı bir yazısından dolayı yargılandı. Üç yıllık mahkeme sürecinin ardından beraat etti. Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'ni kazandı. 1970'te İlahiyat Fakültesini bitirdi ve yüksek lisans için Bağdat'a gitti. 1971'de Kars müftüsü, 1974'te Konya müftüsü, 1981'de Balıkesir müftüsü oldu.

• İsmet Karaokur Bulvarı.

1982'de Bursa merkez vaizliğine atandı ve buradan emekliye ayrılarak memleketine döndü.

Çeşitli vakıf ve derneklerin düzenledikleri sohbet programlarında ya konuşmacı ya da dinleyici olarak yer aldı. Mustafa Sıddık Uslu ile birlikte çeşitli radyolarda ve Birlik TV'de "Hasbihal" adıyla programlar yaptı. 1993'de Saçaklızade Vakfı'nı kurarak tüm mesaisini vakıf çalışmalarına ayırdı. 14 Aralık 1997'de vefat etti. Mustafa Sıddık Uslu tarafından 2001 yılında hazırlanan "Kişi Sevdiği İle Beraberdir" adlı eserde onun hayatı ve dostları anlatıldı.

~ HAYATİ VASFİ TAŞYÜREK CADDESİ:

Hayati Vasfi Taşyürek

Mahallenin batısında Tekerek Yolu'ndan başlayıp Sancaktar Halil Caddesi'ne inen yoldur. Şehit Abdullah Çavuş Mahallesi ve Piri Reis Mahallesi'nin bir kısmı ile sınır çizgisini oluşturur.

Caddeye ismi verilen Hayati Vasfi Taşyürek, Maraş'ın yetiştirdiği büyük halk şairlerindedir. Afşin'in Tanır bucağında 1931'de doğdu. Anne ve dayısının yolunda giderek âşık tarzı şiirler söyledi. Ustası Ferahi Sağ ona Vasfi mahlasını verdi. Resmî bir öğrenim görmeden kendi kendisini yetiştirdi. Memur olarak görev yaptı. Bir dönem Tanır'da

belediye başkanı seçildi.

Aşıklık geleneğinde kalem şuarası olarak sayılmaktadır. Şiirleri çeşitli gazete ve dergilerde yayınlandı ve birçok besteci tarafından bestelendi. Şiirlerinin yanı sıra türkölü hikâyeler de söyledi. 1990'da vefat etti.

Eserleri: Kalbimdeki Arzu (1951), Dile Gelen Anadolu (1973), Yedi Uyurlar Destanı (1973), Ülkü Tomurcukları (1976), Ebesinin Oğlu (1976), Acılar Bulutu (1976), Gelin Başlı Dağlar (1976), Türkmen

• Hayati Vasfi Taşyürek Caddesi.

Türkleri (1976), Nazar (1992) ve Barışa Hizmet (2009)'dur.

~ MUSTAFA OR CADDESİ:

Mustafa Or

Mahallenin batısında Serinkent Kavşağı'ndan İsmet Karaokur Bulvarına inen yoldur. Şehit Abdullah Çavuş Mahallesi ile sınır çizgisini oluşturur.

Caddeye ismi verilen Mustafa Or, 1926'da Maraş'ta doğdu. İlk ve orta öğrenimini Maraş'ta tamamladı. Maraş'ta lise olmadığı için İstanbul Boğaziçi Lisesi'ne devam etti ve buradan mezun oldu. Çeşitli dönemlerde Belediye meclis üyeliği ve Belediye başkan vekilliği yaptı. 1963 – 1967 yılları arasında Kale'nin işletmeciliğini yaptı. 3 Temmuz 1991'de vefat etti.

• Mustafa Or Caddesi.

~ SANCAKTAR HALİL CADDESİ:

• Sancaktar Halil Caddesi.

Belediye Meclisinin 08.03.2000 tarih ve 2/11 nolu kararı ile 23. Sokağın isminin Sancaktar Halil Caddesi olarak değiştirilmesine karar verildi.

İsmet Karaokur Bulvar'ından güneye ve güneybatıya inerek Hayati Vasfi Taşyürek Caddesi ile kesişir. Yunus Emre Mahallesi ile sınır çizgisini oluşturmaktadır.

Caddeye ismi verilen Sancaktar Halil Efendi eski İstanbul müftülerindendir. Eğitim komisyon üyesi olarak da görev yapmıştır. Aslen Hazar'ın kuzeyinden göç ederek İstanbul'a yerleşen ailesi Nuhoğulları veya Hocaogulları diye de bilinmektedir. Ailenin Maraş ve Elbistan bölgesinde yaşayan "Nuhoğulları" ve "Hocaogulları" ile yakınlığı bulunabilir.

~ AKİF İNAN PARKI:

• Akif İnan Parkı.

Mutlukent Apartmanı arkasında 1. Sokak ile 3. Sokak arasında yer alır. 2008 yılında yapılan park 2903 m²'lik bir alana sahiptir. Park ismini mahallenin isminden alır.

~ ALİ SEZAI EFENDİ PARKI:

Ali Sezai Efendi

Alparslan Türkeş Bulvarı ile 1. Sokak arasında yer alır. Nihan Apartmanının yanında olup 1985 m²'lik bir alana sahiptir. 2008 yılında yapılmıştır.

Parka ismi verilen Ali Sezai Efendi, Mutasavvıf ve milli mücadele kahramanlarımızdandır. 1867 yılında Maraş'ta doğdu. Baba tarafından bilinen ilk dedesi Emir Abdülcelil olup şecere ile Hazreti Hüseyin soyundan olduğu belirtilmektedir. Maraş'ın Şekerli Mahallesinde, doğup büyümüştür. Daha beş yaşında iken babası Hacı Ahmet Efendinin vefatı üzerine kızkardeşi Ayşe ile birlikte öksüz kalmış, annesi ve

eniştesinin gözetiminde büyümüştür.

Eniştesi Saraç İbrahim Efendi'nin bir ara Halep sınırındaki Akbez Kasabası'na taşınmış olması dolayısıyla kasabadaki Fransız okuluna devam ederek Fransızca öğrenmiştir.

Dini eğitimini ve diğer genel bilgileri ise mahalle okullarındaki o dönemin seçkin hocalarından öğrenmiştir. Klasik medrese tahsilini Kalalı İmamzade Hacı Osman Efendi'den alan Ali Sezai Efendi henüz 17 yaşında iken Kadiri şeyhi Şakir Efendi'ye intisap eder. 24 yaşında ise ilk icazetini alır.

Maraş'ın Hatuniye mahallesinde bulunan Şakir Efendi'den aldığı Kadiri-Rufai icazeti ile yetinmeyip, 1892 yılında Nakşibendi Şeyhi Darendeli Hacı Mehmet Efendi'den, 1893 yılında Urfa'lı Şeyh Mustafa Efendi halifesinden, 1896 yılında Kalalı İmamzâde Hacı Osman Efendi'den ve 1896 yılında Mehmet Ebülhüdâ Efendi'den de icazet alır.

Şeyhi Şakir Efendi 1894'de vefat edince onun işareti ile postuna oturmuş ve ders vermeye başlamıştır. Önce şeriat, sonra tarikat ilkesini benimsemiştir. Şeriat bilgisi olmayan bir kimsenin şeyh olamayacağını savunur. Oğlu Halit Kurtaran'ın ifadesi ile; "öyle el öpmekle, çalım satmakla, hüyükürmekle şeyh olunmaz" der.

• Ali Sezai Efendi Parkı.

Hatuniye Mahallesi'nde yer alan çiftli zaviyesi içerisindeki tekke ve bitişiğindeki üç dükkanın mütevelliliğine atanması üzerine burayı onararak ıslah eden Şeyh Ali Sezai Efendi tekkede Rufai zikirleri yaptırmaya başlar. Alaüddevle vakıflarından olan bu zaviye 1862 yılında zaviyedarının vefatı üzerine bakımsız kalmış ve harabeye dönmüştü. Mahkeme-i Şeri'yece 1894 yılında ise Şeyh Ali Sezai Efendi bu zaviyeye müteveli olarak atanmıştı.

1912 yılında ise Sultan Reşat tuğralı berat ile tekke ve üç dükkanın bakım ve onarımından sorumlu olmak kaydıyla zaviyedarlık yasal olarak Şeyh Ali Sezai Efendiye verilmiştir.

Sultan Reşat tuğralı fermanında “civar köylerdeki ahalinin dini terbiye ve tahsil elde etmelerine ve ahlaklarını güzelleştirmelerine vesile olacağı” belirtilerek “yukarıda adı geçen şahıs bu zaviyenin başına bizzat kendisi geçsin, kusursuz bir şekilde hizmet etsin. Onun tembellik etmesi veya görevini terk etmesi halinde vazife kendisinden alınacak ve başkasına verilecektir. Tarih; 29 Rebiul-Ula 1330 (18 Mart 1912)” denilmektedir.

Padişahın bu fermanı ile tekkedeki zikir ve eğitim çalışmalarını hızlandıran Şeyh Ali Sezai Efendi 1920 yılına kadar geceleri müridleri ile birlikte zikir ayinlerini sürdürmüş, gündüzleri ise yetenekli çocukları özel olarak eğitip yetiştirmeye özen göstermiştir. Bu arada bazı Yahudi aileleri de çocuklarını Şeyh Ali Sezai Efendi'ye göndererek okuma, yazma ve bilgi öğrenmelerini sağlamışlardır.

Aynı zamanda halk arasındaki anlaşmazlıklara, aileler arasındaki kavgılara da uzlaştırmacı olarak katkıda bulunan tekke, ne hazindir ki 1919'da başlayan işgalin ardından verilen milli mücadele yıllarında içerisindeki zengin kütüphanesi ile birlikte yanmıştır.

1919'da başlayan, Maraş Harbi'nin bitimine kadar, müridleri ve Maraş halkı ile beraber mücadelede aktif rol aldı. Maraş'ın düşman işgalinden kurtuluş sürecini ele alan notları bulunmaktadır. Bu notlarının dışında Şeyh Ali Sezai Efendi'nin daha birçok konuda notlar ve küçük risaleler kaleme aldığı bilinmektedir.

İki kez yangın geçiren ve kütüphanesi yanan Şeyh Ali Sezai Efendi'nin kurtarılabilen notlarının bir kısmı bugün hâlâ muhafaza edilmektedir.

Milli Mücadele sonrasında 1924-1926 arasında Maraş-Pazarcık havalisinde gezici vaizlik yaptı, 1926'da atandığı Maraş merkez vaizliğini ölümüne kadar sürdürdü.

Soyadı Kanunu çıktığında zamanın valisi Fahrettin Kiper'in teklifi ile, kurtuluştaki hizmetleri dolayısıyla “Kurtaran” soyadı verilmiştir.

Ömrünün sonlarına doğru, dönemin atanmış belediye başkanı Hasan Sukûti Tükel'in hışmına uğradı. Harf İnkılabından önce yazdığı mezar taşındaki, Arabi yazıların, Harf İnkılabına aykırı olması gerekçe gösterilecek, hasta halinde, mahkeme ve gözaltılardan nasibini aldı.

1937'de vefat etti. Mezarı Şeyh Adil Mezarlığı'nın ana giriş kapısından girişte yaklaşık otuz metre uzaklıkta, sağdadır.

Maraş Milli Mücadese ile ilgili notları oğlu Halit Kurtaran tarafından günümüz Türkçesine aktarıldı. “Maraş Milli Mücadesinde Şeyh Ali Sezai Efendi” adıyla kitaplaştırılarak 2012 yılında yayınlandı.

AKSU MAHALLESİ

Şehrin güneyinde Adana yolu istikametinde yeni oluşan yerleşim yeridir. Yol istikameti tekstil fabrikaları ile çevrilidir. General Hayri Tarhan Kışlası, Cezaevi Müdürlüğü, Özel Harekat Şube Müdürlüğü, Trafik Bölge Şube Müdürlüğü, Afşin Meslek Yüksek Okulu, Süleyman Demirel Fen Lisesi mahalle sınırları içerisinde yer alır. Belediye Meclisinin 08.03.2000 tarih ve 2/11 nolu kararı ile mevcut sınırının korunmasına karar verilmiştir.

Mahalleye adını veren Aksu Çayı, şehrin kuzeydoğusundaki Engizek Dağı eteklerinde ve Küçükcerit Köyü'nün doğusundaki kaya dibinden doğar. Doğduğu yerdeki suları çok berrak ve soğuktur. Kahramanmaraş topraklarındaki uzunluğu 115 km'dir. Büyükcerit yakınındaki kolları ile birleşerek çoğalır. Dar ve derin vadilerden geçerken yer yer küçük gölcükler oluşturur. Pazarcık önlerinde suyunu Kartalkaya Baraj göl sahasına bırakır. Suyunun bir kısmı Kartalkaya Barajı'ndan içme suyu olarak Gaziantep şehrine gider, bir kısmı da Pazarcık ve Narlı Ovalarını baştan başa sular. Kahramanmaraş Ovası'nı da suladıktan sonra yatağında iyice genişler. Kahramanmaraş altında tekrar batıya dönerek ilerler. Sularını Sır Barajı'na bırakır. Sır Barajı'nı Ceyhan Nehri'nden sonra besleyen en büyük akarsudur.

Yaklaşık 1740 km²'lik bir sahanın sularını drene eden Aksu Çayı'nın yıllık ortalama debisi 10.6 m³/sn'dir. Aksu Çayı, Kahramanmaraş şehri yakınlarından geçerken kentsel, endüstriyel ve tarımsal alanlardan geçen Karasu Deresi, Erkenez Suyu ve Oklu Deresi'nin sularını da almaktadır.

● Aksu Mahalle Haritasi

~ GAZİ MUSTAFA KEMAL BULVARI:

Gazi Mustafa Kemal

Adana Yolu olarak bilinir. Çevre Yolu üzerindeki Kültür Anıtı'ndan başlayarak Şazi Bey Mahallesi ile İstasyon Mahallesi'nin sınır çizgisini oluşturarak Aksu Köprüsü'ne değin uzanır. Yolun sağ ve sol tarafları tekstil fabrikaları ile çevrilidir. Mahalle yolun sol kısmında kurulmuştur.

Bulvara ismi verilen Gazi Mustafa Kemal, milli mücadelemizin kahramanı ve Cumhuriyetimizin kurucusu olan büyük devlet adamıdır. Adı bir mahalleye verilmiştir. Hakkında geniş bilgi için bk. Gazi Paşa Mahallesi.

• Gazi Mustafa Kemal Bulvarı.

~ KAZANCIZADE SADİ BULVARI:

Kazancızade Sadi

Adana Yolu üzerinde bulunan Aksu köprüsünden General Hayri Tarhan Kışlası önünden Cezaevi Müdürlüğü'ne doğru giden yoldur.

Bulvara ismi verilen Kazancızade Sadi Efendi Osmanlı dönemi Meclisi Mebusan üyesi ve Maraş Belediyesi kurucusudur. Ailesi Maraş'ın eski ailelerindedir. Ailenin bilinen ilk kurucusu Abdulgâni Efendi'dir. Şih Süleyman da ailenin ilk bilinen büyüklerindedir. Rusya'nın Kazan şehrinden gelip buraya yerleştikleri söylendiği gibi Türkmenistan'ın kuzeyindeki Kazancılı bölgesinden 16. yüzyılda gelip yerleştikleri de söylenmektedir.

Kazancızade Sadi Efendi 1840'da Maraş'ta doğdu. 1909'da İstanbul'da vefat etti. Babası Mesut Efendi şehrin en meşhur alimlerinden olup Taş Medrese'de müderris olarak görev yapar. Mesut Efendi'nin şehri işgal eden Mısırlı Mehmet Ali Paşa'nın oğlu İbrahim

Paşa ile olan macerası oldukça meşhurdur.

Osmanlı'ya baş kaldırarak Nizip bölgesinde Bayazıtlı Süleyman Paşa'nın kuvvetleri ile harbe tutuşan İbrahim Paşayı "bağ" (asi) ilan eden Mesut Efendi'yi harp sonrası ziyaret eden İbrahim Paşa sorar:

-Bana bağ diyen hoca sen misin?

Mesut Efendi hiç çekinmeden cevap verir.

-Evet benim.

İbrahim Paşa Mesut Efendi'nin açık sözlülüğü karşısında susar. Zira haksızdır. Şeran bağıdır. Ortada şeri bir neden yokken devlete isyan etmiş ve kan dökmüştür. Mesut Efendi İbrahim Paşa'yı bir bahane ile caminin damına çıkartır ve toprak damın süyüklerinde sohbet ayağından dolaştırır. İbrahim Paşa hocanın niyetini anlayarak sorar:

-Beni damda hasseten süyüklerde, otların üstünde "zalimin bastığı yerde ot bitmez" hükmünce dolaştırıyorsun değil mi?

Hoca yine çekinmeden cevabı yetiştirir:

-Evet seni damda, hasseten süyüklerde dolaştırıyorum ki dam süyüklerinde ot bitmesin. Biten de kurusun.

İbrahim Paşa yine olgun davranır. Giderken uşağı ile hocaya bir kese altın gönderir. Hoca bu hediyeyi kabul etmez ve:

-Harp sebebiyle perişan olan aileler var, onlara dağıtsın, der.

Mesut Efendi hac dönüşü Şam'da vefat eder. Sahabeden Bilâl-i Habeşi'nin yanına defnedilir.

Sadi Efendi de babası gibi müderristir. Maraş'ta ilk belediye teşkilatını 1870'de kurar ve ilk belediye başkanı olur. 1876'da ilan edilen Meşrutiyet sonrası Meclis-i Mebusan üyesi seçilerek İstanbul'a gider. Mecliste etkin hizmetlerde bulunur. Sultan II. Abdülhamit ile dostluk kurarak onun yakını olur. 1909'da İstanbul'da vefat eder.

• Kazancızade Sadi Bulvarı.

~ **FATİH CADDESİ:**

Adana Yolu olarak bilinen Gazi Mustafa Kemal Bulvarı'ndan Cezaevi Müdürlüğü istikametine ayrılan yoldur.

Caddeye isim olan Fatih ismi Dulkadirli damadı olan Fatih Sultan Mehmet Han'a izafeten verilmiştir. Fatih Sultan Mehmet Han'ın ismi bir mahalleye isim olarak da verilmiştir. Hakkında geniş bilgi için bk. Fatih Mahallesi.

• Fatih Caddesi.

ASLANBEY MAHALLESİ

Şehrin doğusunda yeni yerleşim alanlarındandır. Kuzeyinde Ballica Mahallesi, batısında Duraklı Mahallesi, güneyinde Şeyh Şamil Mahallesi ve Yahya Kemal Mahallesi, doğusunda ise Doğukent Mahallesi yer alır.

Belediye Meclisinin 08.03.2000 tarih ve 2/11 nolu kararı ile üç ayrı mahalleye bölünmüştür. Bir kısmı Doğukent Mahallesi, diğer bir kısmı ise Ballica Mahallesi'ni oluşturmuştur. Mevcut halinin güney sınırının Şeyh Şamil Caddesi, batı sınırının Ali Ulvi Yetişen Bulvarı, kuzey sınırının Haznedarlı Sokak'la başlayıp Boğazlayan Sokak'la devam etmesi, doğu sınırının ise Köşk Petrolün doğu kısmında bulunan yol olarak belirlenmesine karar verildi.

Mahalleye ismini veren Arslan Bey Maraş Milli Mücadele kahramanlarındandır. Kafkas göçmenidir. Baba adı Hasanbeyzâde Abdullah, anne adı Nezire'dir. 1883'de Göksun'un Fındık Köyü'nde dünyaya gelmiştir. İlk ve orta öğrenimini Elbistan İptidai Mektebi Rüştüyesi'nde tamamlar. Medrese eğitimi alarak Arapça öğrenir. 1908'de Halep'e giderek polislik mesleğine girer. Mesleğinde yükselir. Halep, Beyrut ve Trablusgarp'ta görev yapar. Ser komserliğe kadar yükselir. Trablusşam'da serkomiser olarak görev yaptığı günlerde alır kötü haberi. Birinci Dünya Savaşı sonrası Mondros Mütarekesine dayanılarak yurdu işgal edilmiştir. İşgalin ne olduğunu büyüklerinden dinleyerek büyümüşü o. Ailesi Kafkas bozgununu yaşamıştı. Maraş bölgesi ikinci yurdu olmuştu ailesi için. Ata yurdu Kafkasya'yı 1858-1859'larda terk edip Osmanlı'nın kol kanadı altına sığınarak yerleşmişlerdi Göksun dolaylarına.

İngiliz işgalinin doğup büyüdüğü memleketini ne hâle getireceğini düşündü. Kararlıydı. Memleketinin ona ihtiyacı olabilirdi. O gün istifasını verdi ve memlekete dönmek için hazırlıklarına başladı.

Arap şeyhleri toplanarak ricacı oldular; "Arslan Bey senin sayende buralarda asayiş düzeldi. Biz senden memnunuz, bizi bırakma" dedilerse de "doğduğum kent işgal altındayken buralarda duramam" diyerek düşmüştü yollara.

Maraş'ta Kayabaşı civarında kiraladığı bir eve yerleşti. Resmî görev talebinde bulundu ise de "ittihatçı" diyerek görev verilmedi. Şehrin ileri gelenleri ile tanışıp, buluşup İngilizlere karşı birlik oluşturmaya çabaladı ise de başlangıçta başarı sağlayamadı.

22 Şubat 1919'da şehri işgal eden İngilizler şehir halkı ile ters düşmemeye çaba harcıyorlardı. Bunda İngiliz ordusu içindeki Müslüman askerlerin payı oldukça büyüktü. Ermenilerin kışkırtıcı çabaları sonuç vermemişti. İngiliz işgal kuvvetleri siyasi temas memuru olan ve Şeyh Ali Sezai Efendi'den dersler alan Yüzbaşı Hasan Rifai Ermenilerin tüm entrikalarını boşa çıkartmıştı. Böyle bir ortamda İngilizlerle ters düşmek istemiyordu Maraş ileri gelenleri. Hatta İngilizlerin gidip yerine Fransızların geleceği haber alındığında

protestolar yapılmış, işgal kuvvetleri genel komutanlığına telgraflar çekilmişti "Fransızları istemiyoruz İngiliz işgali devam etsin" şeklinde.

Fransızların gelişi ile Ermenilere gün doğdu... Büyük Ermenistan hayaline daha yakındılar şimdi. Fransızların gelişinin daha ikinci gününde gerçekleşmişti Sütçü İmam Olayı. Üzerlerinde Fransız elbisesi olan Ermeni militanları hamamdan çıkan kadınlara sarkıntılık edip "artık burası Türk yurdu değil Fransız memleketidir açın peçelerinizi" diyerek saldırmışlar, nasihat etmek isteyenlere kurşun

atmaktan sakınmamışlardı. Çakmakçı Sait, orada yaralanmış ve şehit olmuştu.

Maraş artık başka bir Maraş'tı. Maraşlı da başkalaşmıştı. Sütçü İmam tetiği ilk çeken oldu başkalaşan Maraş'ta. Örtüye uzanan el Uzunoluk'ta kırılmış, yere serilmişti.

Ermenilerle el ele veren Fransızlar Maraş'ta Sütçü İmam'ı çok aradılar. Sütçü İmam'ı bulamayınca da olayın intikamını başka türlü almaya çalıştılar. Çok geçmeden de Bayrak Olayı vukuu buldu.

Arslan Bey'in düşünceleri ancak Bayrak Olayı'nın ardından gündeme gelebildi Maraş'ta. Evet düşman düşmandı. Tedbir almak, hazırlıklı olmak gerekti. Hem Kayabaşı, hem Şekerli ileri gelenleri ayrı ayrı toplanıp teşkilatlanma çalışmaları başlattılar, sonra da birleşip Arslan Bey'i bu teşkilatın başına seçtiler.

Şehir on mahalleye bölünmüştü. Her mahallenin bir sorumlusu vardı. Hem mahallelerden, hem de yakın köylerden mücadeleye destek verebilecek çetelerin isimleri yazıldı önce tek tek. Sonra bunların silahlandırılması sağlandı. Arslan Bey'in arkadaşı Çerkez Yüzbaşı Mahmut'un büyük katkısı oldu silahların temininde. Her iki taraf da hazırlanmış son çingiyı bekliyordu. Ve beklenen gün geldi. Şehrin ileri gelenlerini 21 Ocak 1920'de karargâha davet eden işgal kuvvetleri komutanı General Keret gelenlerin bir kısmını serbest bırakırken başta jandarma kumandanı İsmail Hakkı Bey, belediye reisi Bekir Sıtkı Bey, mutasarrıf vekili Cevdet Bey olmak üzere bazılarını tutuklamıştı. Haber duyulduğunda havaya ateş açılarak beklenen işaret verildi. Arslan Bey'in mahalle teşkilatlarına gönderdiği haber kısacıktı:

O kısa mesajda: "Arkadaşlar harp başlamıştır! Allah'ın inayeti Peygamberimizin ruhaniyeti ve inananların fedakârlığı ile son ferdimiz kalıncaya kadar savaşımız sürecektir. Gayret bizden, yardım Allah'tandır." deniyordu.

Maraş'ta sokak muharebeleri geceli gündüzlü 22 gün sürdü. Çok acılar yaşandı. Arslan Bey cepheden cepheye koştu. Çetelere moral vermeye çalıştı. Herkesin ümidini kestiği zamanlarda bile o ümidini yitirmedi. Kış şiddetliydi. Ermeni ve Fransızlar belli mevzilerde sıkışmıştı. Cephaneleri çok olsa da yiyecek içecekleri azalmıştı. Pes etmeleri yakındı. Öyle inandı, öyle inandırmaya çalıştı. Ve sonuç beklediği gibi de oldu. En muhkem mevkilerini tek tek kaybeden Fransızlar kışla ve bir kaç kilisede sıkışıp kalmışlar, dışarı burunlarını bile çıkartamaz olmuşlardı. 21 Şubat gecesi atlarının ayaklarına keçeler sararak sessizce kaçtılar Maraş'tan. Fransız'ın kaçma hazırlığını haber alan Ermeniler de "Türkler hiç birimizi sağ bırakmaz" korkusu ile düştü Fransızın ardı sıra yollara... O yıl kış gerçekten kıştı. Adım başı düşüyordu birilerinin cansız bedeni karlar arasına. Karabıyıklı da pusu kuran Karayılan bile acımıştı Maraş'tan kaçanlara da yol vermişti İslahiye'ye ulaşabilsinler diye... Yolda binlerce kayıp veren Ermeni'nin çok azı ulaşabildi İslahiye'ye. Büyük Ermenistan hayali karlar altında kalmıştı.

Maraş'ın düşman işgalinden kurtuluşunun ardından Maraşlı boş durmadı. Akıncı müfrezeleri teşkil ederek Antep, İslahiye cephelerinde de savaştı. Suriye'nin içlerine, Şam'a dek uzandı. Arslan Bey, Gazi Mustafa Kemal'in çağrısıyla TBMM'nin I. döneminde milletvekili seçildi ise de cephelerde görev yaptığından iznini istedi. 14 ay izinli sayılarak Güney cephesinde görev yaptıktan sonra Ankara'ya giderek Meclis çalışmalarına katıldı.

Mecliste PTT Komisyonunda da görev alan Arslan Bey hükümetin çıkarmış olduğu bir yasaya muhalefet ederek imzalamadığı için hükümetle arası açılmıştı. İstifasını verip memlekete dönmek üzere yola çıktığında yol boyunca, Yozgat'ta, Kayseri Uzunyayla'da Çerkezlerin büyük ilgisi ile karşılandı. Arslan Bey'e gösterilen ilgi hükümeti rahatsız etmiş, "yeni bir Ethem doğuyor" endişelerini doğurmuştu. Konu İstiklal Mahkemesine aksettirilip yargılama

başladığında Gazi Mustafa Kemal'in telgrafı ile beraat etmiş, 15 yıl gözaltında tutulmaktan ise kurtulamamıştı.

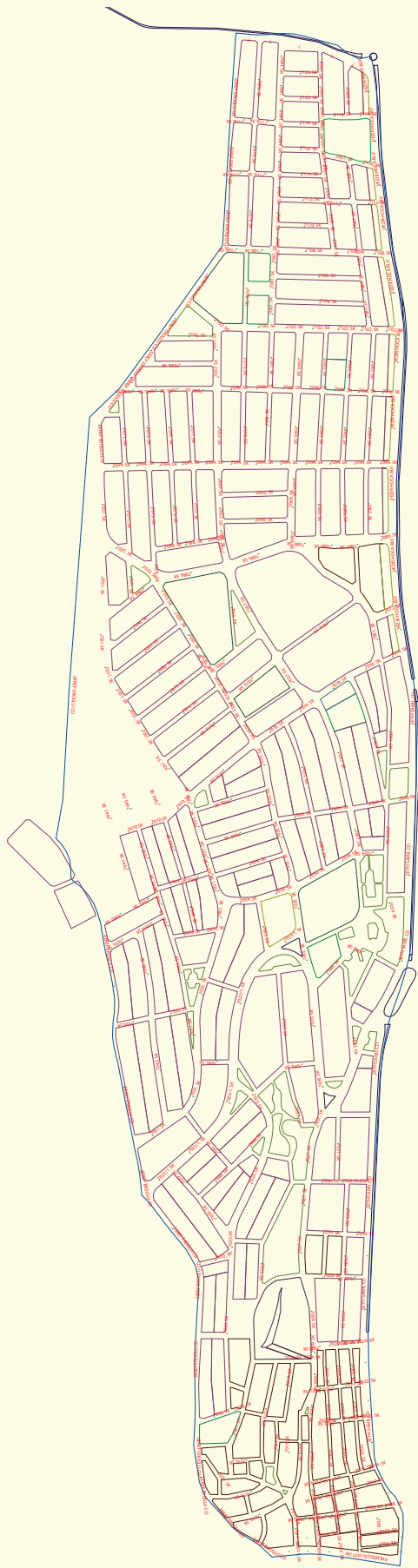
Onbeş yıllık gözaltı döneminde Arslan Bey Göksun'un Meryemçil yaylasında ve Pazarcık'ta ziraatçılıkla uğraştı. Hatıralarını kaleme aldı. Gazetecilere röportajlar verdi. Zaman zaman yaşadıklarını kabullenemeyerek "keşke Kafkasya'da köyümde sığır çobanı olsaydım" dedi. Kahramanyurt Gazetesi'nden Doğan Keçecioglu'na, Cahit Zarifoğlu'na, Maraş Postası'na açıklamalarda bulundu. "Maraş-Fransız Harbini başkalarına maletmeye çalışanlar; akan kanın, sönen yuvaların, harap olan evlerin, yağma edilen malların acısını tatmayan nankörlerdir" dedi. Tartışmalara son noktayı koymak istercesine 1948'de yapmıştı bu açıklamayı. "Aziz şehitlerin ruhunu incitmeyiniz, Maraş'ın müdafii onlardır, kahraman Maraşlılardır. Bunu itiraf etmek bizim için bir borçtur. Tarih bunu böyle yazacaktır" diyordu.

Varlık vergisi ile büyük sıkıntıya düşen Arslan Bey'in çiftliği satılmak durumunda kaldığı gibi kendisine de demiryollarında işçi olarak çalışmak üzere çağrıda bulunuldu.

O dev cüsseli, düşmana korku, dosta güven telkin eden, vatan düşüncesinden başka bir düşünceye yüreğinde yer vermeyen kahraman insan belki de biraz kırgın bir şekilde 7 Haziran 1963'de vefat etti.

Arslan Bey, Yörük Selim, Mutasarrıf V. Cevdet ve Amerikalılar

● Aslanbey Mahalle Haritasi

~ ALİ ULVİ YETİŞEN BULVARI:

Ali Ulvi Yetişen

Mahallenin batısında başlayıp Duraklı Mahallesi ile sınırı oluşturarak Ballica Mahallesi ve Bayazıtlı Mahalleleri ile Senem Ayşe Mahallesi ve Sütçü İmam Mahallesi arasında da sınır çizgisini oluşturarak Pınarbaşı Mahallesine doğru uzanır.

Ali Ulvi Yetişen eski Belediye Başkanlarımızdandır. 1939 – 1946 arasında Hasan Sukuti Tükel'den sonra belediye başkanlığı yapmıştır.

• Ali Ulvi Yetişen Bulvarı.

~ VEZİR HOCA BULVARI:

Vezir Hoca

Şeyh Şamil Caddesi'nin devamında Yahya Kemal Mahallesi ile sınır çizgisi oluşturarak Doğukent'e kadar uzanan yoldur.

Bulvara ismi verilen Vezir Hoca (Vezir Fahı), gazi ve milli mücadele kahramanlarımızdandır. 1883'de Maraş'ta doğdu. Asıl ismi Mehmet Alparslan'dır. Babası ilmiye sınıfından Mehmet Eşref Efendi, annesi Zehra Hanım'dır. Aslen Cerit aşiretinden olup ailesine Cerîdizâdeler denir. Daha sonraları Vezirler, Vezirzâdeler de denmiştir. Aşireti II. Abdulhamit zamanında Çukurova'nın

muhtelif yerlerine iskân edilmiştir.

İlk tahsiline Çiçekli Camisinde Kuran'ı hatmederek başlar. O zamanın örf ve adetleri üzere dine müteallik ulûm-ı diniye, ilmihal, rik'a ve nesih yazılarını öğrenir. Kayabaşı Camisinde yeni açılmış olan mektebe devam eder. Rüştüneyi Maraş'ta okur. Şam askeri rüştiyesine devam etmek ister. Bu amaca yönelik olarak Ermeni bir muallimden

Fransızca dersleri alır. Bazı nedenlerle Şam rüştiyesine devam edemez. Hatuniye Medresesi müderrisi Hocaade Mehmet Efendi'den dini ve Arabi ilimler tahsil eder. Sonra tahsilini ilerletmek için Halep'e gider. Halep'te Urfalı Şeyh Hüseyin Efendi ve Büyük Fakih Şeyh Zerka gibi alimlerden istifade eder, ilim öğrenir. Daha sonra İstanbul'a gider. Fatih Medresesi dersiamlarından Serezli Hacı Eyüp Efendi'nin ders halkasına dahil olur. 1912'de bu zattan icazet alır. Kadıkut'a devam eder. Bu arada Molla Rıza Efendi'den de mantık, Elmalılı Hamdi Efendi'den usulu fıkıha ait "mirat" okur. Mehmet Akif'le de çok yakın arkadaşlıkları vardır. Otuzbin kıta şiiri ezberine alır. 27 Eylül 1331 tarih ve 170 numaralı emir ile Meşihat-ı İslâmiyye tarafından Maraş'a muallim olarak gönderilir. Maraş Darül Hilafe Medresesi'nde muallimlik yapar.

• Vezir Hoca Bulvarı.

Şehrin düşman işgaline uğraması ve Bayrak Olayı'nın ardından Fransızların ve Ermenilerin bu yenilgiyi hazmedemeyeceğini ve Müslüman halka baskı ve zulmün artacağını düşünür ve bunu çeşitli ortamlarda dile getirir. Artık teşkilatlanmak gerektiğine inanır. Birleşip konuşulması gerektiğini çevresine yayar. Bayrak Olayı'nın üçüncü gününün gecesinde kapısı çalınır. Gelen Hacı Yasin Hasan Efendi'dir. "Seni istiyorlar, camiye gel" der. Gecenin karanlığında birlikte camiye varırlar. Mahalleden Sabit Eren, Veli Efendioğlu Ziya Efendi, Avukat Zekeriya Efendi, Başkatip Rıza Efendi, Karcı Yahya Efendi oğlu Ali Rıza Efendi, Atilla Bey, Abdi Keçeci Bey ve daha bir kısım zevat camide toplanmış kendisini beklemekte idirler. Ne yapılması gerektiğini sorarlar. Vezir Hoca da Fransızların Bayrak Olayı'nın intikamını almak isteyeceklerini, birlik olunması ve hazırlıklı bulunulması gerektiğini anlatır. Hocanın sözlerine orada bulunan herkes hak verir. Vezir Hoca bir tepsi ve Kuran-ı Kerim isteyerek ortaya koyar. Kuran üzerine yemin ederek oradakilerin de yemin etmesini ister. Böylece cemiyetin ilk nüvesi atılmış olur. Bu ilk toplantıdan itibaren her gece ayrı bir yerde toplanarak yemin edilir. Halka genişledikçe genişler. Evkaf memuru

Evliya Efendiye cemiyet nizamnamesini hazırlama görevi verilir.

Bu arada Şekerli Mahallesi'nde de başka bir grup aynı hassasiyet ve düşünce ile teşkilatlanma çalışması başlatmış ve bir adım daha ileri giderek mühür dahi kazıtmışlardır. Şekerli Mahallesi merkezli teşkilatta Şeyh Ali Sezai Efendi, Re'fet Efendi, Hüdaioğlu Tahsin, Dedezade Mehmet Efendi, belediye reisi Bekir Sıtkı, Nedim Efendi, Çuhadar Hacı Mehmet Efendi, Beşenbeğzâde Hacı Nuri gibi isimler vardır.

Kayabaşı Mahallesi'nde Vezir Hoca öncülüğünde kurulan teşkilatta görev alanların ekseriyeti genç ve atılgan isimlerden oluşurken Şekerli teşkilatını kuranlar varlıklı ve nüfuzlu kimselerdir. İkilik olmaması, tek bir teşkilat olarak çalışılması için Şeyh Ali Sezai Efendi'nin teklifi ile iki grup arasında görüşmeler başlar. Sonuçta Şekerli teşkilatı ile Kayabaşı teşkilatı birleşir ve Arslan Bey bu teşkilatın başına getirilir.

Kurulan bu teşkilat ilk olarak mahalle ve köyleri teşkilatlandırmaya ve silah teminine çaba gösterir. Vezir Hoca da Fatmalı Derviş ve Mazman Mustafa ile birlikte güney köylerinde, Bababurnu tarafında görevlendirilir. Yapılan çalışmalarla Bababurnu bölgesinde güçlü bir savunma hattı kurulur. Görev alacak olan çetelerin isimleri tek tek deftere kaydedilir. Düşmanı Bababurun'da durduracak olan savunmanın ilk harcı atılır.

Şehir içi çatışmalar başladığında Vezir Hoca da diğerleri gibi kendi bölgesi olan Kayabaşı'na çekilir ve bilfiil çatışmalara burada katılır.

Savaşın son günlerine doğru düşmanın top atışlarının şiddetlenmesi ve şehrin ateşe verilmesi ile Vezir Hoca da ailenin kadın ve çocuklarını şehir dışına bağ evine gönderir. Birkaç gün sonra da çocuklar ne durumdalar göreyim bir diye merak ederek gece bağ evine gider. Kapıyı çalar. Anası çıkar. Oğluna; "Ne var, ne diye geldin?" der. Vezir Hoca; "Ne durumdasınız, çocukları bir göreyim diye geldim" cevabını verir. Anası Zehra kadın onu içeri almaz ve kızarak şöyle der:

-Senin burada ne işin var. Çocuklara bakmak, çocukların sorumluluğu benim görevim. Senin görevinse vatani korumak, kollamak. Yallah işine...

Vezir Hoca gün doğmadan cephede yerini alır.

11 Şubat gecesi düşmanın kaçması ile şehirde kalan Ermenilerin silahlarının toplanması için oluşturulan heyette görev alır.

Maraş Harbi sonrası başta Antep olmak üzere civar bölgenin kurtuluş mücadelesine de katılır. Antep harbinde daha sonra cumhurbaşkanı olacak olan Cevdet Sunay onun emrinde çalışır. Savaşlardaki ünü Ankara'ya kadar ulaşır. Savaş sonrası Ankara'ya çağrılır ve kabul görür.

Ankara ziyareti sırasında bir dostu ile birlikte Sebilürreşad Gazetesi'ni ziyaret ederek Eşref Edip (Fergan) ile görüşür.

Eşref Edip Maraş'tan bir gazi ile karşı karşıya olmanın sevinci ile

şunları söyler:

–Maşaallah, siz Maraş mücâhidlerindensiniz demek. İslâm tarihine pek parlak bir sahife yazan kahraman Maraş mücâhidleriyle teşerrüfümüzden dolayı pek memnun olduk. Dillerde destan olan Maraş vekâyi'ini (olaylarını), bizzat o vekâyi'in (hadiselerin) içinde bulunanlardan dinlemeyi pek arzu ederdik. Maraş müslümanlarının gösterdikleri harika-i celâdeti (olağanüstü kahramanlığı/yiğitliği) mümkün mertebe tafsilatıyla (ayrıntlarıyla) bütün müslüman kalblerine nakşetmek (kazımak) *Sebilürreşad* için en mütehattim (lüzumlu- zarûrî) bir vazîfedir.

Bu övgüler karşısında mahcup bir eda ile karşılık verir Vezir Hoca:

–Biz birşey yapmadık, din ve vatan uğrunda hepimiz ölmeye azmederek cihâda başladık, Allah tevfikini (yardımını-zaferini) ihsan etti, düşman perişan oldu.

Eşref Edip bu sözleri Vezir Hoca'nın mütevaziliğine vererek Şöyle der:

–Hoca efendiler, sizin gazânız öyle bir hârikadır ki Müslümanlığın ilk teessüsü (teşekkül, vücûda gelmesi) zamanlarında mücâhidîn-i İslâm'ın (İslâm mücahidlerinin) gösterdikleri besâlet (kahramanlık) ve fedakarlığı andırıyor. Bu vekâyi' (olaylar) nasıl başladı, nasıl cereyan etti? Bu hususta bize biraz malumat lütuf buyurulmasını istirham ederiz.

Bu ısrarlı istek üzerine Vezir Hoca anlatır Eşref Edip Bey anlatılanları kaydeder. Yapılan bu mülakat Maraş ve Antep harbinin birinci ağızdan ilk kez yayınlanıyor olması yönüyle önemlidir. Uzun bir metin olan bu mülakat *Sebilürreşad*'da 3 Şubat 1921'de yayınlanmıştır.

Vezir Hoca savaş sonrasında Çiçekli Camiinde fahri imamlık, yapar. Göksun müftülüğünden emekli olur.

90 yaşında iken 15 Mart 1972'de vefat eder.

~ ŞEREF EROĞLU CADDESİ:

Şeref Eroğlu

Mahallenin kuzeybatısında Ali Ulvi Yetişen Bulvarı'ndan başlayıp Ballica Mahallesi ile sınır oluşturarak kuzeyden Doğukent'e kadar uzanır.

Belediye Meclisinin 08.03.2000 tarih ve 2/11 nolu kararı ile Haznedarlı Sokağı'nın bir kısmı ile bu sokağın devamında bulunan Boğazlayan Sokak birleştirilerek Şeref Eroğlu Caddesi ismi verilmiştir.

Caddeye ismi verilen Şeref Eroğlu milli güreşçilerimizdendir. Maraş'ta 1975'te doğdu. Güreşe Karakucak'la başladı. 1988 yılında Sivas Pamukpınar Güreş Eğitim Merkezi'ne girdi. 1990'da Macaristan'da ilk kez milli mayoyu giydi ve Yıldızlar Greko-Romen Dünya şampiyonu

oldu. 1992'de ise Kolombiya da Gençler Dünya Şampiyonu oldu. 1994'te Atina'da yapılan Avrupa Şampiyonasında da şampiyonluk elde etti.1995'te Gazi Üniversitesi Beden Eğitimi Bölümüne girdi. 1997 ve 1998 yıllarında Fila tarafından Dünyanın en iyi güreşçisi seçildi. 1000'nin üzerinde milli mayo giyerek 110 madalya aldı.

Kazandığı başarılarından bazıları; 1995 Ümitler Dünya Şampiyonası şampiyonluğu, 1996 Avrupa Şampiyonası şampiyonluğu, 1997 Dünya Şampiyonası şampiyonluğu, 1998 Avrupa Şampiyonası şampiyonluğu, 1998 Üniversiteler Dünya Şampiyonası şampiyonluğu, 2000 Ordular Arası Dünya Şampiyonası şampiyonluğu, 2001, 2002, 2003 Avrupa Şampiyonası şampiyonluğu, 2007 Dünya Şampiyonası şampiyonluğudur.

• Şeref Eroğlu Caddesi.

~ ŞEYH ŞAMİL CADDESİ:

Şeyh Şamil

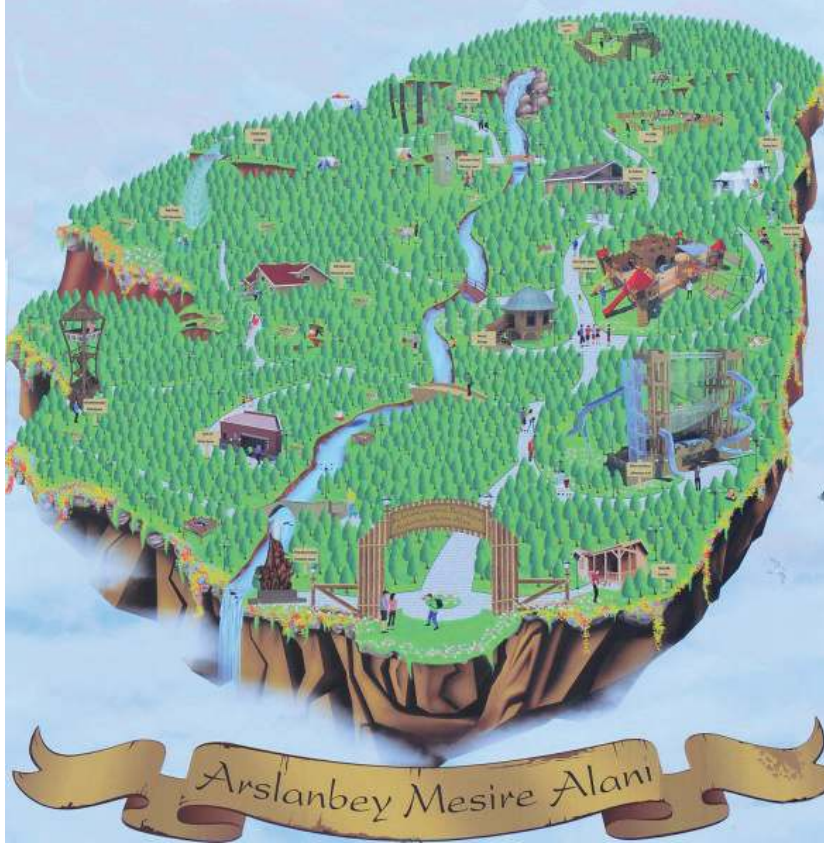
• Şeyh Şamil Caddesi.

Mahallenin güneybatısında Tevfik Kadioğlu Bulvarı ile Ali Ulvi Yetişen Bulvarının kesişim noktasından başlayıp Şeyh Şamil Mahallesi ve Yahya Kemal Mahallesi ile sınır çizgisini oluşturur.

Caddeye ismi verilen Şeyh Şamil, "Kafkas Kartalı" adı ile bilindi.

Adı bir mahalleye isim olarak verildi. Geniş bilgi için bk. Şeyh Şamil Mahallesi.

~ ASLANBEY ŞEHİR PARKI

• Aslanbey Şehir Parkı.

Şehrin kuzeyinde Ahır Dağı eteğinde 500 dönüm arazi üzerindeki çamlık Aslanbey Şehir Parkı olarak düzenlendi ve Aslanbey Anıtı ile birlikte açılışı gerçekleştirildi.

BAĞLARBAŞI MAHALLESİ

Belediye Meclisinin 08.03.2000 tarihli oturumunda alınan 1/11 sayılı kararla bazı mahalle sınırlarının değiştirilmesi ve yeni mahalleler oluşturulmasına karar verilmiştir. Bu kararla Dulkadiroğlu Mahallesi ile Namık Kemal Mahallesi'nden bölünen kısma Bağlarbaşı Mahallesi ismi verildi. Mahallenin güney sınırının Yavuz Selim Caddesi, batı sınırının Tevfik Kadioğlu Bulvarı, kuzey sınırının Akid Sokak'la başlayıp Alparslan Caddesi ile kanalın batı tarafına yeni açılacak yola bağlanması, doğu sınırının ise yeni açılacak 30 metrelik yol olarak kabul edilmesine karar verildi.

Mevcut haliyle doğusunda Yahya Kemal Mahallesi, kuzeyinde Dulkadiroğlu Mahallesi, güneyinde Namık Kemal Mahallesi, batısında ise Şeyh Şamil Mahallesi bulunmaktadır.

Akşemseddin Cami, Şerefiye Cami ve Merve Cami ile Zübeyde Hanım Anaokulu mahallenin sınırları içerisinde yer alır.

Mahalleye isim olan Bağlarbaşı şehrin kültüründe bağcılığın ne kadar önemli olduğunu göstermektedir. Mahalle şehrin doğusunda ve eski bağlık alanda yer almaktadır. Evliya Çelebi'nin Seyahatname'sinde belirttiğine göre şehre özgü 20 farklı üzüm çeşidi yetişmektedir.

Kahramanmaraş İli coğrafi konumdan Akdeniz iklimine sahip olması şehrimize büyük avantajlar sağlamıştır. İlimizde her evin bahçesinde mutlaka bir meyve ağacına rastlamak mümkündür. En sık olanlar ise hurma, dut, asma, urmu dutu, incir (yemiş), kayısı, nar ve ceviz ağacıdır. İl sınırları içerisinde bulunan verimli topraklarda daha birçok meyve ve sebze çeşitleri yetişmektedir. Bunlardan bazıları ise ülke içinde pek bilinmemektedir. Kahramanmaraş meyve üreticiliği yönünden çok büyük bir potansiyele sahiptir. Bir yanda Akdeniz iklim kuşağının, bir yanda Orta Anadolu iklim kuşağının ekolojik imkanlarına sahip olduğundan çok çeşitli ve kaliteli meyve üretimi

yapılabilmektedir. Bu üretimlerin en başında ise üzüm ve üzümden mamul şıra ürünleri gelir.

Anlatılan tarihi bir olay vardır Maraş'ta. Mısırlı İbrahim Paşa Maraş'ı işgal eder Bertiz köylerine gittiğinde ikram edilen Bertiz üzümünü çok beğenir, hayran kalır ve sorar:

-Bunun lezzeti nerden ileri gelir? Hikmet toprağında mı havasında mı? diye.

Maraşlı hiç düşünmeden verir cevabı:

-Ne toprağında ne suyundadır, bunun lezzeti havasındandır paşam der.

Paşa bu cevabın ardından:

-Eğer toprağında deseydiniz o toprağı tâ Mısır'a kadar size taşıttırırdım, der.

Maraş'ta üzümün birçok çeşidi vardır. Bunlardan en meşhur olanı Bertiz Kabarcığı ve Marhabaşı üzümüdür.

Üzümün maserelerde tepelenerek suyunun çıkarılması ve bu üzüm suyundan çok çeşitli şıra ürünü elde edilmesi de Maraş ekonomisine tarihte ve bugün büyük katkı sağlamaktadır. Üzüm suyunun büyük kazanlarda kaynatılması ile pekmez elde edilir. Pekmezin faydaları sayılamayacak kadar çoktur.

Pekmez hızla kana karışabilecek nitelikte bir gıda maddesi olduğundan acil enerji ihtiyacı için gerekli bir gıda maddesidir. İki yemek kaşığı 20 gram pekmez insan vücudu için çok değerli olan 2 miligram demir, 80 miligram kalsiyum ve enerji içermektedir. Üzüm pekmezinin özellikleri açısından bala göre daha zengin olduğu tespit edilmiştir. Yapılan bir diğer araştırmaya göre 1 kilogram üzüm ve 200 gram pekmezin kalori açısından bin 150 gram süte, 300 gram ekmeğe, 390 gram ete eşdeğer olduğu belirtilmektedir.

● Bağlarbaşı Mahalle Haritası

~ TEVFİK KADIOĞLU BULVARI:

Tevfik Kadioğlu

Mahallenin batısında Şeyh Adil Mahallesi ile sınır çizgisini oluşturur. Dr. Mustafa Meydanı'ndan başlayan bulvar kuzeye doğru uzanarak Şeyh Adil Mahallesi ile Namık Kemal Mahallesi, Bağlarbaşı Mahallesi, Dulkadiroğlu Mahallesi ve Şeyh Şamil Mahalleleri ile sınır çizgisini oluşturarak Ali Ulvi Yetişen Bulvarı'na dek uzanır.

Bulvara ismi verilen Tefik Kadioğlu, eski belediye başkanlarından. 1892'de Maraş'ta doğdu. Babası Kadızâde Hacı Hasan Fehmi Efendi, annesi Hayriye hanımdır. İlk ve orta öğreniminden sonra Hukuk Fakültesine devam etti. Askerliğini Topçu Yüzbaşı olarak yaptı. Çanakkale cephesinde bulundu. Milli Mücadelenin ardından 1925'de Maraş belediye başkanlığına seçildi. Savaşta yanmış yıkılmış olan şehri imar etmek için çaba harcadı. Kimsesiz çocuklar için sığınma evi yaptırdı. Eski belediye diye bilinen ilk modern belediye binasını yaptırdı. Masrafını devletten talep etmeyerek milletine hediye etti. 1933'e kadar belediye başkanı olarak görev yaptı. Kitap okumayı çok sevdiğinden kendisine zengin bir kütüphane kurdu. Şapka olaylarından dolayı kardeşi Mehmet Ziya ile birlikte İstiklal Mahkemesi'nde yargılandı ve beraat etti.

Ailesinin Maraş Ovası'ndaki geniş arazilerinde ziraatçılıkla uğraştı. 19 Ekim 1962'de vefat etti. Kütüphanesi vefatından sonra ailesi arasında paylaştırıldı ve zamanla yok oldu.

• Tefik Kadioğlu Bulvarı.

~ ALPARSLAN CADDESİ:

Tefik Kadioğlu Bulvarı'ndan başlayıp Şeyh Şamil Mahallesi ile Dulkadiroğlu Mahallesi'nin sınır çizgisini oluşturan cadde Dulkadiroğlu İlköğretim Okulu önünde Kahramanmaraş Caddesi

Alparslan

ile kesiştikten sonra Sürmelibey Caddesine dek mahallenin Şeyh Şamil Mahallesi ile sınır çizgisini oluşturur.

Caddeye ismi verilen Alparslan, Selçuklu Devleti hükümdarıdır. Türk milletinin en büyük kahramanlarından biridir. Selçuklu Devleti'nin kurulmasında önemli rolü olan Horasan valisi Çağrı Bey'in oğlu olarak 20 Ocak 1029'da doğdu. İyi bir tahsil gördü, sayısız zafer kazanarak mertliği ve kumandanlığı ile ün saldı. Babasının ölümünden sonra Horasan valisi oldu. Amcası Tuğrul Bey, 4 Eylül 1063'te öldüğü zaman vasiyeti üzerine Selçuklu tahtına Alparslan'ın ağabeyi Süleyman getirildi, fakat Türk beyleri buna itirazda bulundular ve Alparslan'ı hükümdar tanıdılar.

Alparslan 27 Nisan 1064'te büyük bir törenle tahta çıktı. Amcasının vezirliğini yapan ve Süleyman'ın tahta çıkmasını isteyen Amidülmülk Kündiri'yi azledip, büyük bir devlet adamı olarak tarihe adı geçen Nizamülmülk'ü vezir tayin etti. Başına buyruk beylerle mücadeleye girişen Alparslan, hepsini bir bayrak altına toplamayı başardı. Böylece Selçuklu Devleti kuvvetlendi. 1068'te Bizans İmparatorluğu'na karşı savaş ilan ettikten sonra, kazandıkları savaşlar Türkler'in yönünü Ortadoğu'ya doğru çevirmiştir. Alparslan 1071 yılında, Türk tarihinin

• Alparslan Caddesi.

en önemli zaferlerinden biri olan Malazgirt Savaşı'nı kazanmıştır.

Bu dönemde Bizans bir nevi fetret devri yaşamıştır. Alparslan, Bizans İmparatoru Romen Diyojen'in canını bağışlamış, onu sadece yıllık vergiye bağlayıp bir süre esir tutmuştur. Fidyesi ödenen Romen Diyojen ülkesine döndüğünde, tahtından indirilmiş ve VII. Mikhail'in yeni Bizans imparatoru olarak tahta çıkmış olduğunu görmüştür. Tahtını geri almak için yaptığı savaşlarda mağlup düşmüş; kaçtığı Kilikya'da bir küçük kalede yakalanarak gözlerine mil çekilmiş; İstanbul'a getirilmiş ve Proti Adasında (Kınalıada'da) sürgün edilmiştir. Bu nedenle Malazgirt Savaşı sonunda esir Romen Diyojen'in imzaladığı

vergi ödeme vaadi geçersiz kalmıştır.

Alparslan, esir aldığı bir kale komutanı tarafından 1072 yılında şehit edilmiştir. Bazı kitaplara göre Alparslan'ın savaşta esir aldığı bir kişi yüzünden öldürüldüğü de söylenmektedir.

~ KARAMARAŞ CADDESİ:

• Karamaraş Caddesi.

Mahallenin kuzeyinde Dulkadiroğlu Mahallesi ile sınır çizgisini oluşturur. Tevfik Kadioğlu Bulvarı'ndan başlayıp Dulkadiroğlu İlköğretim Okulu önünde Alparslan Caddesi ile birleşir.

Şehrin eski yerleşim yeri günümüzde Karamaraş olarak adlandırılmaktadır. Deprem ve seller nedeni ile yıkılan şehir tarih boyunca üç-dört kez yer değiştirmiştir. Karamaraş'ta şehrin bu eski yerleşim yerlerinden biridir. Bu bölgede yapılan kazılarda Roma dönemine ait eserler bulunmaktadır.

~ SÜRME Lİ BEY CADDESİ:

Sürmeli Bey

Mahallenin doğusunda Kanuni Mahallesi ile sınır çizgisini oluşturur. Yavuz Selim Caddesi'nin bitiminden kuzeye doğru uzanırken Şeyh Şamil Mahallesi ile Yahya Kemal Mahallesi arasında sınır çizgisini oluşturarak Şeyh Şamil Caddesi ile birleşir.

Caddeye ismi verilen Sürmeli Bey, Aşık Sürmeli olarak bilinir. Saz şairidir. Bir Türkmen yörüğü ve halk ozanı olarak Maraş ve Bozok (Yozgat) bölgesinde 18. yüzyılda yaşamıştır. Hayatı hakkında fazla bir bilgi bulunmamaktadır. Bazı ozanlar onun Senem Ayşe ile olan atışmalarından söz etmektedir.

Halk tarafından sevilen bu yanık sesli halk ozanı elinde kavalı, sırtında sazı konar göçer Türkmenlerle birlikte dolaşır. Bazen bir çamun dibinde rastlanır. Sazının tellerini konuşurur bazen bir derenin kenarında kavalını çalar. Aşık olduğu gönlünün sevgilisini düşünür. O sevgili ki güzelliği dilden dile yayılmış, ahu gözlü, sürmeli kaşlı, ay

• Sürmeli Bey Caddesi.

yüzlü bir dilberdir. Babası bir Türkmen beyi ve çok sert bir adamdır. Sürmeli Bey, ailesini salarak, babasından sevdiğini ister, mağrur adam, kızını bir çobana vermeye yanaşmaz. Araya beyler, ağalar girer ama boşuna, bir türlü gönlü olmaz kızın babasının ve iki sevgili birleşemezler.

Üzüntüsünden sürüsünü bırakan Sürmeli Bey alır sazını eline kendine bir dergah kurar. Aşkını, yanık türküleriyle dağlara ağaçlara anlatır. Küser otağına, obasına ve alır başını gider. Onu bir daha gören olmaz. Dertli kavalına üflediği, işli sazına söylettiği namerler kalır geriye. O gün bu gündür dillerde yankılanır Sürmeli Bey'in türküleri.

~ YAVUZ SELİM CADDESİ:

• Yavuz Selim Caddesi.

Mahallenin güneyinde Namık Kemal Mahallesi ile sınır çizgisini oluşturmaktadır. Tevfik Kadıoğlu Bulvarı'ndan doğuya doğru düz bir çizgide devam ederek Sürmeli Bey Caddesi ile Köroğlu Caddesinin keşiştiği kavşakta son bulur.

Caddeye ismi verilen Yavuz Selim, Osmanlı hükümdarlarından. Babası Sultan İkinci Bayezit, annesi Ayşe Gülbahar Hatun'dur. Ayşe Gülbahar Hatun Dulkadiroğlu Alaüddeve Bozkurt Beyin kızıdır. Maraş tarihinde önemli bir yeri bulunan Yavuz Sultan Selim'in adı bir mahalleye verilmiştir. Geniş bilgi için bk. Yavuz Selim Mahallesi.

~ ŞEHİT İBRAHİM KAYA SOKAK:

İbrahim Kaya

• Şehit İbrahim Kaya Sokak

Mahallenin batı tarafında Tevfik Kadioğlu Bulvarı'ndan mahallenin ortalarına doğru düz bir çizgi şeklinde uzanır.

Sokağa ismi verilen İbrahim Kaya jandarma er olarak Hakkari Çukurca'da vatani görevini yapmakta iken 16 Temmuz 1996'da PKK terör örgütü mensupları tarafından pusuya düşürülerek çıkan silahlı çatışmada şehit olmuştur.

~ ŞEHİT ALİ DALKARA PARKI:

Ali Dalkara

• Şehit Ali Dalkara Parkı

Tevfik Kadioğlu Bulvarı ile Kara Maraş Caddesi'nin kesişiminde yer alan park 1250 m² alana sahip olup 2002 yılında yapılmıştır.

Parka ismi verilen Ali Dalkara piyade er olarak Van'da vatani görevini yapmakta iken 4 Haziran 1998'de PKK terör örgütü mensupları ile girilen silahlı çatışmada şehit olmuştur.

BAHÇELİEVLER MAHALLESİ

Belediye Meclisinin 08.03.2000 tarihli oturumunda alınan 1/11 sayılı kararla bazı mahalle sınırlarının değiştirilmesi ve yeni mahalleler oluşturulmasına karar verilmiştir. Bu kararla Menderes Mahallesi'nden bۆlünen kısıma Bahçelievler Mahallesi ismi verildi. Mahallenin gۆney sınırının Gۆney evre Yolu, batı sınırının Ahmet Yesevi Bulvarı, kuzey sınırının Cahit Zarifoğlu Caddesi, doğu sınırının ise Lۆtfi Kۆker Bulvarı olarak belirlenmesi kabul edildi.

şehrin gۆneydoęu istikametine dۆřen mahallenin kuzeyinde Menderes Mahallesi, doğusunda Yavuz Selim Mahallesi ve Mehmet Akif Mahallesi, batısında Eğemenlik Mahallesi, gۆneyinde ise Doğu evre Yolu yer almaktadır.

Anadolu Kız İmam Hatip Lisesi, Yıldırım Beyazıt Anadolu Lisesi, Kadriye alık Lisesi, zel Beyza Lisesi, 100. Yıl İlkۆretim Okulu, zel Beyza İlkۆretim Okulu ve Sۆmer Polis Lojmanları mahalle sınırları içerisindedir.

Mahalleye isim olarak verilen Bahçelievler, 1950'lerde kurulan bir Yapı Kooperatifinin adıdır. şehrin gۆneyinde bahçelik alanda modern ve yaşanabilir yeni bir kent oluşturmak için kurulan yapı kooperatifinin ismi bۆlgeye de isim olmuştur.

● Bahçelievler Mahalle Haritası

~ DOĞU ÇEVRE YOLU BULVARI:

• Doğu Çevre Yolu Bulvarı.

Şehrin Adana Yolu üzerinde bulunan Kültür Anıtından başlayarak doğuya uzanıp çevre yolunu Recep Tayyip Erdoğan Bulvarı'na bağlar.

İstasyon Mahallesi ile sınır çizgisidir. Aynı zamanda İstasyon Mahallesi ile Eğemenlik Mahallesi ve Mehmet Akif Mahallesi arasında da sınır çizgisini oluşturur.

Kayseri Yolunu şehir merkezine uğramadan Gaziantep Yoluna bağlayan çevre yolunun doğu kısmını oluşturduğu için Doğu Çevre Yolu olarak adlandırılmıştır.

~ HOCA AHMET YESEVİ BULVARI:

Hoca Ahmet Yesevi

Mahallenin batısında Egemenlik Mahallesi ile sınır çizgisini oluşturmaktadır. Cahit Zarifoğlu Caddesi ile Doğu Çevre Yolu arasında yer alır.

Bulvara ismi verilen Hoca Ahmet Yesevi 1093'te doğdu. Osmanlı topraklarında doğmasa da, Osmanlı döneminde yaşamasa da Ahmet Yesevi'nin Osmanlı İmparatorluğu üzerinde önemli etkileri olmuştur. Etkileri günümüze kadar ulaşan Ahmet Yesevi, 11. yüzyılın ikinci yarısında bugünkü Kazakistan'ın Çimkent Şehrinin doğusundaki Sayram Kasabasında doğmuştur.

Sayram, o dönemde önemli bir kültür ve ticaret merkezidir.

Babasının ölümünden sonra, ablası ile birlikte Sayram yakınlarındaki Yesi'ye yerleşen Yesevi, burada "Arslan Baba" adlı bir Türk şeyhinden ilk eğitimini almaya başlamıştır. Türbesi Yesi yakınındaki Otrar'da bulunan Arslan Baba, rivayete göre; Hz. Muhammed'in emanet ettiği hurmayı Ahmet Yesevi'ye ulaştırmak görevini üstlenmiştir. Mezar-ı Şerif'te bulunduğu bir dönem, İmam Rıza'nın öğrencisi olduğu belirtilen Arslan Baba'nın, Yesevi'nin manevi

yücelmesinde önemli bir yeri vardır.

Eğitiminin ilk aşamasını tamamladıktan sonra dönemin en önemli merkezi olan ve değişik bölgelerden binlerce öğrencinin akınına uğrayan Buhara'ya giden Yesevi, burada dönemin önde gelen din bilginlerinden olan Şeyh Yusuf Hemedani'ye bağlanmıştır. Türbesi Merv'de bulunan Hemedani'den yoğun bir tasavvuf eğitimi alan Yesevi, Şeyhin dört halifesinden üçüncüsü olmuş ve ilk iki halifeden sonra şeyhinin yerine geçmiştir.

Hamedani'den aldığı bir işaretle buradaki irşad makamını Şeyh Abdülhalik Gücdüvani'ye bırakarak Yesi'ye dönen Yesevi, büyük bir etki alanına ulaşacak olan Yeseviye Ocağı'nı kurmuştur. Abdülhalik Gücdüvani ise öğrencisi Muhammed Bahaüddin Nakşibend'i yetiştirerek, o dönemde Yeseviye Ocağı dışında ortaya çıkan iki büyük tarikattan birinin öncülüğünü yapmıştır. Buhara'da kurulan Nakşibendiye Tarikatı, zamanla Afganistan, Hindistan ve Anadolu'ya yayılmıştır.

Yesevi, öğretisini hocası Arslan Baba'dan aldığı "ehl-i beyt"

• Hoca Ahmet Yesevi Bulvarı.

sevgisi ve bu doğrultudaki tasavvuf anlayışı üzerine kurmuştur. Bir Türk sufi tarafından kurulan bu ilk büyük "Türk tarikatı", önce Maverainnehir, Taşkent ve çevresi ile Batı Türkistan'da etkili olmuştur. Daha sonra Horasan, İran ve Azerbaycan'da yaşayan Türkler arasında yayılan Yesevi Tarikatı, 13. yüzyıldan başlayarak göçlerle Anadolu'ya, oradan da Balkanlara ulaşmıştır.

Yesevi öğretisinin bu denli etkili olmasının temel nedenlerinden biri; Ahmet Yesevi'nin düşüncelerini anlatmak için, o dönemde gelenek olduğu üzere Arapça veya Farsça'yı değil, Türkçe'yi seçmesidir. Hece vezniyle yazdığı şiirlerle öğretisinin hızla yayılmasını ve kuşaktan kuşağa kolayca aktarılmasını bu yolla sağlayan Yesevi'nin "Hikmet" olarak adlandırılan ve yüzyıllarca sözlü olarak yaşatılan şiirleri, 15. yüzyılda yazıya geçirilerek "Divan-ı Hikmet" adı altında toplanmış ve kutsal bir kitap olarak elden ele dolaşmıştır.

Ahmet Yesevi, öğretisini “Dört Kapı” olarak bilinen şu ilkeler üzerine kurmuştur: Şeriat, Tarikat, Marifet ve Hakikat.

Dört Kapı ilkesi Hacı Bektaş Veli'nin öğretisine de temel oluşturur. Hacı Bektaş Veli her bir kapıya onar makam ekler ve “Dört Kapı, Kırk Makam” olarak adlandırılan ilkeler bütününe ortaya koyar.

Hoca Ahmet Yesevi'nin vefat tarihi 1156'dır.

~ LÜTFİ KÖKER BULVARI:

Lütfi Köker

Mahallenin doğusunda Mehmet Akif Mahallesi ile sınır çizgisini oluşturur. Dr. Mustafa Meydanı'nı Doğu Çevre Yolu'na bağlar.

Bulvara ismi verilen Lütfi Köker, milli mücadele kahramanlarımızdandır. Eczacı Lütfi olarak bilinir. 1890'da doğdu. Doktor Mustafa'nın küçük kardeşidir. Tıp fakültesi eczacılık bölümünü 1909'da bitirdi. Maraş'a dönerek eczane açtı. Seferberlik ilanı ile 1911'de Zeytin Redif Taburu'na atandı. Cihan harbinin sona ermesi ile terhis oldu.

Şehrin düşman işgaline uğraması ile Bertiz köylerine giderek çete toplamaya başladı. Oradan Elbistan'a geçerek orada da teşkilatlanma çalışmalarına katıldı. Savaşın başlaması ile çetelerini alarak Cancık Mağarası mevkiini tuttu. Zalhocaoğlu Duran Efendi kuvvetleri ile birlik oldu.

Düşmanın şehirden temizlenmesinin ardından Hatuniye, Osmaniye ve Antep cephelerinde de savaştı.

Kurtuluştan sonra eczacılık mesleğinin yanı sıra Elbistan kaymakam vekilliği, Maraş belediye başkanlığı, ticaret odası, Kızılay, Çocuk Esirgeme Kurumu, Türk Hava Kurumu başkanlıklarında bulundu. 9 Aralık 1965'de vefat etti.

• Lütfi Köşker Bulvarı.

~ TRABZON BULVARI:

• Trabzon Bulvarı.

Mahallenin kuzeyinde Menderes Mahallesi ile sınır çizgisini oluşturur. Şehir merkezi olan meydandan başlayıp İsmet Paşa Mahalle'sini ortadan ikiye bölerek güneydoğuya uzanır. Menderes Mahallesi ile Yenişehir Mahallesi arasında sınır oluşturarak Cahit Zarifoğlu Caddesi ile birleşir ve Dr. Mustafa Meydan'ına dek uzanır.

Belediye Meclisinin 08.03.2000 tarih ve 2/11 nolu kararı ile Trabzon Caddesi'nin ismi değiştirilerek Trabzon Bulvarı olmuştur.

Bulvara isim olarak verilen Trabzon 81 ilden biri olup Karadeniz bölgesinde yer alan şirin illerimizden biridir. 1071 Malazgirt zaferinden sonra, Anadolu kapıları Müslüman Türklere kesin olarak açıldığında Trabzon ve civarının Türkleşmesi ve Müslümanlaşması da başlamıştır. Selçuklular Trabzon'u birçok kez kuşatmışlardır. Tarihte Romalılar ve Bizans hakimiyetinde kaldıktan sonra, Trabzon ve ahalisi, Fatih Sultan Mehmet tarafından 1461 yılında fethedilmiştir. Buna rağmen, bu bölge, uzun süre Müslüman Türk ahalisinin yerleşmesine sahip olmamıştır. Kahramanmaraş-Trabzon'un tarihteki dostluğu ve irtibatı işte bu büyük Fetih'ten sonra başlar.

Bu büyük Fetih'ten sonra, hem bölgede Müslüman Türk nüfusunu artırmak hem de irşad faaliyeti için Maraş'tan birçok hoca ve alim Trabzon'a yerleştirilmiştir. Trabzon Tarihi adlı kitapta Şakir Şevket adlı yazarın belirttiğine göre "Fetihten 200 sene sonra, yani 1661 yılına kadar, bölgede Müslümanlaşma sağlanamadığı hâlde, Maraş ulemasından bir zat, Bayburt yoluyla Trabzon civarına gelerek, yörenin en saygın papazlarını bile hidayete erdirme başarısı göstermiştir. Bu Maraşlı âlim zat halka ve papazlara İslam dinini kabul ettirmiştir. Bu tarihi bilgiye karşı, bazı kaynaklarda, Trabzon ve çevresinin İslamiyet

ile hidayete ermesi, yani Maraşlı ulemaların bu bölgeye gelme tarihinin 1550'li yıllar olduğu belirtilmektedir.

Netice itibariyle, Maraşlı bazı büyük âlimler Trabzon ve çevresine, bundan 600 yıl öncesine uzanan bir tarih diliminde, bizzat ve irşad faaliyeti amacıyla vasil olmuşlardır.

Maraşlı alim Osman Sandaloğlu da Trabzon'un İslamlaşmasını sağlayan büyük âlim Saçaklızade Osman Efendi'nin hayatını kitaplaştırmıştır. Bu eser Yaşar Alparıslan tarafından günümüz Türkçesine kazandırılmış ve Ukde Kitaplığı içerisinde neşredilmiştir.

Kahramanmaraş'ta ikamet eden bazı hemşehrilerimiz ile Trabzon Of'ta ikamet eden bazı hemşehrilerimiz aynı kökten geldiklerini bilmektedir.

Tarihten gelen bu dostluk Cumhuriyet döneminde de pekişmiş ve devam etmiştir. Bunun en büyük delili, her iki şehrin en işlek ve en merkezi caddelerinin adının birbirlerinin ismini taşımasıdır. Trabzon'un en merkezi ve en işlek caddesinin adının Maraş ve Kahramanmaraş'taki en işlek ve en merkezi caddenin adının Trabzon Bulvarı olması elbet bir tesadüf değildir. Bu isimlendirmenin, iki şehir arasındaki köklü dostluğa ve tarihten gelen irtibata dayandığı açıktır.

Bu dostluğun pekişmesine büyük katkısı ve hizmetleri olan Kahramanmaraş eski valisi ve bir dönem TBMM vaşkanlığı da yapan, aslen Trabzonlu sayın Necmettin KARADUMAN'ın gayretlerini de unutmamak gerek.

Kahramanmaraş-Trabzon dostluğu ve iki şehrin insanları arasındaki bir mânâda hemşehrilik tarihen sabittir.

~ CAHİT ZARİFOĞLU CADDESİ:

Cahit Zarifoğlu

Mahallenin kuzeyinde Menderes Mahallesi ile sınır çizgisini oluşturur. Azerbaycan Bulvarı'ndan başlayan cadde Yenişehir Mahallesi ve Egemenlik Mahallesi arasında da sınır oluşturarak Trabzon Bulvarı'na birleşir.

Caddeye ismi verilen Cahit Zarifoğlu 1940 yılında Ankara'da doğar, aslen Maraşlıdır. Babasının memuriyeti dolayısıyla ilk ve orta öğrenimini Siverek, Ankara, Kızılcahamam ve Kahramanmaraş'ta tamamladı. 1972'de İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Alman Dili ve Edebiyatı Bölümü'nü bitirdi. Öğrencilik yıllarında çeşitli kurumlarda çevirmen olarak çalıştı. Dil kurslarına katılmak için Avrupa'ya gitti. Bu vesile ile belli başlı Avrupa ülkelerini dolaştı. Döndükten sonra özel bir lisede öğretmenlik, Makine ve Kimya Endüstrisi Kurumu ve TRT'de çevirmenlik, son olarak İstanbul Radyosunda denetçilik görevinde bulundu.

Edebiyat çalışmalarına lise yıllarında başlayarak, Maraş

• Cahit Zarifoğlu Caddesi.

gazetelerinde şiir ve hikâyeler yazdı. Yine Maraş'ta İnkılap Gazetesi'ni ve Açı Dergisini çıkardı. Sanat hayatının bir bölümünde şiirleri Papirüs, Türk Dili, Yeni Dergi'de yayımlandı. Daha çok Diriliş, Edebiyat, özellikle de Maveria dergilerinde çıkan şiir, hikaye, günlük ve eleştirileriyle tanındı. Bir süre, kurucularından olduğu Akabe Yayınları ve Maveria Dergisi'ni yönetti. Yeni Devir, Milli Gazete ve Zaman gazetelerinde Ahmet Sağlam, Vedat Can, Abdurrahman Cem imzalarıyla yazdığı köşe yazılarıyla yakın bir dialog içine girdiği geniş bir okuyucu kesimince ilgiyle izlendi. Ayrıca İslam, Kadın ve Aile, Gülçocuk ve bazı çocuk dergilerinde eserleri çıktı.

Son yıllarda çocuk edebiyatına yöneldi. Çocuklar için yazdığı kitaplardan biri olan Yürek Dede ve Padişah adlı eseriyle 1984'te Türkiye Yazarlar Birliği'nce çocuk edebiyatı dalında yılın yazarı seçildi. Çizgi dışı şiiri ve kendine has şiir diliyle ilk bakışta zor anlaşılır ama son derece orijinal şiirler yazdı. 7 Haziran 1987 yılında İstanbul'da vefat etti. Mezarı İstanbul Beylerbeyi'nde Küplüce Mezarlığı'ndadır.

Yayımlanmış eserleri:

"İşaret Çocukları" (Şiirler, 1967), "Yedi Güzel Adam" (Şiirler, 1973), "İns" (Hikâyeler, 1974), "Menziller" (Şiirler, 1977), "Yaşamak" (Günlükler, 1980), "Serçekuş" (Uzun Hikâye, 1983), "Ağaçkakanlar" (Masal, 1983), "Katıraslan" (Masal, 1983), "Yürek Dede ile Padişah" (Masal, 1984, Türkiye Yazarlar Birliği Çocuk Edebiyatı Ödülü), "Savaş Ritimleri" (Roman, 1985), "Korku ve Yakarış" (Şiirler, 1986), "Bir Değirmendir Bu Dünya" (Denemeler, 1987), "Motorlu Kuş" (Masal, 1987), "Sütçü İmam" (Tiyatro, 1987), "Gülçük" (Şiir, 1989), "Ağaç Okul" (Şiir, 1990).

Vefatından sonra da gazete yazıları, söyleşileri ve mektupları kitaplaştırılarak yayımlandı.

~ 100. YIL CADDESİ:

• 100. Yıl Caddesi.

Mahallenin kuzey tarafında bulunan Cahit Zarifoğlu Caddesi'ni güneydeki Doğu Çevre Yolu'na bağlayan büyük bir caddedir. Mahalleyi çaprazlama ortadan ikiye böler. 100. Yıl İlköğretim Okulu, Özel Beyza İlköğretim ve Lisesi, Yıldırım Beyazıt Anadolu Lisesi bu yol üzerindedir.

Cumhuriyetimizin kurucusu Mustafa Kemal Atatürk'ün doğumunun 100. yıl anısına verilen bir isimdir.

~ TRAFİK EĞİTİM PARKI:

• Trafik Eğitim Parkı.

25-42. ve 44. Sokak kesişiminde yer alan park 3800 m² alana sahip olup 2005 yılında yapılmıştır.

Özel olarak inşa edilen ve düzenlenen park ilköğretim okullarının akülü araçlarla trafik eğitimlerini uygulamalı olarak vermelerini amaçlamaktadır.

~ MENDERES PARKI:

• Menderes Parkı.

2-4. ve 13. Sokak arasında yer alan park 4600 m² alana sahiptir. 2008 yılında yeniden düzenlenmiştir.

Parka ismi verilen Menderes, eski başbakanlarımızdan Adnan Menderes'in soyismidir. Menderes ismi bir mahallemize de isim olarak verilmiştir. Hakkında geniş bilgi için bk. Menderes Mahallesi.

BALLICA MAHALLESİ

Belediye Meclisinin 08.03.2000 tarihli oturumunda alınan 1/11 sayılı kararla bazı mahalle sınırlarının değiştirilmesi ve yeni mahalleler oluşturulmasına karar verilmiştir. Bu kararla Aslanbey Mahallesinden bۆlۆnen kısıma Ballica Mahallesi ismi verildi. Mahallenin gۆney sınırının Haznedarlı Sokakla başlayıp Boğazlayan Sokakla devam etmesi, batı sınırının Ali Ulvi Yetişen Bulvarı ile zdemir Sokak, kuzey ve doğu sınırının ise genişlemeye açık tutulmasına karar verildi.

şehrin doğusunda oluşan yeni yerleşim bۆlgelerinden olan mahallenin kuzeyinde Bayazıtlı Mahallesi ve Bۆęlek Mahallesi, batısında Duraklı Mahallesi, gۆneyinde şeyh şamil Mahallesi ve Yahya Kemal Mahallesi bulunmaktadır.

Mahalleye isim olarak verilen Ballica, kelime anlamı ile içinde bal bulunan manasına gelirken aynı zamanda kardeş şehir Trabzon'un bir beldesidir de.

şehrin doğusunda bağ yolu ۆzerinde oluşmuştur.

● Ballıca Mahalle Haritası

~ ALİ ULVİ YETİŞEN BULVARI:

Mahallenin batısında Duraklı Mahallesi ile sınır çizgisini oluşturmaktadır.

Bulvara ismini veren Ali Ulvi Yetişen eski belediye başkanlarımızdandır. Detaylı bilgi için bk. Aslanbey Mahallesi.

~ BÜĞLEK CADDESİ:

• Büğlek Caddesi.

Belediye Meclisinin 08.03.2000 tarih ve 2/11 nolu kararı ile Sütçü İmam ve Aslan Bey mahallelerinin sınırını oluşturan Alpertunga Sokağı'nın ismi değiştirilerek Büğlek Caddesi olmuştur. Günümüzde mahallenin kuzey kısmında Bayazıtlı Mahallesi ve Büğlek Mahallesi ile sınırı oluşturmaktadır.

Caddeye isim olan Büğlek, şehrin doğu kısmında yer alan bir bölge adıdır.

~ MEHMET ESENCELİ CADDESİ:

Mehmet Esenceli

Belediye Meclisinin 08.03.2000 tarih ve 2/11 nolu kararı ile daha önce Haznedarlı Sokak olan isim Mehmet Esenceli Caddesi olarak değiştirilmiştir.

Şeref Eroğlu Caddesi'ni Büğlek Caddesi'ne bağlayan ve mahallenin tam orta yerinde yer alarak mahalleyi ikiye bölen bir caddedir.

Caddeye ismi verilen Mehmet Esenceli milli güreşçilerimizdendir. 1940 yılında merkeze bağlı Dereköy'de doğdu. 1 yaşında iken babası

• Mehmet Esenceli Caddesi.

vefat etti ve yetim kaldı. Dedesi Dereköy'den Kalender Ağa pehlivan ve güreş seven birisi idi. Bölgede hep başpehlivanlık yapmış ve kimse yenememişti. Torununun da güreşçi olmasını ister. 10 yaşına gelene kadar ona antrenör gibi bakar, bir antrenör gibi eğitir. O tarihlerde Maraş'ın Kümbet, Batıpark, Kuyucak, İtpeşi gibi semtlerinde düzenlenen karakucak güreşlerine katılır. Burada güreşirken Malatya Şeker Fabrikasından İbrahim Pehlivan'la tanışır. Onun teşviki ve yardımı ile Malatya'ya gider. İlk düzenli minder güreşine Malatya Şeker Fabrikasında İbrahim Pehlivan hocanın nezaretinde başlar.

Aldığı ödüller; 1964 yılı Köstence Romanya'da serbest stil 52 kg'da da Balkan birincisi, 1966 yılı Karlsruhe Federal Almanya'da Serbest stil 52 kg da Avrupa birincisi, 1966 yılı Toledo ABD'de serbest stil 52 kg'da dünya dördüncüsü, 1967 yılı İstanbul Türkiye'de serbest stil 52 kg'da Avrupa birincisi, 1968 yılı Üsküp Yugoslavya'da serbest stil 52 kg'da Avrupa üçüncüsü, 1969 yılı Sofya Bulgaristan'da serbest stil 57 kg'da Avrupa üçüncüsü oldu.

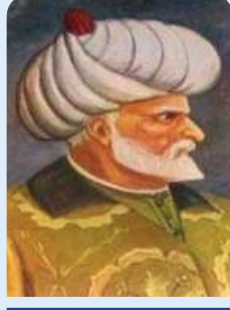
Çeşitli kulüplerde antrenörlük yaptı.

~ ŞEREF EROĞLU CADDESİ:

Belediye Meclisinin 08.03.2000 tarih ve 2/11 nolu kararı ile Haznedarlı Sokağı'nın bir kısmı ile bu sokağın devamında bulunan Boğazlayan Sokak birleştirilerek Şeref Eroğlu Caddesi ismi verilmiştir.

Mahallenin güneyinde yer alan cadde, Aslan Bey Mahallesi ile sınır çizgisini oluşturur.

Caddeye ismi verilen Şeref Eroğlu milli güreşçilerimizden olup hakkında geniş bilgi için bk. Aslanbey Mahallesi.

BARBAROS MAHALLESİ

Belediye Meclisinin 08.03.2000 tarih ve 2/11 nolu kararı ile bölünerek üçe ayrılmıştır. Bir kısmı Malik Ejder Mahallesi'ni oluştururken bir kısmı da Oruç Reis Mahallesi'ni oluşturmuştur. Mevcut haliyle batı sınırının Eviç Sokakla dik olarak Güney Çevre Yoluna birleşmesi, kuzey sınırının Av. Mehmet Ali Kısakürek Caddesi, doğu sınırının Şehit Ali Can Caddesi ile Güney Çevre Yolu'na birleşmesi, güney sınırının ise açık tutulmasına karar verildi.

Mevcut haliyle şehrin güneyinde oluşan yeni yerleşim bölgelerindedir. Kuzeyinde Karacaoğlan Mahallesi, doğusunda Gayberli Mahallesi, batısında ise Malik Ejder Mahallesi yer alır.

Mahalleye adını veren Barbaros Hayrettin Paşa 1478'de Midilli'de de doğup 4 Temmuz 1546'da İstanbul'da vefat etti. Osmanlı tarihinin ünlü denizcilerinden, kaptan-ı derya olarak Osmanlı Devleti'nin ilk kaptan paşasıdır. Akdeniz'de Osmanlı egemenliğini pekiştirdi, öyle ki bu deniz bazı tarihçilerce bir "Türk Gölü" olarak anıldı. Osmanlı'nın deniz politikasına ve Tersane-i Amire'ye nizam verdi.

Hayreddin Paşa'nın asıl adı Hızır'dı (Hızır Reis). Ona Hayreddin adını, "dinin hayırlısı" anlamına gelmekte olup, Osmanlı Devletine yaptığı hizmetinden dolayı Padişah Kanuni Sultan Süleyman verdi. Avrupalılar ağabeyi Oruç Reis'e kızıla çalan sakalı yüzünden Barbarossa adını vermişlerdi, Oruç Reis'in şehit olmasının ardından küçük kardeşi Hızır için kullanılan bu isim, Türkçeye *Barbaros* olarak geçti.

Hızır ve Oruç Reis 1516'da ele geçirdikleri yüklü bir gemiyi armağan olarak Piri Reis himayesinde Osmanlı padişahı Yavuz Sultan Selim'e gönderdiler. Bunun üzerine Yavuz Sultan Selim de onlara verdiği desteğin bir ifadesi olarak armağanlar yolladı. Oruç Reis ve Hızır Reisi'in, ağabeyleri İshak'ın da kendilerine katılmasından sonra korsanlıkla yetinmeyip Kuzey Afrika'da toprak edinmeye başladılar. 1516-1517'de İspanyollara karşı savaştılar ve Tenes, Tlemsen ve Oran kentlerini ele geçirerek Cezayir'i denetimlerine aldılar. Oruç Reis Cezayir hükümdarı ilan edildi. İspanyollar ertesi yıl Cezayir'i geri almak için Araplarla birleşerek saldırıya geçti. Bu savaşta Hızır Reis'in

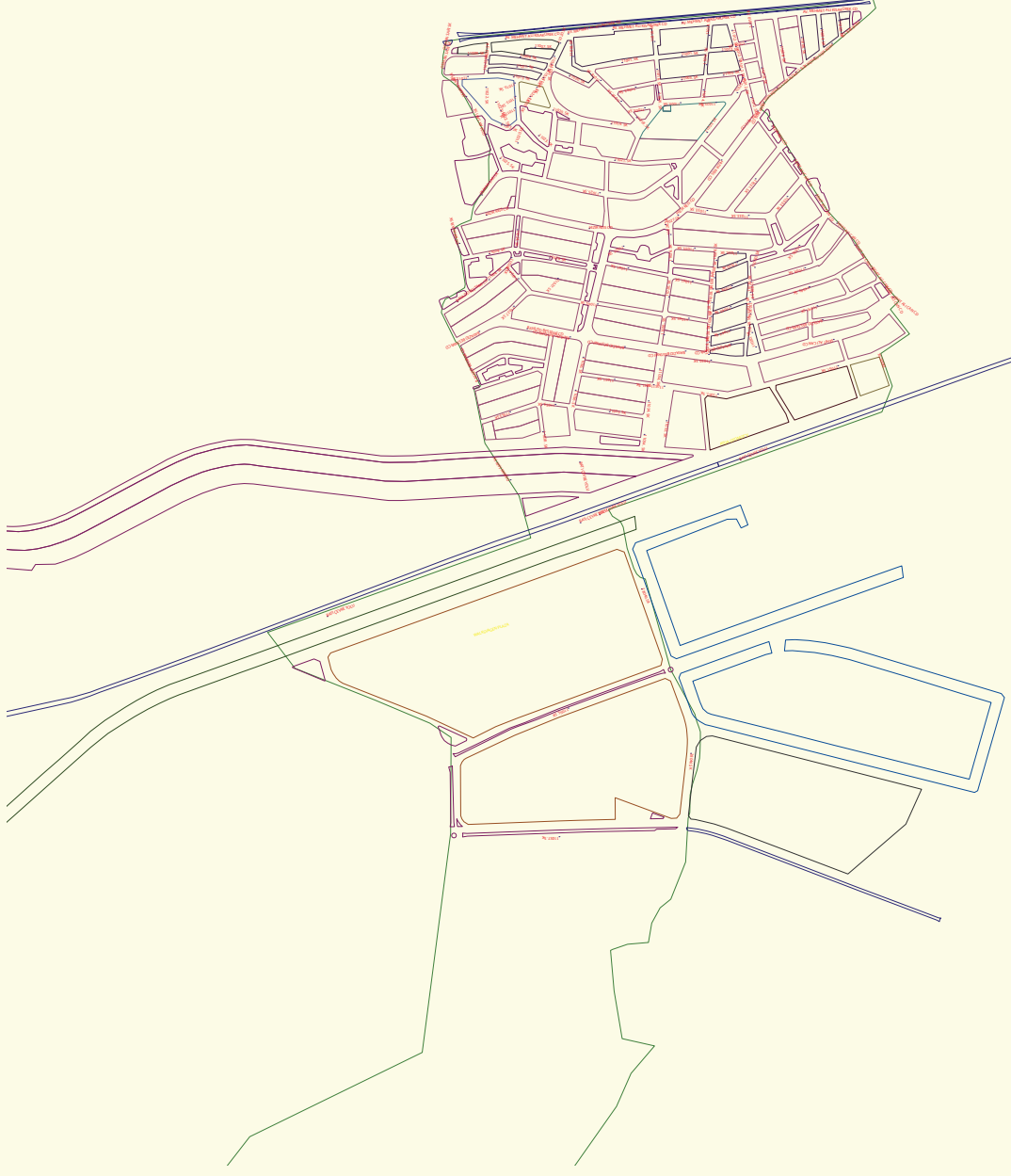
ağabeyleri olan İshak Reis ve Oruç Reis öldürüldü. Hızır Reis, Yavuz Sultan Selim adına para bastırıp hutbe okutarak ona bağlılığını bildirdi. Yavuz Sultan Selim de Hızır Reis'i Cezayir Beylerbeyliğine atayarak koruması altına aldı. Bunun üzerine önce Tunus ve Tlemsen Beyleri birleşerek Cezayir'e yürüdüler. Cezayir şehri dışındaki toprakları alıp, Cezayir içindeki halkı ayaklandırdılar. Ayaklanmayı bastıran Hızır Reis beyleri durdurdu. 1519'da Cezayir'e gelen İspanyol donanmasını mağlup etti. Ama Cezayir halkının durumu ve Tunus Beyi ile yapılan savaşın iyi netice vermemesi üzerine gemileri ve kendine bağlı reislerle Cezayir'i bırakıp Şerşel Adaları'na çekildi.

Hızır Reis 1520-1525 arasında Avrupa'nın Akdeniz kıyılarını vurarak büyük ganimetler elde etti. 1525'de Cezayir'i yeniden ele geçirdi. Ertesi yıl Şerşel'e baskın düzenleyen Cenevizli Amiral Andrea Doria'yı yenilgiye uğrattı. Kanuni Sultan Süleyman'ın Alman seferi sırasında Andrea Doria'nın Mora kıyılarına saldırması Osmanlıları güç duruma düşürdü. Bunun üzerine Kanuni, Hızır Reis'i İstanbul'a çağırıp ve 1533'te "Hayreddin" adını verdiği Hızır Reis'i Osmanlı donanmasının başına (kaptan-ı derya) atadı.

Hayreddin Paşa 1534'te Akdeniz'e açıldı ve İtalya kıyılarına seferler düzenleyip Tunus'u ele geçirdi. Ancak Andrea Doria komutasındaki Haçlı donanması karşısında Tunus'u bırakmak zorunda kaldı ve ertesi yıl İstanbul'a döndü. 1536'da daha güçlü bir donanmayla yeniden Akdeniz'e açılan Barbaros, İtalya kıyılarını vurdu ve Ege Denizi'ndeki Venedik adalarını Osmanlı topraklarına kattı.

Osmanlıların Akdeniz'deki denetiminin artması üzerine, Papalık, Venedik, Ceneviz, Malta, İspanya ve Portekiz gemilerinden oluşan bir "Haçlı donanması" kuruldu ve başına Andrea Doria getirildi. Osmanlı donanması ile Haçlı donanması 1538'de Preveze Körfezi önlerinde karşılaştı. Haçlıların 600'den fazla gemisi vardı. Bunun 308'i harp teknesi olup, 120'si en büyük oturma gemileriydi. Haçlılar donanmaya on binlerce forsadan başka 60 bin asker bindirmişlerdi. Hayrettin Paşa komutasında ise 122 kadirga ve forsalar dışında 20 bin asker vardı. Toplamı 80 bin kişiyi bulan bir deniz savaşı daha önce hiç görülmemişti. Savaş sonucunda haçlı donanması 128 gemisini kaybetmiş, 29'u da Osmanlı denizcileri tarafından ele geçirilmişti. Hayrettin Paşa hiçbir gemisini kaybetmezken dört yüz kadar levent i şehit olmuştu. Hayreddin Paşa, tarihe Preveze Deniz Savaşı olarak geçen savaşın mutlak galibiyetini Osmanlı Devletine kazandıran kaptan-ı derya olarak adını tarihe yazdıracaktı. Bu zafer Osmanlı Devleti'nin Akdeniz'deki egemenliğini pekiştirdi.

Kutsal Roma-Cermen İmparatoru Şarlken, Preveze'nin öcünü almak için 1541'de Cezayir'e saldırdıysa da başarılı olamadı. Bu arada Fransa Kralı I. François, Şarlken'e karşı Osmanlılardan yardım isteyince, Kanuni Barbaros'u Fransa'nın Akdeniz kıyılarına gönderdi. Barbaros, Toulon'da Fransız donanmasıyla birleşerek 1543'te Nice'i aldı. Ertesi yıl İstanbul'a dönen Barbaros Hayreddin Paşa, 4 Temmuz 1546'da burada öldü, Beşiktaş'taki türbesine defnedildi.

● Barbaros Mahalle Haritasi

~ BATI ÇEVRE YOLU BULVARI:

• Batı Çevre Yolu Bulvarı.

Şehrin batısında yer alan Kayseri Yolu'nun Ceyhan Köprüsü ile Kültür Anıtı arasında kalan kısımdır.

Şehrin batısında yer alan, Üngüt Mahallesi'nin, Haydar Bey Mahallesi'nin, Piri Reis Mahallesi'nin, Oruç Reis Mahallesi'nin, Malik Ejder Mahallesi'nin, Barbaros Mahallesi'nin ve Gayberli Mahallesi'nin sınır çizgisini oluşturur.

Kayseri Yolu'nu şehir merkezine uğramadan Gaziantep Yolu'na bağlayan çevre yolunun batı kısmını oluşturduğu için Batı Çevre Yolu olarak adlandırılmıştır.

~ AV. MEHMET ALİ KISAKÜREK CADDESİ:

Av. Mehmet Ali Kısakürek

Kuzeyde Karacaoğlan Mahallesi ile sınır çizgisini oluşturmaktadır. Batı Çevre Yolunu Sait Zarifoğlu Bulvarı ile birleştiren cadde şehrin en uzun caddesi olup Piri Reis mahallesi, Sümbüllü Mahallesi ve Karacaoğlan Mahalleleri ile Malik Ejder Mahallesi ve Oruç Reis Mahalleleri arasında da sınır çizgisini oluşturur.

Caddeye ismi verilen Av. Mehmet Ali Kısakürek milli mücadele kahramanlarımızdandır. Babası Kısakürekzade Halil Ağa, annesi Ummuhanı Hanım'dır. 1881'de Maraş'ta doğar. Ümmügülsüm Hanım'la evlenir. Savcılık ve avukatlık görevlerinde bulunur. Şehrin düşman işgaline uğradığında ve kalesinden bayrak indirildiğinde yatağında hasta yatmakta iken birden yatağından fırlayıp bir süre düşündükten sonra hemen kalemine sarılır. Rabbinden gelen gayret ve ilham üzerine vatani ve milli hislerinin coşkusu ile 5 adet uyarı beyannamesi yazıp zarflar.

Beyanname Hüsamettin Karadağ'ın hatıratında küçük

• Av. Mehmet Ali Kısakürek Caddesi.

farklılıklar olmakla birlikte Şeyh Ali Sezai Efendi'nin hatıratında aynen şöyledir:

İkaz (Uyarı) Alem-i İslama bir duyuru;

“Ey necip İslam milleti; vaktine hazır ol, 1300 yıldır Hazret-i Allah'ı ve Şanı Yüce Peygamberini razı ettiğin bir din ölüyor. Yani ecdadının kanı pahasına fethettiği bir kalenin Burc-u Barusundaki Alsancağın bugün indirip yerine kendi bandıraları konulmak üzeredir. Şimdi acaba bunun yerine koyacak sende birkaç yüz İslam kanı hiç mi yok?... Kargaşa arzu etmeyelim, yalnız görkemli, vakar ve azamet yüklü olarak o alsancağımızı geri yerine koyalım. Tekrar heybetli ve ulu görünüşümüzle yerlerimize dönelim. Korkma seni buradaki birkaç Fransız kuvveti kıramaz. Sen Allah'ına güvenle Yüce varlığını gösterecek olursan değil birkaç Fransız kuvveti, hatta bütün Fransa milleti kıramaz. Buna emin ol. 28.11.1919”

Bu beyannameyi oğlu Şahabettin aracılığı ile büyük camilere dağıtır ve Bayrak Olayı'nın ateşleyicisi olur.

Bayrak olayı sonrasında teşkilatlanan Maraşlı düşmanı memleketlerinden kovuncaya dek savaşır.

Savaş sonrasında Maraş'ta savcı olarak görev yapmakta iken Şapka Olayı yaşanır. Hepsi de gazi olan bir çok Maraşlı İstiklal Mahkemesi'nde yargılanmak üzere tutuklanır. Savcı Mehmet Ali Bey bu olayın bir kaç kişinin ferî çıkışı olduğunu, topluma mal etmemek gerektiğini söylemesi üzerine o da isyanın elebaşlarından kabul edilir ve yargılanır. Kılıç Ali'nin devreye girmesiyle beraat ederse de tekrar görevine başlayamaz. Uzun süre yokluk içerisinde avukatlık yaparak geçimini sağlar.

Ümmügülüm Hanım'dan üç oğlu bir kızı olan Av. Mehmet Ali Bey daha sonra Fatma Tape Hanım'la evlenerek ondan da iki kızı iki oğlu olmuştur. Vefat tarihi 2 Haziran 1939'dur.

~ BAYAZIT BESTAMİ CADDESİ:

• Bayazıt Bestami Caddesi.

Belediye Meclisinin 08.03.2000 tarih ve 2/11 nolu kararı ile Malik Ejder Sokak ismi değiştirilerek Bayazıt Bestami Caddesi olmuştur.

Malik Ejder Mahallesi'nden başlayarak Osman Sarı Sokak'ı kesip mahalleyi ortadan bölerek Şehit Ali Can Caddesini de kesip Gayberli Mahallesi'nin ortalarına dek uzanır.

Caddeye ismi verilen Bayezid-i Bestami, ariflerin sultanı olarak bilinip, Ebu Bekir Sıddık (Radiyallahu Anh)'a çok benzerdi. Künyesi Ebu Yezid olup, asıl ismi "Tayfur" dur.

Bayezid-i Bestami (Kuddise Sirruh)'nin daha annesinin karnında iken kerametleri görülmeye başlamıştı. Annesi ona hamile iken şüpheli bir şeyi ağzına alacak olsa, onu geri atıncaya kadar karnına vururdu.

Küçük yaşta iken annesi, kendisini mektebe gönderdi. Bayezid-i Bestami büyük bir dikkatle derslerine devam ediyordu. Bir gün Kur'an-ı Kerim okumak için gittiği mektebe şu ayet-i kerimeyi okudu;

"Gerçi insana anasına, babasına (itaat etmeyi) de tavsiye ettik. Anası onu zayıflık üstüne zayıflıkla taşıdı. (onun) Sütten ayrılması iki yıl içindedir. Bana ve anne-babana şükret diye de (tavsiye ettik). Dönüş ancak banadır." (Lokman; 14)

Bayezid-i Bestami bu ayet-i kerimenin tesiri ile erkenden eve döndü. Annesi merak edip niçin erken döndüğünü sorunca, şöyle cevap verdi;

"Bir ayet-i kerime gördüm. Allah'ü Teala o ayet-i kerimede kendisine ve sana, hizmet ve itaat etmemi emrediyor. Ya benim için Allah'ü Teala'ya dua et, sana hizmet ve itaat etmem kolay olsun veya beni serbest bırak, hep Allah'ü Teala'ya ibadet ile meşgul olayım."

Bunun üzerine annesi: "Seni Allah'ü Teala'ya emanet ettim. Kendini O'na ver." dedi.

Bundan sonra Bayezid-i Bestami, kendisini Allah'ü Teala'ya verdi, emirlerinin hiçbirisini yapmaktan gevşeklik göstermedi.

Ama annesinin hizmetini de ihmal etmedi. Annesinin küçük bir arzusunu, büyük bir emir kabul edip, her durumda yerine getirmeye çalışırdı. Çünkü Allah'ı Teala'nın emri de böyle idi.

~ **HIZIR REİS CADDESİ:**

• Hızır Reis Caddesi.

Batıda Osman Sarı Sokak'tan başlayıp doğuya doğru mahalleyi ikiye bölerek Şehit Ali Can Caddesi ile birleşir ve Av. Mehmet Ali Kısakürek Caddesi'ne dek uzanır. Şehit Ali Can Caddesi ile kesiştiği noktadan itibaren doğuda Gayberli Mahallesi ile sınır çizgisini oluşturur.

Caddeye ismi verilen Hızır Reis, büyük Osmanlı kaptanı-deryası Barbaros Hayrettin Paşa'nın asıl adıdır. Dine ve devlete olan hizmetlerinden dolayı Kanuni Sultan Süleyman tarafından Hayrettin adı verildi. Doğu Akdeniz kıyılarındaki kavimler tarafından kızıl sakallı manasına Barborassa diye tanındı.

~ **ŞEHİT ALİ CAN CADDESİ:**

Şehit Ali Can

• Şehit Ali Can Caddesi.

Doğuda Batı Çevre Yolu ile Hızır Reis Caddesi arasında yer alarak Gayberli Mahallesi ile sınır çizgisini oluşturur.

Şehit Ali Can, piyade komando er olarak vatani görevini

yapmakta iken Şırnak'ın Gabar Bölgesi'nde el bombasının patlaması sonucunda 3 Ağustos 1994'de şehit olmuştur.

~ OSMAN SARI SOKAK:

Osman Sarı

Mahallenin Batı kısmında Av. Mehmet Ali Kısakürek Caddesi'ni Batı Çevre Yolu'na bağlayan uzun bir sokaktır. Malik Ejder Mahallesi ile sınır çizgisini oluşturur.

Sokağa ismi verilen Osman Sarı, Maraş'ın yetiştirdiği şairlerdendir. Maraş'ın Sarıolla Köyünde 1946'da doğdu. İlköğretimi köyünde tamamladı. Liseyi Maraş İmam Hatip Lisesi'nde okudu. Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi'ni bitirdi. Türkiye'de İş Denetimi adlı teziyle aynı okulda doktorasını yaptı. Çalışma bakanlığında iş müfettişi olarak görev yaptı. Sakarya Üniversitesinde öğretim görevlisi olarak çalıştı.

İlk şiirleri lise öğrencilik yıllarında Gonca Dergisi'nde yayınlandı. Daha sonra Çıkış, Defne, Diriliş, İlim ve Sanat, Edebiyat, Maveria gibi dergilerde yazdı.

Eserleri;

Bir Savaşçıdır Kalbin (1975), Aydınlar İhaneti (1991), Önde Giden Atlılar (1992), Şiirler (1995).

• Osman Sarı Sokak.

BAYAZITLI MAHALLESİ

Belediye Meclisinin 08.03.2000 tarihli oturumunda alınan 1/11 sayılı kararla bazı mahalle sınırlarının değiştirilmesi ve yeni mahalleler oluşturulmasına karar verilmiştir. Bu kararla Sütçü İmam Mahallesinden bölünen kısma Bayazıtlı Mahallesi ismi verildi. Mahallenin güney sınırının Alper Tunga Sokak ve Ali Ulvi Yetişen Bulvarı, batı sınırının Salman Zülkadiroğlu ve Şehit İlbey Caddesi, doğu sınırının Özdemir Sokak, kuzey sınırının ise genişlemeye açık tutulmasına karar verildi.

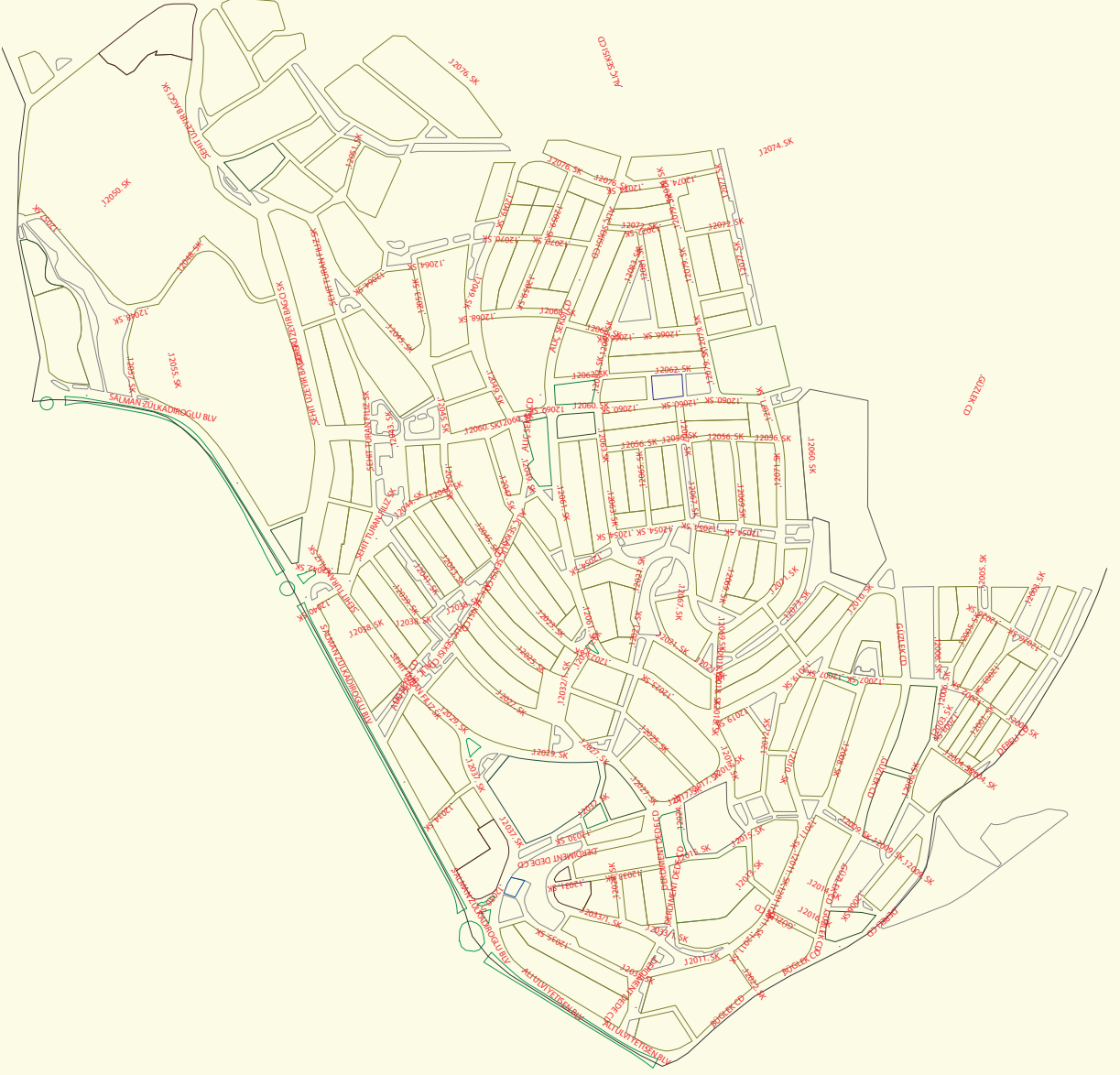
Şehrin kuzeydoğusunda yeni yerleşim alanlarındandır. Doğusunda Büğlek Mahallesi ve Ballica Mahallesi, batısında Pınarbaşı Mahallesi ile Sütçü İmam Mahallesi, güneyinde Senem Ayşe Mahallesi ve Duraklı Mahallesi yer alır. Mahalle sınırları içerisinde Maraş'ın eski su kaynaklarından olan Kırkgöz mevkii, Derdiment Dede Türbesi, ATV vericisi, Dergah Camii ve Hünkar Düğün Salonu bulunmaktadır.

Mahalleye ismi verilen Bayazıtlı Maraş'ta büyük bir ailenin ismidir. Yavuz Sultan Selim Han'ın İnan seferine katılır ve büyük yararlılık gösterirler. İnan dönüşü 1515'de Yavuz Sultan Selim'in Maraş'ı Osmanlı topraklarına kattığında da Bayazıtlı aşireti Osmanlı'nın yanında yer alır. Bayazıtlı aşiret beyi İskender Bey'e bizzat padişah tarafından "Çavuşbaşılık" ünvanı verilerek Maraş'ta birçok arazi kendilerine arpalık olarak verilir.

Doğudan gelip aşireti ile birlikte Maraş'ın kuzeybatısına yerleşen Bayazıtlı ailesi bu tarihten itibaren bölgede yaşar, çoğalır. İşkân alanını genişletir. Bayazıtlı ailesinin iskân edildiği mahalleye İskender Bey'e verilen Çavuşbaşılık rütbesine izafeten Çavuşlu Mahallesi denilir. Mahalle günümüzde Yörük Selim Mahallesi adıyla anılmaktadır.

Bayazıtlı ailesi de tıpkı Dulkadir ailesi gibi şehrin imarına katkı sağlar. Camiler, çeşmeler, hanlar yaptırır, vakıflar tesis eder. Cumhuriyet idaresi ile ailenin şehir yönetimindeki ağırlığı bitmiş ise de ailenin okuyan eğitimli bireyleri devlet yönetiminde, bürokraside ve askeriyede üst düzey görevler alır. Maraş milli mücadelesinin öncü isimlerinden Zafer Bayazıt ve Muharrem Bayazıt aynı aileye mensup olup şair Adil Erdem Bayazıt da aynı aileye mensuptur.

● Beyazıtlı Mahalle Haritası

~ **ALİ ULVİ YETİŞEN BULVARI:**

Mahallenin batı kısmında Senem Ayşe Mahallesi ile Sütçü İmam Mahallesi'ne sınır olup Salman Zülkadiroğlu Bulvarı ile paralel ve bitişik devam eder.

Ali Ulvi Yetişen, eski belediye başkanlarımızdandır. Detaylı bilgi için bk. Aslanbey Mahallesi.

~ **SALMAN ZÜLKADİROĞLU BULVARI:**

Salman ZÜLKADİROĞLU

Pınarbaşı Caddesi ile Ali Ulvi Yetişen Bulvarı arasında yer alırken Sütçü İmam Mahallesi ile de sınır çizgisini oluşturur.

Bulvara ismi verilen Selman Zülkadiroğlu, Dulkadirli ailesinden olup eski belediye başkanlarımızdandır. Maraş'ta 1903'de doğar. Babası Hacı Murtaza Bey, annesi Sultan Nevruz Hatun'dur.

Ailenin sahip olduğu Çokyaşar, Ferhuş, Elmalar ve Yusufhacılı'daki arazilerde çiftçilik yapar. Kılılı civarı çöl ve kıraç bir arazi iken onun çalışmaları ile sulak ve ekilebilir bir araziye dönüşür. Makine tarımını Maraş'a ilk getirenlerdendir. Asıl mahalleleri Alemlı (Sakarya) Mahallesi olup genellikle arazilerinin bulunduğu Çokyaşar'ı kışlak, Alımpınar'ı da yazlık olarak kullanırlar.

Ermenilerden kalan Kapalıçarşı içerisindeki Alacacı Bedesteni'ni Şişman'larla birlikte satın alır. Bedesten'in mülkiyeti halen ailenin üzerindedir.

1948-1950 arası Maraş belediye başkanlığı yapan Selman

• Salman Zülkadiroğlu Bulvarı

Zülkadiroğlu Pınarbaşı yolunu hizmete açar ve şehir kanalizasyonunun ıslahına çalışır. Gazi Paşa Mahallesi'nde eski tapu dairesini satın alarak oraya taşınır. Bu bina 1990'da yıkılarak yerine Selman Zülkadiroğlu Apartmanı yapılır.

1953'de Adana'ya yerleşir. Siyaseti bırakır. Ceyhan ve Tarsus'dan tarla alarak orada da ziraat işleriyle uğraşır. Eniştesi Ahmet Gülser'le çırçır ve çeltik fabrikası açar.

Adana'da yerleştiği Küçüksaat'te Sabancı ailesi ile birlikte bir cami yaptırır. 18.07.1961'de vefat eder.

~ ALIÇ SEKİSİ CADDESİ:

• Alıç Sekisi Caddesi.

Belediye Meclisinin 08.03.2000 tarih ve 2/11 nolu kararı ile Turan Filiz Sokak'ın ismi değiştirilerek Alıç Sekisi Caddesi olmuştur.

Mahallenin ortalarında başlayıp ATV vericisine dek uzanan bir caddedir.

Caddeye isim olan Alıç Sekisi, Ahır Dağı'nda bir mevki adıdır.

~ BÜĞLEK CADDESİ:

• Büğlek Caddesi.

Belediye Meclisinin 08.03.2000 tarih ve 2/11 nolu kararı ile Sütçü İmam ve Aslan Bey Mahallelerinin sınırını oluşturan Alpertunga Sokak'ın ismi değiştirilerek Büğlek Caddesi olmuştur.

Mahallenin batı kısmında Ali Paşa Caddesi'nin devamı olarak Ali Ulvi Yetişen Bulvarı'ndan başlayıp Dergah Camii önünde Dereli Caddesi ile kesişir. Ballica Mahallesi ile de sınır çizgisidir. Büğlek Mahallesi ve Ballica Mahallesi'nin sınır çizgisini oluşturarak Ahır Dağı eteklerine doğru uzanır.

Caddeye isim olan Büğlek şehrin doğu kısmında yer alan bir bölge adıdır.

~ DERMİMENT DEDE CADDESİ:

• Derdiment Dede Caddesi.

Belediye Meclisinin 08.03.2000 tarih ve 2/11 nolu kararı ile Ali Ulvi Yetişen Bulvarı ile Derdiment Dede Türbesi arasındaki Suzinak Sokak'ın ismi değiştirilerek Derdiment Dede Caddesi olmuştur.

Caddeye ismi verilen Derdiment Dede, Anadolu erenlerindedir. Doğum ve vefat tarihi ile birlikte asıl adı da tam olarak bilinmemekle birlikte asıl adının Mustafa olduğu ve 14. yüzyılda yaşadığı tahmin edilmektedir.

Anadolu'nun İslamlaşma sürecinde şehrin kuzeydoğusu olan bir tepe üzerine dergahını kurmuş öğrenci okutmuştur. Kurduğu imarethanede sürekli olarak misafir ağırlamıştır. Anlatılan bir menkıbeye dayanılarak Nasrettin Hoca'nın da onun öğrencilik arkadaşı olduğu söylenir.

Halk arasında şifacı dede olarak nam salmıştır. Bitkilerle en onulmaz dertlere şifa verdiği, her türlü hastalığı iyileştirdiği söylenilir.

Vefatının üzerinden yüzlerce yıl geçmiş, bir yangında dergah

ve imarethanesi yanmış olmasına rağmen mezarı günümüze dek korunmuştur. Şifa talebi ile gelen ziyaretçileri hiç eksilmemiştir.

Halk, burada kılınacak iki rekat namaz ile tüm dileklerinin yerine geleceğine inanır. Derdiment Dede'nin türbesi de bu cadde üzerindedir.

~ DERELİ CADDESİ:

• Dereli Caddesi.

Belediye Meclisinin 08.03.2000 tarih ve 2/11 nolu kararı ile Özdemir Sokak'ın ismi değiştirilerek Dereli Caddesi olmuştur.

Dergah Camii önünden başlayıp Büğlek Mahallesi ile sınır oluşturarak Ahır Dağı'na doğru uzanır.

Caddeye isim olan Dereli, şehrin doğu kısmında yer alan bir köy adıdır.

~ GÜZLEK CADDESİ:

Belediye Meclisinin 08.03.2000 tarih ve 2/11 nolu kararı ile Meşe Sokak'ın ismi değiştirilerek Güzlek Caddesi olmuştur.

Dergah Camii önünden başlayıp mahalleyi ikiye bölerek Ahır Dağı'na, Güzlek mevkiine doğru uzanan caddedir.

Caddeye isim olan Güzlek, Ahır Dağı eteklerinde yazlık bir alandır. Havası çok güzeldir. Armudu, Mafhabaşı üzümüyle meşhurdur.

• Güzlek Caddesi.

~ KIRKGÖZ CADDESİ:

• Kırkgöz Caddesi.

Belediye Meclisinin 08.03.2000 tarih ve 2/11 nolu kararı ile Şehit İlbey Caddesi'nden Kırkgöz'e giden yola Kırkgöz Caddesi ismi verilmiştir.

Pınarbaşı Mahallesi'nin karşı istikametinde yer alır. Bölge Maraş'ın eskiden su ihtiyacını karşılayan su kaynakları ile meşhurdur.

Caddeye isim olan Kırkgöz, şehrin yüzyıllarca su ihtiyacını karşılayan su kaynaklarının bulunduğu Pınarbaşı'nın eski adıdır.

~ PINARBAŞI CADDESİ:

Belediye Meclisinin 08.03.2000 tarih ve 2/11 nolu kararı ile Şehit İlbey Caddesi'nin Salman Zülkadiroğlu Bulvarı'ndan sonraki kısmına Pınarbaşı Caddesi ismi verilmiştir.

Mahallenin kuzeybatısında Pınarbaşı Mahallesi ile sınır çizgisini oluşturur.

Mahalleye isim olarak verilen Pınarbaşı, şehrin yüzyıllarca su ihtiyacını karşılayan su kaynaklarının bulunduğu Kırkgöz'ün günümüzdeki kullanılan adıdır.

Kırkgöz'den fışkıran sular günümüzde de şehrin su ihtiyacının büyük bir kısmını karşılarken aynı zamanda çevreyi süsleyerek güzel bir mesire yeri oluşturmaktadır. Mevcut haliyle halkın piknik ihtiyacını karşılaması yanında, üst kesimlerinde çamlarla örtülü parkı da turistlerin ilgisini çeken önemli bir gezi alanıdır.

• Pınarbaşı Caddesi.

~ ŞEHİT TURAN FİLİZ SOKAK:

Turan FİLİZ

• Şehit Turan Filiz Sokak.

Belediye Meclisinin 08.03.2000 tarih ve 2/11 nolu kararı ile Fedakar Sokak'ın ismi değiştirilerek Şehit Turan Filiz Sokak olmuştur.

Mahallenin batı kısmında yer alır. Ali Ulvi Yetişen Bulvarı civarından başlayarak Ahır Dağı eteklerine dek uzanır.

Sokağa ismi verilen Turan Filiz, jandarma er olarak vatani görevini yapmakta iken görev dönüşü sırasında Şırnak Dereli mevkiinde pusuya düşürülerek girilen çatışmada 13 Ağustos 1989'da şehit olmuştur.

~ ŞEHİT ÜZEYİR BAĞCI SOKAK:

Üzeyir BAĞCI

• Şehit Üzeyir Bağcı Sokak.

Belediye Meclisinin 20.12.1994 tarihli oturumunda Baharistan Sokak'ın isminin değiştirilerek Şehit Üzeyir Bağcı Sokak olmasına karar verildi.

Ali Ulvi Yetişen Bulvarı'ndan başlayarak batıda Ahır Dağı eteklerine dek uzanır.

Sokağa ismi verilen Üzeyir Bağcı, jandarma er olarak vatani görevini yapmakta iken Siirt'te PKK terör örgütü mensupları ile girilen silahlı çatışmada 29 Haziran 1993'de şehit olmuştur.

BİNEVLER MAHALLESİ

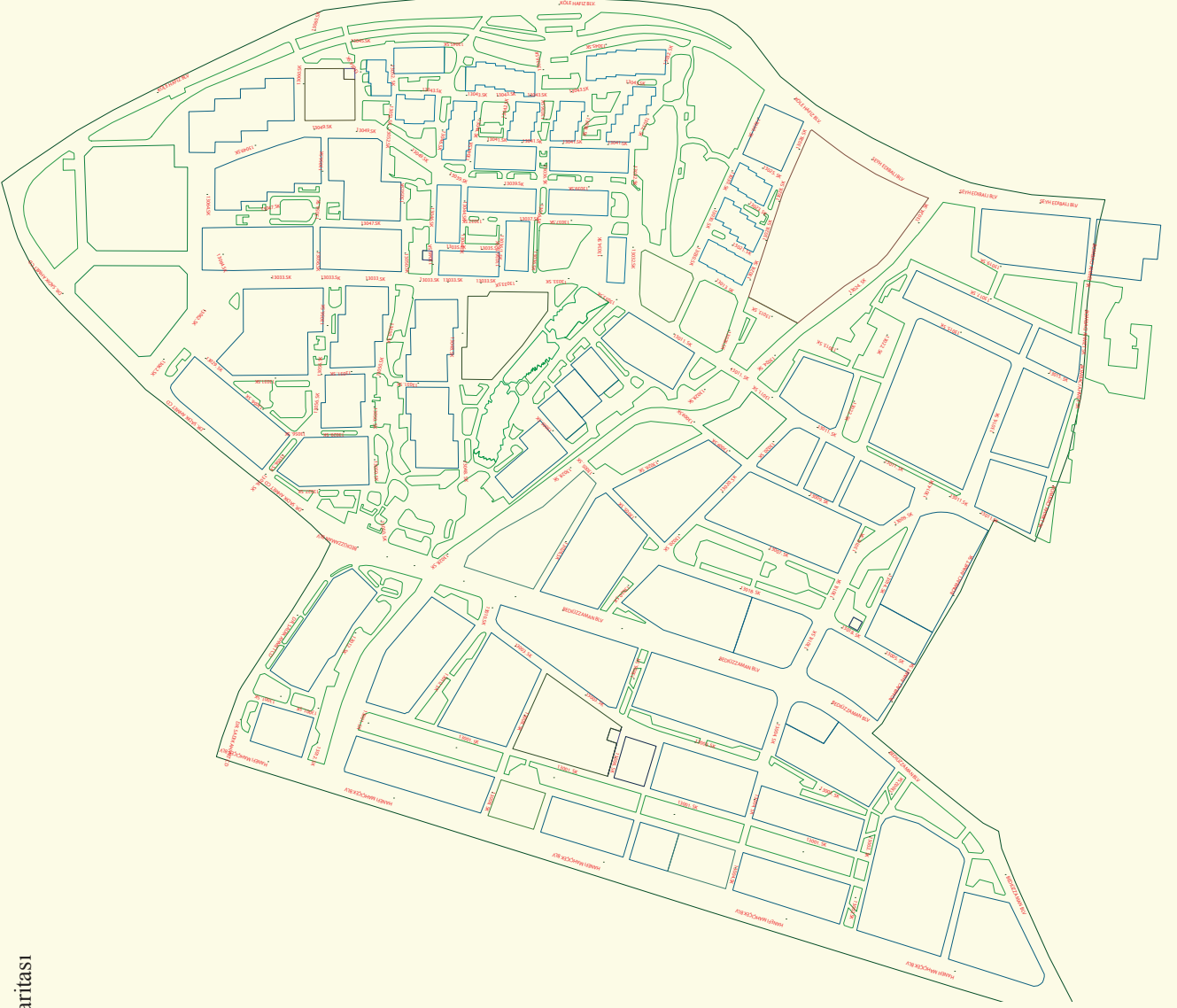
Şehrin 1980 sonrası planlı ve programlı olarak hızla büyüyen ve gelişen bölgesidir.

Belediye Meclisinin 08.03.2000 tarih ve 2/11 nolu kararı ile bölünerek beşe ayrılmıştır. 5 Nisan Mahallesi, 12 Şubat Mahallesi, İstiklal Mahallesi ve Cumhuriyet Mahallesi Binevler Mahallesinden ayrılarak müstakil mahalle olmuştur. Mevcut haliyle güney sınırının Necip Fazıl Kısakürek Bulvarı, batı sınırının Dr. Sadık Ahmet Caddesi, kuzey sınırının Tebriz Caddesi, doğu sınırının ise 37. Sokak'la başlayıp Bediüzzaman Bulvarı ile devam edip Necip Fazıl Kısakürek Bulvarı'na birleşmesine karar verildi.

Mevcut hâli ile kuzeyinde 5 Nisan Mahallesi ile Hürriyet Mahallesi, doğusunda Mimar Sinan Mahallesi, güneyinde Haydar Bey Mahallesi, batısında 12 Şubat Mahallesi ve İstiklal Mahallesi bulunmaktadır. Mahalle sınırları içerisinde Emniyet Müdürü lojmanı ve Polis Noktası ile Hacı Hasan Gezginç Camii yer almaktadır.

Mahalleye isim olan Binevler, bölgede yapılan ilk kooperatif evlerine verilen özel bir isim iken bölgeye şamil bir isim haline gelmiştir.

• Binevler Mahalle Haritası

~ **BEDÜZZAMAN BULVARI:**

Bediüzzaman

İstiklal Mahallesi ile sınır olan Dr. Sadık Ahmet Caddesi'nden başlayıp polis noktası ve Emniyet Müdürü lojmanı önünden geçerek mahalleyi ikiye ayırıp Bombacı Ahmet Sokak ile birleşir. Bir miktar Mimar Sinan Mahallesi ile sınır çizgisini oluşturduktan sonra Mimar Sinan Mahallesi'nin de ortasından geçerek Selçuklu Mahallesi sınırında Dr. Sait Bulvarı ile birleşir.

Bulvara ismi verilen Bediüzzaman Said Nursi, 1873 de Bitlis'in Hizan İlçesi'ne bağlı İsparit Nahiyesinin Nurs Köyünde doğdu. Babasının adı Mirza, annesininki Nuriye'dir. Ağabeyi Molla Abdullah'ın ilim tahsil etmesinin kendisine kazandırdığı itibara imrenerek 9 yaşında Tağ Köyü'nde Muhammet Emin Efendi'nin medresesinde öğrenime başladyısa da çok geçmeden Nurs'a döndü ve haftada bir gün gelen ağabeyinden temel bilgileri öğrenmekle tahsilini devam ettirdi. Öğreniminin en verimli safhası, 15 yaşundayken 1888'de Muhammed Celalî'den ders aldığı üç aylık devredir. O zattan Molla Cami'den nihayete kadar, ortalama on yılda okutulan bütün metinleri üç ayda okuyup diploma aldı. Kitaplardan sadece anahtar bilgileri öğreniyordu. Alet ilimlerini kapsayan bu öğrenimin ardından temel ilimlere yöneldi. Usul'den Cem'ül-cevâmi, Kelâm'dan Şerhül-Mevâkîf gibi ağır metinlerden günde ortalama iki yüz sayfalık bir kısmı anlayarak okudu. Bu sıralarda Şirvan'daki ağabeyinin yanına gittiğinde icâzet aldığını söyleyince o inanmamış, sıkı bir sınamadan sonra küçük kardeşinin kendisini geçtiğini görerek talebelerinden gizlice ondan ders almaya başlamıştı.

Siirt'te Molla Fethullah imtihan sonucunda durumunu tespit etmiş, yanında bulunduğu bir hafta içinde, günde bir-iki saatlik meşguliyetle Sübkî'nin Usûl-i Fıkh'a dair Cem'ül Cevâmi eserini ezberlediğini görünce "zekâ ile hafıza kuvvetinin ifrat derecede bir

• Bediüzzaman Bulvarı.

kimsede bir araya gelmesi nadirdir'' deyip hayretini belirtti. Ünü, Siirt, Bitlis gibi bölge valilerinin, O'nu korumaya mecbur kalacakları boyutlara vardı.

Defalarca tutuklandı. Eskişehir, Denizli, Afyon Hapishanelerinde yattı. 23 Mart 1960'da Urfa'da vefat etti. Mezarı 1960 İhtilali ile açılarak bilinmedik bir yere taşındı.

~ HANEFİ MAHÇİÇEK BULVARI:

Hanefi Mahçiçek

Belediye Meclisinin 08.03.2000 tarih ve 2/11 nolu kararı ile Binevler ve Yunus Emre Mahalleleri arasında kalan şehrin en uzun Bulvarı olan Necip Fazıl Kısakürek Bulvarı'nın Çocuk Esirgeme Kurumu Kavşağı'ndan sonraki kısmına Hanefi Mahçiçek Bulvarı ismi verilmiştir. Bulvar Binevler kavşağında Prof. Dr. Necmettin Erbakan Bulvarı ile birleşir.

Mahallenin güneyinde yer alan bulvar Haydar Bey Mahallesi ile sınır çizgisini oluşturur.

Bulvara ismi verilen Hanefi Mahçiçek, eski belediye başkanı ve milletvekilidir. Maraş'ta 1953'te doğdu. Baba adı İbrahim, anne adı Emine'dir. İlkokulu dışardan bitirerek Maraş İmam-Hatip Lisesinde okudu. Ankara Üniversitesi Siyasal Bilimler Fakültesini bitirdi. Başbakanlık Devlet Planlama Teşkilatı'na uzman olarak girdi. ABD Western Illinois Üniversitesinde Ekonomik Kalkınma ve Bölgesel Planlama alanında master yaptı. BOTAŞ Genel Müdür yardımcılığı ve Yönetim Kurulu Üyeliği yaptı. 1999'da Kahramanmaraş belediye başkanı seçildi. Bir süre Kahramanmaraş Spor'un başkanlığını da yaptı. 2002 genel seçimlerinde XXII. Dönem Milletvekili seçilerek Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne girdi. Milletvekilliği sonrasında da siyaset ve sporla aktif olarak ilgilendi.

• Hanefi Mahçiçek Bulvarı.

~ KÖLE HAFIZ BULVARI:

Belediye Meclisinin 08.03.2000 tarih ve 2/11 nolu kararı ile Binevler Mahallesinde bulunan Tebriz Caddesinin Gazi Osman Paşa Bulvarı adı verilen kısımdan geriye kalan devamı kısmına Köle Hafız Bulvarı ismi verilmiştir. Şeyh Edebalı Bulvarı ile birleşir. 12 Şubat Mahallesi ve 5 Nisan Mahallesi ile sınır çizgisini oluşturur.

Bulvara ismi verilen Köle Hafız, şehrin sevilen, sayılan simalarındandır. Asıl adı Mehmet Gülnar'dır. Hakkında geniş bilgi için bk. 12 Şubat Mahallesi.

~ ŞEYH EDEBALI BULVARI:

• Şeyh Edebalı Bulvarı.

Belediye Meclisinin 08.03.2000 tarih ve 2/11 nolu kararı ile Şeyh Edebalı Caddesi'nin Mimar Sinan Mahallesi, İtfaiye Kavşağı'ndan sonraki kısmının Şeyh Edebalı Bulvarı olarak kalmasına karar verildi.

Köle Hafız Bulvarı'nın devamı olarak Tavşantepe İtfaiye Kavşağı'na dek uzanır. Bir kısmı ile 5 Nisan Mahallesi ve Hürriyet Mahalleleri ile sınır çizgisidir. Hürriyet Mahallesi ile Mimar Sinan Mahallesi ve Selçuklu Mahalleleri arasında da sınır çizgisini oluşturur.

Bulvara ismi verilen Şeyh Edebalı Osmanlı İmparatorluğu'nun manevi kurucusudur. Hakkında geniş bilgi için bk. 5 Nisan Mahallesi.

~ DR. SADIK AHMET CADDESİ:

Hanefi Mahçiçek Bulvarı üzerindeki Binevler kavşağından başlayıp Köle Hafız Bulvarına çıkan caddedir. İstiklal Mahallesi ile sınır çizgisini oluşturur.

Caddeye ismi verilen Dr. Sadık Ahmet, Batı Trakya Türkleri'nin lideridir. 7 Ocak 1947 yılında, Gümülcine Vilayeti'nin Küçük Sirkeli köyünde dünyaya gelir. İlköğrenimini kendi Köyü'nde, orta ve lise

Dr. Sadık Ahmet

öğrenimini Gümölcine'deki Celal Bayar Lisesinde tamamlar.

1966-67 yılında önce Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi'ne bir yıl sonra da Selanik Üniversitesi Tıp Fakültesi'ne giren Sadık Ahmet, 1974 yılında bu fakülteden hekim olarak mezun oldu. Üniversite mezuniyetini, Yunan ordusunda 34 ay süren piyade erliği izledi. Hemen ardından da, Orta Yunanistan'da bir yıl mecburi hekimlik hizmetinde bulunarak, 1978 yılında Batı Trakya'ya döndü. Batı Trakya'ya gelişi ile birlikte; bir yandan cerrahi ihtisasını yaparken diğer yandan

da toplumun sorunları ile yakından ilgilenmeye başladı.

Dr. Sadık Ahmet, 1985 yılında Batı Trakya çapında bir imza kampanyası başlattı. Amacı Batı Trakya Türkleri'nin sorunlarını dünya kamuoyuna duyurmaktı. Yaklaşık 15 bin imza topladığı bir sırada (8 Ağustos 1986) tarihinde tutuklandı.

25 Eylül 1987 tarihinde tek başına Selanik'e giderek, orada toplantı halinde bulunan Demokrasi İnsan Hakları üyelerine toplum sorunlarını ileten bir broşür dağıttı. 1988 yılında kampanyasından ötürü 30 ay hapis cezasına çarptırıldı.

18 Haziran 1989 seçimlerinde milletvekilliği için aday olduysa da adaylığı iptal edildi.

26 Ocak 1990 tarihinde Batı Trakya Türkleri'ne "TÜRK" diye hitap ettiği için hapis cezasına çarptırıldı ve Selanik Dudullu Hapishanesi'ne gönderildi. İki ay hapis yattıktan sonra, hapis cezası paraya çevrildi ve serbest bırakıldı.

8 Nisan 1990 milletvekili seçimlerinde aday oldu ve milletvekili seçildi. Batı Trakya Türkleri'nin ilk siyasal partisi olan Dostluk, Eşitlik ve Barış (DEB) Partisini kurdu. 1993 genel seçimlerinde Yunanistan'ın getirdiği kasıtlı seçim barajı dolayısıyla parlamentoya giremedi.

• Dr. Sadık Ahmet Caddesi.

Batı Trakya Türklerinin haklarını dünya platformunda ararken bir yandan da Batı Trakya Türkleri'ni iktisaden kalkındırma projeleri üzerinde çalıştı.

Evli ve iki çocuk babası olan Dr. Sadık Ahmet; Batı Trakya Türk azınlığının haklarının imza altına alındığı Lozan Barış Antlaşması'nun yıldönümü olan 24 Temmuz 1995 günü şüpheli bir trafik kazasında hayata veda etti.

~ **BOMBACI AHMET SOKAK:**

• Bombacı Ahmet Sokak.

Mahallenin doğusunda Mimar Sinan Mahallesi ile sınır çizgisini oluşturur. Bediüzzaman Bulvarı ile Şeyh Edebalı Bulvarı arasında yer alır.

Bombacı Ahmet, Maraş milli mücadele kahramanlarından. Harbin en şiddetli zamanlarında kaledeki mücahitlere mühimmat ve erzak taşımak cesaretini gösterir. Ayrıca Ermeni sığınaklarının el yapımı bombalarla tahrip edilmesinde üstün gayretleri olmuştur.

Kendisi ile yapılan bir röportajda o günleri şöyle anlatır: "Ermeniler Müslümanları evlerine çağırıyorlar ve yok ediyorlardı. Kadınları diri diri memelerinden astıklarını gördük. Hamamdan çıkan kadınların peçelerini yırtmışlar. Burası Kilikya oldu. Çarşafli kadınların geçmesi yasak demişler. Acemli Cami'nden bana kâğıt verdiler. Bütün mahalleye dağıttım kâğıt'ta "Korkman, cesur olun Sivas'tan top geliyor" yazılı idi."

~ **BİNEVLER PARKI:**

Dr. Sadık Ahmet Caddesi ile 27. Sokak kesişiminde yer alır. Muhtarlık binasını da içerisine alan park 2300 m² alan üzerine 2010 yılında inşa edilmiştir.

Park, ismini içerisinde bulunduğu mahalleden almaktadır.

• Binevler Parkı.

~ ŞAİRLER PARKI:

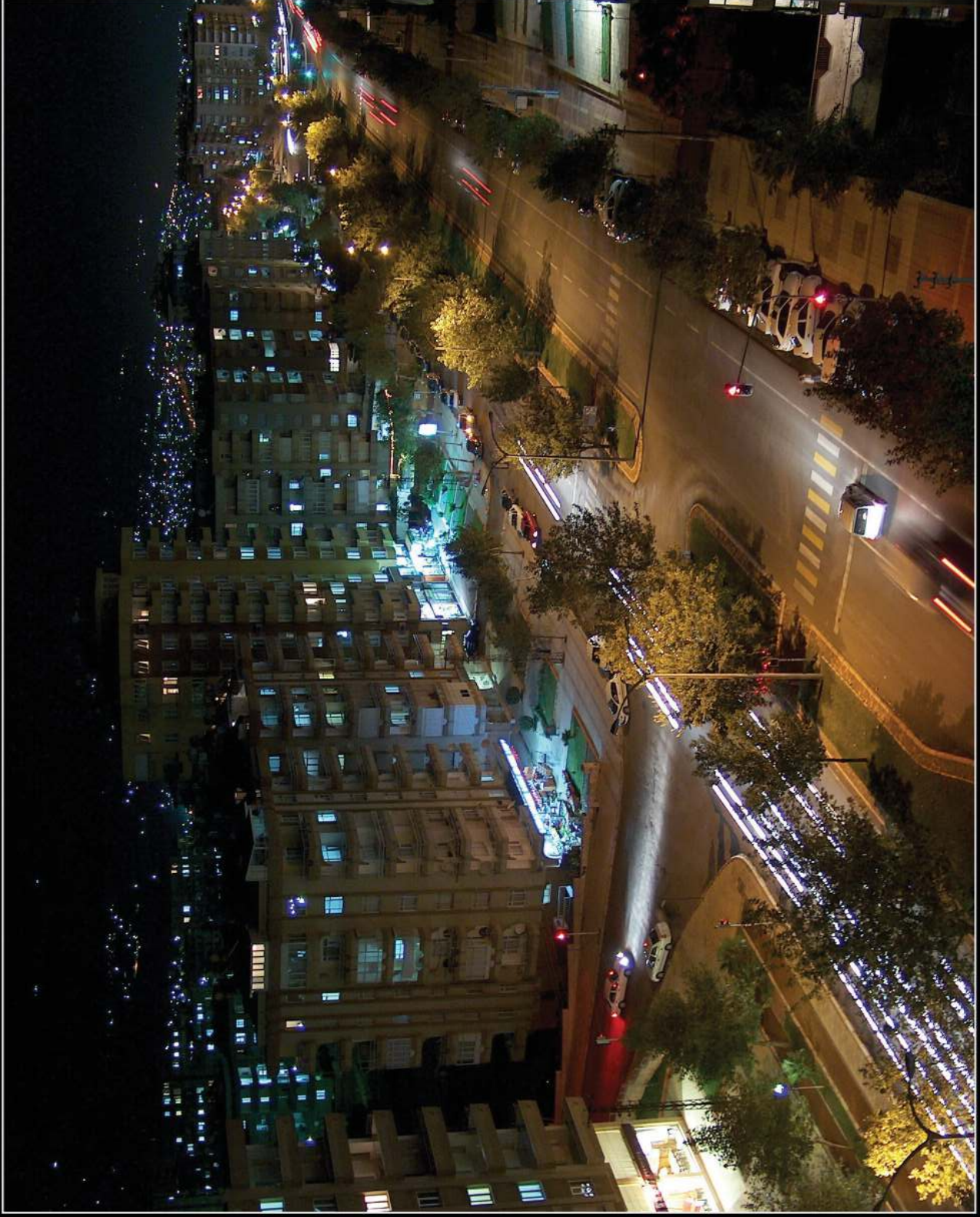
Hanefi Mağççek Bulvarı ile 12. Sokak kesişiminde yer alan park 11.200 m² alana sahiptir.

Parkın açılışı Şiir Festivali kapsamında 26 Mayıs 2012 tarihinde yapıldı. Necip Fazıl'dan Nazım Hikmet'e 21 şairin adlarının ve bir şiirlerinin yazılı olduğu bankların yer aldığı parkın açılışını da şairler gerçekleştirdi.

Parkta yer alan banklar üzerine oturulduğunda şiir de okuyor.

• Şairler Parkı.

mefmet Kırmızıkağ

gece ve şefir

BÜĞLEK MAHALLESİ

Şehrin kuzeydoğusunda yer alır. Yakın zamana kadar Dereli Köyü Afet Evleri diye bilinmekte iken Belediye Meclisinin 01 Mayıs 2008 tarihli toplantısında şehre dahil edilerek ayrı bir mahalle olmasına karar verilmiştir.

Mahallenin kuzeyinde Bayazıtlı Mahallesi, güneyinde ise Ballica Mahallesi yer almaktadır.

Mahalleye isim olan Büğlek şehrin doğu kısmında yer alan bir bölge adıdır. Dereli Köyü'nün bir bölümünü oluşturmakta iken yapılan referandumla mahalle olmuştur. 1971'de yaşanan sel felaketinden sonra oluşmuştur. Kelime anlamı bir tür sineğe, gübre sineğine verilen isim olarak bilinmektedir. Bğlemek ise suyun fışkırması, yılanın deliğinden fırlaması anlamına gelir.

Tarih boyunca Ahır Dağı'nın taşkın suları önüne kattığı taş, kaya ve ağaçları bu bölgeden sürükleyip şehre taşımıştır. Ahır Dağı'nın bğlemesi büğlek olarak bölgeye isim olmuştur.

~ **BÜĞLEK CADDESİ:**

• Büğlek Caddesi.

Belediye Meclisinin 08.03.2000 tarih ve 2/11 nolu kararı ile Sütçü İmam ve Aslan Bey Mahallelerinin sınırını oluşturan Alpertunga Sokak'ın ismi değiştirilerek Büğlek Caddesi olmuştur.

Ali Ulvi Yetişen Bulvarın'dan başlayıp güneyde Ballica Mahallesi ile sınır oluşturarak Ahır Dağı'na doğru uzanır.

Caddeye isim olan Büğlek, şehrin doğu kısmında yer alan bir bölge adıdır.

~ **DERELİ CADDESİ:**

Belediye Meclisinin 08.03.2000 tarih ve 2/11 nolu kararı ile Özdemir Sokak'ın ismi değiştirilerek Dereli Caddesi olmuştur.

Dergah Camii önünden başlayıp kuzeyde Bayazıtlı Mahallesi ile sınır oluşturarak Ahır Dağı'na doğru uzanır.

Caddeye isim olan Dereli, bölgenin adı olup eski bir köy ismidir.

Dereli Köyü yerleşim alanının içinde biri kuzeyden güneye,

• Dereli Caddesi.

diğeri de kuzeydoğudan güneybatıya akan iki dere bulunmaktaydı. Bu dereler yağmur sularını taşımak için kendiliğinden oluşmuştur. Yağmur sularının dışında akarsuyu yoktur. Köy adını bu derelerden alır.

Şehir merkezine 2 km uzaklıkta bulunan köy 1971 yılında büyük bir sel baskını yaşar. Bu baskın esnasında köyün birçok evi yıkılır. Beş kişi hayatını kaybeder. Birçok küçükbaş hayvan telef olur. Bu sel baskını neticesinde köyde hasar gören ve yıkılan evlerin sahipleri için köyün biraz uzağında şehre daha yakın bir alanda devlet tarafından evler inşa edilir. Böylece mağdur olan köylüler bu evlere yerleşirler. Bu yeni yerleşim yerine de Yeni Köy (Afet Evleri) ismi verilir. Yeni Köy zamanla şehre bağlanır ve Büğlek Mahallesi adını alır.

Dereli Köyü, Ahır Dağı'nın eteğinde kurulmuştur. Evlerin bir kısmı vadi içerisinde bir kısmı da tepe üzerinde yer almaktadır. Köyün çevresi üzüm bağları ile çevrilidir. Bununla beraber meyvecilikte de oldukça ileridir. Badem, ceviz, elma, armut, kiraz, vişne, kaysı, erik, zeytin, alıç, dut, şeftali, somak ekşisi, ayva gibi çeşitli meyveler yetiştirildiği gibi, tarımın diğer kolları da gelişmiş durumdadır. Pamuk, buğday, biber, soya fasulyesi, soğan, mercimek ve diğer sebze çeşitleri bol miktarda üretilmektedir.

Tarım yeteri kadar gelişmiş olmasa da bağcılık gelişmiştir. Eskiden bağcılıkla geçim sağlanabiliyormuş. Çok verimli bağları varmış. Bu bağlara bir hastalık gelmiş, hastalık neticesinde köyde bulunan bağların tamamı kurumuş. Bunun dışında zeytin üretimi de yapılır. Zeytinden yağ elde edilir. Ayrıca sofralık olarak çizilmiş zeytinden de faydalanılır. Hayvancılık da köy için önemli geçim kaynağıdır. Ancak küçük baş hayvancılıktaki eski durum şu anda kalmamıştır. Eskiden köyde 30-35 bin civarında koyun beslenirken bu durum şu anda tamamen bitmiş durumda, az sayıda köylü bir miktar kıl keçisi besleyerek küçükbaş hayvancılığı sürdürmeye çalışmaktadır. Köyün şehre çok yakın olmasından dolayı ilkokulu bitiren gençlerin bir kısmı okul hayatını sürdürmekte, bu sayede köyden bir çok memur, öğretmen, polis, imam, avukat, doktor, mühendis, teknik eleman ve benzeri sahalarda çalışan çok sayıda insan iş hayatına atılabilmektedir. Ayrıca okul hayatını devam ettiremeyen gençlerin geri kalanlarının büyük çoğunluğu şehirde bulunan sanayi sitelerinde ve çeşitli iş kolları olan fabrikalarda çalışarak hayatlarını sürdürmektedirler. Şu anda köy halkının büyük bir kısmının maddi gelir durumları normal ve üzeri denecek durumdadırlar.

CUMHURİYET MAHALLESİ

Belediye Meclisinin 08.03.2000 tarihli oturumunda alınan 1/11 sayılı kararla bazı mahalle sınırlarının değiştirilmesi ve yeni mahalleler oluşturulmasına karar verilmiştir. Bu kararla Binevler Mahallesinden bölünen kısma Cumhuriyet Mahallesi ismi verildi. Mahallenin güney sınırının Necip Fazıl Kısakürek Bulvarı, doğu sınırının Tebriz Caddesi, kuzey sınırının 84. Sokak, batı sınırının ise açık tutulmasına karar verildi.

Binevler Mahallesi 1980 sonrası planlı bir şekilde hızla gelişmiş ve aşırı büyüme gösterince de Belediye Meclisi kararı ile bölünerek yeni mahalleler oluşturulmuştur. Cumhuriyet Mahallesi de yeni oluşan bu mahallelerdendir.

Jandarma Alay Komutanlığı, Vali Konağı, Yeni Adliye Sarayı mahallenin sınırları içerisinde yer alır.

Mahalleye isim olan cumhuriyet, hükümet başkanının, halk tarafından belli bir süre için ve belirli yetkilerle seçildiği yönetim biçimidir. Egemenlik hakkının belli bir kişi veya aileye ait olduğu monarşi ve oligarşi kavramlarının zıttıdır.

Cumhuriyet kelimesi Arapça kökten 18. yüzyılda Osmanlı Türkçesi'nde türetilmiş bir isimdir. Arapça cumhur kökü "bir araya toplanma, topluluk oluşturma", bu kökten türeyen cumhur ise "cemiyet, toplum, kamu" anlamına gelir. 18. yüzyıl Avrupa'sında monarşi ile yönetilmeyen Hollanda, İsviçre (ve 1789 Devrimi sonrasında Fransa) gibi ülkeleri tanımlayan Latince respublica ile Fransızca république sözcüğünün Türkçe çevirisi olarak benimsenmiştir.

Osmanlı Devleti'nde cumhuriyet fikri ilk kez 1870'li yıllarda Genç Osmanlılar ve Mithat Paşa tarafından (açıkça savunulmaksızın) tartışılmıştır.

Cumhuriyet adı verilen yönetim biçimleri, yöneticilerin göreve getirilmesinde veraset yöntemini reddetmiştir.

Cumhuriyet adı verilen yönetim biçimlerinde halk, yönetimini beğenmediği yöneticileri, belli aralıklarla yinelenen seçimlerde değiştirebilmek imkânına sahiptir. Bu nedenle yöneticiler, toplumu keyfi biçimde yönetemezler; halkın isteklerini ve beğenilerini göz önünde tutmak zorunda kalırlar. Bir başka deyişle, yöneticilerin iradesi mutlak değil, halk iradesi ile sınırlıdır.

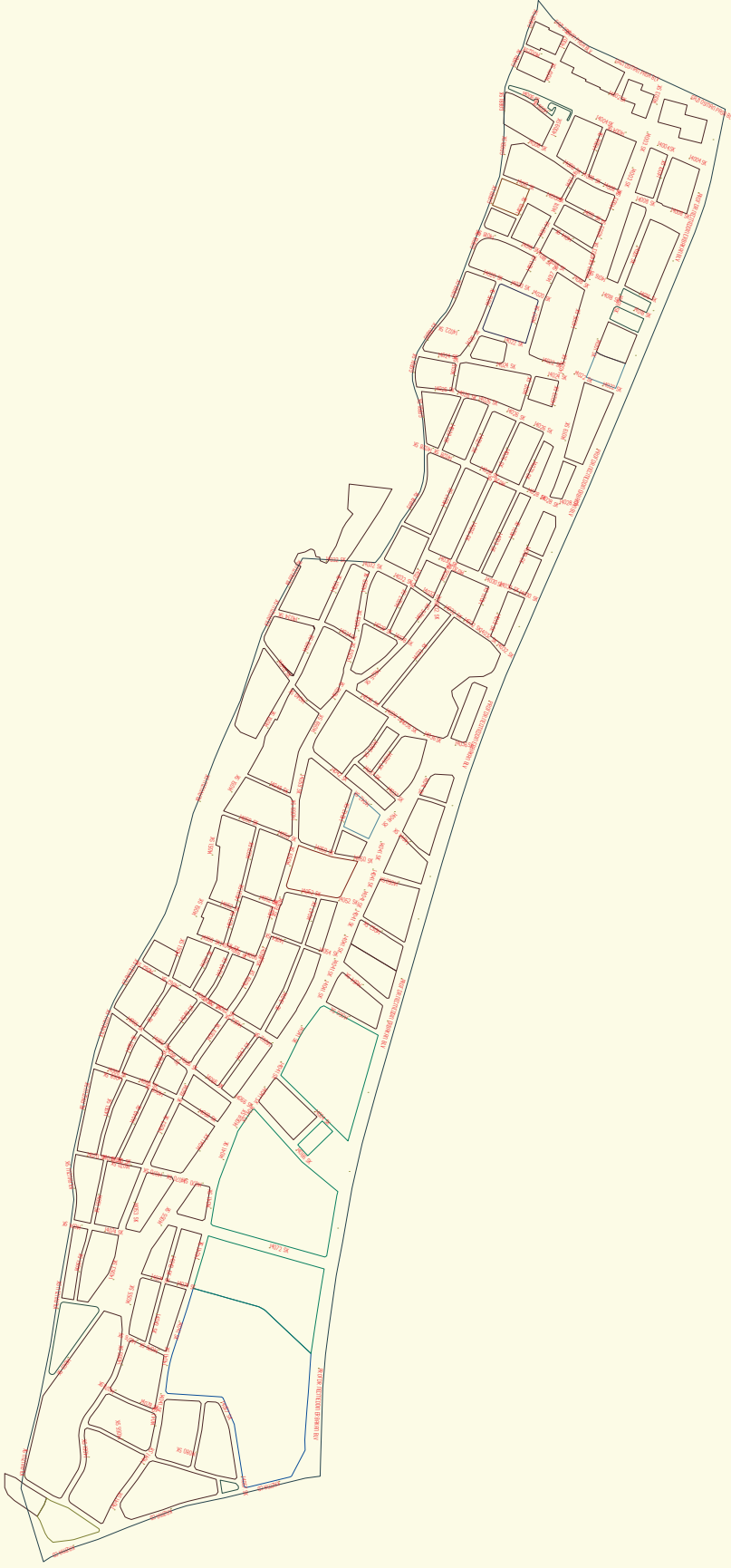
Cumhuriyetlerde bu özellikler, yönetenleri siyasal bakımdan halka "sorumlu" duruma getirir; yönetilenleri tebaa, kul olmaktan çıkarıp vatandaşlık konumuna yükseltir.

Yönetilenler, "hükümdarlık (monarşi)" adı verilen yönetim biçimlerinde tebaa veya kul durumundadırlar.

"Tebaa" veya "kul" olmak, hükümdarın iktidarına ve tüm buyruklarına baş eğmekle yükümlü olmak demektir.

"Tebaa" veya "kul" hiçbir zaman hükümdarın iktidarını sınırlayıcı veya denetleyici bir rol oynamaz.

"Tebaa" veya "kul" hükümdarı seçimle değiştirmek olanağına sahip olmadığı için, hükümdarın "tebaa"ya karşı hiçbir siyasal sorumluluğu da yoktur.

● Cumhuriyet Mahalle Haritası

~ **GAZİ OSMAN PAŞA BULVARI:**

• Gazi Osman Paşa Bulvarı.

Belediye Meclisinin 08.03.2000 tarih ve 2/11 nolu kararı ile Binevler Mahallesinde bulunan Tebriz Caddesi'nin Necip Fazıl Kısakürek Bulvarı ile Dr. Sadık Ahmet Caddesi arasında bulunan kısma Gazi Osman Paşa Bulvarı ismi verilmiştir.

Mahallenin doğu sınırını oluşturur. Aynı zamanda İstiklal Mahallesi ile de sınır çizgisidir. Prof. Dr. Necmettin Erbakan Bulvarı'ndan başlayarak Ahır Dağı istikametinde devam ederek Köle Hafız Bulvarı ile birleşir. Bir kısmı ile de 12 Şubat Mahallesi ile İstiklal Mahallesinin sınır çizgisini oluşturur.

Bulvara ismi verilen Gazi Osman Paşa hakkında geniş bilgi için bk. 12 Şubat Mahallesi.

~ **PROF. DR. NECMETTİN ERBAKAN BULVARI:**

Prof. Dr. Necmettin ERBAKAN

Belediye Meclisi'nin 02.03.2011 tarih ve 2011/104 nolu karar ile Hanefi Mahçiçek Bulvarı'nın Binevler Kavşağı'ndan Kayseri yoluna kadar olan kısmına Prof. Dr. Necmettin Erbakan ismi verilmiştir.

Başlangıç noktasında Haydar Bey Mahallesi ile kısa bir sınır çizgisi oluşturduktan sonra Üngüt Mahallesi ile de sınır çizgisini oluşturur. Ayrıca Gedemen Mahallesi ile Üngüt Mahallesi arasında da sınır çizgisidir.

Bulvara ismi verilen Necmettin Erbakan, siyasetçi, mühendis ve akademisyen olup 28 Haziran 1996 ile 30 Haziran 1997 tarihleri arasında Türkiye Cumhuriyeti'nin başbakanı olarak görev yapmıştır.

Sinop kadı vekili Mehmet Sabri ile Kamer Hanım'ın oğlu olarak 29 Ekim 1926'da Sinop'da dünyaya geldi. Baba tarafı Adana'nın

Kozan İlçesi'nin tanınmış ailelerindedir. İlk öğrenimine Kayseri'de başlamasına karşın Trabzon'da tamamladı. İstanbul Erkek Lisesi'ni birincilikle bitirdi. Üniversite öğrenimine birinci sınıftan değil ikinci sınıftan başladı. İstanbul Teknik Üniversitesi Makine Fakültesi'nden 1948 yılında mezun oldu. Aynı yıl "Motorlar Kürsüsü"nde asistan oldu.(1948-1951) Üniversite'deki sınıf arkadaşları arasında Süleyman Demirel ve Turgut Özal da vardı.

Üniversite tarafından 1951'de gönderildiği Almanya'da Reinisch Westfalische Technische Hochschule Aachen: RWTH Aachen (Aachen Teknik Üniversitesi)'da doktorasını yaptı. Alman ordusu için araştırma yapan DVL Araştırma Merkezi'nde Prof. Dr. Schmidt ile çalışmalar yaptı ve Alman üniversitelerinde doktorasını verdi. 27 yaşında 1954'de İTÜ'de doçent oldu. Araştırmalar yapmak üzere tekrar Federal Almanya'nın Deutz Fabrikalarına gitti. Leopard tanklarını geliştirme

• Prof. Dr. Necmettin Erbakan Bulvarı.

çalışmasında araştırma başmühendisi olarak görev aldı (1951-54). Mayıs 1954-55 arasında askerlik yaptı. Tekrar üniversiteye döndü. 1956-1963 arasında 200 ortaklı ilk yerli motoru üretecek olan Gümüş Motor'u kurdu ve motor üretimini gerçekleştirdi. 1965'te profesör unvanını aldı. 1967'de TOBB Genel Sekreterliği'ne seçildi. Aynı yıl Nermin Erbakan'la evlendi.

1969'da Adalet Partisi'nden milletvekili aday adaylığı Süleyman Demirel tarafından veto edildiği için Konya'dan bağımsız aday oldu ve iki milletvekili seçtiren kadar oy alarak milletvekili seçildi. 1970'de Milli Nizam Partisi'ni kurdu, ancak parti kısa süre sonra Anayasa Mahkemesi tarafından kapatıldı. 11 Ekim 1973'de MNP kadrosuyla Milli Selamet Partisi'ni kurdu. 1974-1978 döneminde üç ayrı koalisyon hükümetinde başbakan yardımcılığı yaptı. 1973 seçimlerinde Milli Selamet Partisi 48 milletvekili çıkardı. Bu dönemde, Kıbrıs Harekâtı'nın yapılmasını savundu. Harekâttan sonra Ecevit ile görüş ayrılığına düştü. 17 Kasım 1974'de hükümet dağıldı.

12 Eylül'de bir süre İzmir Uzunada'da gözaltında tutuldu. 15 Ekim 1980'de 21 MSP yöneticisiyle birlikte MSP'yi illegal bir cemiyete dönüştürmek ve laikliğe aykırı davranmak suçlamasıyla tutuklandı. 24 Temmuz 1981'de serbest bırakıldı ve beraat etti.

1982 Anayasası gereğince 10 yıl siyaset yapma yasağı aldı. 1987'de halk oylamasıyla tekrar siyasete döndü. 19 Temmuz 1983'te kurulan Refah Partisi'ne daha sonra genel başkan seçildi. 1991 seçimlerinde Konya'dan milletvekili oldu.

Refah Partisi 1995 seçimlerinde 158 milletvekili ile birinci parti oldu. DYP-ANAP koalisyonu başarısız olunca DYP ile kurduğu REFAHYOL Hükümeti'nde 28 Haziran 1996'da başbakan olarak göreve başladı. Koalisyon hükümeti başbakanı olarak görevde olduğu 1996-1997 arası 1 yıllık dönemde Türkiye ekonomisi % 7.5 oranında büyümüş ve Türkiye'nin GSMH'si Dünya toplamının binde 11.96'sinden binde 12.37'sine yükselmiştir. Yapılan reformlar arasında, kamu kuruluşları arasında havuz sisteminin kurulması ve gelişmekte olan halkının çoğunluğu Müslüman ülkelerden 8 tanesini biraya getiren D8 oluşumu gösterilebilir.

21 Mayıs 1997'de Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı Vural Savaş, RP'nin kapatılması için Anayasa Mahkemesi'ne başvurdu ve RP kapatıldı. Kurucusu olduğu Milli Görüş Hareketi'nin 2001 yılında bölünmesinden sonra Erbakan'ın da desteklediği Milli Görüş'cü kanat Recai Kutan başkanlığındaki Saadet Partisi'ni kurdu. Daha sonra partinin genel başkanlığını yürüttüyse de siyasi yasağı nedeniyle görevi bıraktı ve cezası kalkınca da sağlık problemleri nedeniyle göreve dönemedi. Hakkında açılan Kayıp Trilyon Davası'ndan sonra ev hapsi cezası aldı, Cumhurbaşkanı Abdullah Gül tarafından sağlık sorunları nedeniyle affedildi.

17 Ekim 2010'da tekrar Saadet Partisi'nin genel başkanlığına seçildi. Sağlık durumu giderek kötüleştiği halde vefat ettiği güne dek kurmaylarıyla parti ve ülke meseleleri hakkında görüşmelerine devam etmiştir.

Ülke genelindeki büyük hizmetlerinin yanı sıra şehrimizin ekonomik ve sosyal yaşamına da büyük katkılarda bulundu. 1974'de başbakan yardımcısı olarak görev yaptığı yıllarda Kahramanmaraş Sümerbank Fabrikası'nın kapasitesinin artırılması kararını almış, Sümerbank Camii'nin de temelini atmıştı. Bugün Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi'nin Feriye Kampüsü içerisinde kalan binaların temel atma töreni de yine o dönemde yapılmıştı.

1995'de güvenoyu alan 54. Hükümetin Başbakanı olarak hizmet verirken de şehrimizin en büyük camii olacak olan Abdülhamid Han Camii'nin temelini atmıştı. Ayrıca belediyemizin sosyal tesis olarak projelendirdiği Şekerdere üzerindeki Sosyal Tesisler binasının temeli de yine tarafından atılmıştı. İnşaatı tamamlanan Saçaklızade Halk Kütüphanesi, Belediye Hal Binası ve Otobüs Terminali'nin açılışı da tarafından gerçekleştirilmişti.

19 Ocak 2010'da ayağında nökseden damar iltihabı rahatsızlığı

sebebiyle hastanede yoğun bakım altına alınarak bir süre tedavi görek taburcu edilmesinin ardından, kısa süre sonra solunum ve kalp yetmezliği rahatsızlığı sebebiyle kaldırıldığı Ankara'daki Güven Hastanesi'nde yoğun bakım altında uygulanan tüm tedavilere rağmen solunum yetmezliğine bağlı, kalp ve çoklu organ yetmezliği sebebiyle 27 Şubat 2011 sabahı yaşamını yitirmiştir.

Vasiyetine uygun olarak resmi devlet töreni tertip edilmemiş ve 1 Mart 2011 Salı günü öğle namazını müteakip Fatih Camii'nde kılınan cenaze namazı sonrasında Zeytinburnu Merkezefendi Kabristanı'na defnedilmiştir. Mezarına, sevenleri tarafından Türkiye'nin çeşitli bölgelerinden getirilen topraklarla birlikte Kudüs, KKTC ve Boşnak lider Aliya İzzetbegoviç'in mezarından getirilen topraklar serpilmiştir.

Cenaze merasimine cumhurbaşkanı, Meclis başkanı, başbakan, genel başkanlar, bakanlar, milletvekilleri, TSK mensupları, büyükelçiler, belediye başkanları, partililerin yanı sıra 60 ülkeden cemaat ve hareket liderleri ile temsilcileri katılmış, cenaze namazı iki milyonu aşkın kişi tarafından kılınarak, naaşı aile kabristanının da bulunduğu Merkezefendi Mezarlığı'na defnedilmiştir.

~ KAZMA CADDESİ:

• Kazma Caddesi.

Mahallenin batı sınırını oluşturur. Jandarma Alay Komutanlığı'nın önünden başlayarak Ahır Dağı'na doğru çıkar. Gedemen Mahallesi ile sınır çizgisidir.

Caddeye adı verilen Kazma, şehrin batısında Ahır Dağı yamaçlarında bir bölge adıdır. Havası ve suyu dolayısıyla şehir eşrafı tarafından yazlık olarak kullanılan bağ evleriyle meşhur bir bölgedir.

~ GARBİ SOKAK:

Mahallenin kuzeyinde 12 Mahallesi ile sınır çizgisini oluşturur. Gazi Osman Paşa Bulvarı'ndan başlayıp Ahır Dağı eteklerinden batıya

doğru ilerler. Kılavuzlu Sokak ile birleşir.

Sokağa isim olan Garbi, batı anlamında kullanılan bir kelime olmakla birlikte bir çeşit esinti, rüzgar adı olarak da kullanılmaktadır. Şehrin batı kısmında olduğu için bu isim verilmiştir.

• Garbi Sokak.

~ KILAVUZLU SOKAK:

Mahallenin kuzeyinde Garbi sokağın devamı olarak Ahır Dağı eteklerinden batıya doğru uzanarak Kazma Caddesi ile birleşir. 12 Şubat Mahallesi ile de sınır çizgisini oluşturur.

Sokağa isim olan Kılavuzlu, şehrin batısında Ceyhan Nehri kıyısında bulunan bir köy adıdır. Yol gösteren rehber manasına gelmektedir.

• Kılavuzlu Sokak.

~ 80. YIL PARKI

2 ve 4. sokak arasında yer alan park muhtarlık binasını da kapsayarak 5510 m² alan üzerinde 2003 yılında inşa edilmiştir.

Park Türkiye Cumhuriyet'inin kuruluşunun sekseninci yıldönümünde inşa edilmiş olduğu için bu isim verilmiştir.

• 80. Yıl Parkı.

ÇAMLIK MAHALLESİ

Belediye Meclisinin 08.03.2000 tarihli oturumunda alınan 1/11 sayılı kararla bazı mahalle sınırlarının değiştirilmesi ve yeni mahalleler oluşturulmasına karar verilmiştir. Bu kararla Tavşantepe Mahallesi'nden b6l6nen kısıma amlık Mahallesi ismi verildi. Mahallenin g6ney sınırının Ali Kısak6rek Bulvarı, batı sınırının 51. Sokak, doğu sınırının ormanlık alanının başlangıcı, kuzey sınırının ise açık tutulmasına karar verildi.

şehrin kuzeyinde, Ahır Dağı eteklerinde yeni gelişen k66k bir mahalledir. TOKİ konutları mahalle sınırları içerisinde inşa edilmektedir. Batısında Saçaklızade Mahallesi, g6neyinde Serintepe Mahallesi ve Mağralı Mahallesi yer alır. Kuzey ve doğu kısmı boş alandır.

Mahalleye isim olarak verilen amlık, b6lgenin am ağaçları ile kaplı olmasındandır. am ağacı, iğne yapraklı, reçineli ve kozalaklı bir ağaç t6r6d6r. Birçok t6r6 vardır. Çiçekleri erkekli dişilidir. Erkek iekler uzun s6rg6nlerin ucunda tırtılsı ya da salkım halinde dişi çiçekler ise uzun s6rg6nlerin dibinde kozalak biçimindedir. Yeşil rengini s6rekli korur.

am ağacının tıbbi olarak pek çok faydası vardır. 6zellikle kronik 6ks6r6k için mucizevi bir etki sağlar. Astım tedavisinde, balgam ve idrar s6kmede şifa kaynağıdır. G6zel kokusu pek çok parfüm esansında kullanılmaktadır. Kereste olarakta 6nemli bir yeri olan am ağacı kağıt hamuru yapımında da kullanılmaktadır.

● Çamlık Mahalle Haritası

~ ALAADDİN KISAKÜREK BULVARI:

Alaaddin Kısakürek

Şehrin kuzeyinde, Ahır Dağı eteklerinde açılan yeni çevre yolunun başlangıç noktasıdır.

Belediye Meclisinin 08.03.2000 tarih ve 2/11 nolu kararı ile eski ismi Ali Kısakürek Bulvarı olan çevre yolunun bu kısmına Alaaddin Kısakürek Bulvarı adı verildi. Mahallenin Mağralı Mahallesi ve Serintepe Mahallesi ile sınır çizgisini oluşturarak batıya, Süleyman Paşa Bulvarı'na doğru uzanır.

Bulvara adı verilen Alaaddin Kısakürek, 1922 tarihinde Kahramanmaraş'ta doğdu. Lise öğrenimini Adana'da tamamladı. Gazi Eğitim Enstitüsü'nü bitirdi. Kahramanmaraş Endüstri Meslek Lisesi müdürlüğü yaptı. İzmit Kağıt Fabrikası müdür yardımcılığı ve Üsküdar Moda Kız Lisesi müdürlüğü görevlerinde bulundu. 17. dönem milletvekili seçildi. 1990 yılında vefat etti.

• Alaaddin Kısakürek Bulvarı.

~ AHMET AK CADDESİ:

Ahmet Ak

Belediye Meclisi'nin 08.03.2000 tarih ve 2/11 nolu kararı ile 51. Sokak isminin Ahmet Ak Caddesi olarak değiştirilmesine karar verildi.

Süleyman Paşa Bulvarı ile Alaaddin Kısakürek Bulvarı'nın kesişme noktasından başlayıp kuzeye, Ahır Dağı'na doğru uzanırken Saçaklızade Mahallesi ile sınır çizgisini oluşturur.

Caddeye ismi verilen Ahmet Ak, milli güçleşçilerimizdendir. Maraş'ta 1966'da doğdu. İlk ve orta öğreniminin ardından Çukurova

• Ahmet Ak Caddesi.

Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu'nu bitirdi. Afşin TEK Spor Kulübü'nde güreşe başladı. Kendine has uyguladığı güreş teknikleri; tek dalma, koltuk altı geçme, dana bağı, kilit, künde ve çırpmadır. Avni Tarhan'ın antrenörlüğünde 55 ve 57 kg'da güreşti. 1981'de Balkan ikincisi, 1982'de Balkan birincisi ve Avrupa birincisi, 1983 ve 1984 'de Balkan ikincisi, 1984'de Avrupa üçüncüsü, 1985'te Balkan birincisi, 1985'te Dünya üçüncüsü, 1988'de Avrupa ikincisi, 1988'de Dünya beşincisi, 1989'da Avrupa birincisi, 1990'da Avrupa beşincisi ve Dünya dördüncüsü, 1991'de Akdeniz Oyunları birincisi oldu.

Beden eğitimi öğretmenliği ve milli takım antrenörlüğü yaptı. Bir süre Kahramanmaraş Gençlik Spor İl Müdürlüğü görevinde de bulundu.

DİVANLI MAHALLESİ

Maraş'ın en eski mahallelerindenidir. Şehrin batısına hakim bir tepe üzerine kurulmuştur. Divanlı Camii merkezli bir yapılaşma gösterir. Divanlı Camii şehrin iki şerefeli ilk camiidir. Kuyucak da bu mahalle sınırları içindedir. Şehrin seçkin insanların yerleştiği bir semttir. Hem gayri müslimlerin hem de müslüman halkın ileri gelenlerinin ikamet ettiği bu semtte divan kurulduğu ve önemli kararların burada alındığı anlatılmaktadır. Eski kaynaklarda adının Doğanlı olduğuda zikredilir. Muhtemelen Divanlı adı buradan da gelmiş olabilir

Eski kayıtlara göre Kuyucak'da iki han bulunmaktadır. At Pazarı da yine bu mahallededir. Dulkadir Türkmenleri tarafından kurulmuş olmakla birlikte zamanla mahallenin ekseriyesi Ermeni tebaanın eline geçmiştir. Şehrin en güzel evleri Ermeni mülkiyeti olarak bu mahalle içerisinde yer almıştır. Tehcir'de sınır dışı edilmeyerek yerlerinde kalan bu Ermeniler I. Dünya Savaşı sonrası yaşanan işgal yıllarında özellikle Fransızların kışkırtmaları ile müslüman halka karşı direnişe geçmiştir. Milli Mücadele günlerinde en şiddetli çatışmalar bu bölgede olmuş ve büyük konakların ekserisi yanmıştır.

Günümüzde doğusunda Senem Ayşe Mahallesi, kuzeyinde Sütçü İmam Mahallesi ve Kayabaşı Mahallesi, batısında Turan Mahallesi, güneyinde İsa Divanlı Mahallesi ve Sakarya Mahallesi yer almaktadır. Mahalle sınırları içerisinde Divanlı Camii, Kazancı Camii, Kümbet Camii, Duraklı Camii, Müslim Camii ve 12 Şubat İlköğretim Okulu bulunmaktadır.

● Divanlı Mahalle Haritası

~ BEKTUTİYE BULVARI:

• Bektutiye Caddesi.

Belediye Meclisi'nin 08.03.2000 tarih ve 2/11 nolu kararı ile Sultanbeyli Caddesinin ismi değiştirilerek Bektutiye Bulvarı olmuştur. Çiçekli Camii önünden başlayarak doğuya doğru uzanırken Kayabaşı Mahallesi ile de sınır çizgisini oluşturur. Ali Ulvi Yetişen Bulvarı'na dek uzanırken Sütçü İmam Mahallesi ile Senem Ayşe Mahallesi arasında da sınır çizgisidir.

Bulvara isim olan Bektut aşiretinden Maraş'ın en eski mahalle adlarından biri olup Dulkadir'e bağlı bir Türk boyunun da adı olarak bilinmektedir. Bektutiye (Çınarlı) Cami çevresinde yerleşmiş olan ailenin bir kolu Konya Ereğli tarafına gitmiş ve orada çoğalmıştır. Necip Fazıl Kısakürek'in ailesinin de Bektutlu olduğu kayıtlarda geçmektedir. Zamanında Çınarlı Camii içinde aynı isimde bir medresenin var olduğu da kayıtlarda zikredilmektedir. Muizdâdeler de bu mahalledendir. Bektut'dur.

~ BENLİ ALİ CADDESİ:

• Benli Ali Caddesi.

Belediye Meclisi'nin 08.03.2000 tarih ve 2/11 nolu kararı ile Azizler Sokak'ın ismi değiştirilerek Benli Ali Caddesi ismi verilmiştir. Hayrettin Dede Caddesi'nin devamında olup Bektutiye Bulvarı ile birleşir.

Caddeye ismi verilen Benli Ali, milli mücadele şehitlerimizdendir. Besni'nin Karalar aşiretine mensuptur. Düşman kuvvetlerinin Maraş-Antep arasındaki bağlantısını kesmeye çalışarak bölgedeki çatışmalarda yararlılıklar gösterir. Pazarcık kuvvay-i milliye katılarak onlara destek verir. Mülazım oğlu Sait Efendinin kuvvetleri ile birlikte 21 gün sürecek olan savaşın 4. günü olan 24 Ocak günü Atizi mevkiinde düşmanla çatışmaya girer. 3 gün süren çatışmalarda düşman bozguna uğratılır. Silah ve teçizatına el konulup kaçanlar takip edilir. Çatışmalarda Göğnüklü Çerkez Uzun Yusuf ile birlikte Benli Ali de şehit olur.

~ DARENDELİ ABDULLAH EFENDİ CADDESİ:

Darendeli Abdullah Efendi

Belediye Meclisi'nin 08.03.2000 tarih ve 2/11 nolu kararı ile Duraklı Camiinden Fazlı Efendi Caddesine uzanan yola Darendeli Abdullah Efendi Caddesi ismi verilmiştir. Senem Ayşe Mahallesi ile de sınır çizgisini oluşturur

Caddeye ismi verilen Darendeli Abdullah Efendi, şehrin yetiştirdiği önemli ilim adamlarından biridir. Darendeli oymağından olup Şeyh Muhammed Hilmi Efendi'nin torunudur. Maraş'ta 1908'de doğdu. Ailesi aslen Darendelidir. İlk öğrenimini Şemsülmaarifil İbtidâiyye mektebinde yaptı. Maraş Dârül-hilâfe medresesinde okudu. Buradan icazet aldı. Soyadı Kanunu çıkınca "Yiğitalp" soyadını aldı.

Medreseler kapatılınca terzilik mesleğine girdi. Antep'te

• Darendeli Abdullah Efendi Caddesi.

Pedagoji Muallim Mektebi'ni bitirerek 1928'de öğretmen olarak atandı. Hartlap (Elmacık) ve Şekeroba Köylerinde görev yaptı. Maraş İmam Hatip Lisesi'nde Arapça ve fıkıh dersleri okuttu. 1968'de emekli oldu. Öğrenci okutmaya emekli olduktan sonra da evinde devam etti. Kuran-ı Kerim, tecvid, Arapça, tefsir, Osmanlıca ve edebiyat okuttu. 5 Ocak 1995'de vefat etti. Cenazesi Şeyhadil Mezarlığına defnedildi.

~ DİVANLI CADDESİ:

• Divanlı Caddesi.

Belediye Meclisi'nin 08.03.2000 tarih ve 2/11 nolu kararı ile Tevfik Fikret Sokak'ın ismi değiştirilerek Divanlı Caddesi olmuştur. Tarihi Divanlı Camii önünden başlayarak Kümbet Camii'ne doğru uzanır.

Cadde ismini içerisinde bulunduğu mahalleden alır.

~ FAZLI EFENDİ CADDESİ:

Fazlı Efendi

Belediye Meclisi'nin 08.03.2000 tarih ve 2/11 nolu kararı ile Lütfullah Efendi Caddesi'nin Mustafa Reşit Paşa Sokak ile Malik Ejder Camii arasındaki kısmına Fazlı Efendi Caddesi ismi verilmiştir. Darendeli Abdullah Efendi Caddesi'nin devamı olarak Kümbet Caddesine uzanır. Senem Ayşe Mahallesi ile de sınır çizgisidir.

Caddeye ismi verilen Fazlı Efendi ilim adamıdır. Maraş'ta 1901'de doğdu. Babası Darendeli Vehbi Efendi'dir. İlk tahsilini babasının gözetiminde yaptı. Soyadı Kanunu ise Aslantürk

• Fazlı Efendi Caddesi.

soyadını aldı. Maraş medreselerinde okuyarak icazet aldı. Askerlik dönüşü Antep'e bağlı Araban'ın Aşağımülk Köyü'nde imamlığa başladı. Daha sonra Maraş'ın Duraklı Camii'ne atandı. Vaizlik ve müftü vekilliği yaptı. Öğrenci okuttu. 1965'te Erzincan Müftülüğü'ne atandı ise de Maraş'ta imam olarak kalmayı tercih etti. Mahallesinin fakirleriyle ilgilenecek gönüllerde yer etti. Yüzlerce talebe yetiştirerek 1970'te vefat etti.

~ HAYRETTİN DEDE CADDESİ:

• Hayrettin Dede Caddesi.

Belediye Meclisi'nin 08.03.2000 tarih ve 2/11 nolu kararı ile oluşturulan cadde Divanlı Caddesi ile Benli Ali Caddesi arasında yer alır.

Caddeye ismi verilen Hayrettin Dede ilim adamıdır. Lakapları Hayrettin asıl isimleri Hızır'dır. Maraş'ta doğup şöhret bulur. Babalarının ismi Hatip'tir. İlk önceleri Hattat-ı Şehir Abdullah Essayrafıy Şirazi'den hattatlığın inceliklerini öğrendi. Şeyh lakabıyla cihan çapında meşhur olan Abdullah El Amasi Hazretleri bu zatın talebesidir. Bazı tabakatta vefatı 1471 gösteriliyorsa da 1472 tarihinde Amasya'da yazılmış bir vakıfnamede şühut sırasında Hayreddin Hızır El-Maraşi imzası görülmüş ve 1485 hudutuna kadar yazılmış bazı levhaları da müşâhede olunmuş olmasına nazaran vefatının 1485'ten sonra olması lazım gelir. Mahdumlarından Yusuf namında bir zatın 1543 tarihinde yazdığı bir kitab-ı meşhur olmuştur.

~ KÜMBET CADDESİ:

Belediye Meclisi'nin 08.03.2000 tarih ve 2/11 nolu kararı ile Kümbet Sağlık Ocağı ile Sultanbeyli Caddesi arasında bulunan ve daha önce Delikli Taş Caddesi olarak bilinen caddenin ismi değiştirilerek Kümbet Caddesi ismi verilmiştir. Kümbet Camii önünden başlayıp Senem Ayşe Mahallesi'ne doğru uzanır ve Haydarlı Kavşağı'nda

• Kümbet Caddesi.

Bektutiye Bulvarı ile kesişir. Bir kısmı ile Senem Ayşe Mahallesi ile sınır çizgisini oluşturur.

Caddeye isim olarak verilen Kümbet, Maraş'ın en eski mahalle adlarından biridir. Kelime manası itibariyle kümbet, Selçuklular zamanında yapılan kendine özgü yapısı olan anıt mezarlardır. Genellikle büyük devlet ve din adamları için yapılmıştır.

Müslümanların ölülerini gömdükleri binalara kümbet veya türbe denilmektedir. Kümbetler silindirik tabanlı ve üst kısımları konik yapılı olan anıtmezarlardır. En çok bulunduğu şehirler Kayseri, Erzurum, Konya ve Ahlat, Bitlis'tir.

Tarihte şehrin en büyük mezarlıklarından biri buradır.

~ MAŞALLAH CADDESİ:

• Maşallah Caddesi.

Belediye Meclisi'nin 08.03.2000 tarih ve 2/11 nolu kararı ile Mustafa Reşit Paşa Sokak'ın ismi değiştirilerek Maşallah Caddesi olmuştur. Kümbet Sağlık Ocağı'nın önünden başlayarak Fazlı Efendi Caddesini kesip Senem Ayşe Mahallesi'ne doğru uzanır ve Bektutiye

Bulvarı ile birleşir.

Caddeye isim olan maşallah “Ne güzel”, “Allah nazardan saklasın” anlamlarında beğenme duyguları bildiren bir sözdür. Umulmadık durumlar karşısında şaşkınlık ve sitem belirtmek için de söylenir. Nazar değmemesi için çocukların üzerine takılan veya çeşitli araç, bina vb. yerlere asılan, üstünde “maşallah” yazılı nazarlıklar da maşallah adıyla anılır.

Maşallah, ayrıca Maraş'ta bir aile lakabıdır. Ailenin en bilinen ismi Maşallah Ali Efendi olup 1869 yılında Maraş'ın Divanlı Mahallesinde doğdu. Baba adı Durdu, anne adı Şerif'tir. Sıcak demircilikle işgal etti. Maraş milli mücadelesine bilfiil katılarak Divanlı Mahallesi çetelerini örgütlediği, mücadelenin tüm safhalarına katıldığı bilinmektedir. Cumhuriyet döneminde Şapka Devrimi'ne karşı çıkanlar arasında yer aldığından İstiklal Mahkemelerinde (Ankara'da) yargılanır. Şapka giymeye direnmesiyle o günkü şartlarda idamına karar verilir. İdamına karar verilirken kararlı duruşuna devam eder. Son sözü sorulduğunda “Benim adım Maşallah şapka giymem inşallah” diyerek cevap verir. 1925'de, 56 yaşında idam edilir.

~ ŞEHİT EŞBAH OSMAN CADDESİ:

• Şehit Eşbah Osman Caddesi.

Maraş'ın en eski yerleşim yerlerinden olan ve Kuyucak olarak bilinen Yüzbaşı Mahmut Bey Caddesi'ni Divanlı Caddesi'ne kavuşturan yoldur. Kazancı Camii önünden geçerek Divanlı Camii'ne kavuşur.

Caddeye ismi verilen Eşbah Osman, milli mücadele kahramanlarımızdandır. Maraş'ta 1898'de doğdu. Babası Eşbahzade Mehmet Efendi, annesi Ayşe Hanım'dır. I. Dünya Savaşı başladığında ihtiyat zabiti olarak silah altına alınmış ordudan terhis edildiğinde ise memleketine dönmüş. Memleketine dönüşü Maraş'ın işgal sonrası günlerine rastlar. Babası Mehmet Efendi Milli Mücadele'de şehit edilmiş, evi yıkılmıştır. Ailesiyle helâllaşıp babasının intikamını almak üzere çete oluşturup Antep savunmasına gider. Antep savunmasında düşmanla yapılan çarpışmalarda en başlarda yer alır. 12 Ocak 1921'de Antep'te şehit olur.

~ ŞEHİT İBRAHİM FİNDIKLIOĞLU CADDESİ:

• Şehit İbrahim Fındıklıoğlu Caddesi.

Belediye Meclisi'nin 08.03.2000 tarih ve 2/11 nolu kararı ile Ş. İbrahim Fındıklıoğlu Sokak ismi değiştirilerek Ş. İbrahim Fındıklıoğlu Caddesi olmuştur. Benli Ali Caddesinden doğuya doğru uzanarak Kümbet'e çıkar.

Caddeye ismi verilen İbrahim Fındıklıoğlu, Maraş Milli Mücadele şehididir. Maraş'ta 1900'de doğar. Babası Fındıklıoğlu Ali Çavuş, annesi Fatma Hanım'dır. Fransız İşgali sonrasında şehir genelinde çatışmalar başladığında mahalledeki çetelerin başına çavuş olarak seçilen babasının emrinde çatışmalara katılır. Fransız topçularının yoğun top bombardımanında bir şarapnel parçası ile başından yaralanır. Çatışmalar yoğunlaştığında kadın ve çocuklar Dereli Köyü'ne doğru çekilirken onu da beraberlerinde götürürler. Kan kaybından yolda vefat eder. Cenazesi yol kenarına defnedilir.

Savaştan sonra yol kenarında bulunan cenazesi alınarak Kümbet Camii mezarlığına taşınır.

~ ŞEHİT MİLLİŞ NURİ CADDESİ:

Milliş Nuri

Eski adı Kuyucak olan Yüzbaşı Mahmut Bey Caddesi'nin devamı olarak Şekerli Camii'ne inen yoldur. İsa Divanlı Mahallesi ile sınır çizgisini oluşturur.

Caddeye ismi verilen Milliş Nuri, Milli Mücadele şehitlerindedir. Babası Cin Alioğullarından Hacı Mustafa Recep Ağa'dır. Şehrin düşman işgaline uğraması üzerine Zülkadiroğlu Süleyman Bey'in çeteleri arasında yer aldı.

Cesareti ve gözü pekliği ile çarpışmalara en önde girer. Kuyucak kahvesindeki yüze yakın Ermeni fedaisinin karşısına tek başına çıkar. Düşmanın korkulu rüyası olur. Ermeni komitacı Avedis'in konağına yapılan baskın sırasında karnundan ağır

• Şehit Millîş Nuri Caddesi.

şekilde yaralanır. Dışarı sarkan bağırsaklarını toplar yerine koyar ve kuşağı bağlayarak "ben bu yaradan ölmem" der ve düşmanla çarpışmaya devam eder. "Vatan sağ olsun, millet sağ olsun" diyerek 3 Şubat 1920'de şehit olur.

~ YÜZBAŞI MAHMUT BEY CADDESİ:

Mahmut Bey

Eski Kuyucak Caddesi olarak bilinen ve Sakarya Mahallesi ile sınır çizgisini oluşturan caddedir. Şehit Millîş Nuri Caddesi'nin devamı olarak Duraklı Mahallesi Ali Paşa Caddesi'ne kavuşur.

Caddeye ismi verilen Yüzbaşı Mahmut Bey, Milli Mücadele kahramanlarımızdandır. İşgal öncesinde ve işgal günlerinde Maraş'ta jandarma bölük kumandanı olarak görev yapar. Osmanlı ordusu terhis edilip dağıtıldığında inzibat görevini yapmak üzere şehirde bırakılmıştır.

Guvernör Andre şehre girdiği gün arkasında büyük bir Ermeni halk topluluğu ile Hükümet binasına doğru yürüyüşe geçtiğinde nöbetçiye Guvernör ve tercümanından

• Yüzbaşı Mahmut Bey Caddesi.

başka hiçbir kimsenin içeriye alınmaması talimatını verir.

Fransızların Ermenilere arka çıkması üzerine de depodaki silahların müslüman yerli halka dağıtılmasında büyük gayret gösterir. Resmi görevli olduğu ve silahların muhafazasından sorumlu olduğu için de Aslan Bey'e; "Silahları cebren alıyormuş gibi davranın. Ben muhalefet gösterdiğimde dövülmeğe, elimin kolumun bağlanmasına razıyım" der.

İbrahim Adil Bağdadlılar Uzunluk adlı eserinde onun için; "Çok fedakar ve gayretli bir zabıt idi. Vatani uğruna hayatını verecek kadar cesaretli idi" der.

~ HACI OSMAN SOKAK:

Hacı Osman Arıkan

Belediye Meclisi'nin 08.03.2000 tarih ve 2/11 nolu kararı ile Kemalettin Kamu Sokak ile Sait Faik Sokakları birleştirilerek ismi Hacı Osman Sokak olmuştur. Mahallenin batı kısmında Turan Mahallesi ve Kayabaşı Mahalleleri ile sınır çizgisini oluşturur. Hocaoğlu Sokak'ın devamı olarak Bektutiye Bulvarı'na kadar uzanır.

Sokağa ismi verilen Hacı Osman Arıkan, 1910 yılında Maraş'ta doğmuştur. 1920 yılında henüz 10 yaşlarında iken Maraş Kurtuluş Savaşı'nı görmüş Milli Mücadeleyi bizzat yaşamıştır. Kurtuluş Savaşı'nda evleri karargâh olarak kullanılmıştır. Kurtuluş Savaşı'ndan sonra Medrese-i İlmiye de okumuştur. Genç yaşta daha askere gitmeden önce ticaret hayatına atılmış, bezirgânlık yapmaya başlamıştır. Askerlik vakti gelmiş, askere gitmiş, askerliğini bitirerek terhis olup gelmiştir. İlk hanımı Hafız Ali Efendi'nin kızıdır. Kayunpederi Hafız Ali Efendi'nin teşviki ile Büyükdoğu dergilerin maddi destek verir. Askerlik dönüşü dokumacılık işine girer. Maraş dokuması dediğimiz Maraş bezlerini dokutur. Maraş'ta diğer dokuma tezgâhları olan kişilere de iplik satarak tüccarlığını da beraber yürütür. Dokumacılık işini bir süre sonra bırakır

• Hacı Osman Sokak.

ve ziraatçılığa yönelir. Kahramanmaraş'ta o yıllarda revaçta olan en fazla ekilen ve gelir getiren çeltik (pirinç) ziraatına başlar.

Kahramanmaraş'a ilk traktörü biçerdöveri getirir. 1940'lı yıllarda Kahramanmaraş'ta misafirlerin otel sıkıntısı çektiğini görür. Maraş'ın otel ihtiyacını karşılamak maksadıyla 1948 yılında o zamanın şartlarında en iyi konfora sahip Çeltik Palas Oteli'ni inşa eder ve faaliyete geçirir.

Sanayiciliğe atılımı 1953 yılında Kıbrıs Meydan'ında bulunan biber, çeltik ve un fabrikasını satın almasıyla başlar. 1990 yılında Arıkan Mensucat'ın kuruluşuna kurucu ortak olarak iştirak etmiştir.

Kahramanmaraş Ticaret Borsası'nı 1969 yılında kurucu başkanı olarak kurmuş uzun yıllar belediye meclis üyeliği ve belediye encümen üyeliği yapmıştır. Kahramanmaraş Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı'nın kurucu üyeliği, İlim Yayma Cemiyeti, İmam Hatip Okulu Yaptırma Derneği ve benzeri birçok dernek ve vakıflarda başkan veya üye olarak hep yer almış memleketine ömrünün son nefesine kadar hizmet etmiştir. Memleketine, yaşadığı topluma hizmeti ibadet olarak gören bir insan olarak yaşamış ve 12 Eylül 1999'da ebedi aleme geçmiştir.

~ HOCAOĞLU SOKAK:

• Hocaoğlu Sokak.

Belediye Meclisi'nin 08.03.2000 tarih ve 2/11 nolu kararı ile verilmiştir. Yüzbaşı Mahmut Bey Caddesi'nden başlayarak kuzeye doğru uzanır ve Hacı Osman Sokak'la birleşir. Mahallenin Turan Mahallesi ile sınır çizgisini oluşturur.

Sokağa ismi verilen Hocaoğlu, bir cinayete kurban giden Ahmet Eryılmaz'ın lakabıdır. Annesi Ayşe Hoca Kur'an okutmanın yasak olduğu dönemlerde Nuh Camii karşısındaki evinde çocuk okuttuğu için kendisine küçük yaştan itibaren Hocaoğlu adı verilmiş ve hep öyle anılmıştır.

~ ŞEHİT FİNDIKLIOĞLU ALİ ÇAVUŞ SOKAK:

Divanlı Caddesi üzerinde olup eski Alman Eytamhanesi'nin önünden Kuyucak'a doğru uzanır.

• Şehit Fındıklıoğlu Ali Çavuş Sokak.

Sokağa ismi verilen Fındıklıoğlu Ali Çavuş Milli Mücadele şehitlerimizdendir. Maraş'ta 1874'de doğar. Babası Mustafa Efendi, annesi Selver Hanım'dır. Fransız işgali sonrasında şehir genelinde çatışmalar başladığında mahallesindeki çetelerin başına çavuş olarak seçilir. Kendi evi de çatışmaların en şiddetli şekilde cereyan ettiği Divanlı Mahallesi sınırları içerisindedir. Emri altında bulunan çetelere Elbistan'dan silah ve mühimmat getirirken Dereli civarında pusuya düşürülerek 26 Ocak 1920'de şehit edilir. Cenazesi Kümbet Camii mezarlığına defnedilir. Mezarlık buradan kaldırılırken de mezar taşları ailesi tarafından hatıra olarak alınır.

~ KÜMBET PARKI:

51 ve 12. Sokak ile Maşallah Caddesi arasında yer alır. 1190 m² alana sahip olan parkın bitişiğinde de muhtarlık binası yer alır.

Parka isim olan Kümbet, şehrin en eski semtlerinden biridir. Yüzyıllar öncesinden kalma anıt mezarlığı ile bilinir.

• Kümbet Parkı.

~ KÜMBET ÇAMLIK PARKI:

10, 12, ve 41. Sokaklar arasında yer alır. 4026 m² alan üzerinde 2000 yılında inşa edilen park 2005 yılında yeniden düzenlenmiştir.

Parka isim olan Kümbet Çamlık çam ağaçları ile bezeli olan bir alandır. Çamlık adı ile anılmıştır.

• Kümbet Çamlık Parkı.

~ **NECMETTİN GEVRİ PARKI:**

Necmettin GEVRİ

Divanlı Caddesi ile 6. Sokak kesişiminde yer alan park 2000 m² alan üzerine 2000 yılında yapılmış ve 2005 yılında yeniden düzenlenmiştir.

Parka ismi verilen Necmettin Gevri eski eğitimci ve belediye başkan yardımcılarımızdandır. 1943 doğumlu olan Necmettin Gevri uzun yıllar İmam Hatip Lisesi'nde meslek dersleri öğretmeni olarak görev yaptıktan sonra 1980 sonrası görevinden ayrıldı. Bir süre özel sektörde çalıştıktan sonra 1990'da Kahramanmaraş Belediyesi'nde görev aldı. Yazı İşleri Müdürlüğü ve başkan yardımcılığı görevlerinde bulundu. Kahramanmaraş Belediyesi yayını olan "İki Ödüllü Şehir" kitabının yanı sıra Arapça'dan Türkçe'ye aktardığı eserler de oldu. Şehrin düşman işgalinden kurtuluşunun 85. yıldönümü etkinlikleri içerisinde 11 Şubat 2005'de düzenlenen programda Necip Fazıl Kısakürek'in "Sakarya" şiirini okurken kalp krizi geçirek vefat etti.

• Necmettin Gevri Parkı.

mehmet kırmızııkaya

DOĞUKENT MAHALLESİ

Belediye Meclisi'nin 08.03.2000 tarihli oturumunda alınan 1/11 sayılı kararla bazı mahalle sınırlarının değiştirilmesi ve yeni mahalleler oluşturulmasına karar verilmiştir. Bu kararla Aslanbey Mahallesi'nden bölünen kısma Doğukent Mahallesi ismi verildi. Mahallenin güney sınırının Şeyh Şamil Caddesi, batı sınırının Köşk Petrol doğusunda bulunan yol, kuzey ve doğu sınırının ise genişlemeye açık tutulmasına karar verildi.

Mahalleye isim olan Doğukent, şehrin doğusunda Belediye öncülüğünde 1996'da kurulan kooperatifin ismidir. Şehirdeki gecekondulaşmayı ve konut sorununu çözmek üzere harekete geçen Belediye öncülüğünde kurulan kooperatif şehrin 5 km doğusunda istimlak çalışmalarını tamamlayarak 1998'de inşaatı başlatmış ve üç farklı tipte 2942 konut inşa etmiştir. Noter huzurunda çekilen kura ile dağıtılan konutlar şehrin konut ihtiyacını büyük oranda karşılarken, şehrin doğusunda altyapısı tamamlanmış modern bir mahallenin de oluşumunu sağlamıştır.

• Doğukent Mahalle Haritası

~ VEZİR HOCA BULVARI:

Şeyh Şamil Caddesi kavşağından Doğukent'e giden yol daha önceden Mehmet Alparslan Caddesi olarak adlandırılmış iken Belediye Meclisinin 05.07.2005 tarihli oturumunda ismi değiştirilerek Vezir Hoca Bulvarı olmuştur.

Bulvara ismi verilen Vezir Hoca, gazi ve Milli Mücadele kahramanlarımızdandır. Hakkında geniş bilgi için bk. Aslanbey Mahallesi.

~ DOSTOZAN PARKI:

M. Hanifi Sarıyıldız

23. Sokak üzerindeki park alanı düzenlenerek Dostozan Parkı adıyla 28 Mayıs 2012 açılışı gerçekleştirildi.

Parka adı verilen Dostozan, şair M. Hanifi Sarıyıldız'ın şiirlerinde kullandığı isimdir. M. Hanifi Sarıyıldız 1931'de Maraş'ta doğdu. İlk ve Orta öğretimini memleketinde, yüksel öğreminini AÜ ziraat fakültesi'nde tamamladı. Değişik yerlerde Ziraat Mühendisliği ve yöneticilik yaptı.

Şiirleri çeşitli gazete ve dergilerde yayımlandı. Sosyal faaliyetlerin içinde yer aldı Turizm ve Tanıtma Derneği ve Güreş-Halter İhtisas Kulübü başkanlıklarında bulundu. Karakucak güreş festivallerinin yörede yaygınlaşmasına katkı sağladı.

2004'de şiirlerinin bir kısmını "Maraşca ve Kar" adıyla kitaplaştırdı.

21 Aralık 2008'de vefat etti. Tüm şiirleri Belediyemiz kültür hizmeti olarak "Dostozan" adıyla 2012'de kitaplaştırıldı.

• Dostozan Parkı.

DULKADİROĞLU MAHALLESİ

Belediye Meclisi'nin 08.03.2000 tarih ve 2/11 nolu kararı ile mahalle üç kısma ayrılmıştır. Bir kısmı Şeyh Şamil Mahallesi'ni oluştururken bir diğer kısmı da Bağlarbaşı Mahallesi'nin bir bölümünü oluşturmuştur. Mevcut halinin güney sınırının Akid Sokak, batı sınırının Tevfik Kadioğlu Bulvarı, kuzey ve doğu sınırının ise Alpaslan Caddesi olarak belirlenmesi kabul edilmiştir.

Mevcut haliyle kuzeydoğusunda Şeyh Şamil Mahallesi, güneyinde Bağlarbaşı Mahallesi, batısında ise Şeyh Adil Mahallesi bulunmaktadır. Zülkadiroğlu Camii, Hacı Hüseyin Camii ve Yavuz Selim İlköğretim Okulu mahalle sınırları içerisinde yer alır.

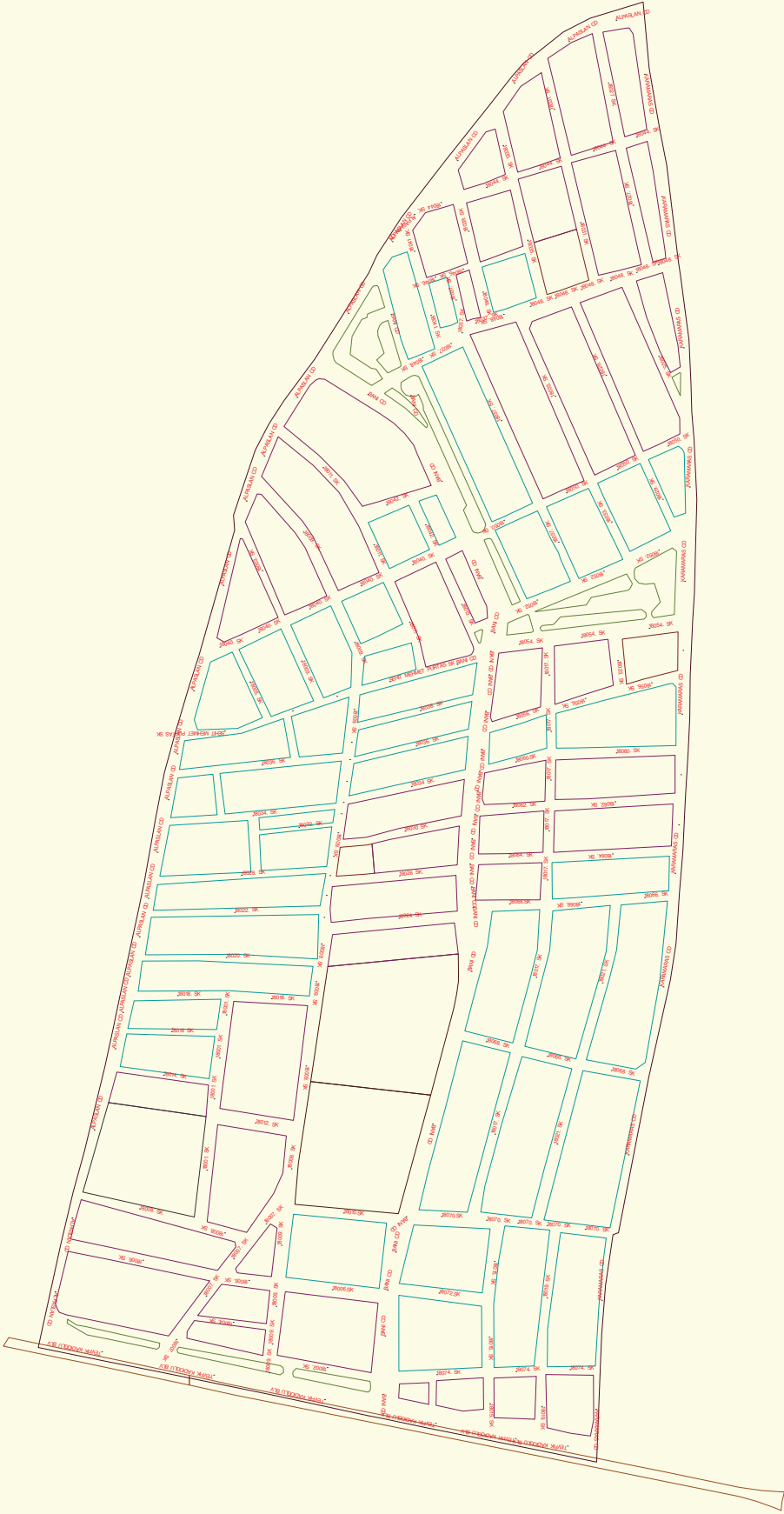
Mahalle ismini Dulkadir Beyliği'nden alır. Dulkadir Beyliği, 1337'de Maraş ve Elbistan'da Türkmen Beyi Zeyneddin Karaca Bey tarafından kurulmuştur. Dulkadir Beyliği topraklarında yaşayan Türkmenlerin çoğunluğu Oğuzların Bozok koluna mensup Bayat, Beydilli ve Avşar boylarından oluşmaktaydı. Anadolu Selçuklu Beylikleri içinde en son kurulanlardan biri olan Dulkadir Beyliği, 1337'den 1515'e kadar 178 yıl hâkimiyet sürmüştür. Bu beylik, Osmanlı devletine Ramazanoğulları Beyliği'nden sonra en son katılandır. 1515–1522 tarihleri arasında Osmanlılara tabi olarak yedi yıl daha varlığını sürdürmüştür. Mücadeleci bir yapıya sahip olan Dulkadir beylerinin yarısından fazlası Osmanlı ve Memluklarla girdikleri mücadelede hayatlarını kaybetmişlerdir.

Alâüddevle Bozkurt Bey zamanında gücünün zirvesine ulaşan Dulkadir Beyliği'nin sınırları: Maraş, Elbistan, Afşin, Göksun, Andırın, Pazarcık, Kayseri, Zamantı (Pınarbaşı), Sarız, Köstere (Tomarza), İncesu, Kırşehir, Ankara, Kırıkkale, Keskin, Bozok (Yozgat), Malatya, Darende, Doğanşehir, Harput (Elazığ), Çemişkezek, Besni, Hisn-ı Mansur (Adıyaman), Kahta, Gerger, Diyarbakır, Urfa, Çermik, Rumkale (Halfeti), Ayıntap (Antep), Bulanık (Bahçe), Gündüzlü, Amik Ovası, Antakya, Güğercinlik

(Islahiye Bölgesi), Trablusşam, Sis (Kozan), Kars-ı Zulkadiriye (Kadirli), Üzeyr (Payas) ve Ayas'a (Yumurtalık) kadar genişlemiştir. Ayrıca Çorum, Çankırı ve Sivas gibi yerlere kadar Dulkadir Türkmenleri yerleşmişlerdir. Memluklar ve Osmanlılar tarafından Maraş ve Elbistan bölgesi *Vilayet-i Türkman*, bölgeye hâkim olan Dulkadir beylerine de *Türkmen Beyi* denmiştir. Yukarıda ismi geçen şehirler Dulkadir şehri olmuş, buralarda günümüze kadar Dulkadir Türkmenlerinin torunları yaşamaya devam etmişler ve günümüzde kendilerini *Dulkadirli* olarak görmektedirler. Dulkadirliilerin hâkim olduğu Kahramanmaraş, Kayseri, Kırşehir, Konya (Eğreğli) ve Malatya (Doğanşehir) gibi yerlerde *Dulkadirliiler Dernekleri* bulunmakta olup, bu dernekler bölgelerinde Dulkadir kültür ve geleneklerini yaşatmaya çalışmaktadırlar. Ayrıca Şah İsmail'in Anadolu'daki faaliyetleri sırasında Dulkadir ülkesinden bazı Türkmenler ona katılarak İran'a gitmişlerdir. Günümüzde İran'da Dulkadir Türkmenleri varlıklarını sürdürmektedirler.

Dulkadir Beyliği Osmanlı Devleti tarafından 1522'de tamamen ortadan kaldırılmasına rağmen, bu beyliğin yönetici ailesi kaybolmamış ve Osmanlı yönetiminde önemli görevler almışlardır. Balkanlarda ve diğer Osmanlı topraklarında bu aileye mensup birçok kişi hizmet etmiştir. Hâlâ günümüzde aile mensupları özellikle Maraş'ta varlıklarını sürdürmektedirler.

Dulkadir Beyleri imar faaliyetlerine büyük önem vermişlerdir. Dulkadir şehirlerinde başta cami, medrese, buk'a, hankâh, zaviye, türbe, han, hamam, köprü, çeşme gibi birçok mimari eserler inşa ettirmiş olup, bunlar günümüze kadar varlıklarını sürdürmüşlerdir. Dulkadir Beyleri bu eserlerin yaşaması ve fonksiyonunu devam ettirmesi için zengin vakıflar tesis etmişlerdir.

● Dulkadiroğlu Mahalle Haritası

~ **TEVFİK KADIOĞLU BULVARI:**

• Tevfik Kadioğlu Bulvarı.

Mahallenin batı sınırını oluşturan bulvar aynı zamanda Şeyh Adil Mahallesi ile de sınır çizgisini oluşturmaktadır.

Bulvara ismi verilen Tevfik Kadioğlu hakkında geniş bilgi için bk. Bağlarbaşı Mahallesi.

~ **ALPARSLAN CADDESİ:**

Mahallenin batı sınırını oluşturan Tevfik Kadioğlu Bulvarı'ndan başlayıp doğuya doğru uzanarak Şeyh Şamil Mahallesi ile sınır çizgisini oluşturur. Dulkadiroğlu İlköğretim Okulu önünde Karamaraş Caddesi ile birleşerek doğuya doğru devam eder.

Caddeye ismi verilen Alparslan, Selçuklu Devleti hükümdarıdır. Hakkında geniş bilgi için bk. Bağlarbaşı Mahallesi.

~ **BANİ CADDESİ:**

• Bani Caddesi.

Tevfik Kadioğlu Bulvarı'ndan başlayıp doğuya doğru uzanırken mahalleyi baştan başa geçerek Dulkadiroğlu Sağlık Ocağı'na dek uzanır.

Caddeye isim olan Bani, kurucu, yapan, kuran, yaptıran manalarında kullanılan bir kelimedir. Dulkadir beylerine izafeten verilmiştir.

~ **KARAMARAŞ CADDESİ:**

• Karamaraş Caddesi.

Belediye Meclisi'nin 08.03.2000 tarih ve 2/11 nolu kararı ile Akid Sokak'ın ismi değiştirilerek Karamaraş Caddesi olmuştur. Tevfik Kadioğlu Bulvarı'ndan başlayıp doğuya doğru uzanır ve Bağlarbaşı Mahallesi ile sınır çizgisini oluşturur.

Caddeye isim olan Karamaraş, şehrin eski yerleşim yerine günümüzde verilen isimdir. Kaynaklar eski Maraş'ın merkezinin bu bölge olduğunu yazmakta olup yapılan kazılar sonucu da bu görüş doğrulanmaktadır. Deprem ve seller nedeni ile yıkılan şehir tarih boyunca üç-dört kez değiştirmiştir. Karamaraş'ta şehrin bu eski yerleşim yerlerinden biridir.

~ **ŞEHİT MEHMET PURTAŞ SOKAK:**

Mehmet Purtaş

• Şehit Mehmet Purtaş Caddesi.

Belediye Meclisi'nin 01.10.1997 tarihli oturumunda Güre Sokak

ismi değiştirilerek Şehit Er Mehmet Purtaş Sokak olmuştur. Alparslan Caddesi'nden başlayarak güneye Dulkadiroğlu Camii'ne doğru uzanır.

Sokağa ismi verilen Mehmet Purtaş, piyade er olarak Hakkari'de vatani görevini yapmakta iken bölücü terör örgütü mensupları tarafından 1 Eylül 1997 tarihinde görevi başındayken şehit edilmiştir.

~ DULKADİROĞLU PARKI (I)

• Dulkadiroğlu Parkı (I).

Bani Caddesi ile Alparslan Caddesi'nin kesişiminde yer alan park 2182 m²'lik bir alandan oluşmakta olup 1998 yılında yaptırılmıştır. İsmi içerisinde bulunduğu mahalleden almıştır.

~ DULKADİROĞLU PARKI (II)

• Dulkadiroğlu Parkı (II).

Bani Caddesi ile 9. Sokak arasında yer alan park su deposunun yanında bulunup 12248 m²'lik bir alandan oluşmakta olup 2001 yılında yaptırılmıştır. İsmi içerisinde bulunduğu mahalleden almıştır.

Mozaikler

Mozaikler

DUMLUPINAR MAHALLESİ

Maraş'ın en eski mahallelerinden olup Dulkadir Türkmenleri tarafından kurulmuştur. Eski ismi Deli Alili Mahallesi'dir. 1526 tarihli Tahrir Defterinde "Divane Alilü" diye zikredilir. Deli Alili Camii merkezli bir yapılanma gösterir. Cumhuriyet sonrasında Dumlupınar Mahallesi olarak adlandırılmıştır.

Şehrin oldukça dışında bir yerleşim yeri olan Deli Alili halkı yüzyıllar boyu hayvancılık ve çiftçilikle geçimini sağlamıştır. Şehrin batı mahallelerinin hayvanlarının toplanıp otlaklara götürüldüğü nahırın toplanma yeri de burası olduğundan Nahırönü diye de bilinir.

Mevcut haliyle kuzeyinde Yusufkar Mahallesi, doğusunda Hayrullah Mahallesi, güneyinde Hacı Bayram Veli Mahallesi, batısında ise Ertuğrulgazi Mahallesi yer alır. Delalili Camii, Şazibey Camii, Dumlupınar Camii, Yıldırım Bayazıt Camii ve Dumlupınar İlköğretim Okulu mahalle sınırları içerisinde yer almaktadır.

Mahalleye isim olan Dumlupınar, Kurtuluş Savaşının önemli merkezlerindedir. Ege Bölgesi'nin doğusunda Kütahya'nın güneyindedir. Eski ismi Dondupınar'dır. Soğukpınar anlamındadır.

Selçuklu Devleti'nin akıncı beylerinden Cafer Gazi Bizans üzerine yapılan akınların birinde burada şehit düşmüştür.

Kurtuluş Savaşı'nda merkez olması dolayısıyla Cumhuriyet tarihimizde önemli bir konuma sahiptir. 30 Ağustos Meydan Muhaberesi Dumlupınar'da gerçekleşmiş ve Türk ordusunun kesin muzafferiyeti ile sonuçlanmıştır. Bu muharebe Başkomandan Mustafa Kemal Paşa tarafından bizzat yönetildiği için Başkomutan Meydan Muhaberesi olarak da bilinir. Bu Muharebenin yıl dönümleri resmi tatil olarak kutlanmaktadır.

● Dumlupınar Mahalle Haritası

~ KUDDUSİ BABA BULVARI:

Belediye Meclisi'nin 08.03.2000 tarih ve 2/11 nolu kararı ile İnegöl Caddesi'nin ismi Kuddusi Baba Bulvarı olarak değiştirilmiştir. Sait Zarifoğlu Bulvarı üzerindeki Yıldırım Bayazıt Camii'nden güneydoğu istikametine uzanır. Mahallenin Hacı Bayram Veli Mahallesi ile sınır çizgisini oluşturur. Hayrullah Mahallesi ile Şazibey Mahallesi ve Hacı Bayram Veli Mahallesi'nin de sınır çizgisini Emniyet Müdürlüğü civarında Azerbaycan Bulvarı'na birleşir.

Bulvara ismi verilen Kuddusi Baba, ülkemizin yetiştirdiği büyük mutasavvıf ve şairlerdendir. Aslen Maraşlı olmakla birlikte Niğde Bor'da 1769 da doğdu. Asıl adı Ahmet'dir. Babasının adı Şeyh İbrahim'dir.

Kuddusi'nin babası büyük bir velidir. Maraş'tan Bor'a resmi bir görevle gitmiştir. İlk dersi babasından alır. Ahrâriyye yolunu ve adâbını öğrenir. Sonra uzun yıllar medreseye gider. 1786'da babası vefat eder. Kendisi de aldığı bir emirle Turhal'a gider. Turhal şeyhi denilen zatın sohbetinde bulunur. Kemâle erer. Ordan ayrılır, Erzincan'a gider. Erzincan'dan Şam'a, ordan Mısır'a, ordan da Hicaz'a gider. Mekke'de uzlet hayatı yaşar. Yüksek mevkiiler elde eder. İki hac mevsimi Mekke'de yaşadıkdan sonra Bor'a döner. 1807-1810 Türk-Rus Savaşı'na bilfiil katılır. Daha sonra yeniden hacca gider. Çöl, vadi, nereyi bulursa orada uzlet eder. Birçok ihsanlara nail olur. Sonra yine Bor'a döner. Orada da yine evine kapanarak 13 yıl uzlet hayatı yaşar. İstanbul'da da gider, birçok ihsanlara nail olur. Kerametler gösterir. Velayetine herkesler şahit olur.

• Kuddusi Baba Bulvarı.

İstanbul'dan Bor'a döner. Padişah onun durumunu öğrenmek için Bor'a adamlar gönderir. Fakat çalışıp geçinen bir insan olmayı ihsanlarla geçinen bir adam olmaya tercih eder.

Kuddusi Baba ata yurdu olan Maraş'a da gelir, bağlı olduğu aileyi ziyaret eder. Kendisi Maraşlı olduğunu Tekerek Ailesi'nden

olduğunu söyler.

Şiirlerinde hece ve aruz vezni kullanır. Halkın anlayacağı şiirler söyler. Hassaten ilahileri Anadolu'da fevkalade tutunur. Önce Nakşidir, sonra Kadiri olur.

1265 senesinde Bor'da vefat eder. Vasiyeti üzerine cenazesi eski mezarlığa gömülür.

Eserleri; Çanimetü'l-Ebrar, Medâyah, Muhtasar Tıbb-ı Nebevî, Mektuplar ve Risâleler'dir.

~ SAİT ZARİFOĞLU BULVARI:

Sait Zarifoğlu

Belediye Meclisi'nin 08.03.2000 tarih ve 2/11 nolu kararı ile Andırın Caddesi'nin ismi Sait Zarifoğlu Bulvarı olarak değiştirilmiştir. Hacı Arifoğlu Caddesi'nin devamı olarak Şazibey Camii'nden batıya doğru uzanır. Yıldırım Bayazıt Camii önünden Orman Bölge Müdürlüğü istikametine devam ederek Av. Mehmet Ali Kısakürek Bulvar'ına birleşir. Başlangıç kısmı ile Yusufkar Mahallesi'yle Hacı Bayram Veli Mahallesi arasında sınır çizgisini oluşturduktan sonra mahallenin ortasından geçerek Hacı Bayram Veli Mahallesi ile Ertuğrul Gazi Mahallesi ve Karacaoğlan Mahallelerinin de sınır çizgisini oluşturur.

Bulvara ismi verilen Sait Zarifoğlu'nun tam adı Mehmet Sait Zarifoğlu'dur. Maraşlı Zarifoğlu ailesinin bir ferdi olarak Ankara'da 1939'da doğar. Babası Niyazi Bey, annesi Şerife Hanım'dır. Babasının görevi gereğince ilk ve ortaokulu değişik illerde okur. Liseyi Maraş'ta tamamlar. İstanbul Üniversitesi Orman Mühendisliği Fakültesi'ni bitirir. Konya'da orman mühendisi olarak göreve başlar. Şair ve bürokrattır. Cahit Zarifoğlu'nun ağabeyidir. Yaştaşıları arasında "Baba Sait" diye bilinir. Gençliğinde şiir ve yazı hayatı olmuş, Maraş'taki mahalli gazetelerde ve dergilerde yazmış ise de devam ettirmemiştir.

• Sait Zarifoğlu Bulvarı.

Hayriye Hanım'la 17 Aralık 1965 de evlenir. Bolu, Kahramanmaraş ve Ankara'da orman bölge müdürü olarak görev yapar. Sosyal etkinliklerde görev alır, dernek çalışmalarına katkıda bulunur. Kendi evladı olmasa da tüm memleket evladına sahip çıkar. 20 Ocak 1992'de Ankara'da vefat eder.

Adı, spor salonlarına, orman alanlarına verilir.

~ AHMET GEDEMENLİ CADDESİ:

Ahmet Gedemenli

Belediye Meclisi'nin 08.03.2000 tarih ve 2/11 nolu kararı ile Yemişçiler Sokak'ın ismi değiştirilerek Ahmet Gedemenli Caddesi olmuştur.

Tekke Caddesi'nin Dumlupınar İlköğretim Okulu civarından başlayıp batıya doğru uzanarak mahalleyi boydan boya kateder ve Hakkı Kısakürek Caddesi'ne kavuşur.

Caddeye ismi verilen Ahmet Gedemenli, bu cadde üzerinde ikamet eden Maraş'ın eski ailelerindedir. 1926 tarihinde Kahramanmaraş'ta doğan Ahmet Gedemenli'nin hayatı çiftçilik ve esnaf olarak geçmiştir. Siyasi çalışmalara da katılmış olup 1968 yılında görüşlerinden dolayı dönemin Adalet Partisi'nden ihraç edilmiştir. Daha sonra bağımsızlar hareketiyle tekrar siyasete başlayarak sırasıyla Milli Nizam, Milli Selamet Partisi'nde MKYK üyelikleri ve uzun dönem il başkanlıkları yapmıştır. Şehrimizin saygın esnaflarındandır. 09.11.1992 yılında vefat etmiştir.

• Ahmet Gedemenli Caddesi.

~ HAKKI KISAKÜREK CADDESİ:

Ertuğrulgazi Mahallesi ile sınır çizgisini oluşturan Mükremin Halil Caddesi'nin devamı olarak Sait Zarifoğlu Bulvarı ile birleşir.

Caddeye ismi verilen Hakkı Kısakürek, Maraş'ın köklü ailelerinden Kısakürek Ailesi'ne mensuptur. İstanbul'da 1913'de doğdu. Kısakürek Ailesinden Abdulkadir Bey'in oğludur.

İlk ve orta öğrenimini Maraş'ta tamamladı. Liseyi Trabzon'da

• Hakkı Kısakürek Caddesi..

okuyarak Ankara Yüksek Ziraat Enstitüsü'nü ve Ziraat Fakültesi'ni bitirdi. Üniversitede asistan olarak görev aldı. Bağcılık üzerine yaptığı çalışmalarla 1953'te doçent oldu. 1956'da ABD'ye giderek araştırmalarda bulundu. 1960'da Profesör olarak birçok dış ülkede araştırmalarda bulundu. 1966'da vefat etti.

~ MÜKREMİN HALİL CADDESİ:

Mükremin Halil

Kazım Karabekir Caddesi'nden güneye doğru inerek bir miktar Ertuğrul Gazi Mahallesi ile sınır çizgisini oluşturduktan sonra Ertuğrul Gazi Mahallesi'nin içerisinden geçerek Orman Bölge Müdürlüğü civarında Sait Zarifoğlu Bulvarı ile birleşir.

Caddeye ismi verilen Mükremin Halil Maraş'ın yetiştirdiği büyük ilim adamlarından biridir. Elbistan'da 1898'de doğdu. Köklü bir aile çocuğudur. Aile birçok ilmiye mensubu yetiştirmiştir. Babası Halil Kâmil Efendi hocadır. Kadıdır. Malatya, Mardin, Diyarbakır gibi vilayetlerde kadılık yapar. Dedesi Halil Efendi de hâkeza hocadır. Kadı efendidir. O da birçok

• Mükremin Halil Caddesi..

illerde kadılık yapar. Baba Halil Kamil Efendi en son Saimbey'li kadısı iken bir yolculuk esnasında ailesi ile beraber Ermeniler tarafından derisi yüzülerek feci şekilde şehit edilir. Bu şehadet şekli onda heyecana gelmeyen bir korku duygusu doğurur.

İlk, tahsilini Elbistan'da yapar. Erken yaşta hafız olur. Elbistan Rüşdiyesine girer. İdadiyi babasının memuriyeti sebebiyle mühtelif yerlerde okur. En son İdâdiler liseye çevrildiğinde İstanbul Gelenbevi Lisesi'nden mezun olur, 1916 yılında Darülfünun Edebiyat Fakültesi tarih bölümüne kayıt olur. Burada Kilis'li Rifat, İsmail Gelenbevi gibi hocalardan istifade ile Arapça ve Farsça'sını ilerletir. Arapça ve Farsça'ya vukufiyeti sebebi ile erken dönemde araştırmacılığa başlar. Şerafettin Yaltkaya, Ali Emiri Efendi, Necip Asım ve Mehmet Arif gibi tarihçilerden teşvik ve yardım görür. 1919'da burayı bitirir. Sonra Mülkiye (Siyasal Bilimler Fakültesi)'ye kayıt olur.

1921'de Mülkiye'yi bitirir. Soyadı kanunu ile Yınanç soyadını alır. Mezuniyet sonrası Tarih-i Osmanî Encümeni'nde hafız-ı kütüplük yapar. Bu görevin yanı sıra ortaokullarda öğretmenlikte yapar. Değişik kütüphaneler de Selçuklu ve Anadolu Beylikleri üzerine çalışır. Çalışmaları o dönem alimler tarafından takdir edilir. 1925'te araştırmalar yapmak üzere Paris'e gönderilir. 1927'ye kadar orada kalır. İstanbul kütüphanelerinde bulunmayan Türk İslam tarihine ait nadir eserleri Paris'te inceler. Birçok akademilere üye olur. 1928'de Türk Tarih Encümeni'ne üye olup 1929'da Türk Tarih Kurumu'nun kurucu üyeleri arasına girer. Bu ara Tarih-i Osmanî Encümeni'nde kütüphane memurluğu yapar. 1933'te üniversiteye intisap eder. Doçent olarak göreve başlar. Burada ilmi çalışmalarına devam eder. 1941'de profesör, 1957'de ordinaryüs profesör olur.

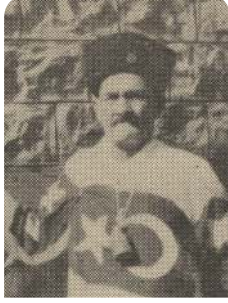
Bütün bu zamanlar esnasında hırsla ilim öğrenir. İlim öğretir. Öğrencilerine faydalı olmaya çalışır. İlmî çalışmalar yapar, yaptırır. Kendisinden istifade etmek isteyenlerin istifadesine koşar. Yılmadan çalışır.

1961 yılının Mart ayı başında felç geçirir. Hastalık 20 gün sürer. 21 Aralık 1961 tarihinde hakkın rahmetine kavuşur. Ertesi gün Edebiyat Fakültesi'nde yapılan tören sonrasında Merkez Efendi Mezarlığı'na gömülür.

Eserleri: Feridun Bey Münşeati (1925), Maraş Emirleri (1925), Düstürname-i Enveri (Enveriden 1928), Düstürname-i Enveri (Medhal 1929), Anadolu'nun Fethi (1934), XII Asır Tarihçileri ve Müverrih Azimi (1937) Tanzimat'tan Meşrutiyete Kadar Bizde Tarihçilik (1940), Musul ve Elcezirede Oğuz Türkleri'dir.

Kütüphanesi Sütçü İmam Üniversitesi'ne devredilmiş olup, yayınlanmamış notları da kitaplaştırılmak üzere çalışmalar yapılmaktadır.

~ ONBAŞI OSMAN CADDESİ:

Onbaşı Osman

Belediye Meclisi'nin 08.03.2000 tarih ve 2/11 nolu kararı ile Dumlupınar Mahallesi ile Hayrullah Mahallesi'nin sınırı olan Göçebe Sokak ismi değiştirilerek Onbaşı Osman Caddesi olmuştur. Şazibey Camii'nden batıya doğru ilerleyerek Kuddusi Baba Bulvarı ile birleşir.

Sokağa ismi verilen Onbaşı Osman Milli Mücadele kahramanlarımızdandır. Asıl adı Osman Erşan'dır. Maraş'ta 1896'da doğdu. Bayrak Olay'ında Ulu Camii'den Kaleye hücumu geçen kalabalığın en başında yer alarak kale burçlarında ay-yıldızlı Türk Bayrağını yeniden dalgalandırmıştır. 27 Aralık 1977'deki vefat tarihine dek her yıl kutlanan 12 Şubat Kurtuluş Bayramları'nda Kaleye temsili olarak Türk Bayrağı çekmiştir.

• Onbaşı Osman Caddesi.

~ TEKKE CADDESİ:

Belediye Meclisi'nin 08.03.2000 tarih ve 2/11 nolu kararı ile Dumlupınar Mahallesi ile Yusufklar Mahallesi sınırında bulunan Zaferligün Caddesi'nin ismi değiştirilerek Tekke Caddesi olmuştur. Halk dilinde Tekke diye bilinen Kazım Karabekir Caddesi'nden Sait Zarifoğlu Bulvarı'na iner ve Yusufklar Mahallesi ile sınır çizgisini oluşturur.

Caddeye isim olarak verilen Tekke, bu bölgede geçmiş yüzyıllarda var olan birkaç Tekke'ye istinaden verilmiştir.

Kayıtlara göre Oğuz Türkleri'nin Kınık Boyu'ndan olup Gazne ve yöresinde Gazneliler Devleti'nin temelini atan Sebük Tekin'in küçük oğlu İsmail'in evlatlarından Oğuz Gürz Haçlı Savaşlarına gönüllü olarak katılır. 1200'de Kudüs'e girer. Dönüşte ailesiyle birlikte Maraş'a yerleşir. Maraş'ta "Omuzu Gürzülü" diye anılır. Mezarı bugün "Tekke"

diye anılan tepede olup halkın ziyaretgâhıdır. Üç evladından birinin adı Tekinşen'dir. Bu isim kayıtlarda Tekkenişin diye geçer. Anlatılanlar ve Prof. Dr. O. Cenap Tekinşen'in çıkarttığı aile şeceresi de bu bilgileri doğrulamaktadır.

• Tekke Caddesi.

~ MALİK EJDER CADDESİ:

Onbaşı Osman Caddesi'nden güneye düz bir çizgide inerek Haydar Aliyev Bulvarı'na kavuşur. Başlangıç kısmı ile mahallenin Hayrullah Mahallesi ile sınır çizgisini oluşturur. Hayrullah Mahallesi ve Şazibey Mahallesi'ni diklemesine ikiye böler.

Caddeye ismi verilen Malik Ejder (Eşter) tabiidendir. Adı bir mahalleye verilmiştir. Hakkında geniş bilgi için bk. Malik Ejder Mahallesi.

• Malik Ejder Caddesi.

~ MUSTAFA KIRIŞCI SOKAK:

Mustafa Kirişçi

Belediye Meclisi'nin 05.02.2009 tarihli oturumunda şehrimize yararlı hizmetleri olmuş kişilerin isimlerinin cadde ve sokaklara verilmesi kararı alınmıştır. Hazırlanan rapor gereğince numarataj çalışmalarında 19011 Sokak olarak adlandırılan sokak ismi değiştirilerek Mustafa Kirişçi Sokak olmuştur. Tekke Caddesi'nden batıya doğru Sait Zarifoğlu Bulvarı'na paralel olarak uzanır.

Sokağa ismi verilen Mustafa Kirişçi, 1928 yılında Dumlupınar Mahallesi'nde doğdu. Çiftçilik ve mahrukatchılıkla uğraştı. Uzun yıllar siyasetle ilgilendi. Belediye meclis üyeliklerinde bulundu. Belediye başkanı Ali Kısakürek zamanında, 1959'da başkan yardımcılığı yaptı. 2007'de vefat etti.

• Mustafa Kirişçi Sokak.

~ ŞEHİT İSMAİL CEYHAN SOKAK:

İsmail Ceyhan

• Şehit İsmail Ceyhan Sokak.

Belediye Meclisinin 05.06.2008 tarihli oturumunda ailesinin talebi üzerine 33. Sokak'ın ismi değiştirilerek Şehit İsmail Ceyhan Sokak olmuştur.

Sokağa ismi verilen İsmail Ceyhan, piyade komanda er olarak Şemdinli'de vatani görevini yapmakta iken Durak Karakol Komutanlığı'nda 20 Haziran 1996'da görev başındayken şehit olmuştur.

~ **ŞEHİT MUSTAFA EL SOKAK:**

Mustafa El

• Şehit Mustafa El Sokak.

Belediye Meclisi'nin 20.12.1994 tarihli oturumunda Dümen Sokak ismi Şehit Mustafa El Sokak olarak değiştirilmiştir. Tekke Caddesi'nden batıya doğru uzanır. Dumlupınar Camii civarında Ahmet Gedemenli Caddesi ile kesişir.

Sokağa ismi verilen Mustafa El, jandarma er olarak Iğdır'da vatani görevini yapmakta iken 28 Mayıs 1992'de Gürgür Jandarma Karakol Komutanlığı'na PKK terör örgütüne yapılan baskın sırasında girilen çatışma sonucu şehit olmuştur.

~ **YILDIRIM BAYAZIT PARKI**

Yıldırım Bayazıt

Hakkı Kısakürek Caddesi'nin kesişiminde yer alan 13. Sokak ile 21. Sokak arasında yer alır. 1997 yılında yaptırılmış olup 7320 m²lik bir alanı kapsar.

Parka ismi verilen Yıldırım Bayazıt dördüncü Osmanlı padişahıdır. I. Bayezid olarak da bilinir. Edirne'de 1360'da doğar. 1389'dan 1403 yılına kadar hükümdarlık yapmıştır. Babası Sultan I. Murat, annesi ise Gülçiçek Hatun'dur. Eşlerinden Sultan Hatun Dulkadirli Beyi Süleyman Şah'ın kızıdır. Adı babaannesinin babası Türkmenler'in Ede-Balı diye andığı Ebâ Yezîd'in adından gelir.

Küçük yaştan itibaren zamanın seçkin alimlerinden genel İslam eğitimi ve değerli kumandanlardan askerlik, sevk ve idare dersleri aldı. Devlet idaresinde yetişmesi için Sultanönü Eskişehir ve sonra Germiyan ili Kütahya sancakları beyliğine atandı. Sancaklarının askeriyle Anadolu ve Rumeli yakalarında savaşlarda babasının safında yer aldı. 1385'de kardeşi Şehzade Savcı Bey'in, Bizans veliahtı Andronikos Palaiologos ile birlikte hareket ederek ayaklanmasının bastırılışı ve Şehzade Savcı'nın gözlerine mil çekilmesi sonucu öldürülmesi olayları ile de

Osmanlı tarihihinde bahsi geçmektedir. 1389'da Sırp'ların çoğunluğunu oluşturduğu Haçlı ordusu ile yapılan I. Kosova Savaşı'na katıldı. Osmanlı ordusunun sağ kanadının komutanlığını yaptı; savaşta büyük kahramanlık gösterdi ve savaşın Osmanlılar tarafından kazanılmasında komutası altında bulunan Osmanlı sağ kanadının Sırp'lara bir karşı taarruz ile Sırp ordusunu çökertmesi çok önemli katkı sağladı. Babası Sultan Murat, bu savaş sonunda bir Sırp soylusu olan Milos Obilic tarafından şehit edilince, devlet ileri gelenlerinin müşterek kararı ile Osmanlı tahtı kendine verildi.

I. Beyazıt, Anadolu işlerini bir köşeye koyup Rumeli sorunları ile ilgilendi. Sırbistan işlerini yoluna koymak için çaba verdi. Kosova Savaşında öldürülen Sırp Kralı Lazar'ın ardılı olan İstvan Lazaroviç'le yeni bir anlaşma yapılarak Sırp'lar için yıllık vergi ödenmesi tayin edildi ve yeni kralın kızkardeşi Mara Despina'nın I. Beyazıt ile evlenmesi için anlaşma yapıldı. Yeni bir Hristiyan ittifakını önlemek amacıyla Vidin, Eflak ve Bosna yörelerine Paşa Yiğit, Hoca Firuz ve diğer akıncı beyleri komutasında akıncı birlikleri sevk edildi. Yoğun bir Türkmen göçmen grubunun Üsküp ve civarına yerleştirilmesi sağlandı. Padişah kışı Edirne'de geçirdi. Edirne'nin imar edilmesi için uğraştı.

1391'de Eflak Voyvodası Mirce üzerine yöneldi. Savaşı Osmanlı ordusu kazanıp Eflak Voyvodası Mirce esir alındı. 1393'de de I. Beyazıt Anadolu'da Amasya ve civarında iken Macarların saldırıları üzerine Rumeli'ye döndü. Bulgarların başkenti olan Tırnova'yı ele geçirdi. Macar-Bulgar karışık orduları işgaline uğrayan Tuna boyu kaleleri olan Silistre, Niğbolu ve Vidin'i tekrar Osmanlı egemenliğine aldı. 1394'te Selanik ve Yenişehir'i (Mora) alan Osmanlı orduları, Teselya ve Arnavutluk'a kadar ilerlediler.

1395'de I. Beyazıt güneye Yunanistan üzerine hücumla geçip Tırhala, Domacia, Patras ve Farsala şehirlerini eline geçirdi. Sonra tarihî Termofil geçidinden geçerek Atika Yarımadası bölgesine girdi.

1396'da ise, yine Rumeli'nde çok büyük bir Haçlı Seferi ordusuna karşı 23 Eylül 1396'da Niğbolu Savaşı yapıldı ve I. Beyazıt çok büyük bir zafer kazandı.

1397'de Balkanlardaki akıncı grupları Evrenos Bey, Murtaza Bey ve Yakup Paşa komutalarında Venedik'e bağlı olan Koron ve Modon kaleleri ile Mora'ya akınlar tertip ettiler. Bu akınlar yıldırma ve yağma toplama hedefli idi; bu kaleler ve arazileri fethetmeleri ve arazilerine yeni Türkmen aileleri yerleştirilmeleri öngörülmemekteydi. Tam aksine Rumeli'nin bu yörelerinin bazı yerlerinde bulunan halk toplu olarak Anadolu'ya göç ettirilmişti.

1390 baharında I. Beyazıt, Aydınoğulları, Saruhanoğulları, Germiyanogulları, Menteşeoğulları ve Hamitoğulları beyliklerini ortadan kaldırdı. Saruhan beyleri Hızırşah ve Orhan Bey'in Bursa'da, Germiyanlı Yakup Bey'in İpsala'da ve Aydınlı İsa Bey'in ise Tire'de oturmaları emredildi. Antalya'ya kadar indi. 1391-92 kışını Bursa'da geçiren I. Beyazıt 1392 baharında Kastamonu üzerine yürüyerek, Candaroğlu topraklarını ele geçirdi. Kadı Burhaneddin üzerine

gönderilen öncü Osmanlı birlikleri önce Osmaniye Kalesi'ni aldılar. Fakat Kadı Burhaneddin ordularına karşı yapılan Kırkdilim Savaşı'nda yenilip bu ordunun komutanı olan I. Beyazıt'ın büyük oğlu Şehzade Ertuğrul Çelebi bu savaşta şehit düştü. Kadı Burhaneddin'in Moğol asıllı akıncıları Anadolu Osmanlı topraklarına yayıldı. I. Beyazıt ise Macar ordularının Rumeli'de yaptıkları hücumları önlemek amacıyla Rumeli'ye dönmek zorunda kaldı.

1394'de Timur Dicle'yi geçip Anadolu'ya girmişti. Anadolu'da ve Suriye'de yerel egemenliğini yitirmiş veya yitirme tehlikesi altında olduğu görünen beyler, Timur'a yanaştılar. Buna karşılık I. Beyazıt güney Anadolu'da egemenlik gösteren Mısır merkezli Memlûklularla dostane ilişki kurmak niyetiyle Mısır'a bir elçi gönderdi.

1396'da en önemli olay Niğbolu Savaşı oldu. Büyük bir Haçlı ordusuna karşı çok önemli bir zafer kazanan I. Beyazıt bu savaşın büyük ganimetle kışı geçirmek için Anadolu'daki Bursa başkentine döndü. Savaş ganimetlerini Bursa'nın imarına sarf etmeye başladı. Bursa Ulu Camii bu ganimetlerin kullanıldığı eserlerin başında gelir.

1399'da tekrar bir Anadolu Seferi düzenleyen I. Bayezid bu sefer Mısırlı Memlûklular Devleti elinde bulunan Malatya, Darende ve Divriği kalelerini ele geçirdi. Dulkadiroğulları topraklarına girdi.

1400'un ilk aylarında I. Beyazıt İstanbul kuşatması ile ilgiliyken Timur'un Sivas'ı aldığını, Kayseri yakınlarında bir Osmanlı Anadolu eyaletleri ordusunu mağlup edip dağıttığını ve Malatya'ya inip bu kaleyi ele geçirdiği haberlerini aldı. 1401'de ise Timur'un Bağdat'a yöneldiği haberi geldi. Timur o yıl Karabağ'da kışlağa çekilmişti. Timur Anadolu beyliklerinin yasal hükümdarlarına geri verilmesini I. Bayezid'den istiyordu. 1402'de Timur büyük bir ordu ile Anadolu seferi başlattı. O

yıl baharında Kemah Kalesi'ni kuşatıp aldı ve Sivas üzerine yürüdü. I. Beyazıt ise ordusu ile Tokat'a gelmiş ve orada orduğah kurmuştu. Her iki taraf da bu yörede savaşa razı olmayarak biri kuzeyden diğeri güneyden Kızılırmak'ı takip ederek Ankara'ya geldiler. Burada 22 Temmuz 1402'de Ankara Savaşı başladı. Timur Ankara Savaşında büyük başarı kazandı.

I. Beyazıt, Tatar askerine yakalandı, esir düştü. (28 Temmuz 1402).

Timur'un fetihnamesine göre Ankara Savaşı'nın bitiminde I. Beyazıt bir gürz darbesiyle atından düşürülüp yakalanmış ve "Ben sultan Beyazıt'ım. Beni sağ olarak hükümdarınıza götürünüz" demesi üzerine elleri bağlı olarak Timur'un çadırına götürülmüştür. Timur tarafından şahsen Beyazıt'ın iyi karşılandığı belirtilmiştir. Oğulları Mustafa Çelebi ve Musa Çelebi de aynı savaşta tutsak düşmüşlerdir.

I. Beyazıt 8 Mart, 1403'de 43 yaşındayken Akşehir'de neden olduğu hâlâ bilinmeyen gizemli bir şekilde ölmüştür. Naaşı geçici olarak Akşehir'de Seyyid Mahmud Hayrani'nin türbesine defin edilmiştir.

"Yıldırım" lakabını nasıl edindiği konusunda çeşitli rivayetler vardır:

Bunlardan en yaygın olanı Niğbolu Savaşı nedeniyle savaş meydanına hiç beklenmeyecek bir süratle ulaştığı için aldığıdır. Haçlılarca kuşatılan kalenin komutanı Doğan Bey'e gecenin karanlığında, kale duvarlarına kadar gelerek gerekli talimatları verecek kadar gözüpek bir komutan olduğu, savaşlarda askerinin önünde savaştığı ve askerlerinin yetişmekte zorluk çektiği tarih kitaplarında sıkça yer verilmiştir.

Bir başka rivayette de bu lakabı daha padişah olmadan babası I. Murat'ın yaptığı I. Kosova Savaşında, Türk ordusunun zor duruma düştüğü anda, düşman ordusunu bir kanattan diğer kanada kadar yararak geçmiş olmasına bağlamaktadır.

DURAKLI MAHALLESİ

Maraş'ın en eski yerleşim yerlerinden biri olan Duraklı Mahallesi Haznedarlı Camii merkezli bir yapılanma ile Dulkadirli Beyliği zamanından kalmadır. 1526 ve 1563 tarihli Tahrir Defterlerinde Hazinedarlı olarak geçmektedir. Alaüddeve Bey'in ileri gelen emirlerinden Ali Ağa'nın babası Haznedar tarafından kurulduğu söylenir. Yine eski Tahrir Defterlerinde Hayriyye diye adlandırılan ve Mısır Valisi Mehmet Ali Paşa tarafından Mısır'dan getirildikleri söylenen Abdalların ikamet ettiği mahalle de Haznedarlı ile birlikte Duraklı Mahallesi'ne katılmıştır.

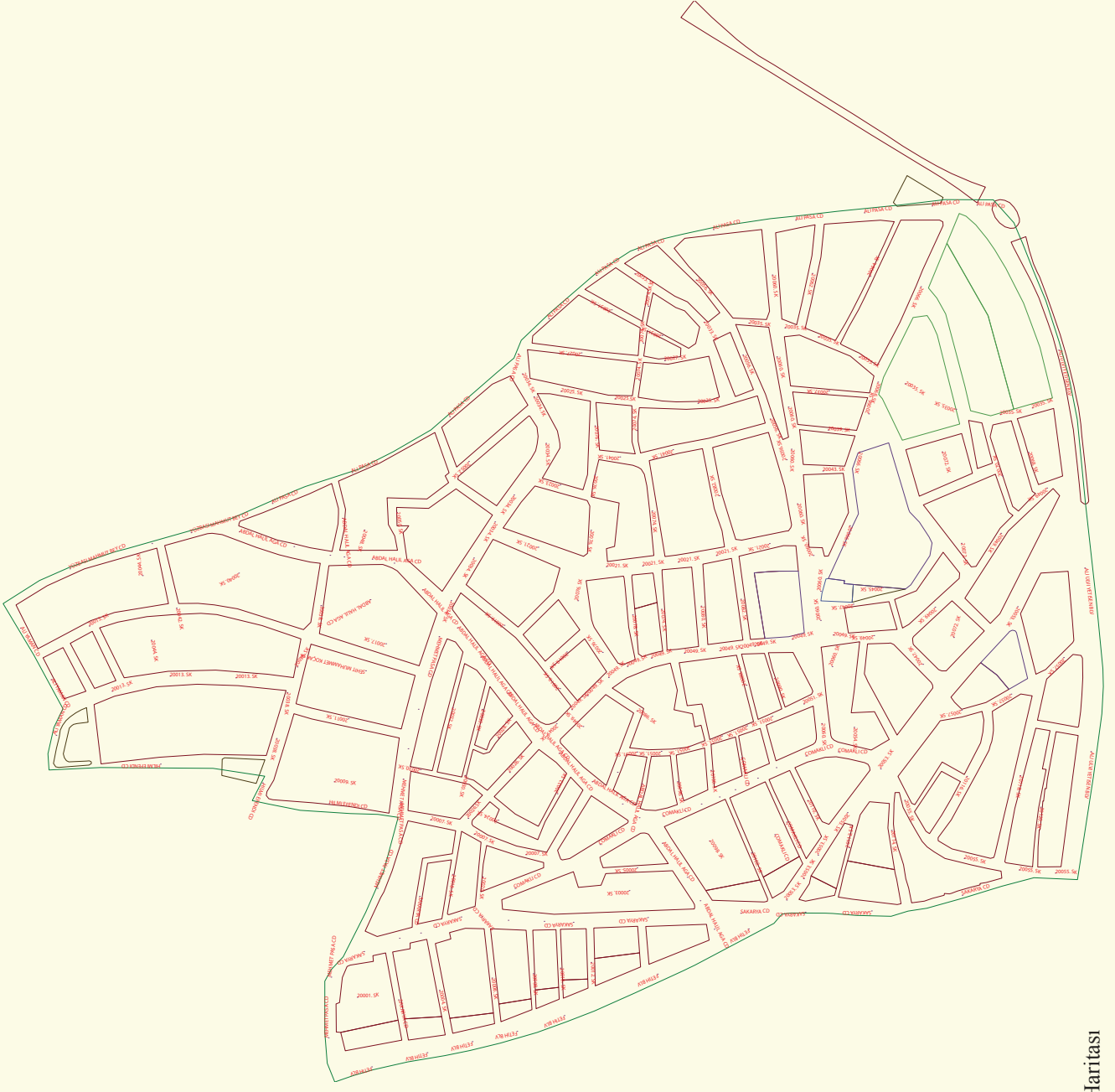
Belediye Meclisi'nin 08.03.2000 tarih ve 2/11 nolu kararı ile bölünerek ikiye ayrılmıştır. Bir kısmı Senem Ayşe Mahallesi'ni oluşturmuştur. Mevcut haliyle güney sınırının Fetih Bulvarı ile Zülkadiroğlu Sokak, batı sınırının Yakut Sokak, kuzey sınırının Ali Paşa Sokak, doğu sınırının ise Ali Ulvi Yetişen Bulvarı olarak belirlenmesine karar verilmiştir.

Günümüzde ise kuzeyinde Divanlı Mahallesi ve Senem Ayşe Mahallesi, doğusunda Ballica Mahallesi ve Aslanbey Mahallesi, güneyinde Şeyh Adil Mahallesi, batısında ise Sakarya Mahallesi yer almaktadır. Haznedarlı Camii, Bayraktar Camii, Arapgirli Camii ve Mıllış Nuri İlköğretim Okulu mahalle sınırları içerisinde yer almaktadır.

Mahalleye isim olarak verilen Duraklı, tarihi bir cami ismi olup mahalle de ismini bu camiden almış olmakla birlikte cami Divanlı Mahallesi sınırı içerisinde dir. Dulkadirzade Ali Bey tarafından 1806-1807'de yaptırılan cami harabeye dönmüş bir hâlde iken 1896-1897'de manevi bir işaret ve istihare ile Darende'den gelen Nakşibendi Şeyhi Mehmet Hilmi Efendi tarafından tamir ettirilmiş ve ibadete açılmıştır. Darenelizade Mehmet Hilmi Efendi'nin hayatı incelendiğinde Ali Bey Camiinin nasıl olup da Duraklı Camii'ne dönüştüğünü de anlamak kolaylaşacaktır.

Bu bilgiler ışığında mahalleye isim olan Duraklı'nın Darenelizade Mehmet Hilmi Efendi'nin manevi bir işaret ve istihare ile onca yolculuktan sonra gelip bu metruk camide durması ve cami çevresine yerleşmesi ile ilgili olabileceği söylenebilir.

Ayrıca yine aynı bölgede yer alan ve halkın "Atoluğu" dediği çeşmelerde şehirden çıkıp doğu köylerine ve bağ bahçelere giden insanların durup atlarını suladığı, kısa bir zaman da olsa dinlendiği bir bölge olması hasebiyle de bu isim verilmiş olabilir.

● Duraklı Mahalle Haritası

~ ALİ ULVİ YETİŞEN BULVARI:

Doğuda Ballica Mahallesi ve Aslanbey Mahallesi ile sınır çizgisini oluşturur. Tevfik Kadioğlu Bulvarı'ndan başlayıp sınır çizgisini oluşturarak Bayazıtlı Mahallesi'ne uzanır.

Bulvara ismi verilen Ali Ulvi Yetişen eski belediye başkanlarımızdan olup 1939-1946 arasında belediye başkanlığı yapmıştır.

~ FETİH BULVARI:

• Fetih Bulvarı.

Sakarya Caddesi'nden başlayıp batıya doğru uzanarak İtfaiye Kavşağı'na ulaşır. Başlangıç kısmı ile mahallenin Şeyh Adil Mahallesi ile sınır çizgisini oluşturduğu gibi Şeyh Adil Mahallesi ile İsa Divanlı Mahallesi ve Sakarya Mahallesinin de sınır çizgisini oluşturur.

Bulvara isim olan Fetih, savaşla düşman elinden kurtarılan şehir veya belde anlamında bir kelimedir. Bölge 1920'de Fransızlarla verilen Milli Mücadelenin en şiddetli şekilde cereyan ettiği bölgelerden biridir.

~ ABDAL HALİL AĞA CADDESİ:

Abdal Halil Ağa

Kuzeyde Ali Paşa Caddesi'nden güneye Fetih Bulvarı'na iner ve mahalleyi ikiye böler. Caddenin her iki tarafında "Abdal" diye adlandırılan ve çoğunluğu davul zurna çalarak geçimini sağlayan vatandaşlarımız ikamet etmektedir.

Caddeye ismi verilen Abdal Halil Ağa Milli Mücadele kahramanlarımızdandır. Maraş'ta 1872'de doğdu. Maraş'ta yaşayan abtalların ağası ve milli mücadelenin sembol ismidir. Fransız işgal güçlerini davul zurna ile karşılamak isteyen

• Abdal Halil Ağa Caddesi.

Ermenilerin ileri geleni (milletvekili) Hurlakyan'ın talebini geri çevirdiğinde ayaklarının dibine yüklüce bir bahşış atıldığında;

-Değil bir kese, davulumun kasnağını altın ile doldursanız din gardaşımın bağına çomağımı vurmam.

Sözleri ile bayraklaşmış, destansı Maraş Milli Mücadelesinin öncü isimlerinden olmuştur.

Okuma yazması yoktur. Geçimini kendisi gibi davul çalarak sağlayan abdalların ağasıdır. Sözü dinlenir. Mahallesinin muhtarıdır. Soyadı Kanunu ile "Davulcubaşı" soyadını almış ve 1946'da vefat etmiştir. Hayatı ve mücadelesi ile ilgili Dr. Gökhan Gökşen tarafından bir kitap hazırlanmış ve 2008'de "Beyaz Sessizlik" adıyla yayınlanmıştır.

~ ALİ PAŞA CADDESİ:

• Ali Paşa Caddesi.

Belediye Meclisi'nin 08.03.2000 tarih ve 2/11 nolu kararı ile Ali Paşa Sokak'ın ismi değiştirilerek Ali Paşa Caddesi olmuştur. Kuyucak'tan gelen Yüzbaşı Mahmut Bey Caddesi'nin devamı olarak Duraklı Camii civarından başlayarak Ali Ulvi Yetişen Bulvarı'na çıkar. Senem Ayşe Mahallesi ile sınır çizgisini oluşturur,

Caddeye ismi verilen Ali Paşa, şehrin yetiştirdiği büyük devlet adamlarındandır. Dulkadir beylerinden Şehsuvar Bey'in oğludur. Babasının Mısır'da Memlûklular tarafından katlinden sonra Osmanlı Sultanı II. Beyazıt'a sığındı. Osmanlı'ya onun ve Yavuz'un zamanında hizmet etti. İran seferinde yararlılık gösterdi. Ödüllendirildi. Ülkesinin Osmanlı'ya intikalinden sonra Osmanlı ordusuna öncülük edip onu Mısır'a götürdü. Dönüşte ülkesini düzene soktu. Dirlik sağladı. Osmanlı'nın Diyarbakır ve diğer Güneydoğu Anadolu şehirlerinin fethine yardımcı oldu. Hassaten sanki Osmanlı'nın Suriye ve Mısır fethine o âmîl oldu. Mercidabık'ta bilfiil çarpıştı. Sekiz bin kişilik öncü kuvvetiyle Osmanlı'yı Mısır'a soktu. Ridaniye Savaşının kazanılmasına en fazla emeği geçen o oldu. Kahire'ye ilk o girdi. Sokak savaşlarına bilfiil katıldı. Tomanbay yakalandığında ona teslim edildi. O da babasının asıldığı yerde Tomanbay'ı astı.

Ali Bey Celali İsyancı'nun bastırılmasında da etkin görev aldı. Asinin başını kesti. Padişaha gönderdi. Bu da Ferhat Paşa'nın onu kıskanmasına yol açtı. Şam valisi Camberdi İsyancı'nın bastırılmasında başrolü o oynadı. Camberdi'yi Halep önünde yendi. Camberdi Şam'a çekildi. Sonra Ferhat Paşa'yla müşterek hareket ederek Camberdi'nin işini bitirdi. Bu ikinci muvaffakiyeti Ferhat Paşa'yı iyice çileden çıkardı. Ferhat Paşa Ali Bey'i Kanuni'ye gammazladı. Katline izin kopardı. Sonra onu bir doğu seferi hilesi ile Tokat-Artovaya çağırdı. Verdiği ziyafette Ali Bey'i, mahiyetini, oğullarını ansızın bir baskınla öldürdü. Kellesini Kanuni'ye gönderdi. (Temmuz 1522)

Ali Bey'in öldürülmesi bütün Anadolu'yu yasa boğdu. Osmanlı Anadolu'da ilk kötü puanını bu olayda aldı. Bu devlet iflah olmaz denildi. Ali Bey'den sonra Dulkadirli ülkesi Osmanlı'nın bir eyaleti oldu.

~ ALİ YAMAN CADDESİ:

Ali Yaman

• Ali Yaman Caddesi.

Belediye Meclisi'nin 08.03.2000 tarih ve 2/11 nolu kararı ile Yakup Sokak'ın ismi değiştirilerek Ali Yaman Caddesi olmuştur.

Caddeye ismi verilen Ali Yaman, belediye eski meclis üyelerinden olup çevresinde sevilen bir kişidir. 1 Mart 1943'de Maraş'ta doğdu. Babası Halil Yaman çeltik ustasıdır. Küçük yaşta ayakkabıcılık mesleğini öğrendi. Kanlıdere Caddesi'nde işyeri açtı. Çevresinde sevildi. Kahramanmaraş Spor ve çeşitli derneklerin çalışmalarına katkıda bulundu. Mahallesinde çayhane açtı. 1977 seçimlerinde belediye meclis üyesi seçildi.

Kunduracılık ve çayhane işletmeciliğinin ardından brikethane atölyesi açtı. 3 Aralık 1991'de vefat etti.

~ ÇOMAKLI CADDESİ:

• Çomaklı Caddesi.

Belediye Meclisi'nin 08.03.2000 tarih ve 2/11 nolu kararı ile Lüfer Sokak ve Zeynettin Karaca Sokak birleştirilerek ismi Çomaklı Caddesi olmuştur. Bayraktar Camii'nden Abdal Halil Ağa Caddesi'ne doğru uzanır.

Caddeye ismi verilen Çomaklı Baba büyük mutasavvıflardandır. 1450-1560 yılları arası yaşamıştır. Dardiment Dede'ye intisap etmiş onun manevi terbiyesinde çobanlık yaparak başladığı tahsilinde manevi fetihlere de kavuşmuştur. Çobanlıkta kullandığı sopasının ucuna taktığı madeni top dolayısıyla Çomaklı diye anılır olmuştur. Kabr-i şerifleri Sakarya Caddesi kenarında olup dışarıdan bakıldığında görülmemektedir.

1919'da Maraş Harbi'nin en hararetli günlerinde pek çok defa kabri şeriflerinden acayip sesler geldiği, sonra kabrinden kalkıp elinde çomaklı değneği ile mücahitlere yardım ettiği hatta düşman saflarına çok zayıatlar verdiği tevatüren rivayet edilmiştir.

~ HİLMİ EFENDİ CADDESİ:

Hilmi Efendi Mezarı

Belediye Meclisi'nin 08.03.2000 tarih ve 2/11 nolu kararı ile verilmiştir. Mahallenin batısında Sakarya Mahallesi ile sınır çizgisini oluşturur

Caddeye ismi verilen Hilmi Efendi büyük mutasavvıflardandır. Doğum yeri Malatya'nın Dârende İlçesinin Yenice Köyü'dür. Babasının ismi Hacı Yusuf Ağa Annesinin ismi Amine Hanım'dır. İlk tahsilini Darendede yaptıktan sonra Sultan Abdulaziz zamanında İstanbul'a gidip Fatih Medresesi'ne devam eder. Kısa sürede emsalleri arasında temayüz edip devrin âlimlerinden

Sadık Efendinin ve Gümüşhaneli Ziyâeddîn Efendi gibi hocaların dikkatini çekti, himayelerini gördü. Gümüşhaneli merhumdan inabe alıp tarikatına girdi. Bir Şaban-ı Şerif'te erbain (40 gün itikaf) çıkarıp hilafet-i tamme ile şereflendi.

Hocalarının işareti ile memleketi Darendede döndü. Yakın vilayet Sivas'a gidiş gelişlerinde Sivas'ta kaim Nakşibendi Şeyhi Nalçacızade Hacı Ahmet Efendi ile tanıştı. Bu zattan da taberrük icazeti aldı. Darendede yaptığı vaaz ve nasihatlerin dinlenmediğini, cahiliye adetlerinin arttığını görünce Darendeden ayrılmak için istihare etti. İstiharesinden Maraş veya Antep'e yerleşmesi uygun çıktı. Bu durumu Nalçacızade ile istişare etti. Babası ve ailesi ile beraber 1858'de Maraş'a geldi. İlk banisi Dulkadirzade Ali Bey olan ve depremde kubbesi çöküp harabe hale gelen caminin meşrutasına yerleşti. Bir yandan da caminin tamiratına çalıştı. Tamirat esnasında para ile tuttuğu amelelerin parasını selamlıkta bulunan postunun altından çıkarıp muntazam ödedi.

Bir gün odasında bulunmadığı bir sırada postun altındaki bitmeyen paraları merak eden bir amele postu kaldırmış ki birde ne görsün büyükçe bir yılan başını kaldırmış kendisine bakıyor. Durumu fark eden Muhammed Hilmi Efendi; "evlat elini bilmediğin yere sokma ya yılan çıkar ya akrep" diye ameleyi uyarır. Bu söz daha sonraları

• Hilmi Efendi Caddesi.

Maraş'ta darbi mesel olmuştur.

Mehmet Hilmi Efendi burada bir süre kalır. Maraş'ın iklimine alışamaz Antep'e göç eder. Orada 10 sene kalır. Sonra yeniden Maraş'a döner. Caminin çatı tamiri esnasında çatıdan düşüp yürüyemez hale gelir. Meşrutadan dışarı çıkamadığı için camideki imamet görevini oğlu Muhammed Nedim Efendi'ye bırakır. Ömrünün son yıllarını zikir ve ibadet ile geçirir. 1916'da vefat eder.

Şairdir. "Mizânüşşerîa ve Bürhânûtta'rika" adlı eseri ile tasavvufa karşı olanlara cevap verir. (Eser Yaşar Alparslan tarafından günümüz Türkçesi'ne aktarılmış ve Ukde Kitaplığı içerisinde neşredilmiştir.)

~ MEHMET PAŞA CADDESİ:

• Mehmet Paşa Caddesi.

Fetih Bulvarı'ndan Abdal Halil Ağa Caddesi'ne uzanır ve Sakarya Mahallesi ile sınır çizgisinin bir kısmını oluşturur.

Caddeye isim olarak verilen Mehmet Paşa isminin tarihteki hangi Mehmet Paşa'ya istinaden verildiği tesbit edilememiştir.

~ SAKARYA CADDESİ:

• Sakarya Caddesi.

Belediye Meclisi'nin 08.03.2000 tarih ve 2/11 nolu kararı ile Şeyh Şamil Caddesi'nin Mekke Sokakla, Ali Ulvi Yetişen Bulvarı arasındaki kısmına Sakarya Caddesi ismi verilmiştir. Çınarlı Camii civarından başlayıp doğuya uzanır. Mehmet Paşa Caddesi'ni keserek mahalleyi ikiye ayırıp son kısmı ile mahallenin Şeyh Adil Mahallesi ile sınır çizgisini oluşturur. Fetih Bulvarı ile kesişir ve Tevfik Kadioğlu Bulvarı'na uzanır.

Caddeye isim olan Sakarya hakkında geniş bilgi için bk. Sakarya Mahallesi.

~ YÜZBAŞI MAHMUT BEY CADDESİ:

Divanlı Mahallesi ile sınır çizgisini oluşturur. Kuyucak istikametinden gelerek Ali Paşa Caddesi ile birleşir.

Caddeye ismi verilen Yüzbaşı Mahmut Bey, Milli Mücadele kahramanlarımızdandır. Hakkında geniş bilgi için bk. Divanlı Mahallesi.

~ ŞEHİT MUHAMMET KOÇAK SOKAK:

Muhammet Koçak

• Şehit Muhammet Koçak Sokak.

Belediye Meclisi'nin 09.10.1995 tarihli oturumunda Sardunya Sokak ismi Şehit Muhammet Koçak Sokak olarak değiştirilmiştir. Mahallenin batı kısmında içerilerde yer alan bir sokaktır.

Sokağa ismi verilen Muhammet Koçak, piyade komando er olarak vatani görevini yapmakta iken 15 Ağustos 1995'de Şırnak İli Silopi İlçesi Kösrelüköy bölgesinde terör örgütü mensuplarıyla çıkan çatışmada şehit olmuştur.

~ 5 NİSAN PARKI (I)

Ali Yaman Caddesi ile Hilmi Efendi Caddesi'nin kesişiminde yer alır. 5 Nisan İlköğretim Okulu'nun hemen yanındadır. İki parçadan oluşup 1300 m² alana sahiptir. 1993 yılında yapılmıştır.

İsmi yanıda bulunan ilköğretim okulundan almakla birlikte 5 Nisan, şehre 1925 yılında Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından kırmızı şeritli İstiklal Madalyası verildiği gündür. Önemi dolayısıyla bu tarih okullara, parklara isim olarak verildiği gibi şehrin bir mahallesine de isim olarak verilmiştir.

mehmet kırmızııkaya

Haznedarlı Camii Minaresi

Duraklı Camii

EGEMENLİK MAHALLESİ

Belediye Meclisi'nin 08.03.2000 tarihli oturumunda alınan 1/11 sayılı kararla bazı mahalle sınırlarının değiştirilmesi ve yeni mahalleler oluşturulmasına karar verilmiştir. Bu kararla Yenişehir Mahallesinden bölünen kısma Egemenlik Mahallesi ismi verildi. Mahallenin güney sınırının Erkenez çayı, batı sınırının Gazi Mustafa Kemal Paşa Bulvarı, kuzey sınırının Cahit Zarifoğlu Caddesi ile başlayıp Hoca Ahmet Yesevi Bulvarı ile güney çevre yoluna birleşmesi, doğu sınırının ise 54. Sokak olarak belirlenmesi kabul edildi.

Mevcut durumda kuzeyinde Yenişehir Mahallesi, doğusunda Bahçelievler Mahallesi, batısında Şazibey Mahallesi, güneyinde ise Doğu Çevre Yolu yer almaktadır. Fatma Hatun Camii, Uncular Camii, Raşit Gümüşer İlköğretim Okulu ve Özel Derya İlköğretim Okulu mahalle sınırları içerisinde yer alır.

Mahalleye isim olan egemenlik, bir toprak parçası ya da mekân üzerindeki kural koyma gücü ve hukuk yaratma kudretidir. Bu güç siyasi erkin dayattığı yasallaşmış bir üst iradeyi ifade etmektedir.

Egemenlik aynı zamanda bir devletin ülkesi ve uyrukları üzerindeki yetkilerinin tümünü ifade eder. Bir başka deyimle egemenlik, devleti başka tüzel kişiliklerden ve örgütlenme biçimlerinden ayıran özelliktir. Egemen olmayan devlet olmaz; kaynağını Devletten almayan egemenlik de olmaz.

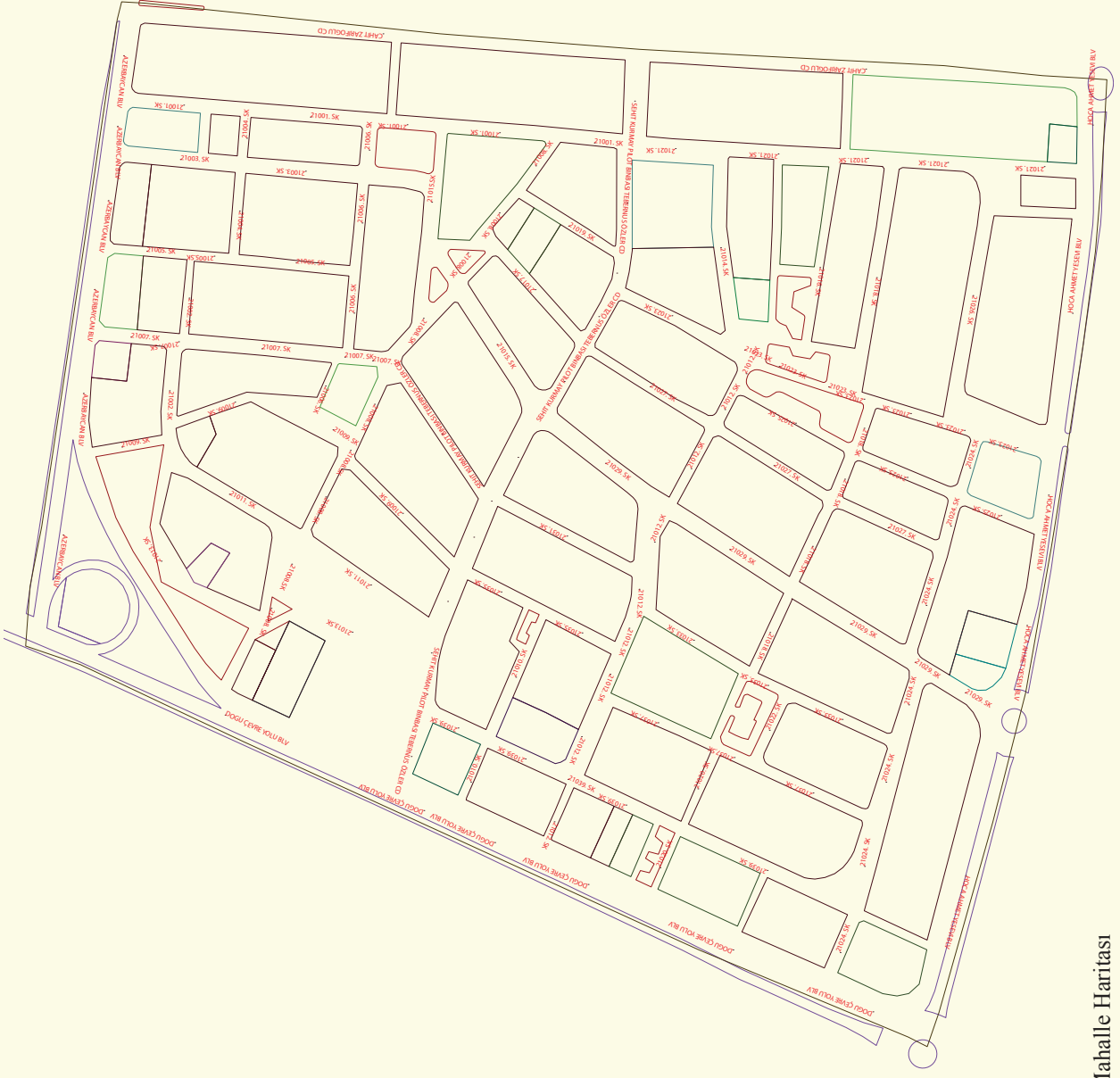
Klasik dönem düşünürlerinin hemen hepsinde egemenliğin nihai kaynağı olarak halkın iradesi gösterilir.

Türkiye'de milli egemenlik fikri ilk kez, padişahın cülusunda "anayasaya riayet ve vatana ve millete sadakat" yemini etmesini zorunlu kılan 3 Ağustos 1909 tarihli Kanun-ı Esasi (anayasa) değişikliğiyle gündeme geldi. 1876 Anayasası'nda hükümlerlik hakkının temelleri tanımlanmamış, sadece bu hakkın "eski usul gereğince" Osmanlı

hanedanından bir kimse tarafından kullanılacağı belirtilmişti. 1909 Anayasa değişikliğiyle hükümlerlik hakkı vatan ve millete sadakat koşuluna bağlanıyor, “vatan ve milletin” anayasa yoluyla ifade bulan üstünlüğü teyit ediliyordu.

Büyük Millet Meclisi'nin 23 Nisan 1920'de Ankara'da açılışı Egemenlik Bayramı olarak ilan edildi.

Ankara'da toplanan Büyük Millet Meclisi'nin 20 Ocak 1921'de kabul ettiği Teşkilat-ı Esasiye Kanunu'nun birinci maddesi, “Hakimiyet bila kayd ü şart milletindir” (egemenlik koşulsuz ve sınırsız olarak ulusundur) ilkesini ilan ederek radikal bir adım attı.

● Egemelik Mahalle Haritası

~ AZERBAJYAN BULVARI:

Şehrin Adana Yolu girişindeki Kültür Anıtı'ndan başlayarak düz bir çizgide Kıbrıs Meydanı'na dek uzanır. Mahallenin batı kısmında Şazibey Mahallesi ile sınır çizgisini oluşturduğu gibi Şazi Bey Mahallesi ile Yenişehir Mahallesi'nin sınır çizgisini ve İsmet Paşa Mahallesi ile Hayrullah Mahallesi'nin de sınır çizgisini oluşturur.

Bulvara ismi verilen Azerbaycan, bağımsız bir ülke adı olup Türklerin de en eski yurtlarından biridir. Uzun süre Rusya'nın esareti altında kalmıştır. Sovyetler Birliği'nin dağılması üzerine Kafkas Dağları'nın Hazar Denizi'ne bakan güneydoğu eteklerinde kurulmuştur. Batısında Ermenistan, kuzeybatısında Gürcistan, güneyinde İran, doğusunda Hazar Denizi yer alır.

• Azerbaycan Bulvarı.

Azerbaycan, tarih sahnesinde MÖ 6. yüzyıldan itibaren görülmeye başlar. Jeopolitik durumu itibarıyla, devamlı istilalara uğramış ve çeşitli devletlerin hakimiyeti altında kalmıştır. Bu bölgede kurulan ilk devlet, Ahameni komutanı Sahrıp Atropates'in temellerini attığı krallıktır. Atropates Krallığı'nın ismi zamanla değişikliklere uğramış, Sasanilerce Azurbeycan, Süryanilerce Azerbaigan olarak isimlendirilmiştir. Türkler ve İranlılar ise bölgeye Azerbaycan ismini vermişlerdir.

Atropetes Krallığı'ndan sonra bölgeye sırasıyla Selevkoslular, Ermeniler, Romalılar ve Sasaniler hakim olmuşlardır. Türklerin buraya esaslı yerleşmeleri MS 4 ve 5. yüzyıllarda olmuştur. Daha sonra Sasani Hükümdarı Nuşirevan bölgeye İranlıları yerleştirme politikasını takip etmiştir. Yedinci yüzyıldan itibaren büyümeye başlayan İslam devleti Azerbaycan'ı fethetmeye başladı. Bu fetih hareketi, 643'te bölge tamamen Müslümanların hakimiyeti altına geçmesiyle tamamlandı. Daha sonra Abbasiler burayı Türk emirler vasıtasıyla idare ettiler. Abbasi Devletinin yıkılmasıyla, bu topraklarda bir takım yerli hanedanlar beylik kurdular. Yedinci yüzyıldan itibaren Selçuklu akıncıları Azerbaycan'a girdiler. Fakat burada kesin bir hakimiyet tesis edemediler. 1015-1016'dan sonra buraya Oğuz boyları yerleşmeye başladı. 1043 senesinde Tuğrul Bey,

amcası ve amcaoğlunu buraya fethe gönderdiyse de, Bizanslılarla uzun süren çarpışmalardan bir netice alınamadı. Azerbaycan'ın kesin Selçuklu hakimiyeti altına girmesi Sultan Alparslan devrinde olmuştur.

Azerbaycan, 12 ve 13. asırlar arasında Atabegler ve Harezmsahlara hakimiyeti altına girdi. Daha sonra Moğollar bölgeye 1320'de girmeye başladı. Cengiz'in burada hakimiyeti kısa sürdü, Cengiz'in ölümünden sonra Azerbaycan Cuci milletinin istilasına uğradı. Onlardan sonra İranlıların hakimiyetine giren Azerbaycan, bir süre sonra da Altınordu Devleti'nin hakimiyetine girdi. On altıncı yüzyılın ilk yarısına kadar bu istilalar devam etti. Azerbaycan'a ilk Osmanlı seferi ise 16. yüzyılın itibaren başladı. Yavuz Sultan Selim Safevilerle olan savaşları esnasında, 1514'te Tebriz'i aldıysa da, şehir tekrar Safevilerin eline geçti. 1534'te Kanuni Sultan Süleyman Han Tebriz'i aldı ve ertesi sene bütün Azerbaycan'ı fethetti. 1555'te çıkan karışıklık sonucu Azerbaycan tekrar Safevilere bağlandı. Sultan III. Murat devrinde tekrar Osmanlıların eline geçti.

1539'dan sonra Azerbaycan'da muhtelif hanlıklar kuruldu. Bunlarda kargaşalık; 19. yüzyıla kadar devam etti. Bu sırada bazı kalkınma hareketleri başladıysa da, sonuçları ancak 20. yüzyılın başlarında görüldü.

Nihayet, 28 Nisan 1920'de Kızılordu'nun istilası ile Sovyet rejimi ilan edildi. Azerbaycan bugünkü statüye gelene kadar, Gürcüler-Ermeniler ile birlikte Kafkasya Federasyonu şeklinde idare edildi.

5 Aralık 1936'da topraklarının bir kısmı Ermenilere bir kısmı da Gürcülere verildi. Böylece Kafkasya'da kalan Azerbaycan toprakları üzerinde Gürcistan, Ermenistan ve Azerbaycan olmak üzere Rusya'ya bağlı üç cumhuriyet kuruldu.

1989'da Rusya'da başlayan Glasnost ve Prestroika politikası ile Kuzey Azerbaycan'da maddi ve manevi değerlere dönüş başladı. Ermenilere verilen bölgeleri geri almak için ayaklanmalar oldu. 1990'da bağımsızlığını ilan eden Azerbaycan Cumhuriyeti'ne giren Kızılordu, ülkeyi baştanbaşa kana buladı. Sovyetler Birliği, bir süre bağımsızlığını ilan etmeye çalışan cumhuriyetlerine karşı baskısını sürdürdü ise de, Ağustos 1991'de Azerbaycan, Letonya, Estonya ve Litvanya bağımsızlıklarını ilan ettiler. Bunları diğer Türk devletleri takip etti.

~ DOĞU ÇEVRE YOLU BULVARI:

Şehrin Adana Yolu üzerinde bulunan Kültür Anıtı'ndan başlayarak doğuya uzanıp güneyde İstasyon Mahallesi ile sınır çizgisini oluşturarak çevre yolunu Recep Tayyip Erdoğan Bulvarı'na bağlar.

Kayseri yolunu şehir merkezine uğramadan Gaziantep Yoluna bağlayan çevre yolunun doğu kısmını oluşturduğu için Doğu Çevre Yolu olarak adlandırılmıştır.

~ **HOCA AHMET YESEVİ BULVARI:**

Bahçelievler Mahallesi ile sınır çizgisini oluşturur.

Bulvara ismi verilen Hoca Ahmet Yesevi hakkında geniş bilgi için bk. Bahçelievler Mahallesi.

~ **CAHİT ZARİFOĞLU CADDESİ:**

Kuzeyde Yenişehir Mahallesi ile sınır çizgisini oluşturur.

Caddeye ismi verilen Cahit Zarifoğlu hakkında geniş bilgi için bk. Bahçelievler Mahallesi.

~ **ŞEHİT BİNBAŞI TEBERNÜŞ ÖZLER CADDESİ:**

Tebernüş Özler

• Şehit Binbaşı Tebernüş Özler Caddesi.

Belediye Meclisi'nin 08.03.2000 tarih ve 2/11 nolu kararı ile 22. Sokak'ın ismi Şehit Binbaşı Tebernüş Özler Caddesi olarak değiştirilmiştir. Cahit Zarifoğlu Caddesi'nden Doğu Çevre Yolu'na iner.

Caddeye ismi verilen Tebernüş Özler, kurmay pilot binbaşısıdır. 01.03.1963'te Kahramanmaraş'ta doğdu. Kara Harp Okulunda eğitimini tamamlayarak staj için Güneydoğu'ya gitti. Uzun süre Güneydoğu'da görev yaptı. Kurmay binbaşı olarak görev uçuşu yaparken askeri helikopterin teknik arıza nedeniyle düşmesi sonucu iki hemşire ile birlikte 15 Eylül 1999'da şehit oldu. Evli ve iki çocuk babası olan Şehit binbaşı eşinin memleketi olan Balıkesir'de düzenlenen askeri törenle Balıkesir Şehitliği'nde toprağa verildi.

EKMEKÇİ MAHALLESİ

Şehrin merkezidir. Kuruluşunda kalenin güneyindeki düzlük alan ve güneydoğusundaki tepelik alanları kapsar. Ulu Camii ve Boğazkesen Camii merkezli bir yapılanma gösterir. Şehir kalesi, kale etrafındaki evler, Ulu Camii külliyesi, Taş Medrese ve mescidi, Kapalı Çarşı külliyesi bu mahalle içerisinde. Tahrir Defterlerinde Baba-i Alaüddevle Bey ismi ile anılan mahalle burası olsa gerek.

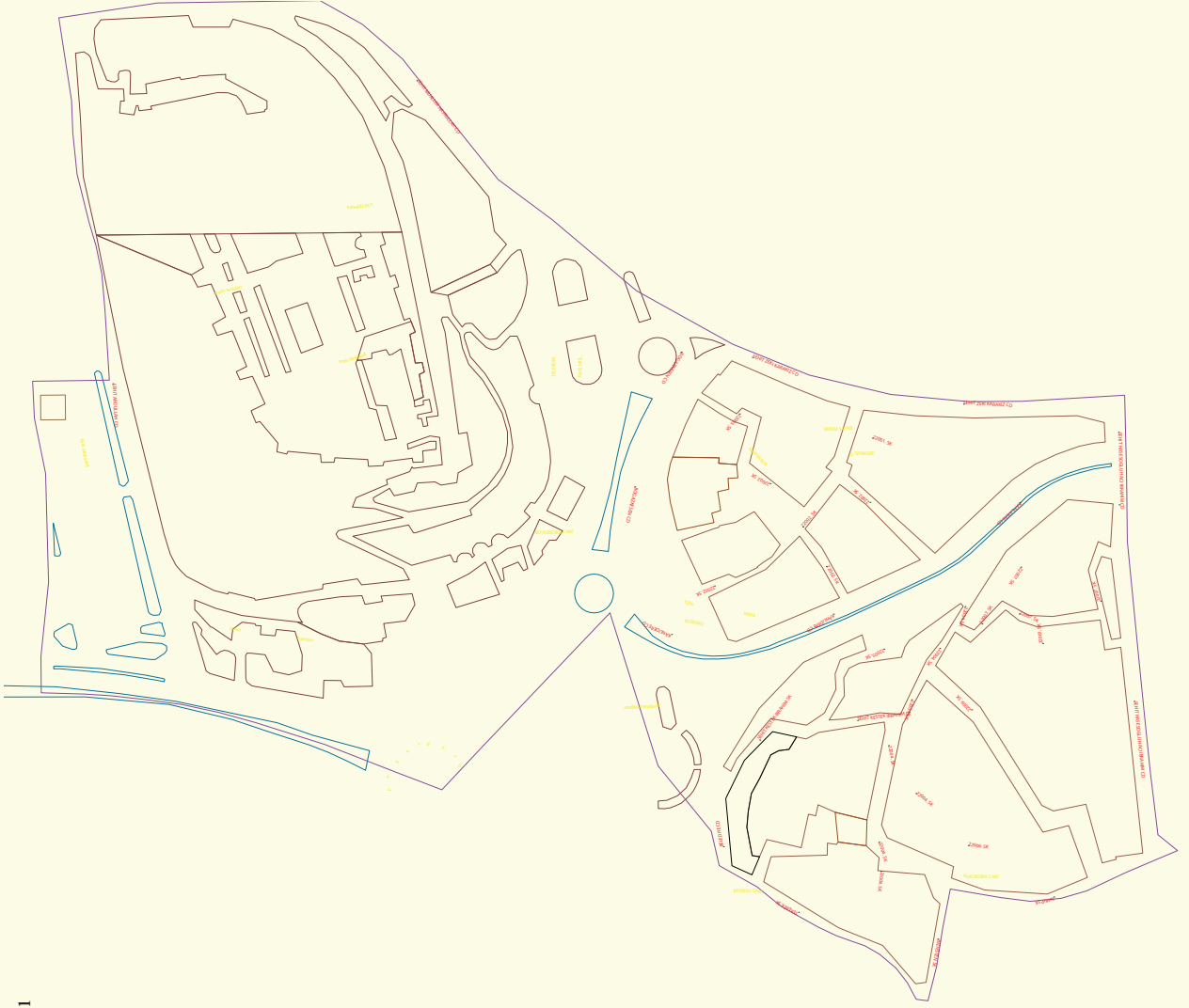
Salnamelerde Etmekçiyan, Etmekci ve daha sonra da Ekmekçi mahallesi olarak geçer. Geçmişte olduğu gibi günümüzde de şehrin en işlek ve canlı bir ticaret merkezidir.

Belediye Meclisi'nin 08.03.2000 tarih ve 2/11 nolu kararı ile sınırları yeniden belirlenmiştir.

Mevcut durumuyla doğusunda Turan Mahallesi, güneyinde Kurtuluş Mahallesi ve Yusufkar Mahallesi, batısında Şehit Evliya Mahallesi, kuzeyinde ise Fevzipaşa Mahallesi yer alır. Kale, Boğazkesen Camii, Büyüksu Camii, Nakıp Camii ve Çukur Hamamı da sınırları içerisinde.

Mahalleye isim olarak verilen Ekmekçi, Boğazkesen Camii'nin banisi Hacı Ali Ağa'nın lakabıdır. Dulkadirli Beyi Alaüddevle Bozkurt Bey'in ekmekçibaşısı olan Hacı Ali Ağa Boğazkesen Camii'ni bir külliye şeklinde yaptırmış ve camiye gelir getiren birçok vakıf ile de külliye'nin devamını sağlamıştır. Günümüze bu külliye'den sadece cami kalmıştır. 1848 yılı Salnamesinde şehrin 39 mahallesinden birinin de Etmekçiyan Mahallesi olduğu görülür. Etmekçiyan, ekmekçinin Ermenice kullanılan şeklidir. O tarihlerde mahallede ağırlık olarak Ermeni halkın ikamet ettiği anlaşılmaktadır. Bu kelime halen günümüzde de Ermeniler tarafından soyisim olarak kullanılmaktadır.

● Ekmekçi Mahalle Haritası

~ ŞEKERDERE BULVARI:

• Şekerdere Bulvarı.

Belediye Meclisi'nin 08.03.2000 tarih ve 2/11 nolu kararı ile Adnan Menderes Bulvarı'nın Ulu Camii ile Karamanlı Kavşağı arasındaki kısmının Şekerdere Bulvarı olarak adlandırılmasına karar verildi.

Bulvara isim olarak verilen Şekerdere, şehrin batı kısmından merkeze doğru uzanan eski bir derenin ismidir. 1980 sonrası yapılan çalışmalarla derenin üstü kapatılmış ve bulvar olarak kullanılmaya başlanmıştır.

~ BELEDİYE CADDESİ:

• Belediye Caddesi.

Belediye Meclisi'nin 08.03.2000 tarih ve 2/11 nolu kararı ile Belediye Çarşısı olarak bilinen caddenin ismi değiştirilmeyerek Belediye Caddesi olarak kalmıştır.

Ulu Camii ile Demirciler Çarşısı (Demirci Sokak) arasında yer alır. Halkın dilinde Belediye Çarşısı olarak yer etmiştir. Kapalı Çarşı'nın bir bölümünü oluşturur.

Osmanlı döneminde Belediye binası bu çarşı üzerinde iken 1920'de yaşanan Milli Mücadele günlerinde çıkan yangınlarla yok olmuştur. Üzeri taş kemerle kaplı olan çarşı 1940'lı yıllarda tehlike arz ediyor gerekçesi ile açılmış ve kapalı çarşı olma özelliğini kaybetmiştir. 2000'li yılların başlarında ise üzeri Belediye tarafından yeniden kapatılarak eski özelliğine kavuşturulmuştur.

~ BOĞAZKESEN CADDESİ:

• Boğazkesen Caddesi.

Atatürk Meydanı ile Uzunoluk Caddesi arasında yer alan Maraş'ın en eski caddelerinden biridir. Eski şekliyle Akdere ile Kanlıdere arasında yer alır. Boğazkesen Camii'nin önünden geçer ve mahalleyi tam ortadan ikiye ayırır.

Caddeye isim olan Boğazkesen, yol üzerindeki tarihi caminin adı olduğu gibi şehrin geçit noktalarından biridir de. Tarihte Hindistan'dan yola çıkan baharat kervanı İskenderiye Limanı'na yük indirip Kayseri üzerinden İstanbul'a giderken bu istikamet üzerindeki Maraş'tan geçmiştir. Kale ile karşı yamacında yer alan İt tepesi arasında yer alan meydanlık bir boğaz oluşturduğundan ve burada bu kervanlar vergilendirildiğinden meydana bu isim verilmiş. Daraltılan yol, kervanların vergilendirildiği meydan anlamında kullanılmıştır.

Yol üzerindeki tarihi Boğazkesen Camii 1480-1515 yıllarında Alaüddeve Bozkurt Bey'in Ekmekçibaşısı Hacı Ali Ağa tarafından yaptırılmıştır.

1522 sonrası Dulkadirlilerle Bayazıtlılar arasında yaşanan kavgalara da sahne olmuştur.

~ KANLIDERE CADDESİ:

Kayabaşı istikametinden şehir merkezine inmekte olan derenin ıslah edilerek üstünün kapatılması ile oluşan caddedir. Başlangıç kısmında Kayabaşı Mahallesi ile Turan Mahallesi arasında sınır

• Kanlıdere Caddesi.

çizgisini oluşturur. Caddenin son kısmı olan Kanlıdere Köprüsü ile Atatürk Meydanı arasındaki kısım mahallenin orta noktasında yer alır.

Caddeye isim olan Kanlıdere, Ahır Dağ'ından şehir merkezine inen üç büyük dereden biridir. Kuzeyden güneye doğru çatlak bir yarma halinde şehri ikiye böler. Derin derenin dibineki su Ahır Dağ'ının coşkun selini şehre taşır. Kanlıdere adı ona dışarıdan takılmış bir ad olmayıp kendisinin kazandığı, koynundan çıkardığı bir addir. Yavuz Sultan Selim, Çaldıran dönüşünde Dulkadir Devleti'ne nihayet verdiğini vakit Maraş'a Dulkadirlilerden Ali Bey'i Beylerbeyi, Bayazıt beylerinden İskender Bey'i de çavuşbaşı tayin etmiştir. Dulkadirli derenin doğusunda, Bayazıtlılar ise batısında yerleşir. Dulkadirli hanedan ve eski bir devlet olmakla, Bayazıtlılar ise Maraş'ta Yavuz'un askerlik mümessilliğini yapmakla övünürler. Birbirine rakip iki aile arasında bitmez tükenmez kavgalar olur. Cinayetler işlenip kanlar dökülür. Bazen iki tarafın taraftarları arasında ferdi çarpışmalar olurken bazen bu çarpışmalar bir harp şeklini alır. Asırlarca süren bu kavgalar hep bu dere üzerinde meydana gelir. Dere iki tarafın hudududur. Şehri ikiye ayıran dere şehirliyi de ikiye böler. Kanlıdere denmesinin nedeni tarih boyunca devam eden işte bu kavgalardır.

İsmail Habip Sevük "Yurttan Yazılar"da Kanlıdere'yi anlatır ve şu cümlelere yer verir:

"Kanlıdere, Kanlıdere... Onun iki tarafındaki iki aile tam dört asır niye çarpıştı: Onun bir tarafında tarihin hıncı, öte tarafında Yavuz'un hatırası oturuyor. Dulkadirliyle Bayazıtlılar iki devletten kalma iki semboldü. Kanlıdere, kanlı bir tarihin homurtulu hesaplaşmasıdır. İmparatorluk çöktü. Maraş'a Fransızlar girdi, Kanlıdere'nin artık sağ tarafı ve sol tarafı yok, ortada Maraş Türklüğü'nün bütünlüğü var. Şahlanan o bütünlük tankları ve bataryaları Fransızları kovuyor. Dört asırlık Kanlıdere o yirmi üç günlük cenkle birden şanlıdere oldu. Kanlıdere imparatorlukla beraber gömülmüştür. "

~ ŞEHİT ABDULLAH CADDESİ:

• Şehit Abdullah Caddesi.

Belediye Meclisi'nin 08.03.2000 tarih ve 2/11 nolu kararı ile Şehit Evliya Mahallesi ile Ekmekçi Mahallesi'nin sınırını teşkil eden Şehit Abdullah Sokak isminin Şehit Abdullah Caddesi olarak değiştirilmesine karar verildi.

Kalenin batısında yer alan cadde mevcut durumda da Şehit Evliya Mahallesi ile sınır çizgisini oluşturmaktadır.

Caddeye ismi verilen Abdullah Çavuş milli mücadele kahramanlarımızdan ve şehitlerimizdendir. Hakkında geniş bilgi için bk. Şehit Abdullah Çavuş Mahallesi.

~ ŞEHİT HASESOĞLU HACI İBRAHİM CADDESİ:

• Şehit Hasesoğlu Hacı İbrahim Caddesi.

Mahallenin doğusunda Turan Mahallesi ile sınır çizgisinin bir bölümünü oluşturur. Kanlıdere Köprüsü ile Nakıp Camii arasında yer alır.

Caddeye ismi verilen Hasesoğlu Hacı İbrahim Milli Mücadele şehitlerimizdendir. Maraş'ta 1892'de doğar. Babası Depili Ali,

annesi Hatice Hanım'dır. Askerliğini Halep'te yapar. Halep ve Kilis bölgesinde özel bağlantılar kurar, dostlar kazanır. Şehirde çete savaşları başladığında 40-50 civarında Fransız beşlisi denen silahtan temin ederek özellikle düşman karargâhlarına açılan tünellerde görev yapar. Savaşın sonlarına doğru kendi mahallesi olan Nakıp Cami civarındaki çatışmalarda şehit düşer. Cenazesi alel acele camii bahçesine defnedilir. Savaş sonrası taşınmak istenirse de Hafız Ali Efendi'nin tavsiyesine uyularak yerinde bırakılırsa da bilahare taşınarak Asri Mezarlık'a nakledilir.

~ ŞEHİT MUALLİM HAYRULLAH CADDESİ:

• Şehit Muallim Hayrullah Caddesi.

Belediye Meclisi'nin 08.03.2000 tarih ve 2/11 nolu kararı ile Fevzi Paşa ve Ekmekçi Mahallesi sınırı ile Şehit Evliya ve Akçakoyunlu Mahallelerinin sınırını teşkil eden Şehit Muallim Hayrullah Caddesi'nin PTT Kavşağı ile Batıpark arasında kalan kısmının isminin değiştirilmeyerek Şehit Muallim Hayrullah Caddesi olarak kalması kabul edildi.

Mevcut haliyle kalenin kuzey çevresini dolaşmakta ve Fevzi Paşa Mahallesi ile sınır çizgisinin bir bölümünü oluşturmaktadır.

Caddeye ismi verilen Muallim Hayrullah Milli Mücadele kahramanlarımızdan ve şehitlerimizdendir. Hakkında geniş bilgi için bk. Hayrullah Mahallesi.

~ ŞEHİT ZEKİ KARAKIZ CADDESİ:

Boğazkesen Caddesi ile Kanlıdere arasında yer alır ve mahallenin kuzeyinde Fevzi Paşa Mahallesi ile sınır çizgisinin bir bölümünü oluşturur.

Caddeye ismi verilen Zeki Karakız, Milli Mücadele kahramanlarımızdan ve şehitlerimizdendir. Maraş'ta 1897'de doğdu.

• Şehit Zeki Karakız Caddesi.

Babası Meclis İdare Başkâtibi Duran Efendi, annesi Fatma Hanım'dır. Muhittin Karakız'ın kardeşidir. Maraş İdadisi'ni bitirdikten sonra memur olarak görev aldı. Birinci Dünya Harbi'nin başlaması üzerine silâh altına alınarak yedek subay olarak Gazze Cephesi'ne gitti. İngilizlere esir düştü. İki yıllık esaretten sonra mübadele ile serbest bırakılarak memleketine döndü. Şehrin düşman işgaline uğraması üzerine Heyet-i Temsiliye'nin kuruluşunda fiilen görev aldı. Kayabaşı-Çukuroba çete grup komutanı olarak milli mücadelenin tüm safhalarında yer aldı. Çarpışmalarda ön saflarda görev yaptı. Yaralandı. Maraş'ın düşman işgalinden kurtuluşunun ardından yaraları daha iyi olmadan Antep savunmasına katıldı. Antep'te düşmana karşı savaşırken 18 Ocak 1921'de ağır şekilde yaralandı. Maraş'a getirilirken yolda şehit oldu.

~ BEDESTEN SOKAK:

• Bedesten Sokak.

Demirciler Çarşısı ile Hatuniye Caddesi arasında yer alır.

Sokağa isim olan Bedesten, büyük çarşı manasında olup geçmişte şehrin en büyük çarşısı burada mevcut iken zamanla yıkılmış ve işlevini kaybetmiştir. Günümüzde Kasaplar Çarşısı diye bilinmektedir.

~ NAKIP SOKAK:

• Nakip Sokak.

Bedesten Sokağı Nakıp Camii'ne bağlayan kısa bir sokaktır.

Sokak ismini Nakıp Camii'nden almıştır. Cami, inşa kitabesine göre 1698 yılında Nakibül Eşraf kaymakamı Seyit Mehmet Efendi ve kardeşi Seyit Ahmet Efendi tarafından yaptırılmıştır. Şehrin eski aileleri arasında "Nakıplar" diye bilinen bir de aile vardır.

~ ŞEHİT KESTEK İBRAHİM SOKAK:

• Şehit Kestek İbrahim Sokak.

Belediye Caddesi'nden Büyüksu (Adliye) Camii istikametine çıkan dik bir sokaktır.

Sokağa ismi verilen Kestek İbrahim, milli mücadele şehitlerimizden olduğu tahmin edilmektedir. Hakkında bir bilgi bulunmamakla birlikte aile günümüzde Tekkes soyadı ile yaşamaktadır.

~ TEKEREK SOKAK:

Belediye Çarşısı ile Bedesten Sokak arasında yer alır.

Sokağa isim olarak verilen Tekerek, şehirde bilinen büyük bir ailenin lakabıdır. Tekerekli ailesi Dulkadirli Beyliği'ne ilmiyle sınıfını teşkil ederler. Dulkadirli sonrasında da yetiştirdikleri alimlerle anılırlar.

• Tekerek Sokak.

Ailenin büyükleri semt itibarıyla bu bölgede ikamet etmiş olmaları sebebiyle sokağa isimleri verilmiştir. Aileden birçok kadı yetişmiş olup Boğazkesen Camiini de fetvane olarak kullanmışlardır.

~ KALE AİLE PARKI:

Tarihi Maraş Kalesi üzerinde kurulmuş olup 12170 m² alana sahiptir. Tarihin bir döneminde bir mahalle olan park çeşitli zamanlarda şekil değiştirmiş olup günümüze gelmiştir.

Parkin üzerinde kurulu bulunduğu tarihi Maraş Kalesi Maraş'ın merkezinde, şehrin güneyinde tabii bir tepe üzerinde bulunmaktadır. Birçok kez onarım geçirmiştir. Kalenin ne zaman yapıldığı konusunda kaynaklarda yeterli bilgi bulunmamakta olup, kitabesi de günümüze

• Kale Parkı.

gelmemiştir. MÖ VIII. yüzyılda Hititler tarafından yapıldığı ileri sürülmektedir. Ancak bunu kanıtlayacak bir belge veya buluntuya rastlanmamıştır. Bununla beraber MÖ I – MS II. yüzyıllarda Roma döneminde yapıldığı sanılmaktadır. Bizanslılar da bu kaleyi kullanmışlardır.

Kale dikdörtgen planlı olup, yaklaşık 150x75 m. ölçüsündedir.

Kalenin çevresinde hendek bulunmamaktadır. Kalenin dış duvarları kesme taştan, iç duvarları da moloz taştan yapılmıştır. Kale duvarları 1.60 m kalınlığındadır. Ancak iç duvarların büyük bir bölümü yıkılmıştır. Bu duvarların bir bölümü ile üç adet burcu Kültür Bakanlığı'nca onarılmıştır. Onarılan burçlardan birisi de kalenin ilk yapıldığı dönemden kalmış olan giriş kapısıdır. Buradaki burcun güney cephesinde sivri kemerli çift kanatlı bir kapı bulunmaktadır. Yapıldığı dönemden kalmış olan bu kapı ahşaptır ve üzeri maden ile kaplanmıştır. Bu üst kaplama iri çivilerle kapı üzerine perçinlenmiştir. Kale kapısında bulunan Maraş aslanı heykeli bugün İstanbul Arkeoloji Müzesi'ndedir.

Osmanlı döneminde de kale içerisinde önemli bir yerleşim olduğunu Evliya Çelebi'den öğreniyoruz. Evliya Çelebi, Yavuz Sultan Selim'in İran seferine giderken bu kaleyi ele geçirdiğini belirtir. Yine Evliya Çelebi'ye göre; "Etrafı altı yüz adım ve dört köşedir. Etrafında hendeği yoktur. Kapısının dışındaki kalelerin birbirine bakan dört tane aslan tasviri vardır."

Kale kapılarından biri üzerinde Yavuz Sultan Selim döneminde (1509) kalenin yeniden yapıldığını gösteren bir tarih bulunmaktadır. Bunun dışında Kanuni Sultan Süleyman döneminde kalenin onarıldığını gösteren (1644) tarihli bir onarım kitabesi daha bulunmaktadır. Kanuni Sultan Süleyman zamanında Süleyman Han Camii yapılmış ve bunun çevresinde de yüz evlik bir mahalle kurulmuştur. Maraş Kalesi'nin yapıldığı antik dönemlere ait yeterli bir bilgi bulunmamaktadır. Ayrıca Osmanlı dönemine ait yapılar da günümüze gelememiştir. Yalnızca kalıntılara dayanılarak haç planlı, beşik tonozlu bir yapının burada bulunduğu sanılmaktadır.

Günümüzde orijinalliğini büyük ölçüde kaybetmiş olan bu Kalenin içerisi park olarak düzenlenmiştir. Kale içerisinde Fransızların Maraş'ı işgali sırasında Maraş'ın onlara karşı koymasının anısına 1936 yılında Kurtuluş Anıtı dikilmiştir.

~ SANDALOĞLU HOCAEFENDİ PARKI:

Sandaloğlu Hocaefendi

Şehit Muallim Hayrullah Caddesi ile Şehit Abdullah Caddesi kesişiminde yer alır. 941 m² alana sahiptir. 1995 yılında yaptırılmış olup 2011'de yeniden düzenlenmiştir.

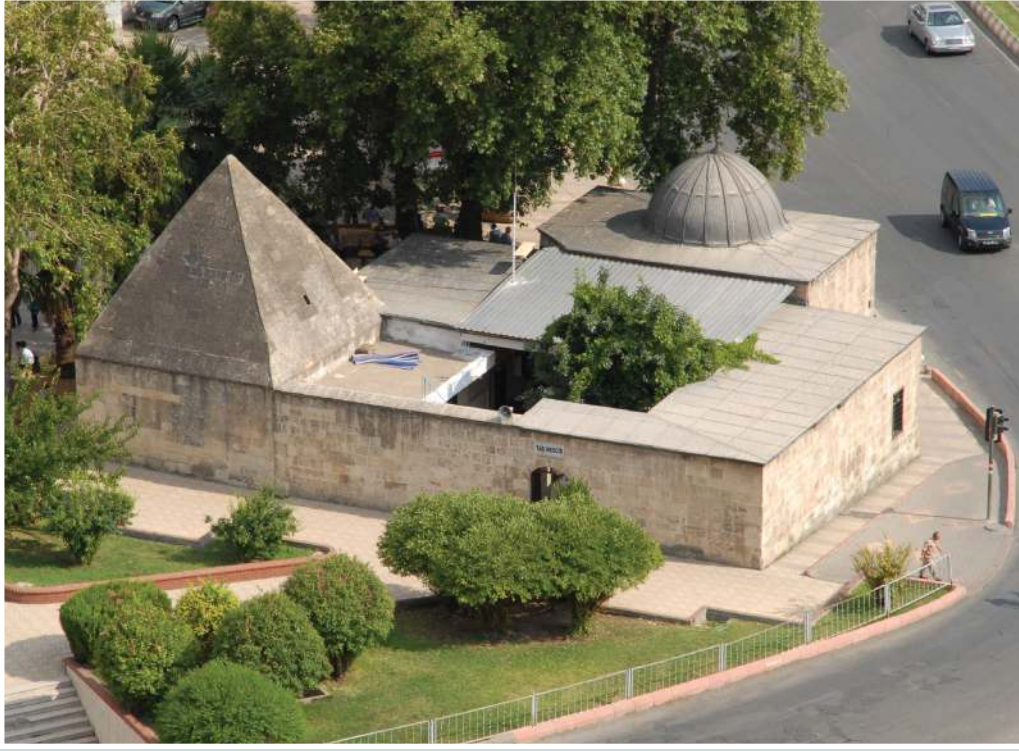
Parka ismi verilen Osman Sandaloğlu, (Sandal Hoca) 1883'de Maraş'ta doğar. Çukuroba Mahallesi'ndendir. Baba adı Mustafa, ana adı Şerife'dir. Sandal Hoca Efendi diye tanınan Osman Sandaloğlu Milli Mücadele yıllarında cami imamıdır. Kuvayı Milliye çalışmalarına katılır. Görev yaptığı cami silah deposu olarak da kullanılır. 6.12.1926'ya kadar öğretmenlik yapar. Bu tarihte istifa edip Belediyeye geçer ve evlendirme memuru olur. Aynı zamanda Çukuroba Camii'nde fahri imamlık yapar ve

• Sandaloğlu Hocaefendi Parkı.

8.12.1942'de kadrolu imam olarak buraya geçer. Camide imam iken camiye bir de İstanbul'dan sakal-ı Şerif getirtir.

Maraş'ta ilk İmam Hatip okulu açıldığında Sandal Hoca Efendi de 1951 tarihinde buraya müdür olarak atanır ve bu görevi 1953 yılına kadar sürer. Müdürlükten ayrıldıktan sonra da aynı okulda oğretmen olarak göreve devam eder. 8 Mart 1962 de vefat eder.

Taş Medrese

Taş Medrese Avlusu

Çukur Hamamı

Kale Kapısı

ERKENEZ MAHALLESİ

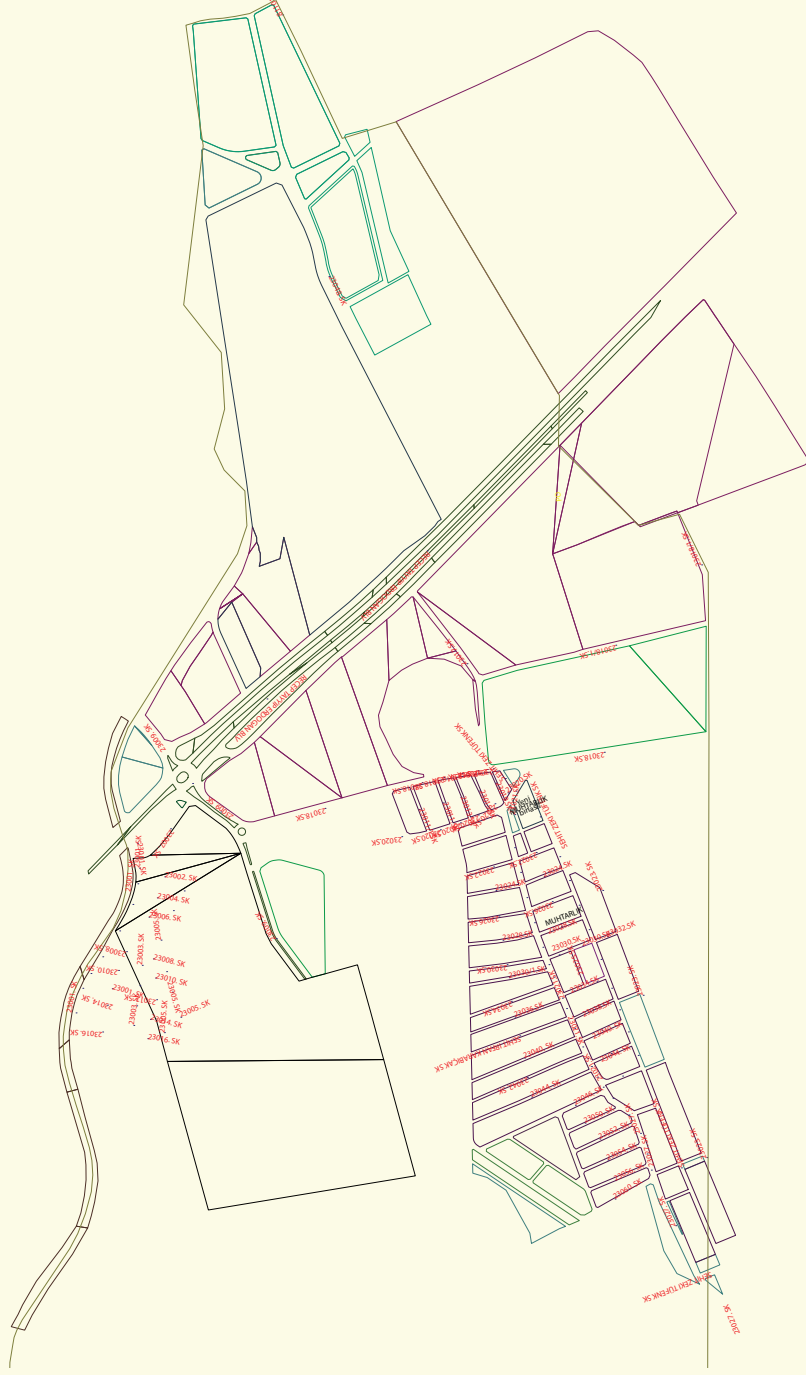

Şehrin güneydoğusunda, Gaziantep Yolu üzerinde yeni oluşan yerleşim yerlerindedir.

Belediye Meclisi'nin 08.03.2000 tarih ve 2/11 nolu kararı ile mevcut sınırının korunmasına karar verildi. Kuzeydoğusunda Genç Osman Mahallesi, kuzeybatısında Eyüp Sultan Mahallesi, batısında Aksu Mahallesi, güneyinde ise Karacasu Beldesi yer almaktadır. Mahalle şehrin en uç noktasında bulunmakta olup yerleşime açılmamış alanı oldukça fazladır.

Mahalleye isim olarak verilen Erkenez, ismini Erkenez Çayı'ndan almaktadır. En eski devirlerden beri var olan Erkenez Çayı, Kahramanmaraş'ın 23 km doğusunda yer almaktadır. Ahır Dağı'nın eteklerinde bulunan Kahramanmaraş ovasının arazilerini sulamada kullanılarak Gaziantep ve Adana yollarını geçtikten sonra Hacı Mustafa çiftliği yakınlarında Aksu çayına karışmaktadır. Söz konusu Erkenez Çayı üzerinde içme suyu olarak kullanılması amacıyla Ayvalı barajı ve kum ocağı işletmesi bulunmaktadır. Erkenez Çayı Elmalar köyü ile daha sonra sanayinin yoğun olduğu Kahramanmaraş'ın güneyinden geçmekte olup bu bölgelerde ise sanayi suyu amaçlı olarak kullanılmakta ve Sır baraj gölüne karışmaktadır. Özellikle sanayinin yoğun olduğu bölgelerde birçok fabrika, atıklarını doğrudan ya da dolaylı olarak bu çaya boşaltmaktadır. Bu nedenle özellikle fabrikaların (çelik, boya, tekstil, kağıt fabrikaları, vs.) bulunduğu bölgeden itibaren çay suyunun rengi gözle görülebilecek düzeyde değişmektedir.

● Erkenez Mahalle Haritasi

~ RECEP TAYYİP ERDOĞAN BULVARI:

Recep Tayyip Erdoğan

Belediye Meclisi'nin 08.03.2000 tarih ve 2/11 nolu kararı ile Mehmet Akif, Yavuz Selim, Sümer ve Erkenez Mahallelerinin sınırını oluşturan ve Gaziantep Yolu olarak bilinen caddeye Recep Tayyip Erdoğan Bulvarı ismi verilmiştir. Dr. Mustafa Bey Meydanı'ndan başlayıp Yavuz Selim Mahallesi ve Mehmet Akif Mahalleleri arasında sınır çizgisini oluşturarak Doğu Çevre Yolu'yla birleşir. Gaziantep istikametinde devam eder. Yavuz Selim Mahallesi ile Eyüp Sultan Mahallesi arasında sınır çizgisini teşkil ettiği gibi Eyüp Sultan Mahallesi ile Genç Osman Mahallesi arasında ve Genç Osman Mahallesi ile de Erkenez Mahallesi arasında sınır çizgisini oluşturur.

Bulvara ismi verilen Recep Tayyip Erdoğan, Türkiye Cumhuriyeti Başbakanı ve Adalet ve Kalkınma Partisi genel başkanı'dır. Memleketi Rize'nin Güneysu İlçesi olup Ahmet ve Tenzile çiftinin oğlu olarak 26 Şubat 1954 de İstanbul'un Kasımpaşa semtinde doğdu. İlkokulu Kasımpaşa Piyale İlkokulu'nda, liseyi ise İstanbul İmam Hatip Lisesi'nde okudu. Fark derslerini vererek Eyüp Lisesi'nden de diploma alarak öğrenimine İktisadi ve Ticari İlimler Yüksek Okulu'nda devam etti. Buradan 1981'de mezun oldu.

1969 yılında 15 yaşındayken 1000 lira transfer parası olarak Camialtı Spor Kulübü'nde amatör futbolcu oldu. Daha sonra İETT Spor Kulübü'nün amatör futbolcusu oldu. Erokspor Kulübü'nde futbola devam etti ve 16 yıllık futbol yaşamını 12 Eylül 1980 Askeri Darbesi sonrasında bıraktı. Siyasi faaliyet ve girişimlerine ağırlık vermeye

• R. Tayyip Erdoğan Bulvarı.

başladı.

Yedek subay olarak yaptığı askerliğinin acemiliğini Tuzla Piyade Okulu'nda; kıt'a hizmetini ise yine İstanbul Kâğıthane'deki Hasdal Kışlası'nda yaptı. Askerde kışla kantinlerinin idaresinden sorumlu oldu.

1977 yılında tanıştığı Emine Gülbaran ile, 4 Temmuz 1978 tarihinde evlendi. Ahmet Burak ve Necmeddin Bilal isimli iki oğlu, Esra ve Sümeyye adında da iki kız çocuğu oldu.

Nakşibendi Tarikatının kollarından olan İskenderpaşa Dergahı'na devam etti. Burada dergâhın şeyhi Mehmed Zahid Kotku Hocaefendi'nin sohbetlerine katıldı.

Üniversite yıllarında Milli Türk Talebe Birliği'ne girdi, 1976 yılında Milli Selâmet Partisi (MSP) Beyoğlu Gençlik Kolu başkanlığına ve aynı yıl MSP İstanbul İl Gençlik Kolları başkanlığına seçildi.

12 Eylül 1980 Darbesi'nden sonra 1983 yılında kurulan Refah Partisi ile siyasi hayata tekrar atıldı. 1984 yılında Beyoğlu İlçe başkanı, 1985 yılında da il başkanı ve MKYK üyesi seçildi. 1986 ara seçimlerinde milletvekili adayı oldu. Ardından 1989 yılında da Beyoğlu İlçesi'nden belediye başkan adayı oldu ve 1989 seçimlerinden Refah Partisi 2. parti olarak çıktı. 1991 yılında tekrar milletvekili adayı oldu ve milletvekili seçildi. Tercihli oy sistemi nedeniyle yüksek seçim kurulu milletvekilliğini iptal etti.

27 Mart 1994 seçimlerine kadar İstanbul İl Başkanlığı görevini sürdürdü. 27 Mart 1994 seçimlerinde İstanbul Büyükşehir belediye başkanı seçildi. Başkanlığı döneminde İstanbul'daki kaçak yapılaşma ile mücadele etti.

12 Aralık 1997'de davet üzerine gittiği Siirt'te, miting sırasında okuduğu bir şiir nedeniyle Diyarbakır DGM'de yargılandı. Yargılama sonucu Türk Ceza Kanunu'nun 312/2 maddesinin "Halkı din ve ırk farkı gözeterek kin ve düşmanlığa açıkça tahrik etmek" suçunu işlediği gerekçesiyle dört ay hapis cezasına çarptırıldı. Bu cezasını 24 Temmuz 1999 günü tamamladı.

Fazilet Partisi'nin, Anayasa Mahkemesi tarafından kapatılmasının ardından, bağımsız kalan milletvekilleri, yeni parti kurma çalışmalarını "gelenekçiler" ve "yenilikçiler" olarak adlandırılan iki kanattan sürdürdü. "Milli Görüş'çü" olarak adlandırılan kanat, Recai Kutan'ın genel başkanlığında 20 Temmuz 2001'de Saadet Partisi'ni kurarken, "değişimci" kanat da, Tayyip Erdoğan liderliğinde 14 Ağustos 2001'de, Adalet ve Kalkınma Partisi'ni kurdu ve Tayyip Erdoğan, parti genel başkanlığına seçildi.

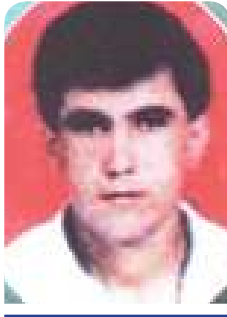
Kurulan Adalet ve Kalkınma Partisi (AK Parti), 3 Kasım 2002 seçimlerinde % 34,29 ile birinci parti oldu.

Erdoğan, siyasi yasağı bulunduğu için 3 Kasım 2002 seçimlerine giremedi ve milletvekili seçilemedi. Seçim sonrasında 58. Hükümet, Abdullah Gül başbakanlığında kuruldu. Bu hükümet döneminde Erdoğan'ın siyasi yasağının kaldırılması için TBMM'ye yasa teklifi

sunuldu. Bu yasa değişikliği TBMM tarafından oy çokluğuyla kabul edilse de Cumhurbaşkanı Ahmet Necdet Sezer yasayı "özel, somut ve kişisel" olduğu gerekçesiyle veto etti. Daha sonra aynı yasa değiştirilmeden Mecliste tekrar kabul edildi ve Cumhurbaşkanı Sezer yasa değişikliğini bu kez onayladı. Bu yasanın kabulüyle Erdoğan'ın milletvekili seçilmesi için yasal bir engel kalmadı. Seçimlerde Siirt milletvekili seçilen Fadıl Akgündüz'ün milletvekilliğinin düşürülmesinin ardından Siirt'teki seçimlerin tekrar edilmesi kararlaştırıldı. Seçimlerde Adalet ve Kalkınma Partisi'nin ilk sıradaki adayı Mervan Gül'ün adaylıktan çekilmesi ile Erdoğan partinin birinci adayı olarak Siirt seçimlerine girdi ve oyların % 85'ini alarak kazandı. Erdoğan'ın milletvekili seçilmesinin ardından başbakan Abdullah Gül, Erdoğan'ın başbakan olması için Cumhurbaşkanı Sezer'e istifasını sundu. Sezer bu kez hükümeti kurma görevini Erdoğan'a verdi ve genel seçimlerden yaklaşık üç ay sonra Erdoğan başkanlığında 59. Hükümet kuruldu.

22 Temmuz 2007 tarihinde yapılan 23. Dönem Milletvekili Seçimlerinde % 46,6 oy alarak 341 milletvekili çıkaran Ak Parti, Recep Tayyip Erdoğan'ı başbakanlık koltuğuna ikinci kez taşıdı. 3 Kasım 2002'de yapılan genel seçimlerde ise % 34,3 oy alarak 363 milletvekili ile yeniden başbakan seçildi. Başbakan olarak görevde olduğu 2003 yılından itibaren Türkiye ekonomisi büyüme göstermiş ve Türkiye'nin GSMH'si Dünya toplamının % 1,11'inden % 1,37'sine yükselmiştir.

~ ŞEHİT İRFAN KARABIÇAK SOKAK:

İrfan Karabiçak

• Şehit İrfan Karabiçak Sokak.

Sokağa ismi verilen İrfan Karabiçak, jandarma er olarak Van'da vatani görevini yapmakta iken 12 Eylül 1996 tarihinde PKK terör örgütü mensupları ile girişilen silahlı çatışmada şehit olmuştur.

~ ŞEHİT ZEKİ TÜFENK SOKAK:

Belediye Meclisi'nin 08.03.2000 tarih ve 2/11 nolu kararı ile Deli Orman Sokak ismi değiştirilerek Şehit Zeki Tüfenk Sokak oldu.

Sokağa ismi verilen Zeki Tüfenk, piyade er olarak Şırnak'ta vatani görevini yapmakta iken 12 Kasım 1997 tarihinde Şırnak İli Taşkonak

Banastepe bölgesinde PKK terör örgütü mensupları ile girişilen silahlı çatışmada şehit olmuştur.

• Şehit Zeki Tüfenk Sokak.

Zeki Tüfenk

ERTUĞRUL GAZİ MAHALLESİ

Belediye Meclisi'nin 08.03.2000 tarihli oturumunda alınan 1/11 sayılı kararla bazı mahalle sınırlarının değiştirilmesi ve yeni mahalleler oluşturulmasına karar verilmiştir. Bu kararla Mevlana Mahallesi'nden bölünen kısma Ertuğrul Gazi Mahallesi ismi verildi. Mahallenin güney sınırı Andırın Caddesi, batı sınırı Oruç Reis ve Ata Bey Sokak, kuzey sınırı Senem Ayşe Caddesi, doğu sınırı ise Mükremin Halil Caddesi ve Hakkı Kısakürek Caddesi olarak kabul edildi.

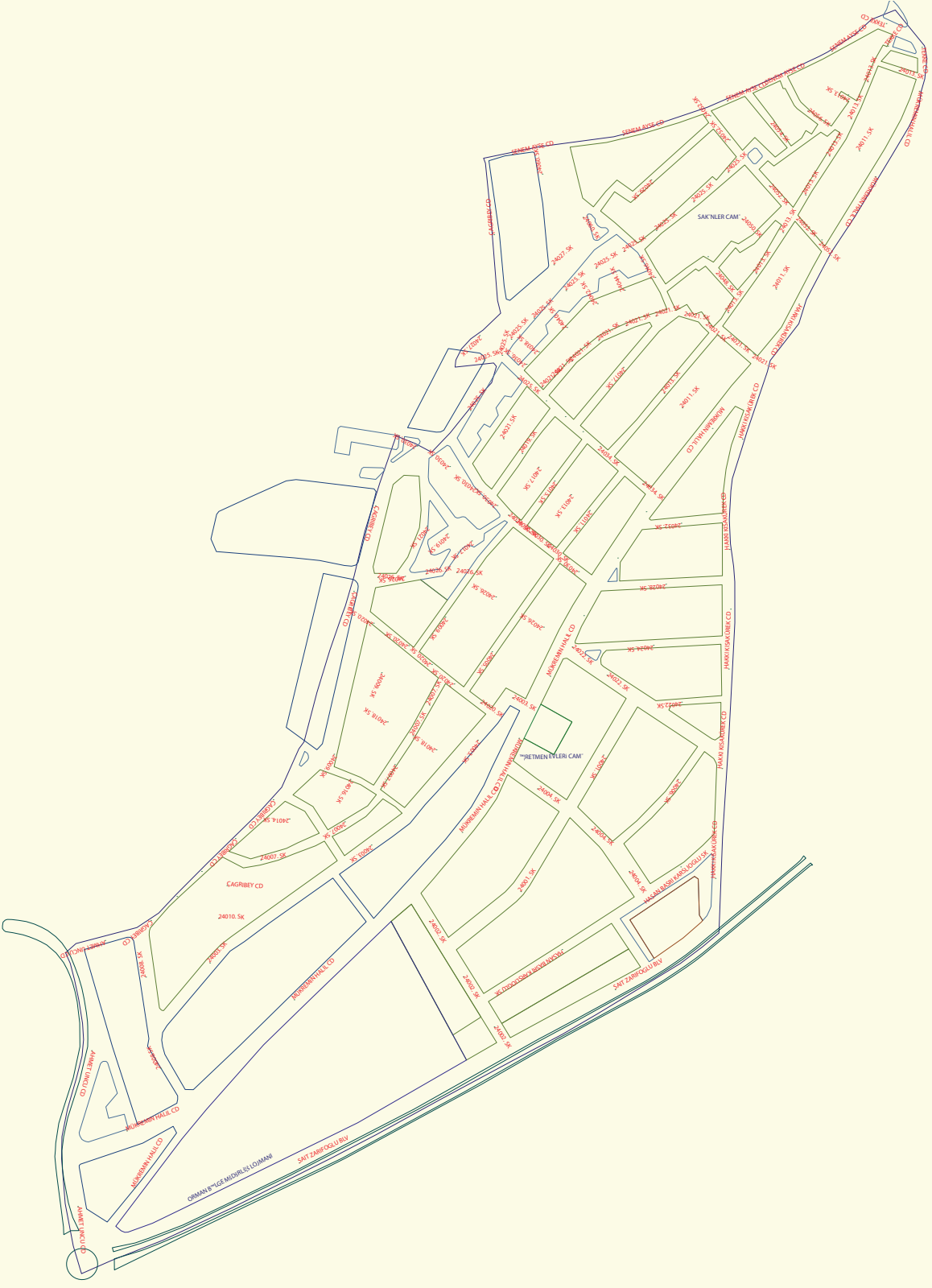
Mevcut durumu ile kuzeyinde Orhan Gazi Mahallesi, doğusunda Dumlupınar Mahallesi, kuzeyinde Hacı Bayram Veli Mahallesi, batısında Mevlana Mahallesi ve Karacaoğlan Mahallesi bulunmaktadır. Öğretmenevleri Camii, Sakinler Camii ve Orman Bölge Müdürlüğü Lojmanları mahalle sınırları içerisinde yer alır.

Mahalleyi ismi verilen Ertuğrul Gazi, Osmanlı Devleti'nin kurucusu olan Osman Bey'in babasıdır. 1198'de doğar. Babasının Süleyman Şah olduğu ve 1227 yılında Moğol istilasında atıyla girdiği Fırat Nehri'nde boğulunca, Oğuz Türkleri'nin Kayı Boyu'nun başına oğlu Ertuğrul'un geçtiği söylenir. Bununla birlikte Bizanslı tarihçi Halkondil'in kayıtlarında babasının Gündüz Alp olduğu yazılıdır. Enveri'nin Düsturnamesi ve Tavki'i Mehmet Paşa'nın Tarihi gibi önemli Osmanlı kaynakları da bunu ifade eder. Ayrıca arkeologlar tarafından yakın dönemde bulunan "Osman bin Ertuğrul bin Gündüz Alp" yazısının darp edildiği bir sikke de bu görüşü teyit etmektedir.

Müneccimbaşı Derviş Ahmet'in yazdığı Câmîü'd-Düvel adlı kitapta şu ifadeler bulunmaktadır: "Kayı Boyu, Ankara civarında bulunan Karacadağ'a geldikleri sırada reisleri Kayı Alp idi. Daha sonra Çağbalık'a geldiler. Burada Kayı Alp öldü. Yerine Sarkuk Alp geçti. Bu da Kırşehir civarında Karahöyük'de öldü. Bunun yerine Gök Alp geçti. Bu da Şaraphane mevkiinde öldü. Bunun yerine Gündüz Alp geçerek Kayıları uç taraflarına yerleştirdi. Bu da Söğüt civarında öldü. Yerine oğlu Ertuğrul kabilesinin reisi oldu..."

Ertuğrul Gazi'nin eşi Hayme Hatun'dur. Boy içerisinde Hayme Ana deniliyordu. İç Anadolu'daki Haymana Yöresi'nin adı ondan gelmektedir. Ertuğrul Gazi'nin üç oğlu vardı: Saru Batu Savcı Bey, Gündüz Alp ve Osman Bey. Üçüncü oğluna öncelikle Otman adını vermiştir. Daha sonra İslam Dünyası'yla ilişkileri geliştirmek için Otman, Osman Bey olarak anılmaya başlamıştır.

Anadolu Selçuklu sultanı III. Alaeddin Keykubad, yerleşmesi için kendisine Ankara yakınlarındaki Karacadağ yöresini vermiştir. Sonradan, daha batıdaki Söğüt ve çevresi de Ertuğrul Gazi ve aşiretine verilmiştir. Vefat tarihi 1281'dir.

● Ertuğrul Gazi Mahalle Haritası

~ SAİT ZARİFOĞLU BULVARI:

Belediye Meclisinin 08.03.2000 tarih ve 2/11 nolu kararı ile Andırın Caddesinin ismi Sait Zarifoğlu Bulvarı olarak değiştirilmiştir. Şazibey Camiinden batıya doğru uzanır. Yıldırım Bayazıt Cami önünden Orman Bölge Müdürlüğü istikametine devam eder.

Bulvara ismi verilen Sait Zarifoğlu hakkında geniş bilgi için bk. Dumlupınar Mahallesi.

~ AHMET UNCU CADDESİ:

Mahallenin batı kısmında Karacaoğlan Mahallesi ile sınır çizgisini oluşturur.

Caddeye ismi verilen Ahmet Uncu hakkında geniş bilgi için bk. Abdülhamid Han Mahallesi.

~ ÇAĞRI BEY CADDESİ:

Çağrı Bey

Belediye Meclisi'nin 08.03.2000 tarih ve 2/11 nolu kararı ile Oruç Reis Sokak ile Atabey Sokak birleştirilerek Çağrı Bey Caddesi ismi verilmiştir. Senem Ayşe Caddesi ile Ahmet Uncu Caddesi arasında yer alarak Mevlana mahallesi ile sınır çizgisini oluşturur.

Caddeye ismi verilen Çağrı Bey, Oğuz Türkleri Kınık boyundan Selçuklu hükümdarı Mikail'in oğlu Tuğrul Bey'in kardeşi ve Selçuk Bey'in torunudur. Anadolu'ya ilk defa akın yapan Türk komutanlarındandır. 990'da doğar.

Çağrı Bey diğer Türk boyları arasındaki düşmanlık ve halkın baskısı sonucunda Maverünnehir bölgesinden Horasan'a göç etmiştir. Horasan o zamanlar Gazne Devleti'nin bir parçasıydı. Tuğrul Bey'le devleti ortak yönetmişlerdir. Horasan Melikliği yapmıştır. Bizans'ın kaleleri olan Vaspurakan ve Ani kalelerine karşı sefer düzenleyerek büyük kazanç sağladı. 1035 yılında Gazneli hükümdarı I. Mesut üstüne yapılan seferde Mesut yenildi. Bir antlaşma yapıldıysa da

• Çağrı Bey Caddesi.

buna uymayan Mesut'u Çağrı Bey yendi ve Türk Hakanı Afrâsîâb'ın kurduğu rivayet edilen Merv Şehri'ni feth etti.

1040 yılında Dandanakan Savaşı yapıldı. Çağrı Bey komutasındaki Selçuklular Gaznelileri yendiler ve böylece bu savaş Selçukluların devlet olmasında büyük rol oynadı. Çağrı Bey egemenlik alanını ikiye bölüp kardeşi ile paylaşmış, günümüz Irak'a kadar uzanan batı bölümünü Tuğrul Bey, doğu bölümünü (Horasan) de kendisi yönetmiştir.

Tuğrul Bey, 1056 yılında Bağdat'da hüküm süren Şii Büveyhoğulları Devleti'ne son vermiş batıya doğru topraklarını genişletmiştir. Halife Kaim Tuğrul Bey'e Doğu'nun ve Batı'nın Hükümdarı ve *Sultan* unvanını vermiştir.

Çağrı Bey 1060'ta hastalanarak Serahs (İpek Yolu'nda Nişabur ile Merv arasındaki önemli bir vaha) adı verilen yerde vefat etti.

~ HAKKI KISAKÜREK CADDESİ:

Mahallenin doğu kısmında Dumlupınar Mahallesi ile sınır çizgisini oluşturur.

Caddeye ismi verilen Hakkı Kısakürek hakkında geniş bilgi için bk. Dumlupınar Mahallesi.

~ MÜKREMİN HALİL CADDESİ:

Orman Bölge Müdürlüğü önünden kuzeye doğru mahalleyi ortadan ikiye bölerek çıkar. Hakkı Kısakürek Caddesi ile birleştikten sonra Dumlupınar Mahallesi ile sınır çizgisini oluşturarak Kazım Karabekir Caddesi'ne kavuşur.

Caddeye ismi verilen Mükremin Halil hakkında geniş bilgi için bk. Dumlupınar Mahallesi.

~ SENEM AYŞE CADDESİ:

Mahallenin kuzeyinde Kazım Karabekir Caddesi ile Ahmet Uncu Caddesi arasında yer alır ve Orhan Gazi Mahallesi ile de sınır çizgisini oluşturur

Caddeye ismi verilen Senem Ayşe hakkında geniş bilgi için bk. Senem Ayşe Mahallesi.

~ HASAN BASRİ KARSLIOĞLU SOKAK

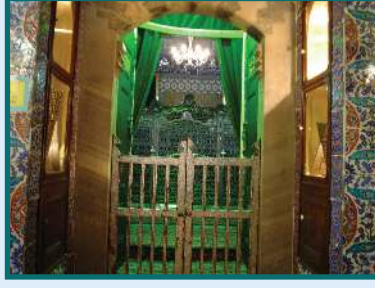
Belediye Meclisinin 08.03.2000 tarih ve 2/11 nolu kararı ile Neyzen Sokak'ın ismi Hasan Basri Karslıoğlu Sokak olarak değiştirilmiştir. Orman Bölge Müdürlüğü Lojmanları'ndan başlayıp Hakkı Kısakürek Caddesine kavuşur.

Sokağa ismi verilen Hasan Basri Karslıoğlu esnaf ve siyasetçidir. 1942'de Yörük Selim Mahallesi'nde doğar. İlk ve orta öğrenimini

• Hasan Basri Karslıoğlu Sokak.

Maraş'ta tamamlayarak 1960'da işçi olarak Hollanda'ya gider. Avrupa Ülkü Ocakları başkanlığı görevinde bulunur. 1979'da memleketine döner. 1980 sonrası Milliyetçi Çalışma Partisi Kahramanmaraş şubesinin kurucuları arasında yer alır. MÇP ve MHP'de ilçe başkanlığı, ilçe başkan yardımcılığı görevlerinde bulunur. Aynı zamanda ticaretle de uğraşır. 12 Ekim 1999'da vefat eder.

EYÜP SULTAN MAHALLESİ

Belediye Meclisinin 08.03.2000 tarihli oturumunda alınan 1/11 sayılı kararla bazı mahalle sınırlarının değiştirilmesi ve yeni mahalleler oluşturulmasına karar verilmiştir. Bu kararla Sümer Mahallesi'nden bölünen kısma Eyüp Sultan Mahallesi ismi verildi. Mahallenin güney sınırının Erkenez Çayı, batı sınırının tren hattı ile başlayıp Sümerbank fabrikasının güneyindeki duvarla devam edip 44. Sokak'a birleşmesi ve 44. sokakla da güney çevre yoluna bağlanması, kuzey sınırının Güney Çevre Yolu, doğu sınırının ise Gaziantep Caddesi olarak belirlenmesine karar verildi.

Mahalleye ismi verilen Eyüp Sultan, sahabe-i kiramdandır. Medineli ilk Müslümanlardan olup hicret sırasında Hz. Peygamber'i evinde misafir etmiştir. Tam adı Ebû Eyyûb Hâlid b. Zeyd b Küleyb el-Ensârî'dir. Ülkemizde "Eyüp Sultan" unvanıyla anılır.

Hazrec kabilesinin Neccâroğulları kolundandır. Hicretten iki yıl kadar önce hanımı Ümmü Eyyûb ile birlikte müslüman oldu ve ensardan İslâmiyet'i ilk kabul edenler arasında yer aldı. Nübüvvetin 13. yılında yapılan İkinci Akabe Biatı'nda bulundu. Hicretten sonra Resûl-i Ekrem onunla, ileri gelen sahâbîlerden Mus'ab b. Umeyr arasında kardeşlik bağı (muâhât) kurdu. Hz. Peygamber'le birlikte Bedir, Uhud, Hendek, Hayber, Mekke'nin fethi ve Huneyn başta olmak üzere bütün gazvelere katıldı. Savaşlarda ona zarar gelmemesi için yanından ayrılmaz, hatta bazı geceler çadırı etrafında nöbet tutardı. Vahiy kâtiplerinden olması sebebiyle Hz. Peygamber zamanında Kur'an-ı Kerim ayetlerinin bir araya getirilmesine hizmet etti. Aşhap arasında ilmiyle de tanındığı için kendisine sorulan dinî konularda pek çok fetva verdi.

Sağlıklı olan herkesin Allah yolunda savaşa katılması gerektiğine inanan Ebû Eyyûb el-Ensârî, "Kendi elinizle kendinizi tehlikeye atmayınız" (el-Bakara 2-195) mealindeki ayette sözü edilen tehlikeyi savaşa gitmeyip işiyle gücüyle meşgul olmak şeklinde açıklardı. Bu sebeple ihtiyarlık döneminde bile her yıl bir savaşta bulunmaya

gayret etti. Katıldığı seferlerin sonuncusu müslümanların ilk İstanbul kuşatması oldu.

Ebû Eyyûb kuşatma devam ederken hastalanarak 49 (669) yılında vefat etti. Cenaze namazını Yezid b. Muaviye kıldırdı. Vasiyeti üzerine bir askerî birlik tarafından surlara yakın bir yere götürülerek oraya defnedildi. Durumu öğrenen Bizans imparatorunun kuşatma kalktıktan sonra onu kabrinden çıkarıp vahşi hayvanlara yedireceğini söylediği, fakat Yezid b. Muaviye tarafından gönderilen cevapta, böyle bir şey yapıldığı takdirde İslam ülkesinde yaşayan hıristiyanların tamamı öldürüleceği ve kiliselerin yıkılacağı bu zatın Hz. Muhammed'in yakın arkadaşı olup ruhani bir değer olduğu bildirilince kabre dokunmayacaklarına dair teminat verdiği nakledilmektedir.

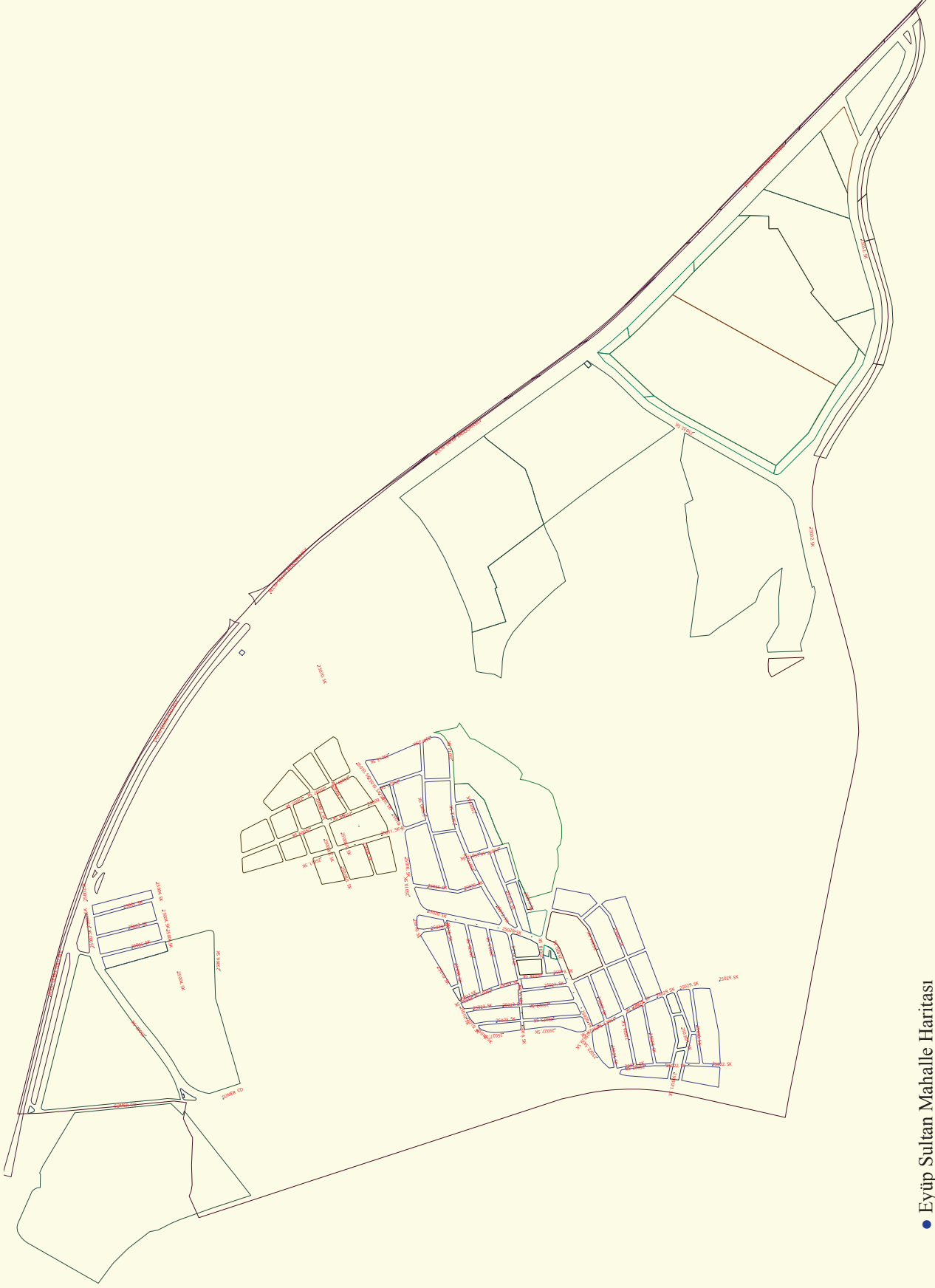
Resul-i Ekrem Medine'ye hicret edince Medineli müslümanların her biri onu evinde misafir etmek istedi. Ancak Hz. Peygamber, bir tercih yaparak onları gücendirmemek için devesinin çökeceği yere en yakın eve misafir olacağını söyledi. Kendisini taşıyan devenin önce bir yere çöktüğü, buradan hemen kalkıp biraz ileride tekrar çöktüğü görüldü. Resulullah oraya en yakın olan ve dedesi Abdülmuttalib'in annesi tarafından kendisine yakınlığı da bulunan Ebü Eyyub'un evine yerleşerek burada yedi ay misafir kaldı. Bundan dolayı Ebu Eyyub "Mihmandâr-ı Nebi" unvanıyla anılır.

Bu ev İslamiyet'in öğretildiği bir mektep durumundaydı. Hz. Peygamber fakir muhacirlere burada yemek verir, kendisine sunulan hediyeleri fakirlere burada dağıtırdı. Ev sahiplerine her vesile ile dua eder, onların bolluğa kavuşmalarını, huzur ve afiyet içinde olmalarını dilerdi. Resul-i Ekrem kendi evine taşındıktan sonra da zaman zaman Ebu Eyyub'un evine misafir olurdu.

Ebû Eyyûb haksızlıklara tahammül edemez, doğru bildiğini söylemekten çekinmezdi. Cihat maksadıyla gittiği Mısır'da vali olan sahabî Ukbe b. Âmir'in akşam namazını geç kıldırıldığını görünce onu uyardı. Resul-i Ekrem'in akşamı geç kıldırıldığını zannedilmesine sebebiyet vererek halka kötü örnek olmamasını söyledi.

Namazları müstehap olan vakitlerinde kıldırılmayan Medine valisi Mervan b. Hakem'e muhalefet eder. Resulullah'a uyduğu takdirde kendisine uyacağını, aksi halde aleyhinde bulunacağını açıkça söylerdi. Bir gün Ebu Eyyub'u Resul-i Ekrem'in kabrine başını dayamış olduğu halde ağlarken gören Mervan bu hareketinin sünnete aykırı olduğunu söyleyince Ebu Eyyub, "Ben bu mezar taşına değil Resulullah'a geldim. Onun, "din işlerini ehliyetli kimseler üstlendiği zaman kaygılanmayın; ancak ehil olmayanlar başa geçince ne kadar ağlasanız yeridir" dediğini duymuştum diye cevap verdi.

Medine döneminden itibaren Hz. Peygamber'den hiç ayrılmadığı halde Ebu Eyyub el-Ensari'den sadece 150 hadis rivayet edilmesinin iki önemli sebebi vardır. Bunlardan biri hadis rivayetinde çok titiz olması, diğeri de ömrünün savaşlarda geçmesidir. Kendisinin bilmediği bir hadisi Ukbe b. Âmir'den bizzat rivayet etmek için Medine'den Mısır'a kadar gitmesi, söz konusu titizliğin eşsiz bir örneğini ortaya koymaktadır.

● Eyüp Sultan Mahalle Haritası

~ DOĞU ÇEVRE YOLU BULVARI:

Şehrin Adana Yolu üzerinde bulunan Kültür Anıtı'ndan başlayarak doğuya uzanıp çevre yolunu Recep Tayyip Erdoğan Bulvarı'na bağlar. Mahallenin Mehmet Akif Mahallesi ile sınır çizgisini oluşturur.

Kayseri Yolu'nu şehir merkezine uğramadan Gaziantep Yolu'na bağlayan Çevre Yolu'nun doğu kısmını oluşturduğu için Doğu Çevre Yolu olarak adlandırılmıştır.

~ RECEP TAYYİP ERDOĞAN BULVARI:

Belediye Meclisi'nin 08.03.2000 tarih ve 2/11 nolu kararı ile Gaziantep Yolu olarak bilinen caddeye Recep Tayyip Erdoğan Bulvarı ismi verilmiştir.

Bulvara ismi verilen Recep Tayyip Erdoğan hakkında geniş bilgi bk. için Erkenez Mahallesi.

~ SÜMER CADDESİ:

Belediye Meclisi'nin 08.03.2000 tarih ve 2/11 nolu kararı ile 44. Sokak'ın ismi değiştirilerek Sümer Caddesi olmuştur. Sümer Mahallesi ile sınır çizgisini oluşturur.

Caddeye isim olarak verilen Sümer hakkında geniş bilgi için bk. Sümer Mahallesi.

~ EYÜP SULTAN PARKI:

• Eyüp Sultan Parkı.

12, 16 ve 19. Sokakların kesişiminde yer alır. 2750 m²lik bir alana sahip olup 2002 yılında yapılmıştır.

Park ismini mahallenin isminden almıştır.

FATİH MAHALLESİ

Belediye Meclisi'nin 08.03.2000 tarih ve 2/11 nolu kararı ile bölünerek ikiye ayrılmıştır. Bir kısmı Osman Gazi Mahallesi'ni oluşturmuştur. Mevcut haliyle güney sınırının Necip Fazıl Kısakürek Bulvarı, batı sınırının Şeyh Edebali Caddesi, kuzey sınırının Dr. Sait Bulvarı, doğu sınırının ise Merihler Caddesi olarak belirlenmesine karar verildi.

Mevcut haliyle kuzeyinde Osman Gazi Mahallesi, doğusunda Serintepe Mahallesi, güneyinde Karamanlı Mahallesi, batısında Necip Fazıl Mahallesi yer almaktadır. Fatih Camii, Sütçü İmam Camii ve Osman Gazi İlköğretim Okulu mahallenin sınırları içerisinde yer almaktadır.

Mahalleye ismi verilen Fatih Sultan Mehmet, II. Sultan Murat'ın oğlu olarak 29 Mart 1432'de doğdu. Dulkadir beylerinden Süleyman Bey'in kızı Sitti Hatun'la evlenerek Maraş'ın damadı oldu. Uzun boylu ve kuvvetli bir padişahı. Devrinin en büyük ulemasından birisi idi. Yedi yabancı lisan bilirdi. Âlim, şair ve sanatkârları toplar ve onlarla sohbetten çok hoşlanırdı.

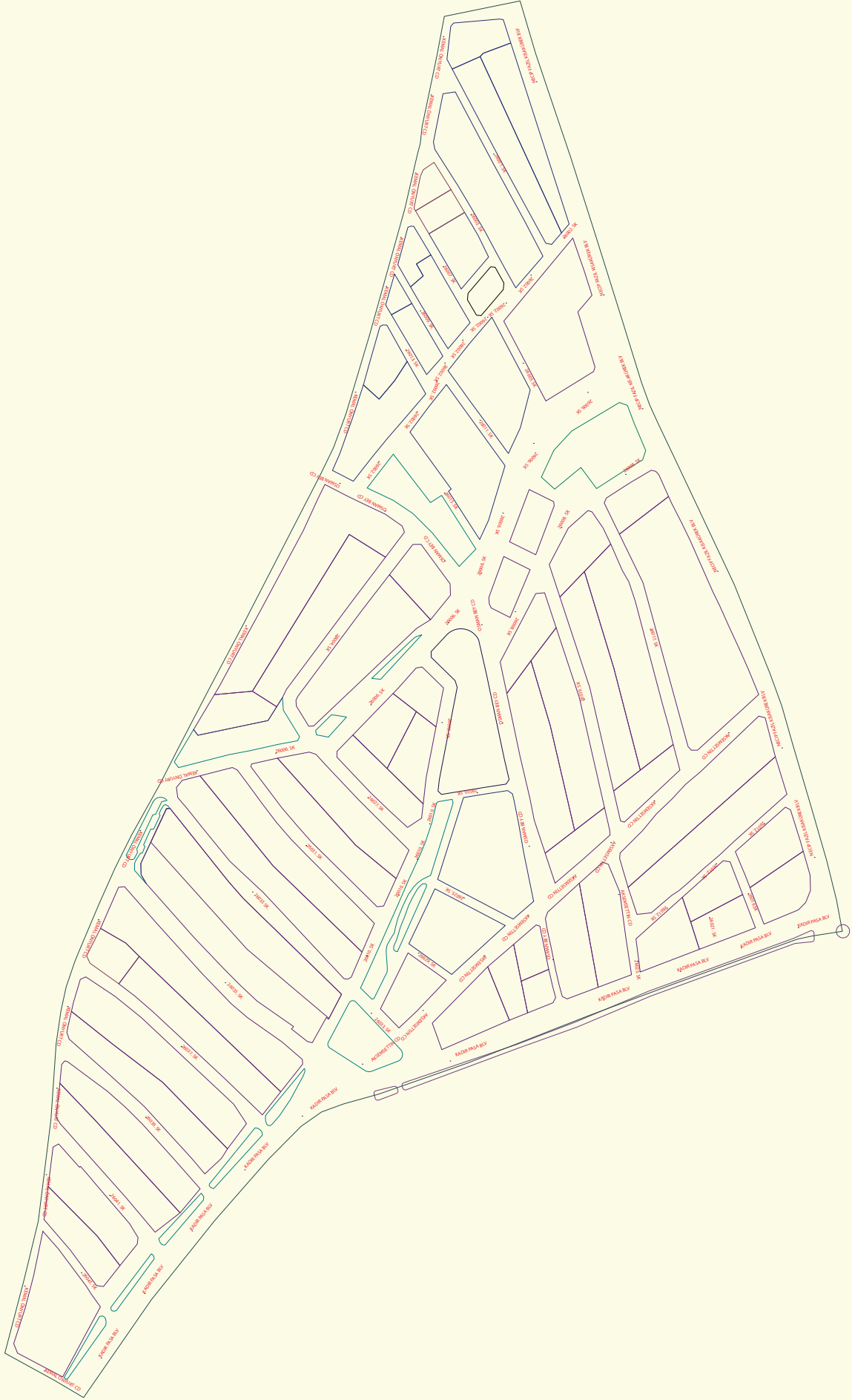
Fatih Sultan Mehmet'in ömrü seferlerle geçti. Yıkılmaz diye bilinen Bizans'ı yıktı. İstanbul'u fethetti. Ayasofya Kilisesi'ni camiye çevirdi. Kıyamete kadar cami olarak kalmasını istediği bu muhteşem mabet için, mükemmel bir vakfiye yazdırttı. 1127 yıl kilise, 481 sene de cami olarak kullanılan Ayasofya, 1934'de müze haline getirildi.

Fatih, Enez'i, Galata ve Kefe'yi Osmanlı topraklarına dâhil etti. Limni, Imroz, Semendirek, Taçoz, Bozcaada ve Boğdan'ı aldı. Belgrad'ı muhasara ettiği zaman çarpışmaya bizzat katıldı. Alnından ve dizinden ciddi şekilde yaralandı. 1458'de Mora'yı kısmen, bir sene sonra da Sırbistan'ı tamamen aldı. 1461'de Amasya'yı ve İsfendiyar Oğulları Beyliği'ni Osmanlı topraklarına dahil etti. Trabzon Rum

İmparatorluğu'nu ortadan kaldırdı. 1462'de Romanya, Yayçe ve Midilli'yi aldı. 1463 yılında Papa'nın büyük gayretleri ile toplanan ve savaşa katılan herkesin altı aylık günahının affolunacağı ilan edilen 20 devletin katıldığı bir haçlı ittifakı ile 16 sene savastı. 1463'de Bosna'yı fethetti ve Hersek'i de tabiiyeti altına aldı. 1466'da Konya ve Karaman'ı aldı. Arnavutluk'u tamamen Osmanlı topraklarına kattı. 1470'de Agriboz'u aldı. Uzun Hasan'ı Otlukbeli Savaşı'nda yendi. Zafer şükranesi olarak kırkbin esiri salıvererek, hürriyetlerine kavuşturdu. 1476'da Boğdan'ı Osmanlı topraklarına kattı. Otuz yıl içinde tam yirmibeş seferi bizzat kendisi idare etti. 900 bin kilometrekare olan topraklarını 2.214.000 kilometrekareye çıkardı.

Fatih Sultan Mehmet, Venedikliler tarafından tertiplenen tam ondört suikastten kurtuldu. Son suikastten ise kurtulamadı. Venedikliler, bu büyük hükümdarı, aslen bir yahudi olan Maestro Jakopo isimli bir doktor vasıtasıyla zehirleterek öldürmeye muvaffak oldular. Tarihçi Babinger'e göre bu suikastçi doktor, Yakup Paşa unvanı ile sarayın doktorları arasında bulunuyordu.

1481 Mayısının üçüncü günü yine bir sefere çıkmışken, Gebze'de orduğâhında Perşembe günü vefat etti. Papa, Büyük Hakanın ölümünde tam üç gün üç gece bütün kiliselerin çanlarını çaldırarak sevinç ayinleri yaptırdı. Büyük hükümdarın cenaze namazını Fatih Camii'nde Şeyh Muslihiddin Mustafa Vefa Efendi Hazretleri kıldırdı. Türbesi Fatih Camii yanındadır.

● Fatih Mahalle Haritasi

~ KADİR PAŞA BULVARI:

• Kadir Paşa Bulvarı.

Belediye Meclisi'nin 08.03.2000 tarih ve 2/11 nolu kararı ile Karamanlı, Fatih, Yunus Emre ve Mimar Sinan Mahalleleri sınırında bulunan İtfaiye Kavşağı ile Adnan Menderes Bulvarı arasındaki kısmın Kadir Paşa Bulvarı olarak değiştirilmesine karar verildi.

Serintepe Öğrenci Yurdu Kavşağı'ndan başlayıp Karamanlı Mahallesi ile Yunus Emre Mahallesi arasında sınır çizgisini oluşturup kuzeye, Tavşantepe İtfaiye Kavşağı'na kadar uzanırken mahallenin batı kısmında Necip Fazıl Mahallesi ile de sınır çizgisini teşkil eder.

Bulvara ismi verilen Kadir Paşa, Bayazıtlı ailesinden olup devlet adamıdır. Maraş'ta 1831'de doğdu. Babası Ahmet Paşa'dır. Annesi ise Ceritli Mirzeoğlu Beyin ya kızı ya kız kardeşidir. Emir Mahmut oğullarından Hatice Hanım'la evlenir. Eğitimini Maraş'ta tamamlar. Ailenin diğer fertleri gibi devlet idaresinde görev alır. 1865-1866 Kozanoğlu İsyanı'nın bastırılmasında Osman Paşa ile birlikte Fırka-i Islahiye ordusuna yardımcı olur.

1897'deki Ermeni isyanlarının bastırılmasında Ali Muhsin Paşa'nın emrinde önemli görevler üstlenir. 1902'de Mîrülumerâ (Tuğgeneral) rütbesini alır. Osmanlı'nın Maraş'taki en güvendiği isimlerden biri olur. Maraş'ta belediye başkanlığı yapar. Belediye başkanlığı görevi 1908'de II. Meşrutiyet'in ilanına kadar devam eder.

Maraş Milli Mücadelesinde konağını halka açar. Müdafa-i Hukuk Cemiyeti henüz kurulmadan yeğenleri Muharrem ve Zafer Beyler aracılığı ile Bertiz'de 400 kişilik bir çete ile Kuvayi Milliye teşkilatını oluşturur ve düşman şehri terk edinceye dek bu çetelerin ihtiyaçlarını karşılar.

Milli Mücadele günlerinde İttihatçılara güvenmediği için "hain" damgası yeme pahasına da olsa orta yolu gözetir. 1932'de vefat eder.

~ NECİP FAZIL KISAKÜREK BULVARI:

Belediye Meclisi'nin 08.03.2000 tarih ve 2/11 nolu kararı ile Karamanlı, Fatih, Yunus Emre ve Mimar Sinan Mahallelerinden geçen Necip Fazıl Kısakürek Bulvarı'nın yeniden düzenlenmesi sonrasında İmam Hatip Lisesi ile Kültür Merkezi Kavşağı arasında kalan kısmın Necip Fazıl Kısakürek Bulvarı olarak kalması kabul edildi.

Bayazıtlı Bulvarı ile Dede Korkut Meydanı arasında yer alırken mahallenin Karamanlı Mahallesi ile sınır çizgisini oluşturduğu gibi Necip Fazıl Mahallesi ile Yunus Emre Mahallesi'nin de sınır çizgisini oluşturur.

Bulvara ismi verilen Necip Fazıl Kısakürek hakkında geniş bilgi bk. için Necip Fazıl Mahallesi.

~ AKŞEMSETTİN CADDESİ:

Akşemsettin

Necip Fazıl Kısakürek Caddesi'nden kuzeye doğru uzanarak Kadir Paşa Bulvarı ile birleşir.

Caddeye ismi verilen Akşemsettin Fatih Sultan Mehmet'in hocasıdır. Asıl adı Mehmet Şemsettin'dir. Mutasavvıf ve din âlimi olup 1389 yılında Şam'da doğdu. Küçük yaşta Babası Şeyh Hamza ile birlikte Göynük'e yerleşti. Burada medrese tahsili gördü, müderris oldu. Özellikle çeşitli hastalıkları tedavi ediyor, ruh hastalarında başarı gösteriyordu. Bunun için kendisine Tabib'ül-ervah yani Ruhların Doktoru ismi verildi.

Daha sonra tasavvuf yoluna giderek Hacı Bayram Veli'ye intisap etti. Hacı Bayram-ı Veli'nin ölümünden sonra, onun halifesi oldu.

Akşemseddin daha sonra Edirne'ye geçti. Edirne sarayında bulunan Osmanlı padişahı II. Murat, bu genç, aşk dolu, her bilgide üstün, olgun sofiyi ziyaret eder ve oğlu şehzade Mehmet'in eğitim ve öğretimini üzerine almasını rica eder. Akşemseddin bu teklifi reddetmez. Yıllarca ona bilgi aşılar. Şehzade Fatih, padişah olunca da yanından ayrılmaz, Onun en yakın hocası ve danışmanı olarak görevini sürdürür.

Fatih Sultan Mehmet, İstanbul'u kuşattığı zaman bilgisine olduğu kadar şahsına da büyük değer verdiği aksakallı âlim Akşemseddin de beraberinde bulunuyordu. Ayet-i Kerimeleri ve hadîsleri tefsir ederek askere gayret ve cesaret vermeye çalışan Akşemseddin, bu arada İslâm dünyasının ulu kişisi Hazret-i Eyyub el-Ensari'nin İstanbul surları dibinde bulunduğu bilinen kabrini de bulmak istemişti.

Hazret-i Eyyub'un kabrini keşfettikten sonra manevi değeri asker nazarında pek büyümüş olan Akşemseddin'in duaları ile İstanbul da fethedilir.

Fatih, İstanbul'un fethinden sonra, bir ara hocasından kendisini dervişliğe kabul ederek irşatlarda bulunmasını ister. Akşemseddin bu teklifi:

“Sen devlet işlerini gereği gibi yerine getirmeye ve saltanatı devam ettirmeye mecbursun ve bununla görevlisin. Sen benim halvetime girersen dünyanın düzeni bozulur. Senin sâlik olman değil, malik olman lazımdır...” diyerek şiddetle reddetmiştir.

Artık kendi görevinin de bittiğine inanmıştır. Padişah'tan Göynük'e gidip, orada dersleriyle uğraşması için izin ister. Fatih hocasını bırakmak istemese de, sonunda çare olmadığını görür. Hocasını Göynük'e uğurlar. Göynük'te bir köşeye çekilerek öğrencileri ve kitaplarıyla baş başa kalan Akşemseddin, Fatih'e yazdığı mektuplarda, ona, yeni ufuklar açar.

Ömrünün son altı yılını Göynük'te zikir, ibadet ve fakir hastaları tedavi ile uğraşarak geçirir ve 1459 yılında Göynük'te vefat eder.

Akşemseddin'in, bugün İstanbul Fezullah Efendi Kütüphanesinde bulunan “Hayatın Maddesi ve Tıp” adında, Türkçe,

• Akşemseddin Bulvarı.

el yazması iki büyük cilt eseri vardır. Ayrıca Hall-i Müşkilât, ve Makâmât-ı Evliyâ gibi eserleri bilim dünyasında tanınmaktadır.

Herhalde onun en büyük eseri, Fatih Sultan Mehmet gibi büyük bir devlet adamını yetiştirmiş olmasıdır.

~ KEMAL ÖNYURT CADDESİ:

Belediye Meclisi'nin 08.03.2000 tarih ve 2/11 nolu kararı ile Merihler Caddesi'nin ismi Kemal Önyurt Caddesi olarak değiştirilmiştir.

Mahallenin kuzeydoğusunda Tavşantepe İtfaiyesi ile Bayazıtlı Bulvarı arasında yer alırken Osman Gazi Mahallesi ile de sınır çizgisini oluşturur.

Caddeye ismi verilen Kemal Önyurt Maraş'ta 1919'da doğdu.

Kemal Önyurt

Genç yaşlarda İstanbul'a gitti. İstanbul Çemberlitaş Semti'nde bir küçük dükkanda lokantacığa başladı. Daha sonra memleketine döndü. 1950'li yıllarda Saraçhane civarında bir dükkanda aynı işi sürdürmeye başladı. Daha sonra şehrin tek işlek çarşısı olan eski yıkılan belediye binasına yakın belediye çarşısında Şehir Lokantası'nı açtı. Lokantacı Kemal adıyla tanındı.

Lokantacı Kemal Önyurt mesleğinin erbabı olduğu kadar sosyal yönden de aktif, cemiyetçi bir insan olup, halkla da iç içeydi. Eski adı Kısıkkaya, yeni adı Fatihler Mahallesi olan yer şehir merkezine bir hayli uzak olmasına rağmen oraya bir ev yaptı. "Kemal Önyurt aklını yitirmiş" dediler. Oysa şehrin batıya doğru büyüyeceğini çok iyi biliyordu ve o semtin imarının gelişmesinde rol oynadı. Hatta o dönemler rahmetli Adnan Menderes Maraş'a geldiğinde konağın bulunduğu yoldan geçerken arabayı durdurur. Konağın sahibini sorar ve şöyle der: "Bu adam akıllı birine benziyor, çünkü şehir batıya doğru büyüyecek."

Şiirle de uğraşan Kemal Önyurt lokantasında yoksul insanların yemek yediği özel bir yer de yaptırır. Maraş'ı Kalkındırma Derneğinde aktif görev üstlenir. 28 Ocak 1965'de vefat eder.

• Kemal Önyurt Caddesi.

~ OSMAN BEY CADDESİ:

Kadir Paşa Bulvarı'ndan doğuya, Osman Gazi İlköğretim Okulu'na uzanır. Kemal Önyurt Caddesi'ni keserek Osman Gazi Mahallesi'nde son bulur.

Caddeye ismi verilen Osman Bey Osmanlı Devleti'nin kurucusu

olup Osman Gazi adıyla bilinir. Hakkında geniş bilgi için bk. Osman Gazi Mahallesi.

~ **FATİH PARKI:**

• Fatih Parki

Kemal Önyurt Caddesi ile 6. Sokak kesişiminde yer alır. 1155 m² alana sahip olup 1993 yılında yapılmıştır.

Park adını mahallenin isminden almıştır.

FEVZİPAŞA MAHALLESİ

Maraş'ın en eski mahallelerinden biridir. Yakın döneme kadar Bektutiye Mahallesi olarak bilinir. Bu isim halk arasında hâla kullanılmaktadır da. 1526-1562 Tahrir Defterlerinde Begtutlu olarak geçmektedir. Zamanla Bektutiye olarak değişmiş ve öylece de kalmıştır.

Begtut Dulkadirli aşiretlerindedir. Bu aşirete mensup aileler halen Kahramanmaraş'ta yaşamaktadır. Mahalle eski Maraş'ın tam ortasında ve Bektutiye Camii merkezli bir yapılanma gösterir.

Belediye Meclisi'nin 08.03.2000 tarih ve 2/11 nolu kararı ile eski mevcut sınırının korunmasına karar verilmiştir.

Mevcut haliyle kuzeyinde Yörük Selim Mahallesi ve Gazi Paşa Mahallesi, doğusunda Kayabaşı Mahallesi, güneyinde Turan Mahallesi ve Ekmekçi Mahallesi, batısında ise Şehit Evliya Mahallesi yer almaktadır. Çınarlı Camii, Keşif Efendi Camii, Uzunoluk Hamamı, Uzunoluk Abidesi, Karacaoğlan Halk Kütüphanesi, Çocuk Bahçesi, Albayrak İlköğretim Okulu ve Kahramanmaraş İlköğretim Okulu mahalle sınırları içerisindedir.

Mahalleye ismi verilen Fevzi Paşa'nın tam ismi Mustafa Fevzi Çakmak'dır. Lakapları: Müşir, (*Mareşal*), Osmanlı paşası ve Türkiye Cumhuriyeti'nin ikinci ve son mareşalidir. Türkiye'nin ilk Milli Savunma Bakanı ve Türk Silahlı Kuvvetleri'nin Cumhuriyet dönemindeki ilk genelkurmay başkanıdır.

Mareşal Fevzi Çakmak, 12 Ocak 1876'da İstanbul Anadolu Kavağı'nda Çakmakoğullarından Topçu Albayı Ali Sırrı ile Hesna Hanım'ın oğlu olarak dünyaya geldi. İlk ve orta öğrenimini Kuleli Askeri Lisesi'nde tamamladıktan sonra 29 Nisan 1893'te Harp Okuluna kaydolarak 28 Ocak 1896'da piyade teğmen rütbesiyle mezun oldu. Akabinde "Mekteb-i Erkân-ı Harbiye"ye girerek 25 Aralık 1898'de kurmay yüzbaşı rütbesiyle bitirdi.

Bir süre Erkan-ı Harbiye (Genelkurmay) 4. Şube'de görev

yaptıktan sonra 1899'da 3. Ordu'ya bağlı Metroviçe'deki 18. Fırka'nın kurmay heyetinde görevlendirildi. Balkanlar'daki Sırp ve Arnavut çetelere karşı verilen mücadeleye katıldı. Kısa aralıklarla terfi ederek 1907'de miralaylığa (albay) yükseldi. 1908 yılında II. Meşrutiyet ilan edildiğinde 35. Fırka komutanı ve Taşlıca mutasarrıfıydı. 1910'da Arnavutluk'ta çıkan ayaklanmayı bastırmakla görevlendirilen Kosova Kolordusu'nun kurmay başkanlığına atandı. 1911'de Trablusgarp Savaşı başlayınca Rumeli'nin savunmasıyla görevli Garp (Vardar) Ordusu'nun kurmay başkanlığına getirildi. Balkan Savaşı (1912-1913) sırasında 21. Fırka komutan vekilliği ve Vardar Ordusu 1. Şube (Harekat Şubesi) müdürlüğünü yaptı.

1913'te 5. Kolordu Komutanlığı'na atandı. Mart 1915'de rütbesi mirlivalığa yükseltildi.

I. Dünya Savaşı'nda Çanakkale, Kafkas ve Suriye cephelerinde savaştı. 1918'de ferikliğe yükseldi.

Mondros Mütarekesi imzalandığında sağlık nedenleri ile İstanbul'da bulunuyordu. 24 Aralık 1918'den 14 Mayıs 1919'a kadar Ferik rütbesiyle Osmanlı Devleti'nin Erkan-ı Harbiye Reisliği (bugünkü Genelkurmay Başkanlığı) görevinde bulundu. 1. Ordu Müfettişliği, Askeri Şura üyeliği, Ali Rıza Paşa ve Salih Hulusi Paşa hükümetlerinde harbiye nazırlığı (savaş bakanı, milli savunma bakanı) (Şubat - Nisan 1920) yaptı. Harbiye nazırlığı sırasında Anadolu'daki ulusal harekete silah ve cephane gönderilmesini kolaylaştırıcı bir tutum izledi. İstanbul'un İtilaf Devletleri tarafından resmen işgalinin (16 Mart 1920) ardından Anadolu'ya geçmeye karar veren Fevzi Paşa, Nisan 1920'de Ankara'ya ulaştı. İstasyonda Mustafa Kemal Paşa tarafından törenle karşılandı. Birinci dönem TBMM'ye Kozan milletvekili olarak katıldı. 26 Mayıs 1920'de İstanbul Hükümeti tarafından ulusal hareketin önderlerinden biri olarak rütbesinin kaldırılmasına, nişanlarının geri alınmasına ve idamına karar verildi.

3 Mayıs 1920'de Milli Müdafaa Vekilliğine (Milli Savunma Bakanlığı) getirildi. 24 Ocak 1921'de Milli Müdafaa Vekilliği üzerinde kalmak üzere İcra Vekilleri Heyeti Reisliğini (başbakanlık) de üstlendi. İkinci İnönü Muharebesi'nin zaferle neticelenmesinin ardından 3 Nisan 1921'de rütbesi TBMM kararıyla birinci ferikliğe (orgeneral) yükseltildi. Kütahya-Eskişehir Muharebeleri'nde mirliva İsmet Paşa komutasındaki Garp Cephesi ordularının mağlup olup Yunanlıların Temmuz 1921'de Kütahya, Afyon ve Eskişehir'i ele geçirmelerinden sonra İsmet Paşa'nın (İnönü) yerine TBMM tarafından Genelkurmay Başkanlığı görevine de getirildi. 3 Ağustos 1921'de Başvekillik, Milli Müdafaa Vekilliği ve Erkan-ı Harbiye Reisliği görevlerini hep birlikte yürütmeye başladı ve Sakarya Savaşı sırasında TBMM Reisi ve Başkomutan Mustafa Kemal Paşa ile birlikte bizzat cephede harekatı yönetti.

14 Ocak 1922'de milli müdafaa vekilliği, 9 Temmuz 1922'de icra vekilleri heyeti reisliği görevlerinden ayrıldı ve Genelkurmay Başkanı olarak Büyük Taarruz'un askeri planlarını hazırladı. Zaferle sonuçlanan Başkomutanlık Meydan Savaşı'nın (30 Ağustos 1922) ardından 31

Ağustos'ta rütbesi Başkomutan Mustafa Kemal Paşa'nın tavsiyesi üzerine TBMM tarafından Müşirliğe (mareşal) terfi ettirildi.

"Erkân-ı Harbiye-i Umumiye Reisliği"ne atanan Mareşal Fevzi Çakmak, 30 Ekim 1924'e kadar TBMM'de İstanbul milletvekilliği görevine devam etti. Mustafa Kemal Paşa'nın askerlik yapanların siyasete karışmamaları gerektiğine dair talimatından sonra, 31 Ekim 1924'te askerlik görevini, siyasete tercih ederek İstanbul milletvekilliğinden istifa etti.

Erkân-ı Harbiye-i Umumiye Reisliği görevini 23 yıl yaptıktan sonra 12 Ocak 1944'de 68 yaşında Askerî ve Mülkî Tekaüt Yasası'na göre Tahdit-i Sin yani yaş haddinden dolayı emekliye ayrıldı.

1946 seçimlerinde Demokrat Parti listesinden bağımsız aday olarak TBMM'de VIII. Dönem İstanbul milletvekili seçildi. 5 Ağustos 1946'da milletvekili seçilerek 22 yıl sonra tekrar Meclise katılan Fevzi Paşa, Demokrat Parti genel başkanı Celal Bayar'ın dönemin Cumhurbaşkanı'nın demokratik seçimlere izin vermesi için söylediği "Devr-i Sabık yaratmayacağız" (yani iktidara geldikten sonra yapılan yanlışların ve yolsuzlukların hesabını sormayacağız) demesinden sonra partisinden istifa ederek, 19 Temmuz 1948'de Osman Bölükbaşı ile birlikte Millet Partisi'nin kurucu üyeleri arasında yer aldı.

10 Nisan 1950 tarihinde vefat etti. Cenazesi 12 Nisan 1950'de Eyüp Sultan Camii'nden kaldırılırken, cenaze namazında yüzbinlerce vatandaş bulundu. Cenazesi İstanbul'daki Eyüp Sultan Mezarlığı'nda Küçük Hüseyin Efendi Derğahu türbesine defnedildi ve ailesinin isteğiyle Ankara'daki Devlet Mezarlığı'na nakledilmedi.

Maraş milli mücadelesini destekleyen ve yazdığı telgraflarla Maraşlılara cesaret veren Fevzi Çakmak Maraş'ı ziyaret etmiş ve Maraşlıların büyük sevgisine mazhar olmuştur.

● Fevzipaşa Mahalle Haritası

~ ABARABAŞI CADDESİ:

• Abarabaşı Caddesi

Belediye Meclisi'nin 08.03.2000 tarih ve 2/11 nolu kararı ile Şehit Yusuf Çavuş Sokak ismi değiştirilerek Abarabaşı Caddesi olmuştur. Şehit Yusuf Çavuş ismi ise Kanal Mahallesinde bulunan Zülfikar Sokak'a Göllülü Yusuf Çavuş Caddesi olarak verilmiştir. Çınarlı Camii ile Keşif Efendi Camii'ni birbirine bağlayan yoldur.

Abara değirmenlerin su kanalına verilen bir isim olup meşhur Abarabaşı Kilisesi de ismini buradan almıştır.

~ ÇUKUROBA CADDESİ:

• Çukuroba Caddesi

Çukuroba Camiin'den Kanlıdere'ye iner ve Kayabaşı Mahallesi ile de sınır çizgisini oluşturur.

Caddeye isim olarak verilen Çukuroba Dulkadirli Türkmen aşiretlerinden birinin ismi olarak bilinmektedir. Çukuroba Camii merkezli eski bir mahalledir. Kayabaşı mahallesi'ni de içerisine alır. Cami 1669'da Hacı Hüseyin Efendi tarafından inşa edilmiştir. 1897'de II. Abdülhamit'in burada bir dergâh kurduğunu kayıtlarda yer almaktadır. 1945'de yıkılarak yeniden inşa edilen cami son olarak 1959'da Osman Sandaloğlu önderliğinde yeniden inşa edilmiştir.

~ TÜRKOCAĞI CADDESİ:

Çukuroba Camii'nden Çocuk Bahçesi'ne çıkan caddenin adı olup Kayabaşı Mahallesi ile sınır çizgisini oluşturur.

Bölgede bulunan Kız Enstitü Meslek Lisesi'ne izafeten Enstitü Caddesi iken Belediye Meclisi'nin 4 Ocak 2012 tarih ve 2012/07 sayılı kararı ile değiştirilerek Türkocağı Caddesi olmuştur.

Caddeye ismi verilen Türk Ocakları, 1912 yılında İstanbul'da bir kültür derneği olarak kurulmuş ve Cumhuriyet döneminde Türkiye'de milli devletin oluşumuna katkıda bulunmuş bir örgüttür.

Amacı "Türk milliyetçiliği" olan Derneğin amblemi 1912'de kabul edilen cepheden görülen "Bozkurt" başıdır.

Türk Ocakları Derneği, II. Meşrutiyet sonrasında Osmanlı Devleti sınırları içinde yaşayan azınlıkların Osmanlı Devleti'nden ayrılmak için kurdukları milliyetçi derneklere karşılık aynı sınırlar içinde yaşayan Türklerin haklarını korumak üzere kuruldu. Daha önce aynı amaçla kurulmuş ancak uzun süreli olmamış Türk Derneği (1908) ve Türk Yurdu Cemiyeti (1911)'nin devamı niteliğinde bir kuruluştur.

20 Haziran 1911 tarihli toplantıda Türk Ocağı Kurucu Heyeti üyeleri şu şekilde tespit edildi: Mehmet Emin, Ahmet Ferit, Ahmet Ağaoğlu, Fuat Sabit.

Aynı toplantıda belirlenen Geçici İdare Heyeti Üyeleri ise şu kişilerdi: Mehmet Emin (başkan), Yusuf Akçura (ikinci başkan), M. Ali Tevfik (kâtip), Dr. Fuat Sabit (veznedar)

20 Haziran 1911'deki fiili kuruluşun ardından Derneğin resmen kuruluşu 25 Mart 1912'de gerçekleşti.

Resmi kuruluştan önce derneğin ilk toplantıları Türk Yurdu Cemiyeti'nin yayın organı olarak Yusuf Akçura'nın sorumluluğunda çıkan Türk Yurdu Dergisi'nin idarehanesinde gerçekleşmişti. Maddi olanaklar elde edilince Beyazıt'ta Soğanağa Sokağı'nda bir müstakil bina Türk Ocakları Derneği'nin oldu.

Dernek Başkanı Ahmet Ferit'in Balkan Savaşı sonrasında Millî Meşrutiyet Fırkası adlı siyasi partiyi kurmak üzere başkanlıktan ayrılması üzerine 18 Mayıs 1913'te toplanan kurultayda Hamdullah

Suphi (Tanrıöver) Bey büyük bir çoğunluğun oyuyla başkan seçildi.

İttihat ve Terakki Fırkası'nın tek parti iktidarı döneminde (1913-1918) diğer derneklerin kapatılmasına rağmen Türk Ocakları kapatılmayan üç dernekten birisi olarak çalışmalarını sürdürdü. İstanbul dışında şubeler (ocak) açıldı.1913 Kongresinde 1200 olan üye sayısı 1918 kongresi yapıldığı sırada 2550'ye ulaştı; açılan ocak sayısı ise 35'i buldu.

• Maras Türk Ocağı Binası

Dernek, 1913'ten itibaren devrin Türk aydınlarının çoğunu bünyesinde topladı. Yusuf Akçura'nın yönetiminde 32 sayfalık bir forma hâlinde 15 günde bir çıkarılan Türk Yurdu Dergisi'nin yayımı, Türk Ocakları Derneği'nin yayın organı olarak devam etti, 1918'de derginin abone sayısı bine ulaştı. Selanik'te Genç Kalemler Dergisi'ni çıkaran ve aralarında Ziya Gökalp'in de bulunduğu kadro, şehrin Yunanlılar tarafından işgali (1912) üzerine İstanbul'a gelerek Türk Ocakları'na katıldı, Türk Yurdu Dergisi'nde yazmaya başladı.

"Halka Doğru" (1913) ve "Türk Sözü" (1914) adlı haftalık dergiler ve 1917'de çıkarılan "Yeni Mecmua", Manastır'da çıkan "Yeni Fikir", Üsküp'te yayınlanan "Yeni Mektep" gibi vilayet gazeteleri Derneğin diğer yayın organları oldu. Türkçülük fikri doğrudan dernekle ilgili olmayan "Millî Tetebbular", "Büyük Duygu", "İktisadiyat Mecmuası", "Yeni Mecmua", "

Derneğin 1918 Kongresinde kadınların Türk Ocakları'na üye olarak kabul edilmesine karar verildi. Kadınlarla erkeklerin aynı salonda bir araya gelebildikleri toplantılar gerçekleşti. Devletin savaş politikasına destek verildi.

Türk Ocağı, Millî Mücadele döneminde (1918-1922) varlığını evrak üzerinde aralıksız sürdürdüyse de İstanbul'un işgali sırasında

Ocak binasının da İngiliz askerleri tarafından basılıp işgal edilmesi (12 Mart 1920) üzerine çalışmalarına fiilen ara verdi. Ocaklılar Anadolu'ya geçerek Kurtuluş Savaşı'na destek verdiler ve TBMM hükümeti kurulduğunda ocağın merkezi Ankara'ya yerleşti.

İngilizlerce fiilen kapatılmasından önce Dernek, İzmir'in işgalini protesto etmek ve ulusal direnişi örgütlemek için çalıştı. İzmir'in işgalinden bir gün önce Redd-i İlhak Beyannamesi İzmir Türk Ocağı'nda kaleme alınmış ve Ocak'ta toplanan direnme taraftarlarınca Anadolu'ya duyurulmuştu. Mustafa Kemal'in önerisiyle İzmir'in işgalini protesto için İstanbul'da düzenlenen ünlü Fatih ve Sultanahmet mitinglerine Türk Ocakları öncülük etti. Son Osmanlı Mebusan Meclisi için gerçekleşen seçimlere Türk Ocakları başkanı Hamdullah Suphi de katıldı ve Antalya mebusu olarak Mecliste yer aldı; Misak-ı Milli'nin Mecliste kabul edilmesinde etkili oldu.

Zaferin kazanılmasının ardından üye sayısı hızla artan Türk Ocakları'nın şube sayısı 9 Eylül 1922'de İzmir'in işgalden kurtuluşundan sonra kısa süre içinde 54'e çıktı. Derneğin Maraş şubesi de bu dönemde kuruldu. Şube başkanlığına Bekir Sıtkı Bey seçildi. Daha sonra dışçı Hasan Turgut, eczacı Lütfi Köker şube başkanlığı yapmıştır.

Yeniden teşkilatlanan ve şube sayısı 71'e ulaşan dernek, 22-26 Nisan 1924 tarihlerinde -42'si aynı zamanda milletvekili olan- 64 delegenin katılımı ile "Türk Ocakları Birinci Umumi Kongresi"'ni düzenledi. Aynı yıl, Bakanlar Kurulu kararı ile Türk Ocakları'na kamu yararına çalışan dernek statüsü verildi. Türkiye'deki ilk çocuk kütüphanesi Akhisar Türk Ocağı'nda açıldı. Türk kültürünü yaymak için konserler, gösteriler düzenlendi.

1926'da Ziya Gökalp'in mezarı yaptırıldı; Türk Yurdu Dergisi İstanbul'a nakledildi, yönetimi Köprülüzade Fuat'a verildi. O yıl gerçekleşen üçüncü kongreden sonra ilk defa Türkçe konuşmayan azınlıklar konusu gündeme geldi ve ertesi yılki kongrede de devam eden tartışmalar sonucunda 1928'de devletçe desteklenen "Vatandaş Türkçe Konuş!" Kampanyası başlatıldı.

Türk Ocakları 10 Ağustos 1928'de açıklanan Harf İnkılabı'na sahip çıktı; açtığı kurslar ile harf seferberliğine katıldı. Türk Yurdu Dergisi, Harf İnkılabı'nı benimseyip uygulayan ilk yayın organlarından birisi oldu.

24 Mart 1931 günü cumhurbaşkanı Atatürk, Türk Ocaklarını dönemin şartları gereği Cumhuriyet Halk Fırkası (CHF) ile birleştirme kararı aldı. Türk Yurdu Dergisi 233. sayı ile yayına ara verdi. 10 Nisan 1931'de Ankara'da Türk Ocakları'nın son ve olağanüstü kongresi toplandı, Türk Ocakları'nın CHF'ye katılması ve bütün mallarının CHF'ye devredilmesi kararı oy birliği ile kabul edildi.

Kapatılan ocakların yerini, CHF'ye bağlı bir gençlik ve kültür yan kuruluşu olan "Halkevleri (1932) aldı.

Türkiye'de çok partili demokratik yaşama geçildikten sonra Hamdullah Suphi Tanrıöver tarafından Türk Ocakları'nı yeniden açma

çalışması başladı. İstanbul Türk Ocağı 10 Mayıs 1949'da Hamdullah Suphi'nin babasından kalma Abdülâtilif Suphi Paşa Konağı'nda açıldı. Açılışta, beş maddelik "Türk Ocağı Beyannamesi" yayınlandı. 7 Ağustos 1949'da gerçekleşen ilk kongrede Hamdullah Suphi Bey genel başkan oldu.

8 Ocak 1951'de Ankara Türk Ocağı şubesi açıldı. Halk evlerine verilen bina ve mal varlıklarının ocaklara geri verilmesi için çalışmalar yapıldı. 1954'te Dernek yeniden kamu yararına çalışan dernek statüsü kazandı. Aynı yıl Türk Yurdu Dergisi yeniden Ankara'da yayın hayatına başladı; 5. sayıdan itibaren İstanbul'da yayımlandı. 1959'daki kurultayda Ocaklarının genel merkezi'nin İstanbul'dan Ankara'ya nakli de kararlaştırıldı. Hamdullah Suphi'nin rahatsızlığı nedeniyle ocak genel başkanlığına Osman Turan seçildi.

1960 darbesinden sonra Milli Birlik Komitesi'nin kapatmak istediği Türk Ocakları'nın genel başkanlığına yeniden getirilen Hamdullah Suphi, kapatılmanın önüne geçti; 1966'daki ölümüne kadar genel başkanlığı sürdürdü.

Türk Ocakları, 1966'da ikinci kez genel başkanlığa gelen Osman Turan yönetiminde 1971 Muhtırası'na kadar çalışmalarına devam etti. Bütün dernek çalışmalarının askıya alındığı askeri idare dönemi sona erdikten sonra Türk Ocakları 1975'te çalışmalarına devam etti. Genel başkanlığa Orhan Düzgüneş seçildi.

1980 askeri darbesi ile yeniden kapatılan Türk Ocakları, 1984'te tekrar faaliyete geçti. Orhan Düzgüneş yeniden başkanlığa seçildi. 1986'dan itibaren yeniden faaliyetlerine başladı. Bu tarihten itibaren Sadi Somuncuoğlu ve Nuri Güngör genel başkan oldu. Halen Ocaklar, Prof. Dr. Mehmet Öz'ün genel başkanlığında çalışmalarına dergi ve kitap yayınları, konferanslar, sempozyumlar, anma günleri ile devam etmektedir.

~ IŞIK CADDESİ:

• Işık Caddesi

Mahallenin kuzey kısmında Çocuk Bahçesi ile Akdere Caddesi

arasında yer alan cadde olup Gazi Paşa Mahallesi ile de sınır çizgisini oluşturmaktadır.

Caddeye isim olan Işık, maddenin fiziksel yapısındaki atomik etkileşim sonucu meydana gelen, ışıyan bir enerji türüdür. Kaynağından çıktıktan sonra bütün yönlerle dağılır ve dalgalar şeklinde ilerler. Ayrıca Şeref Turhan'ın yayınladığı mahalli bir gazete adıdır da.

~ ŞEHİT ÇUHADAR ALİ CADDESİ:

Akdere'den başlayıp Batıpark istikametine uzanarak Halit Evliya Caddesi ile buluşur. Kuzeyde Yörük Selim Mahallesi ile sınır çizgisini oluştururken devamında Şehit Evliya Mahallesi ile Mağralı Mahallesi'nin de sınır çizgisini oluşturur.

Caddeye ismi verilen Çuhadar Ali Milli Mücadele kahramanlarımızdan ve şehitlerimizdendir. Hakkında geniş bilgi için bk. Akçakoyunlu Mahallesi.

~ ŞEHİT MUALLİM HAYRULLAH CADDESİ:

Belediye Meclisi'nin 08.03.2000 tarih ve 2/11 nolu kararı ile Fevzi Paşa ve Ekmekçi Mahallesi sınırı ile Şehit Evliya ve Akçakoyunlu Mahallelerinin sınırını teşkil eden Ş. Muallim Hayrullah Caddesi'nin PTT Kavşağı ile Batıpark arasında kalan kısmının isminin değiştirilmeyerek Şehit Muallim Hayrullah Caddesi olarak kalması kabul edildi.

Caddeye ismi verilen Muallim Hayrullah Milli Mücadele kahramanlarımızdan ve şehitlerimizdendir. Hakkında geniş bilgi için bk. Hayrullah Mahallesi.

~ ŞEHİT ZEKİ KARAKIZ CADDESİ:

Güneyde Boğazkesen Caddesi ile Kanlıdere arasında yer alan cadde olup Ekmekçi Mahallesi ile de sınır çizgisini oluşturur.

Caddeye ismi verilen Zeki Karakız, Milli Mücadele kahramanlarımızdan ve şehitlerimizdendir. Hakkında geniş bilgi için bk. Ekmekçi Mahallesi.

~ UZUNOLUK CADDESİ:

Boğazkesen Caddesi'nin devamı olarak mahallenin ortasından geçer ve Akdere Caddesi ile birleşir.

Caddeye isim olan Uzunluk Maraş'ın eski semt isimlerinden biridir.

Şehir merkezinden eski Hükümet binasına giden caddenin hükümete daha yakın kısmına iki yanındaki dükkânlarla birlikte Uzunluk Çarşısı denirdi. Ağaçtan bir su borusu o vakit üstü açık akan derenin üzerinden doğudan batıya doğru uzanmıştı. Yol kenarındaki su terazisinin yüksekliği bir, birbuçuk metre gelirdi. Boru teraziden

aldığı suyu derenin öbür tarafındaki hamama götürürdü. Uzunoluk yalnız çarşının adı değildi. O civardaki evlere de Uzunoluk Mahallesi denirdi.

Uzunoluk adı 31 Ekim 1919'da vuku bulan Sütçü İmam Olayı ile özdeşleşmiş ve destansı bir anlam kazanmıştır. Uzunoluk, Türk'ün namus günü, Uzunoluk, zulmün hak ettiği dersi aldığı dere kenarı, Uzunoluk, yanmış küllerden doğacak olan Türkiye Cumhuriyeti'nin ilk kıvılcımının ateşlendiği pınar başıdır.

Maraş Milli Mücadelesinin anlatıldığı ilk kitaplardan biri de "Uzunoluk" adıyla Adil Bağdatlıoğlu tarafından kaleme alınmış ve 1942'de yayınlanmıştır.

• Uzunoluk Caddesi.

~ KAZIM BEY SOKAK:

Kazım Bey

Mahallenin batı kısmında Şehit Evliya Mahallesi ile sınır çizgisini oluşturur.

Sokağa ismi verilen Kazım Bey'in tam ismi Musa Kazım Bayazıt'tır. 1910'da Yörükselim Mahallesi'nde (Bayazıtlı Mahallesi) doğdu. Babası Mehmet Bahaeddin Bey, Maraş eşrafından olan ve şehrin yönetimini yürüten Osmanlı Paşası Ahmet Paşa'nın torunu ve Kadir Paşa'nın dört oğlundan biridir. Annesi Şefika Hanım ise Çerkez beylerinden İdris Ağa'nın kız kardeşidir.

İdadi ve rüştiyeyi bitiren Musa Kazım Bey, askerlik görevini, ihtiyat askeri olarak Çanakkale'de yapmış dönüşünde de aile mesleği olan çiftçilikle uğraşmıştır.

1932 yılında Şavkılıoğullarından Duran Efendi'nin kızı olan Fatma Hanım'la evlenmiştir.

1948'de Maraş'ta ilk makineli tarıma geçen çiftçilerimizdendir. Mesleğini, arazisinin bulunduğu ve sonradan köye tahvil edilen Tekerek (Pınarbaşı) köyündeki çiftliğinde oğullarıyla birlikte vefatına

kadar devam ettirmiştir.

Kahramanmaraş'ta on yılı aşkın bir süre başkanlığını sürdürdüğü Çukobirlik'in kurucularından olup bu kurumun oluşumuna maddi manevi büyük emeği geçmiştir. Ayrıca Ziraat Odası ve Çeltik Komisyonu'nda da yöneticilik görevlerinde bulunmuştur. Özellikle "Maraş Sarısı" adıyla bilinen çeltik türünün ekimine ayrıca önem vermiş ve oğullarının da bu geleneği sürdürmeleri sayesinde günümüzde bu pirinç türü hâlen varlığını sürdürebilmektedir.

Tarih, edebiyat ve musikiye merakıyla tanınan Musa Kazım Bey'in, Divan Edebiyatı niteliklerine uygun basılmamış birçok şiiri vardır. Akordeon, piyano ve bağlama gibi Doğu ve Batıya ait müzik aletlerini de ustalıklıca icra ettiği ve notaya alınmamış bestelerinin olduğu da bilinmektedir. Tabiatı, avcılığa ve cins atlara ilgisinin yanı sıra çok iyi bir at binicisi ve yüzücü olan Kazım Bey bu yönüyle de sportmen bir kişi olarak tanınmıştır. Kendisi çiftçilik mesleğinin olumsuz fiziki koşullarına rağmen her zaman şık giyimiyle dikkat çekmiş ve karizmatik kişiliğini çevresine yansıtmıştır. 1982 yılının Ekim ayında 72 yaşında iken vefat etmiştir.

• Kazım Bey Sokak.

~ ŞEHİT ABDUL HEKİM SOKAK:

Türkocağı Caddesi ile Kahramanmaraş İlköğretim okulu arasındaki yoldur.

Sokağa ismi verilen Abdul Hekim Milli Mücadele kahramanlarımızdan ve şehitlerimizdendir. Tam adı Buharizade Abdulhakim Efendi'dir. Maraş'ta 1889'da doğdu. Babası Hacı Mustafa Efendi Buhara doğumludur. Rus baskısının yoğunlaştığı yıllarda ailesi ile birlikte İstanbul'a gelmiştir. Ailenin bir parçası İstanbul'a yerleşirken Hacı Mustafa Efendi belki de resmi bir görevle Maraş'a yerleşmiştir.

Abdülhakim Efendi iyi bir eğitim almış. Tahsiline İstanbul'da devam etmiş. Osmanlı'nın son dönem meşhur paşalarından Enver Paşa

Şehit Abdul Hekim

ile amcaoğlu oldukları da söylenmekte. Maraş'a dönmüş ve Bedesten'deki Taşhan'da kitapçılık yapmıştır.

Osmanlı'nın son dönem Maraş kitapçılarından olan Abdülhakim Efendi Taşhan da kumaş ticareti de yapmıştır. Şerife Hanım'la olan evliliğinden bir kız iki oğlu olmuştur.

Milli mücadelenin en kızıştığı günlerde 5 Şubat 1920'de şehit edilmiş. Cenazesi bugün kaybolmuş olan Çarşıbaşı Cami hazinesine kaldırılmıştır.

Abdülhakim Efendi'nin şehadetinden sonra çocuklarına kız kardeşi Selamet (Ülger) Hanım annelik yapmış. Aile "Özaydın" soyadını alarak günümüzde varlığını sürdürmektedir.

• Şehit Abdul Hekim Sokak

~ ŞEHİT BESLEMEOĞLU CUMA SOKAK:

• Şehit Beslemeoğlu Cuma Sokak.

Muallim Hayrullah Caddesi'nden Uzunluk Çeşmesi istikametine inen yoldur.

Sokağa ismi verilen Beslemeoğlu Cuma, Milli Mücadele şehitlerimizdendir. Hakkında detaylı bilgi bulunmamaktadır.

~ ÇOCUK BAHÇESİ PARKI:

• Çocuk Bahçesi Parkı.

Işık Caddesi ile Türkocağı Caddesi arasında yer alır. 1934 yılında şehrin ilk modern parkı olarak hizmete açılmıştır. 1900 m² alana sahip olup 2007 yılında yeniden düzenlenmiştir.

Acar Hamamı

Uzunoluk Hamamı

GAYBERLİ MAHALLESİ

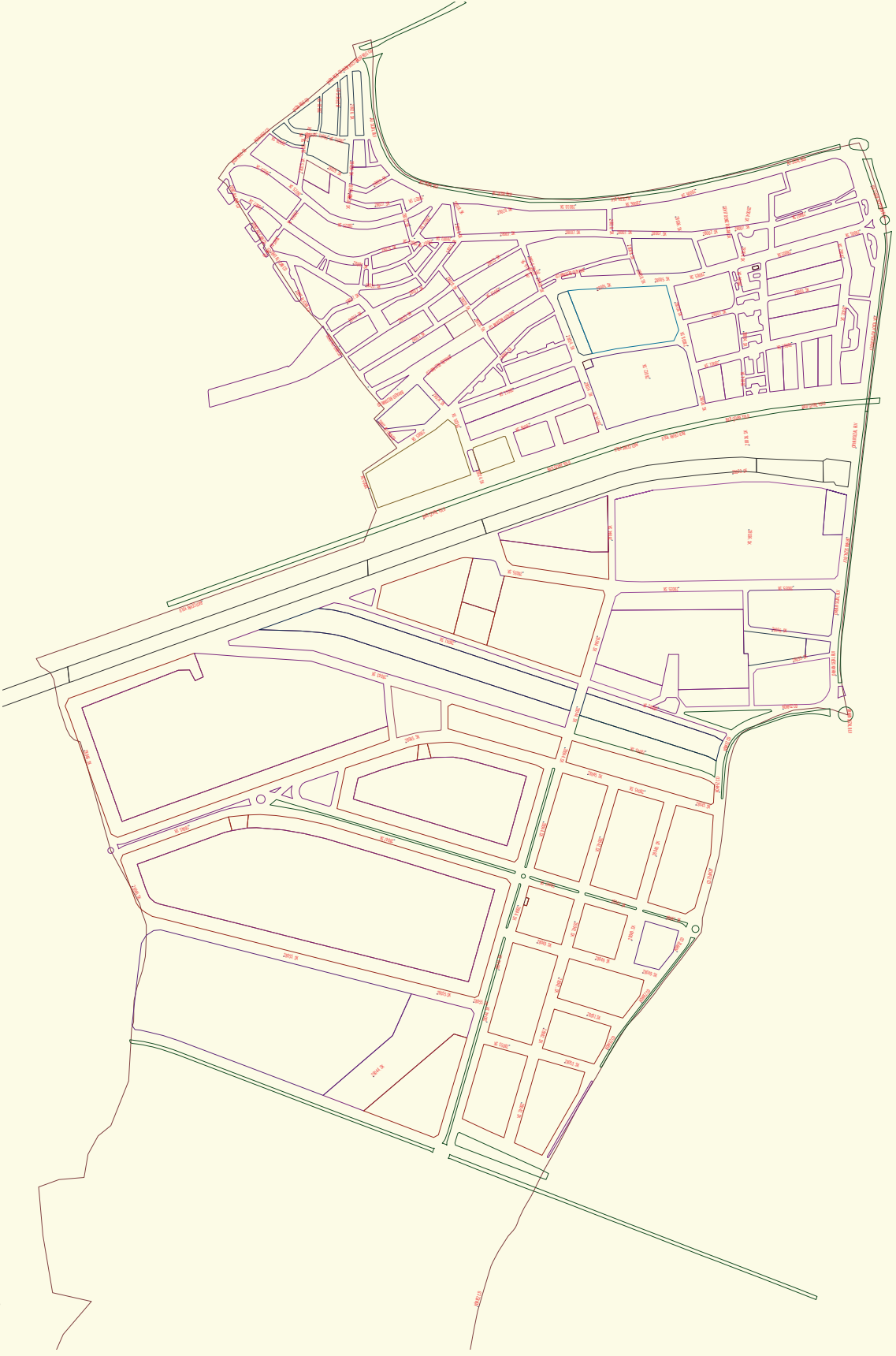

Belediye Meclisinin 08.03.2000 tarihli oturumunda alınan 1/11 sayılı kararla bazı mahalle sınırlarının değiştirilmesi ve yeni mahalleler oluşturulmasına karar verilmiştir. Bu kararla Hacı Bayram Veli Mahallesi'nden bölünen kısma Gayberli Mahallesi ismi verildi. Mahallenin batı sınırının Çınar Sokak'la başlayıp Şehit Ali Can Caddesi'yle güney çevre yoluna birleşmesi, kuzey sınırının Çınar Sokak'la başlayıp Av. Mehmet Ali Kısakürek Caddesi'yle devam edip Ali Sezal Bulvarı ile İsa Yusuf Alptekin Bulvarı'na birleşmesi, doğu sınırının İsa Yusuf Alptekin Bulvarı ve Torunoğlu Sokak, güney sınırının ise açık tutulması kabul edildi.

Mevcut haliyle şehrin güneybatısında yer almaktadır. Kuzeyinde Karacaoğlan Mahallesi ve Hacı Bayram Veli Mahallesi, doğusunda Şazibey Mahallesi, batısında Barbaros Mahallesi bulunmakta olup güneyi açık alandır. Gayberli Camii mahalle sınırları içerisinde yer alır.

Mahalleye isim olan Gayberli, bölgenin halk arasında söylenen eski ismidir. Bölge yerleşime açılmazdan önce pirinç tarlası ve ziraat alanıdır. Bu ziraat alanı içerisinde küçük bataklıkların olduğu, bu bataklıklarda zaman zaman küçükbaş hayvanların kaybolduğu söylenir. Bu durum halk arasında "gayboldu" şeklinde ifade edilirken zamanla "gayberli" şeklini alır. "Gayboldu" kelimesinden bozulan Gayberli mahalleye isim olmuştur.

• Gayberli Mahalle Haritasi

~ ALİ SEZAL BULVARI:

Ali Sezal

Sait Zarifoğlu Bulvarı'ndan 12 Şubat Stadyumu'na inen çevre yoludur. Mahallenin kuzeyinde Hacı Bayram Veli Mahallesi ile sınır çizgisini oluşturur. Ayrıca Hacı Bayram Veli Mahallesi ile Şazi Bey Mahallesi arasında da sınır çizgisidir.

Bulvara ismi verilen Ali Sezal, eski belediye başkanı ve milletvekilidir. Maraş'ta 1946'da doğdu. Baba adı Abdulkadir, anne adı Habibe'dir. İlk ve orta öğrenimini Maraş'ta tamamladıktan sonra Ankara İktisadi ve Ticari İlimler Akademisi'ni bitirdi. Babadan kalma meslek olarak ziraatçilikle uğraştı. 1989 Yerel Seçimlerinde belediye başkanı seçildi. İki dönem belediye başkanlığı yaptı. 1999'da milletvekili seçildi. XXI. Dönem ve XXII. Dönem milletvekili oldu.

• Ali Sezal Bulvarı.

~ BATI ÇEVRE YOLU BULVARI:

Şehrin Kayseri girişinden başlayıp Adana Yolu üzerindeki Kültür Anıt'ına kadar olan çevre yoludur. Doğu Çevre Yolu ile birleşerek Gaziantep Yolu'na uzanır ve şehri güneyden baştan sona kateder.

Girişten itibaren bazı mahallelerin sınırlarını oluşturarak Gedemenli Mahallesi, Üngüt Mahallesi, Haydar Bey Mahallesi, Piri Reis Mahallesi, Oruç Reis Mahallesi, Malik Ejder Mahallesi, Barbaros Mahallesi, Gayberli Mahallesi ve Şazi Bey Mahallesi'nin içinden geçerek Kültür Anıtına ulaşır.

~ ORHAN SEZAL BULVARI:

Mahallenin doğusunda Batı Çevre Yolu'ndan başlar İsa Yusuf Alptekin Bulvarı'nı Yeni Hal Caddesi'ne bağlar ve Şazi Bey Mahallesi

Orhan Sezal

ile sınır çizgisini oluşturur.

Bulvara ismi verilen Orhan Sezal, eski milletvekilidir. Maraş'ta 1937'de doğdu. Baba adı Abdulkadir, anne adı Habibe'dir. Ali Sezal'ın da ağabeyidir. İlk ve orta öğrenimini Maraş'ta tamamladıktan sonra Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi'ni bitirdi. Serbest avukat olarak çalıştı. 1977 Genel Seçimleri'nde milletvekili adayı oldu ve kazanarak XVI. Dönem milletvekili olarak Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne girdi. Vefat tarihi 20 Temmuz 1984'dür.

• Orhan Sezal Bulvarı.

~ BAYAZIT BESTAMİ CADDESİ:

Belediye Meclisi'nin 08.03.2000 tarih ve 2/11 nolu kararı ile Malik Ejder Sokak ismi değiştirilerek Bayazıt Bestami Caddesi olmuştur.

Mahallenin orta yerinden başlayıp batıya Barbaros Mahallesi'ne uzanır. Barbaros Mahallesi'ni baştan sona geçerek Malik Ejder Mahallesi içerisinde son bulur.

Caddeye ismi verilen Bayezid-i Bestami hakkında geniş bilgi için bk. Barbaros Mahallesi.

~ HIZIR REİS CADDESİ:

Mahallenin kuzeyinde Barbaros Mahallesi ile sınır çizgisini oluşturur. Said Zarifoğlu Bulvarı ile Şehit Ali Can Caddesi arasında yer almaktadır.

Caddeye ismi verilen Hızır Reis hakkında geniş bilgi için bk. Barbaros Mahallesi.

~ İSA YUSUF ALPTEKİN CADDESİ:

Belediye Meclisi'nin 7 Aralık 2011 tarihli oturumunda 2011/502 nolu karar ile İslam Kerimov Caddesi'nin isminin İsa Yusuf Alptekin

İsa Yusuf Alptekin

Caddesi olarak değiştirilmesine karar verildi.

Mahallenin doğusunda Ali Sezal Bulvarı'nı Batı Çevri Yolu'na ve Orhan Sezal Bulvarına bağlayıp Şazibey Mahallesi ile de sınır çizgisini oluşturur.

Caddeye ismi verilen İsa Yusuf Alptekin, Doğu Türkistan davasını dünyaya duyuran siyaset ve fikir adamıdır.

1901 yılında Doğu Türkistan'ın Kaşgar Vilayeti'ne bağlı Yenihisar Kazası'nda dünyaya geldi. Öğrenimini Doğu Türkistan'da tamamladıktan sonra çeşitli memuriyet görevlerinde bulundu.

1926 yılında Batı Türkistan'a geçerek burada millî mücadele taraftarlarıyla irtibata geçti. 1931'de Hoca Niyaz tarafından başlatılan ayaklanma sırasında Doğu Türkistan'daki valilerin halka yaptıkları zulmü Çin hükümetine anlatarak, bu durumun önlenmesini, aksi takdirde ayaklanmanın yayılacağını, Rusya'nın işgalinin söz konusu olacağını anlattı. Ayaklanma sırasında ve sonrasında milliyetçilik faaliyetlerini sürdürdü.

• İsa Yusuf Alptekin Caddesi.

1936 yılında Çin Meclisi üyeliğine de seçildi. Mücadelesini daha çok siyasi alanda yoğunlaştırmıştı. 1944'de İli'de başlayan ayaklanma neticesi kurulan hükümete girmesini İtililer istemedi. Ancak 3 yıl sonra Doğu Türkistan Hükümeti'nin başkanlığı Türkler'e verildiğinde hükümetin genel sekreterliğine getirildi. Bir yıldan fazla kaldığı bu görev esnasında, milliyetçi, anti-emparyalist ve anti-komünist politikalar sebebiyle, Rusya'nın ve Çin'in tepkilerini üzerine çekti.

1949'da Çin'in Doğu Türkistan'ı işgali ile birlikte o günkü Hindistan'ın Keşmir Eyaleti'ne iltica etti.

1954 yılında Türkiye'ye geçti. Türkiye'ye gelir gelmez İstanbul'da Doğu Türkistan Göçmenler Cemiyeti'ni kurarak, bundan sonraki faaliyetlerini Doğu Türkistan davasının dünya kamuoyuna

anlatılmasında yoğunlaştırdı. Yabancı ülke yöneticileri nezdinde olduğu kadar Türkiye hükümetleri nezdinde de Doğu Türkistan davasının anlatılması için mücadele verdi. Parti liderleriyle görüştü. Başbakan ve cumhurbaşkanlarıyla görüştü.

Doğu Türkistan Türkleri'nin durumunu bütün dünyaya anlatmaya devam etti. Bütün ömrünü bu konuya vakfetti. 17 Aralık 1995'te vefat etti. "Unutulan Vatan Doğu Türkistan" (East Turkestan: The Forgotten Land) adlı eseri 1999'da yayınlandı.

~ KÖRFEZ CADDESİ:

Mahallenin güneyinde yer almakta olup Orhan Sezal Bulvarı'ndan başlayarak Maraş Ovası'na doğru uzanır ve Şazibey Mahallesi ile de sınır çizgisini oluşturur.

Caddeye isim olarak verilen körfez, kelime anlamı olarak denizin karaya doğru sokulduğu büyük ve derin girintidir. Bir zamanlar pamuk ve çeltik ekimi yapılan Maraş Ovası ile şehrin bulunduğu yer olması hasebiyle bu isim verilmiştir.

~ ŞEHİT ALİ CAN CADDESİ:

Ali Can

• Şehit Ali Can Caddesi.

Mahallenin batı kısmında Barbaros Mahallesi ile sınır çizgisini oluşturur.

Caddeye ismi verilen Ali Can, piyade komando er olarak vatani görevini yapmakta iken Şırnak'ın Gabar Bölgesinde el bombasının patlaması sonucunda 3 Ağustos 1994'de şehit olmuştur.

~ ŞEHİT DENİZ DOĞAN SOKAK:

Belediye Meclisi'nin 20.12.1994 tarihli oturumunda Şehit Gülbey Caddesi ile Hakkı Kısakürek Caddesi'nin birleştiği kavşakla Gülşah Sokak arasında kalan kısma Şehit Deniz Doğan Sokak ismi verilmesine karar verildi.

Ali Sezal Bulvarı'ndan güneye, mahalle içine uzanır.

Deniz Doğan

• Şehit Deniz Doğan Sokak.

Sokağa ismi verilen Deniz Doğan, jandarma er olarak vatani görevini yapmakta iken PKK terör örgütü mensupları ile çıkan silahlı çatışmada 27 Nisan 1994'de şehit olmuştur.

~ TURGUT ÖZAL PARKI:

Turgut Özal

11 ve 14. Sokak arasında yer alır. 2368 m² alana sahip olup 2002 yılında yapılmıştır.

Parka ismi verilen Turgut Özal, 13 Ekim 1927'de Malatya'da doğdu. Türkiye'nin 45. ve 46. dönem hükümetlerinde başbakanlık ve ardından Sekizinci Cumhurbaşkanı seçilerek, görevi başında hayatını kaybetmiş olan Türk siyasetçisi ve devlet adamıdır.

Babası banka memuru Mehmed Sıddık, annesi ise ilkokul öğretmeni Hafize Hanım'dır. Babasının görevi nedeniyle sık sık il değiştiren Özal, İstanbul Teknik Üniversitesi Elektrik Mühendisliği'ni burslu olarak okur. 1950 yılında mezun olur. Mühendislik yapar ve sonra siyasete girer.

Turgut Özal, ailesinin isteğiyle evlendiği Ayhan İnal'la 1952 yılında kısa süreli bir birliktelik yaşadı. Bu evlilikten sonra çalıştığı kurum Elektrik İşleri Etüd İdaresi'nde sekreter olarak görev yapan Semra Yeyinmen ile evlendi. Bu evlilikten Ahmet, Zeynep ve Efe adında üç çocuk sahibi oldu.

Evlendikten sonra, Amerika'da Texas Tech Üniversitesi'ne ihtisas yapmaya giden Özal ekonomi branşında eğitim aldı. Geri döndüğünde EİEİ genel müdür yardımcısı oldu ve Türkiye'de elektrifikasyon üzerine projelerde çalıştı. 1958 yılında Planlama Komisyonu'nda sekreteryaya görevini yaptıktan sonra 1959 yılında Ankara Ordu Okulu'nda yedek subay oldu. Askerliği sonrasında Devlet Planlama Teşkilatı'nın kuruluşunda çalışan Özal, 1965 seçimlerinden sonra Süleyman Demirel'in danışmanı olarak görev yaptı. 1967 yılında DPT müsteşarı oldu. 1971'den 1973'e kadar Dünya Bankası Sanayi Dairesi'nde danışman olarak çalışan Özal yurda döndükten sonra başta Sabancı Holding olmak üzere birçok sektördeki, birçok şirket için

yönetici olarak çalıştı.

1977 Genel Seçimleri'nde Millî Selamet Partisi'nden İzmir milletvekili adayı oldu; ancak seçilemedi. 43. Hükümet döneminde Başbakanlık Müsteşarlığı ile DPT müsteşar vekilliği görevlerine getirildi. 24 Ocak Kararları'nın mimarı olarak görev yaptı. 12 Eylül 1980 Askeri Darbesi'nden sonra, bu politikaları devam ettirmek amacıyla Bülend Ulusu Hükümeti'nde ekonomiden sorumlu başbakan yardımcılığı görevine getirildi. Bu göreve getirildikten 22 ay sonra, 14 Temmuz 1982 yılında istifa etti.

20 Mayıs 1983'de Anavatan Partisi'ni kuran Özal 6 Kasım 1983'deki seçimlerde 400 kişiden oluşan parlamentoda 211 milletvekili çıkararak tek başına iktidar ve 45. Hükümet'in başbakanı oldu. 1984 yerel seçimlerinden de başarıyla çıkan Özal, 13 Nisan 1985'de yapılan ilk kongrede tekrar genel başkanlığa seçildi.

1987 yılında yapılan genel seçimlerde de 292 milletvekili çıkartarak tekrar çoğunluğu sağladı ve 46. Hükümet'in başbakanı oldu. İktidarda bulunduğu 1983-1991 döneminde Türkiye ekonomisi ortalama yıllık yüzde 5,2 oranında büyümüştür.

• Turgut Özal Parkı.

18 Haziran 1988 Cumartesi günü Ankara Atatürk Spor Salonu'nda Anavatan Partisi'nin 2. Olağan Kongresi'nin düzenlendiği sırada Kartal Demirağ isimli saldırgan tarafından düzenlenen suikasttan yaralı olarak kurtuldu.

Özal 1989'daki cumhurbaşkanlığı seçiminde aday oldu. Sosyaldemokrat Halkçı Parti ve Doğru Yol Partisi meclise girmeyerek seçimi boykot etti. İlk turda Turgut Özal 247, ANAP Burdur milletvekili Fethi Çelikbaş 18 oy aldı. 17 oy boş çıkarken 3 oy geçersiz sayıldı. İkinci turunda 284 milletvekilinin katıldığı oylamada adaylardan başbakan Turgut Özal 256 oy alırken, Çelikbaş 17 oy aldı. 2 oy geçersiz sayılırken 9 oy boş çıktı. 31 Ekim 1989 tarihinde gene muhalefetin katılmadığı

3. tur oylamasında 263 oy alarak Türkiye Cumhuriyeti'nin sekizinci Cumhurbaşkanı oldu.

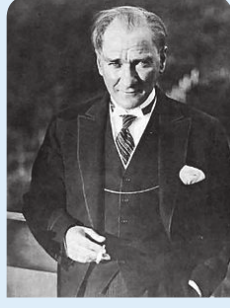
Cumhurbaşkanlığı döneminin en önemli olayı 1. Körfez Savaşı'dır. Bu olayda çok aktif rol almıştır. Petrol kaynaklarının kontrolünü elinde tutan Saddam Hüseyin'in Türkiye için büyük bir tehlike teşkil ettiğini ve Saddam'ın bölgeyi hakimiyeti altında tutmasına izin verilemeyeceğini savundu. Saddam'ın uzaklaştırılması için mümkün olan herşeyin yapılması konusunda fikren ve siyasi açıdan son derece istekliydi. Bu nedenle ABD'ye bu konuda açık destek verdi. Harekate Türk Ordusunun da katılıp, Misak-ı Millî sınırları içinde olan Musul ve Kerkük'e girilmesini isteyince, zamanın genelkurmay başkanı Necip Torumtay görev süresi sona ermeden 3 Aralık 1990 tarihinde kendi isteği ile genelkurmay başkanlığı görevinden emekliye ayrıldı; görevden ayrılmasına sebep olarak da 1. Körfez Savaşı'nda hükümetin tutumuna tepki olduğu öne sürüldü.

Her zaman sivil yönetimin üstünlüğünün savunmuş ve halk tipi sivil kıyafetlerden hoşlanmıştır. Kamu kurum ve kuruluşlarını ziyaret ederken resmi kıyafetiyle ziyaret eden diğer cumhurbaşkanlarından farklı olarak çoğu defa kravatsız, keten pantolon, keten ayakkabı ve tişörtle resmi programlara katılmıştır. Askeri birlikleri şortla denetlemesi gazeteciler tarafından şiddetle eleştirilmiştir.

17 Nisan 1993'te 5 ülkeyi kapsayan 12 günlük Türkistan gezisinden sonra ölmüştür. Özal'ın cenazesine Türkiye'nin dört bir yanından yüzbinlerce kişi akın etmiş, televizyonlardan canlı yayımlanmış; ülkede bayraklar yarıya indirilmiştir. *"Öldükten sonra beni İstanbul'a defnedin, kıyamete kadar Fatih Sultan Mehmet'in manevi ruhaniyeti altında bulunmak istiyorum"* şeklindeki vasiyetine uyularak kendisi tarafından yaptırılan eski başbakan Adnan Menderes'in anıtmezarının bulunduğu Topkapı'da, Vatan Caddesi üzerinde kendisi adına hazırlanan anıtmezara defnedildi. Ölümünde sivil cumhurbaşkanı, demokrat cumhurbaşkanı, dindar cumhurbaşkanı pankartlarıyla halk tarafından sahiplenilmiştir.

Bir suikasta kurban gitmiş olabileceği de yıllardır tartışılmaktadır. Turgut Özal'ın limonatasına katılan arsenikle zehirlendiği iddiasını ortaya atan eşi Semra Özal, delil olarak da saç örneğini ABD'de tahlil ettirdiğini belirtmektedir.

GAZİ PAŞA MAHALLESİ

Belediye Meclisi'nin 08.03.2000 tarih ve 2/11 nolu kararı ile bölünerek ikiye ayrılmıştır. Bir kısmı Pınarbaşı Mahallesi'nin bir bölümünü oluşturmuştur. Mevcut haliyle güney sınırının Işık Caddesi ve Şehit İlber Caddesi, batı sınırının Akdere Caddesi, doğu ve kuzey sınırının ise Karahan Sokak olarak belirlenmesine karar verildi.

Şehrin kuzeyinde Ahır Dağı eteklerinde kurulmuş eski bir yerleşim yeridir. Doğusunda Pınarbaşı Mahallesi, güneyinde Kayabaşı Mahallesi ve Fevzi Paşa Mahallesi, batısında ise Yörük Selim Mahallesi yer alır. 172. Zırlı Tugay, Kışla Camii, Küçük Çavuşlu Camii, Ordu Evi, Ticaret Lisesi, Fatih Lisesi, Anadolu Otelcilik Lisesi ve Atatürk İlköğretim Okulu mahallenin sınırları içerisinde yer alır.

Mahalleye isim olan Gazi Paşa, Gazi Mustafa Kemal Atatürk'tür. Millî mücadelemizin kahramanı ve cumhuriyetimizin kurucusu olan büyük devlet adamıdır. 1881'de Selanik'de doğdu. Babasının ismi Ali Rıza Efendi, annesinin ise Zübeyde Hanım'dır. Osmanlı İmparatorluğu zamanında nüfus kayıtları düzenli olarak tutulmadığı için doğum günü kesin olarak belli değildir. İlerleyen zamanlarda ona doğum tarihi sorulduğu zaman "Neden 19 Mayıs 1881 olmasın" cevabını vermiştir.

Annesi Mustafa'yı mahalle mektebine vermek istiyor; fakat babası, onun yeni yöntemlerle eğitim yapan bir okulda eğitim almasını doğru görüyordu. Nihayetinde görüş ayrılığı tatlıya bağlandı. Mustafa ilk olarak, annesinin dediği gibi törenle mahalle mektebine kayıt oldu. Sonra bu okuldan alınıp Şemsi Efendi İlkokulu'na kaydedildi. Ali Rıza Efendi'nin vefat etmesi aileyi zor durumda bıraktı. Zübeyde hanım, çocuklarını yanına alarak, Selanik civarında çiftlik işleten erkek

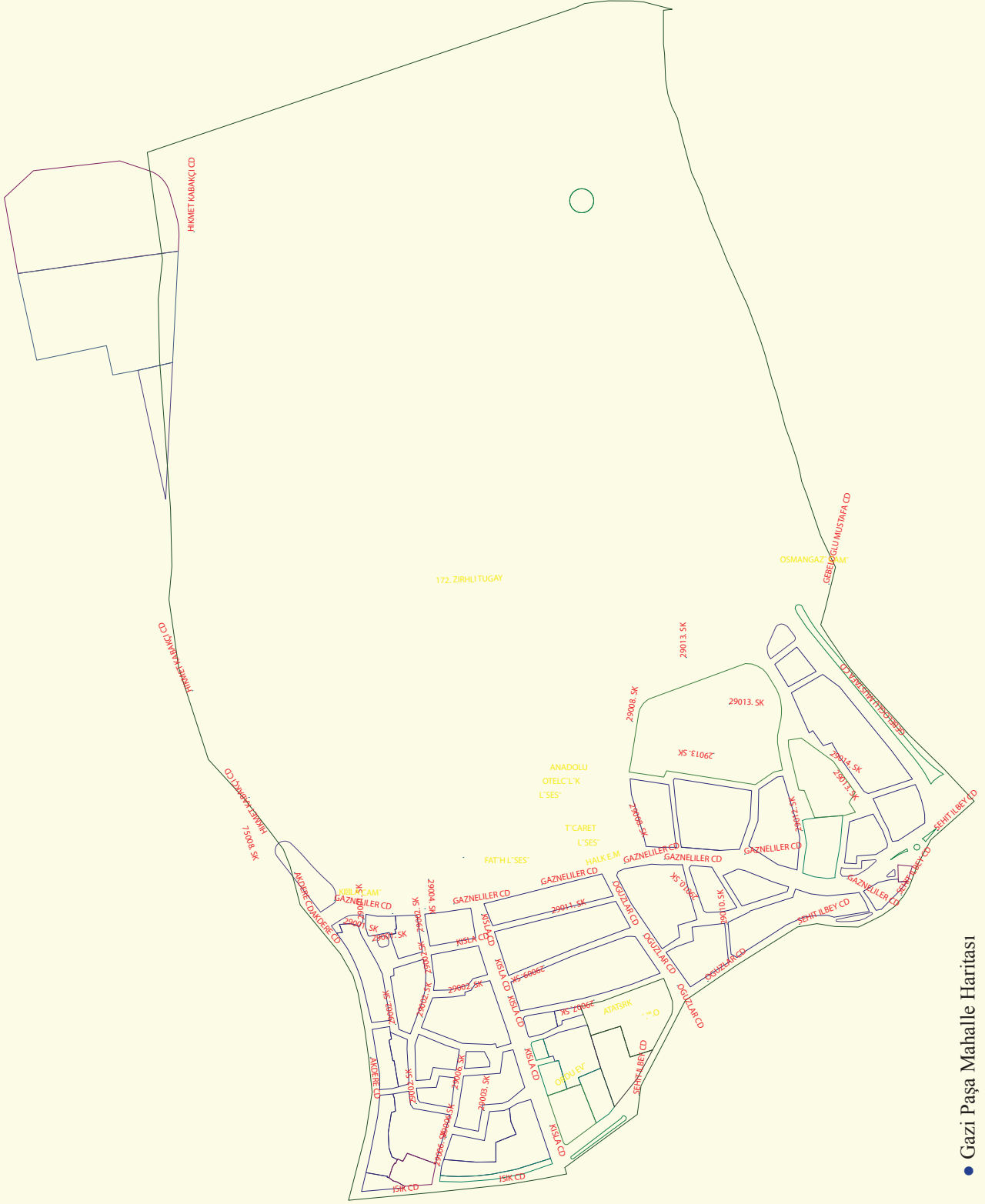
kardeşinin yanına yerleşti. Mustafa'nın okuldan geri kalması, Zübeyde Hanım'ı oldukça tedirgin ediyordu. Bu sebeple Selanik'e geri döndü.

Mustafa, Selanik Mülkiye Rüştiyesi'ne kaydoldu. Ancak asker olmak istediği için bu okulu yarıda bıraktı. Daha sonra annesinden habersiz bir şekilde, askeri rüştiyenin sınavlarına girdi. Sınavı kazanınca, annesi Mustafa'nın isteğini kabul etti. Mustafa'nın yetişmesinde ve düşünsel gelişiminde, Selanik Askeri Rüştiyesi oldukça önemli yer tutar. Selanik Askeri Rüştiyesi'nde, yetenek ve zekâsı ile arkadaşlarının ve öğretmenlerinin sevgisini kazanmayı başardı. Mustafa'nın matematik öğretmeni ona şöyle der: "Senin de adın Mustafa, benim de arada bir fark olması gerekmektedir. Artık senin adın Mustafa Kemal olsun." Türk tarihinin onur sayfalarına geçecek "Kemal" adı bu şekilde konuldu.

Mustafa Kemal Askeri Rüştiye'yi bitirdikten sonra Manastır Askerî İdadisi'ne kaydoldu. Bu arada başka bir okula devam ederek Fransızcasını geliştirdi. Manastır Askeri İdadisi'ni bitirince harp okulunda eğitimine devam etti. Harp okulunu üstün başarı ile bitirdikten sonra da harp akademisine giren Mustafa Kemal, kurmay yüzbaşı rütbesiyle 1905 senesinde orduda göreve başladı. İlk askeri başarısını, Trablusgarp'ta kazandı. Birinci Dünya Savaşı esnasında Balkanlar'da, Çanakkale'de, Kafkasya'da görev aldı. Kurtuluş Savaşı'ndaki başarısı ise Türk tarihinin sayfalarına parlak sayfalar ve destanlar olarak geçmiştir. 29 Ekim 1923'te TBMM tarafından cumhurbaşkanı seçildi. Atatürk soyadını aldı.

Mustafa Kemal Atatürk'ün hayatı; cumhuriyetçilik, milliyetçilik, halkçılık, devletçilik, laiklik ve inkılâpçılık ilkeleri ile Türk ulusuna nasıl hareket etmesi gerektiğini göstererek geçmiştir. Kurduğu Türk devletini en mükemmel şekilde yönetip bu Devletin gelişmesini sağladı. Devlet yönetiminde, asıl hedefi; demokratik, laik, özgür bir cumhuriyet yönetimi oluşturmaktı. Osmanlı İmparatorluğu döneminde, Türk ulusu, çağdaş uygarlığı kısmen kabullenmişti. Bu sebeple Mustafa Kemal Atatürk Türk ulusunu kendi fikrinde çağdaş uluslar seviyesine çıkarmak için devrimlerini birer birer yapmaya başladı.

Gazi Mustafa Kemal Atatürk son yılları ve ölümüne kadar Türk ulusunu, Türkiye Cumhuriyeti Devleti'ni yükseltmek ve geliştirmek için çabaladı ve bu amacını Atatürk İnkılapları ve Atatürk İlkeleri ile gerçekleştirdi. 10 Kasım 1938 tarihinde de hayata gözlerini kapadı.

● Gazi Paşa Mahalle Haritası

~ AKDERE CADDESİ:

• Akdere Caddesi.

Mahallenin batısında Yörük Selim Mahallesi ile sınır çizgisini oluşturur.

Ahır Dağı'ndan şehre inen üç büyük dereden biri olup aynı zamanda konar göçer Türkmenlerin yol güzergahıdır.

~ GAZNELİLER CADDESİ:

• Gazneliler Caddesi.

Belediye Meclisi'nin 08.03.2000 tarih ve 2/11 nolu kararı ile Muğla Sokak, Gül Sokak ve Gazneliler Sokak birleştirilerek ismi Gazneliler Caddesi olmuştur.

Akdere Caddesi'nden doğuya doğru uzanır. Kışla Camii önünden geçerek mahalleyi ikiye ayırır.

Caddeye ismi verilen Gazneliler, Türkler'in tarih boyunca yayıldıkları ve devletler kurdukları ülkelerden birisi olup günümüzde Afganistan sınırları içerisinde. Türkler bu bölgede MÖ II. yüzyıldan itibaren devletler kurmağa başlamışlardır. Bu Türk devletlerinden biri olan Gazneliler, isimlerini başkentleri Gazne Şehri'nden almışlardı, ancak bu devlet tarihi kaynaklarda Yemînîler ve Sebükteginîler olarak da zikredilmişlerdir.

Sâmânî Devleti (1005)'nin en parlak devrinde büyük sayıda Türk grupları Maverâünnehir yoluyla İslam dünyasına getirilmekteydi. Bunların büyük kısmı Abbasi Halifeleri ve eyaletlerdeki Arab ve İranlı valilerin hizmetinde asker veya muhafız kuvveti olarak hizmet görmekteydiler.

Nitekim Gazneliler de, Sâmânî Devleti'nin dağılma ve saray isyanları devresinde durumdan yararlanarak ortaya çıkan Türk ailelerinden birisidir. Sâmânî Devleti içinde Türklerin en mühim şahsiyetlerinden biri olan Horasan orduları kumandanı Alptegin, 961'de Vezîr Ali Muhammed Bel'amî ile birleşerek kendi adayını zorla Sâmânî tahtına oturtmak istedi. Fakat bu arzusunda başarısızlığa uğradı. Alptegin, bu başarısızlıktan sonra, beraberindeki çok az bir kuvvetle, Doğu Afganistan'daki Gazne Şehri'ne çekilmeğe mecbur kaldı ve mahalli bir hanedan olan Levikleri bertaraf ederek adı geçen şehre hakim oldu (962). Bu suretle Gazneliler Devleti'nin temeli atılmış oluyordu.

Gazneliler devri, kültür bakımından da parlak geçmiştir. Sultan Mahmut ve oğlu Mesut saraylarında devrin en büyük kabiliyetlerini toplamaya çalışmışlar, şairlere hürmet ve sevgi göstermişlerdi. Sultan Mahmut'un sarayında dört yüz şairin bulunduğu rivayet edilmektedir. Edebiyattan başka tarih yazıcılığı da Gazneliler'de çok önem taşımaktaydı. Sultan Mahmut Harizm'i ele geçirdiği zaman ortaçağın büyük bilim adamlarından Biruni'yi Gazne'ye getirtmişti.

Gazneli sultanlar, mimari faaliyetleri ile de dikkat çekmişlerdir. Sultan Mahmut ve Mesut dönemi eserlerinden pek azı bugüne kadar gelebilmiştir. Mahmut, halkın yararı için çarşı, köprü, su yolu ve kemerleri ile camiler yaptırmıştır. Sultan Mesut'un kendisi de zaten yetenekli bir mimardı ve yaptırdığı bir sarayın planını kendisi çizmişti.

Gazneliler'in, Türk ve İslam tarihindeki başlıca rolü, kuzey Hindistan'ın fütühâtına yol açarak İslam dinine Pencap'da kuvvetli bir dayanak noktası elde etmesi ve daha sonraki Hindistan fetihlerine bu suretle sağlam bir zemin hazırlamış olmasıdır. Ayrıca Gazneliler, Hint dünyası kültürü ile doğrudan doğruya temas kuranlar olarak tarihe geçmişlerdir.

Yıllar sonra, Pakistan Devleti'nin kurulmasında da birinci derecede etken olmuşlardır. Sultan Mahmut ve Mesut'un şahsiyetleri ise halkın zihninde büyük Müslüman ve halk kahramanları olarak yerleşmişti. Mahmut, daha sonraki İran edebiyatında da meşhur bir şahıs, adalet ve insaf timsali bir hükümdâr olarak yer almıştır.

~ GEBELOĞLU MUSTAFA CADDESİ:

Gebeloğlu Mustafa

Mahallenin doğu kısmında Şehit İlbey Caddesi'nden başlayıp Pınarbaşı Mahallesi ile sınır çizgisini oluşturarak Ahır Dağı eteklerinden batıya yönelip Akdere Caddesi ile kesişir.

Caddeye ismi verilen Gebeloğlu Mustafa Gebeloğulları ailesindedir. Gebeloğulları ailesi Arkbaşı civarında, şimdiki Yeşilkart Bürosu karşısındaki Tekke'nin çevresine yerleşmişlerdir. Tam adı Mustafa Kamil Kebeli'dir. Aile Maraş'a erken dönemde gelir. Aslen Buharalı oldukları söylenir. Anlatılana göre Buhara'dan Doğubayazıt'a gelmişler oradan da Yavuz Sultan Selim tarafından Bayazitoğulları ile birlikte getirilerek şehre yerleştirilmişlerdir. Aileyi kuran ve en erken gelen alim bir zattır. Gebeloğlu Mustafa'nın babası Osman Efendi de alimdir. Cumhuriyetin ilk yılları Diyanet kayıtlarına göre imamdır. Görev yaptığı cami ve medrese tek parti döneminde el konularak satılmış ve günümüze gelmemiştir. Yeri Arkbaşı civarında, kalıntıları halen var olan su kemeri yanındadır. Şadırvan havuzu ise halen yerinde durmaktadır.

Gebeloğlu Mustafa Kâmil Efendi 1903'de doğar. İdadi ve Rüştüye'yi okur. Öğrenciliği yıllarında törenlerde diğer öğrencilerin başına geçip "padişahım çok yaşa" diye selam durdurur. Başta Zekeriya Güvenen Hoca ve Hafız Ali Efendi'den olmak üzere özel şerî ilimler de tahsil eyler. Öğretmen olur. Cumhuriyetin ilk yıllarında da öğretmendir. Ders kitaplarında Sultan Vahdettin aleyhinde yazılan yazıları gördüğünde "ben gıyabında selama durduğum padişahın ardından hain diyemem" diyerek öğretmenlikten istifa eder. Toplumun yanlışlarını kabullenemez ve onlara küserek uzun yıllar evinden çıkmaz, eğitim ve öğretim çalışmalarını evinde devam ettirir. 1950 sonrası çok partili dönemde Boğazkesen Camii'nde imamlık ve

• Gebeloğlu Mustafa Caddesi.

Kuran Kursu hocalığı görevini kabul eder. 15 yıla yakın bir süre burada görev yapar. Kuran'ı makamıyla okutur ve öğretir. Kısa bir süre de olsa Mağralı Camii'nde de görev yapar.

Yakın civarlardan olduğu gibi Bursa gibi uzak yerlerden de öğrencileri olur. Uzaktan gelen öğrencilerini evinde barındırır, geçimlerini sağlar. Bu hizmetlerini 13 Haziran 1980'deki vefat tarihine kadar devam ettirir.

Babası Osman Efendi'den kalan kitapların yanı sıra kendi el yazısıyla çoğalttığı kitapları vardır. Kitaplarını gözü gibi korur. Yapılan baskınlarda çiğnenip el konulmasın diye yağ tenekelerinde saklar. Naylona sarıp toprağa gömdüğü de olur. Çay tiryakisidir. Müziği sever. Öğrencileri arasında ilahi grubu oluşturur. Dünyada olup bitenleri takip eder. Öğrencileri arasında Hanefi Mahçiçek, Mustafa Poyraz, Eshabil Tanrıverdi gibi isimler vardır.

Şeyhadil Mezarlığı'ndaki mezar taşında şu ibareler vardır:

“Bir Şaban da vefat ettim
Rahmetinden umut ettim
Cuma günü yere yattım
Gebelzade Hoca idim”

~ HİKMET KABAKCI CADDESİ:

Hikmet Kabakcı

Belediye Meclisi'nin 05.02.2009 tarihli oturumunda şehrimize yararlı hizmetleri olmuş kişilerin isimlerinin cadde ve sokaklara verilmesi kararı alınmıştır. Hazırlanan rapor gereğince Yörük Selim Mahallesi'nin doğusunda açılan Çevre Yolu bağlantısındaki köprüden başlayarak ormana kadar olan yere Hikmet Kabakcı Caddesi ismi verilmiştir.

Caddeye ismi verilen Hikmet Kabakcı, belediye eski meclis üyesi ve başkan vekillerimizdendir. Maraş'ta 1925'de doğdu. İlk

• Hikmet Kabakcı Caddesi.

ve orta öğrenimini memleketinde tamamladı. Babası Allef (buğday tüccarı) Mehmet Efendi'nin rahatsızlığı sebebiyle baba mesleğini devam ettirdi. Vergi dairesine memur olarak girdi. Askerliğini 1944'de İstanbul Selimiye Kışlası'nda tamamladı. Askerlik dönüşü Maraş vergi dairesinde şef oldu. 1958'de memuriyetten ayrılarak iş hayatına atıldı. Serbest muhasebeci ve mali müşavir olarak çalışırken baba mesleği olan ticaretle de meşgul oldu ve çırçır ve çeltik işletmeciliği yaptı. 1969'da Milli Nizam Partisi ve Millî Selamet Partisi kurucuları arasında yer alarak siyasi hayatı başladı. 1974'de belediye meclisi üyeliğine seçildi. Maraş Belediyesinde 4 yıl encümen üyeliği ve 2 yıl da başkan vekilliği görevlerinde bulundu. Milli Selamet Partisi'nin kapatılmasının ardından kurulan Refah Partisi kurucuları arasında yer aldı.

Şehrin ilk serbest muhasebeci ve mali müşavirlerinden olan Hikmet Kabakcı 2001 yılında rahatsızlandı. 12 Eylül 2005 tarihinde ise vefat etti. Cenazesi Şeyh Adil mezarlığı'ndadır.

~ IŞIK CADDESİ:

• Işık Caddesi.

Çocuk Bahçesi ile Akdere Caddesi arasında yer alıp Fevzi Paşa Mahallesi ile de sınır çizgisini oluşturmaktadır.

Caddeye isim olan Işık, maddenin fiziksel yapısındaki atomik etkileşim sonucu meydana gelen, ışıyan bir enerji türüdür. Kaynağından çıktıktan sonra bütün yönlerde dağılır ve dalgalar şeklinde ilerler. Ayrıca Şeref Turhan'ın yayınladığı mahalli bir gazete adıdır da.

~ KIŞLA CADDESİ:

Türkocağı Caddesi'nin devamı olarak Çocuk Bahçesi'nden Kışla (172. Zırhlı Tugay)'a çıkan yoldur.

Bölge eskiden beri askeri kışla olmasından dolayı adı da halk arasında Kışla Caddesi olarak yer etmiştir.

• Kışla Caddesi.

~ OĞUZLAR CADDESİ:

Belediye Meclisi'nin 08.03.2000 tarih ve 2/11 nolu kararı ile Oğuzlar Sokak'ın ismi Oğuzlar Caddesi olarak değiştirilmiştir.

Şehit İlber Caddesi ile Ticaret Lisesi arasında yer alır.

Caddeye isim olarak konulan Oğuzlar, Oğuz Kağan Destanı'na göre 24 koldan ve Kaşgarlı Mahmut'un Divân-ı Lügatit-Türk eserine göre 22 koldan oluşan Orta Asya kökenli en kalabalık Türk boyudur. Günümüzde Türk nüfusunun çoğunluğu Oğuz boyundandır.

7. yüzyıl civarında konar-göçer bir yapıyla yer değiştirmeye başlamışlar ve coğrafi olarak Bizans kayıtlarına göre önce Balkanlara yayılmışlardır. Oğuzlar, Türkiye'de (Selçuklular, Osmanlılar, diğer Türkmen beylikleri ve boyları), Azerbaycan'da, Türkmenistan'da, İran ve Irak'ta ve Balkanlar (Makedonya, Bulgaristan ve Yunanistan)'da yaşayan Türklerin atası sayılmaktadırlar.

Destanlara göre, Oğuzlar Oğuz Han'ın 6 oğlu ve onların 4'er oğlundan meydana gelmişlerdir. Meydana gelen bu 24 boyun ayrı adı ve unvanları vardır. Bu bölümlenme, Oğuz Kağan Efsanesi'nden kaynaklanmaktadır .

Oğuz sözcüğünün çeşitli söyleniş biçimleri vardır. Bizanslar Uzlar der, Araplar Guzlar der. G harfi biraz gırtlığa yakın çıkar.

• Oğuzlar Caddesi.

~ ŞEHİT İLBAY CADDESİ:

• Şehit İlbeý Caddesi.

Mahallenin kuzeydoğusunda Pınarbaşı Mahallesi ile sınır çizgisini oluşturur.

Caddeye ismi verilen İlbeý, vatani görevini yapmakta iken 26 Şubat 1980'de terör örgütü mensuplarınca Adana'da şehit edilen bir kahraman askerimizdir.

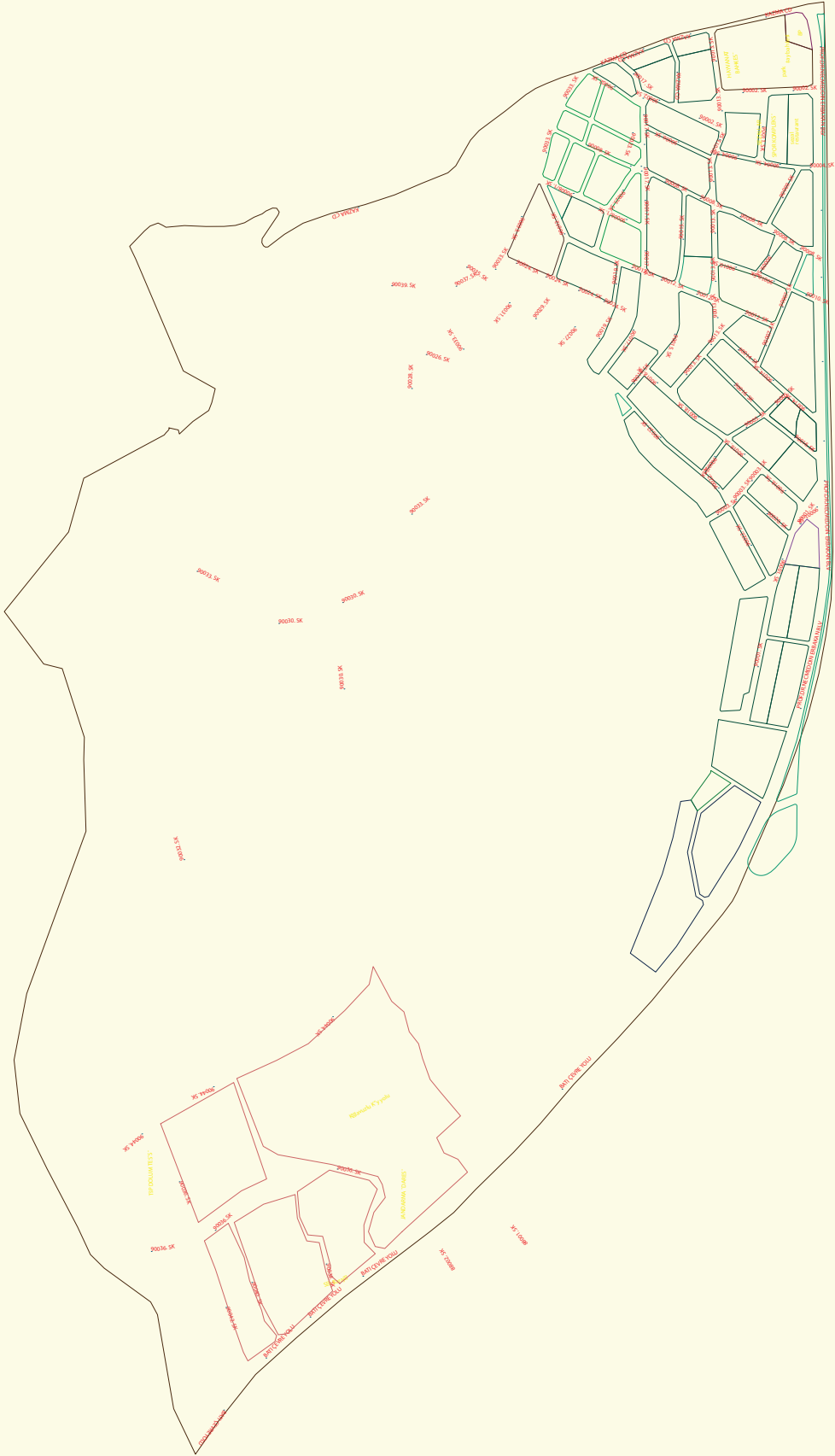
GEDEMEN MAHALLESİ

Şehrin batısında, daha çok yakın bir zamana kadar bağ ve bahçelerden ve şehir halkının yazlık olarak kullandığı bağ evlerinden oluşmakta iken şehir merkezi ile birleşmiş ve mahalle olmuştur.

Mahalleye isim olarak verilen Gedemen, bölgenin eski ismidir. Kazma Bağları olarak da bilinir. Şehre çok yakın olmakla birlikte oldukça yüksekten olduğundan ulaşımı da zordur. Ulaşımının zorluğundan olsa gerek Kazma bağlarında bağ ve bahçesi olanlara “bağın bahçen olmuş ne fayda gidemen ki” denilir. “Gidemen” zamanla “Gedemen” olur. Gitmekte ısrarlı davrananlar zamanla “Gedemen”i kendisine lakap olarak aldığı gibi soyadı kanunu çıktıktan sonra da soyadı olarak almıştır. Şehirde günümüzde “Gedemen” soyadını taşıyan aile fertlerinin de vaktiyle bu bölgede baği bahçesi olmuştur.

● Gedemen Mahalle Haritasi

~ BATI ÇEVRE YOLU BULVARI:

Şehrin Kayseri girişinden başlayıp Adana Yolu üzerindeki Kültür Anıt'ına kadar olan çevre yoludur. Doğu Çevre Yolu ile birleşerek Gaziantep Yolu'na uzanır ve şehri güneyden baştan sona kateder.

Girişten itibaren bazı mahallelerin sınırlarını oluşturarak Gedemenli Mahallesi, Üngüt Mahallesi, Haydar Bey Mahallesi, Piri Reis Mahallesi, Oruç Reis Mahallesi, Malik Ejder Mahallesi, Barbaros Mahallesi, Gayberli Mahallesi ve Şazi Bey Mahallesinin içinden geçerek Kültür Anıtına ulaşır.

~ PROF. DR. NECMETTİN ERBAKAN BULVARI:

Belediye Meclisi'nin 02.03.2011 tarih ve 2011/104 nolu karar ile Hanefi Mağççek Bulvarı'nın Binevler Kavşağı'ndan Kayseri Yolu'na kadar olan kısmına Prof. Dr. Necmettin Erbakan Bulvarı ismi verilmiştir. Üngüt Mahallesi ile sınır çizgisidir.

Bulvara ismi verilen Necmettin Erbakan, siyasetçi, mühendis ve akademisyendir. Hakkında geniş bilgi için bk. Cumhuriyet Mahallesi.

~ KAZMA CADDESİ:

• Kazma Caddesi.

Prof. Dr. Necmettin Erbakan Bulvarı'ndan Ahır Dağı'na doğru çıkan eski yayla yolu olup Cumhuriyet Mahallesi ile de sınır çizgisini oluşturur.

Caddeye isim olan Kazma, şehrin batısında Ahır Dağı yamaçlarında bir semt adıdır. Havası ve suyu dolayısıyla yazlık olarak kullanılan bağ evleriyle meşhurdur.

GENÇ OSMAN MAHALLESİ

Belediye Meclisi'nin 08.03.2000 tarihli oturumunda alınan 1/11 sayılı kararla bazı mahalle sınırlarının değiştirilmesi ve yeni mahalleler oluşturulmasına karar verilmiştir. Bu kararla Yavuz Selim Mahallesi'nden bölünerek ayrılan kısma Genç Osman Mahallesi ismi verildi. Mahallenin güney sınırı Erkenez Çayı, batı sınırı Gaziantep Caddesi, kuzey sınırı Küçük Sanayi Sitesi'nin güneyinden geçen Kerhan Çayı, doğu sınırının ise genişlemeye açık tutulması kararlaştırıldı.

Mahalleye ismi verilen Genç Osman, Osmanlı sultanlarının onaltıncısıdır. 3 Kasım 1604 yılında İstanbul'da dünyaya geldi. Babası I. Ahmet, annesi Mahfiruz Haseki Sultan'dır. Mahfiruz Haseki Sultan Rum'dur. Sultan Genç Osman 14 yaşında iken, amcası Sultan I. Mustafa'nın tahttan indirilmesi üzerine Osmanlı tahtına oturdu. Annesi onun yetişmesi için çok titiz davrandı. Sultan Genç Osman iyi bir terbiye ve tahsil gördü. Arapça, Farsça, Latince, Yunanca ve İtalyanca gibi doğu ve batı dillerini klasiklerinden tercüme yapabilecek kadar güzel öğrendi.

Sultan Genç Osman, Fatih Sultan Mehmet devrine kadar yapıldığı gibi saray dışından, Şeyhülislam Es'ad Efendinin ve Pertev Paşa'nın kızları ile evlendi. Yavuz Sultan Selim devrinden itibaren padişah saray dışından evlenmediği için bu davranış önemli bir değişiklik oldu. Kendisine planlarını uygulayacak bir sadrazam bulamadı.

Sultan Genç Osman, 1621 yılının Nisan ayında Lehistan Seferine çıktı. Lehler yeni ve daha büyük bir ordu meydana getirme çabasıydılar. Avusturya'dan yardım alarak ordularını takviye ettiler. Osmanlı Ordusu 2 Eylül 1620'de Hotin önlerine geldi. Kale kuşatıldı ve

Hotin Kalesi önlerinde yapılan meydan savaşında, düşman siperlerinin ele geçirilememesi, askerlerin şevk ve heyecanını oldukça yıprattı. Yeniçerilerin de kendilerini tam olarak savaşa vermemeleri, bu savaşın kesin bir netice ile sonuçlanmamasına yol açtı. Lehistan elçilerinin savaşa kendilerinin neden olduklarını bildirmesi üzerine Hotin Antlaşması yapılarak sefere son verildi (29 Eylül 1621). Antlaşmaya göre Lehler ve Osmanlılar birbirlerinin topraklarına saldırmayacak Lehistan eskiden olduğu gibi Kırım hanına 40.000 düka altın verecekti.

Sultan Genç Osman, Lehistan seferindeki başarısızlığının sebebi olarak askerlerin gayretsizliğini görüyordu. Askeri alanda bazı yenilikler yapma fikri böylece gelişti. İşe Kapıkulu Ocakları ile başladı. Yaptırdığı sayımda, asker sayısının maaş defterindeki kişi sayısından az olduğunu anlayınca fazladan para vermeyi kesti. Bu durum da, daha önce fazladan gelen paraları kendi ceplerine atan zabıtların, Sultan Genç Osman'a düşman olmalarına yol açtı.

Sultan Genç Osman; her şeyin farkındaydı, ancak tecrübesiz olması yüzünden istediği yenilikleri yapamıyordu. Anadolu, Mısır ve Suriye askerlerinden oluşacak yeni bir ordu kurmak istiyordu. Aynı zamanda saray, harem ve ilmiye teşkilatlarını yeniden kurmak, yeni kanunlar çıkarmak gibi yenilikçi düşünceleri de vardı. Kapıkulu Ocakları bu durumdan rahatsızdı ve bunu belli etmekte kaçınıyorlardı.

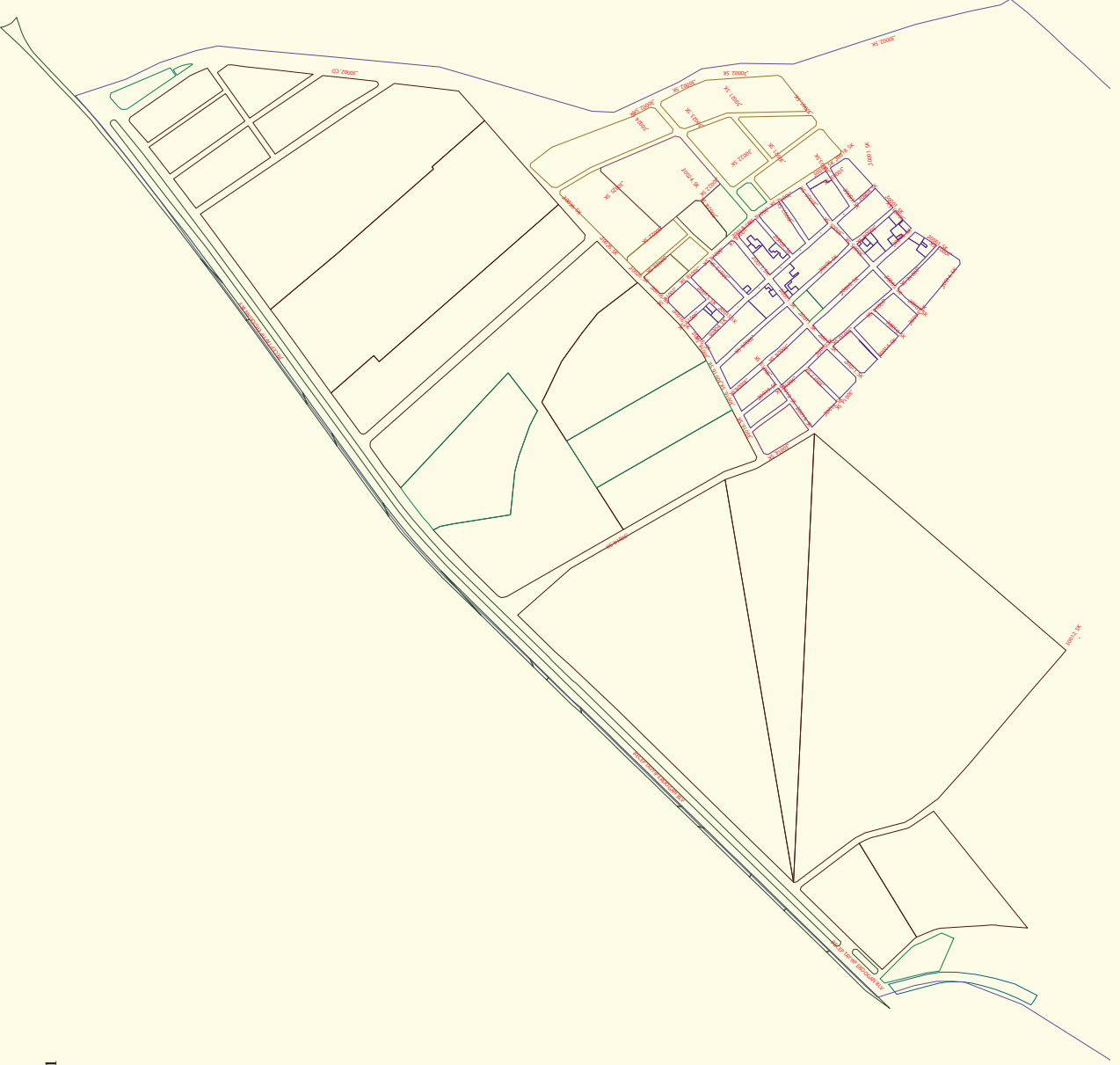
Sultan Genç Osman'ın Halep, Erzurum, Şam ve Mısır beylerbeylerine asker yazdırmak için gizli bir irade gönderdiğinin sarayda adamları olan yeniçeriler tarafından öğrenilmesi, bardağı taşıran son damla oldu. Sultan Genç Osman asker toplamak için Anadolu'ya bizzat kendisi gitmek istiyordu. Bu arada İstanbul'a, Dürzi lider Maanoğlu Fahreddin'in Lübnan'da bir isyan çıkardığı haberi geldi. Sultan Genç Osman bunu bir fırsat bilerek, isyanı bastırmak için Anadolu'ya gideceğini söyledi. Ancak Sadrazam Dilaver Paşa ve Şeyhülislam Es'ad Efendi, koskoca padişahın küçük bir isyan için Anadolu'ya gitmesine gerek olmadığını söyleyerek, Sultan Genç Osman'ın Anadolu'ya geçmesini engellemeye çalıştılar. Başka bir çaresi kalmayan Sultan Genç Osman, hacca gideceğini ilan etti. Daha önce hiçbir padişah hacca gitmemişti. Sadrazam Dilaver Paşa ve Şeyhülislam Es'ad Efendi çok uğraşıtlarsa da Sultan Genç Osman fikrinde kararlıydı. Padişahın geçeceği güzergah üzerindeki vilayetlerin beylerbeyleri haberdar edildi ve hazırlık yapmaları istendi. Sultan Genç Osman'ın yanında 500 yeniçeri ve sipahi olacak, geri kalan asker İstanbul'un korunması için İstanbul'da kalacaktı. Sadrazam, defterdar, nişancı, rikab ümerası, gedikliler, 40 müteferrika ve 40 divan katibi hac kafilisinde yer alıyordu.

Padişah otağının Üsküdar'a kurulacağı gündün bir gün önce Yeniçeriler Süleymaniye'de toplandılar. Ayaklanan yeniçeriler saraya girip bazı devlet adamlarını öldürdüler. Yeniçeri ve sipahileri ikna etmek isteyen Sultan Genç Osman, yeniçeri ağalarını merhamete getirmeye çalıştı. Ancak bunda başarılı olamadı. Yerine amcası Sultan I. Mustafa

ikinci kez tahta çıkarıldı. İsyancılar o an için Sultan Genç Osman'ın öldürülmesini düşünmüyorlardı. Ancak Sultan Genç Osman'ın ne kadar dirayetli bir padişah olduğunu bilen isyanın elebaşıları padişahın Yedikule Zindanları'na götürülüp orada öldürülmesini istediler. Sultan Genç Osman sekiz tane cellada karşı koymasına rağmen katledilmiştir.

Sultan Genç Osman'ın naaşı, ertesi gün Sultan Ahmet Camii'nde kılınan cenaze namazından sonra Sultan Ahmet Camii'nde babasının türbesine defnedildi. Sultan Genç Osman'ın öldürülmesi Anadolu'da bazı isyanların çıkmasına sebep oldu. Osmanlı halkı padişahın öldürülmesini hiçbir zaman hazmedemedi. Sultan Genç Osman, gençliğinin en güzel günlerinde tahta çıkmış ve hep milletin iyiliği için çalışmış, azim ve irade sahibi bir padişahı. Ancak gençliği ve tecrübesizliği kendisine bu hazin sonu hazırladı.

● amlık Mahalle Haritası

~ RECEP TAYYİP ERDOĞAN BULVARI:

Belediye Meclisi'nin 08.03.2000 tarih ve 2/11 nolu kararı ile Mehmet Akif, Yavuz Selim, Sümer ve Erkenez Mahallelerinin sınırını oluşturan ve Gaziantep Yolu olarak bilinen caddeye Recep Tayyip Erdoğan Bulvarı ismi verilmiştir.

Bulvara ismi verilen Recep Tayyip Erdoğan hakkında geniş bilgi için bk. Erkenez Mahallesi.

~ GENÇ OSMAN PARKI:

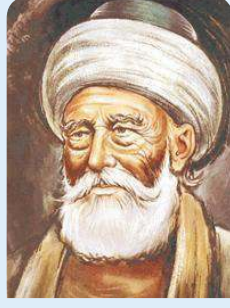

• Genç Osman Parkı.

6198 ada 1 parselde yer alan park 2836 m² alana sahip olup 2008 yılında yapılmıştır.

Park adını mahalleden almaktadır.

HACI BAYRAM VELİ MAHALLESİ

Belediye Meclisi'nin 08.03.2000 tarih ve 2/11 nolu kararı ile bölünerek ikiye ayrılmıştır. Bir kısmı Gayberli Mahallesi'ni oluşturmuştur. Mevcut haliyle güney ve batı sınırının Ali Sezal Bulvarı ile başlayıp kuzeyde Andırın Caddesi ile devam etmesi, doğu sınırının ise İnegöl Caddesi olarak belirlenmesine karar verildi.

Şehrin güneybatısında yer alan mahallenin kuzeyinde Karacaoğlan Mahallesi, Ertuğrul Gazi Mahallesi ve Dumlupınar Mahallesi, doğusunda Hayrullah Mahallesi ve Şazibey Mahallesi, güneyinde Gayberli Mahallesi yer almaktadır. Hacı Bayram Veli Camii, Maarif Camii, Orman Bölge Müdürlüğü, Meteoroloji Müdürlüğü, Polisevi ve Muallim Hayrullah İlköğretim Okulu mahallenin sınırları içerisinde yer almaktadır.

Mahalleye ismi verilen Hacı Bayram Veli, Hacı Bektaş-i Veli Hazretleri'nin yoldaşı, Türk mutasavvıfı ve şairdir. Asıl ismi, Numan bin Ahmed, lakabı "Hacı Bayram"dır. 1352 tarihinde Ankara'nın Çubuk Çayı üzerinde Zülfadl (Sol-fasol) Köyü'nde doğdu. Eserlerini diğer Hacı Bektaş-i Veli yoldaşları gibi Türkçe olarak yazarak Türkçe kullanımını Anadolu'da önemli şekilde etkiledi.

I. Murat verdiği ünlü bir fermanla, Hacı Bayram Veli'nin talebelerinin, yalnız ilim ile meşgul olmaları için, onların vergi ve askerlikten muaf tutulduğunu bildirmiştir.

Fatih Sultan Mehmet'in İstanbul'u fethedeceğini II. Mehmed'in babası II. Murat'a bildirdiği rivayet olunur.

Bir gün medreseye birisi gelerek; "İsmim Şüca-i Karamani'dir. Hocam Hamideddin-i Veli'nin selamı var. Sizi Kayseri'ye davet ediyor. Bu vazife ile huzuruza geldim." dedi. O da, Hamidüddin ismini duyunca; "Baş üstüne, bu davete icabet lazımdır. Hemen gidelim."

diyerek müderrisliği bıraktı. Birlikte Kayseri'ye yöneldiler ve Somuncu Baba diye bilinen Hamideddin-i Veli ile Kurban Bayramında buluştular. O zaman Hamideddin-i Veli; "İki bayramı birden kutluyoruz!" buyurdu ve ona Bayram lakabını verdi. Talebeliğe kabul etti. Din ve fen ilimlerinde yüksek derecelere kavuştu.

1412 yılında Hacı Bayram Veli, hocası Hamidüddin'in ölümünden sonra Ankara'ya dönüp irşat faaliyetlerine başlar. Bu tarih, ilk Türk tarikatı olan Bayramiye tarikatının kuruluşu kabul edilir. Sohbetleriyle hasta kalplere şifa dağıtır. Talebelerini daha çok sanata ve ziraate sevk eder. Kendisi de geçimini ziraatle sağlar. Açtığı ilim ve irfan ocağına, devrinin meşhur âlimleri, hak aşıkları akın etti. Damadı Eşrefoğlu Rumi, Şeyh Akbıyık, Bıçakçı Ömer Sekini, Göynüklü Uzun Selahaddin, Edirne ve Bursa ziyaretlerinde talebeliğe kabul ettiği Yazıcızade Ahmed (Bican) ve Mehmet (Bican) kardeşler ile Fatih Sultan Mehmet'in hocası Akşemseddin bunların en meşhurlarıdır.

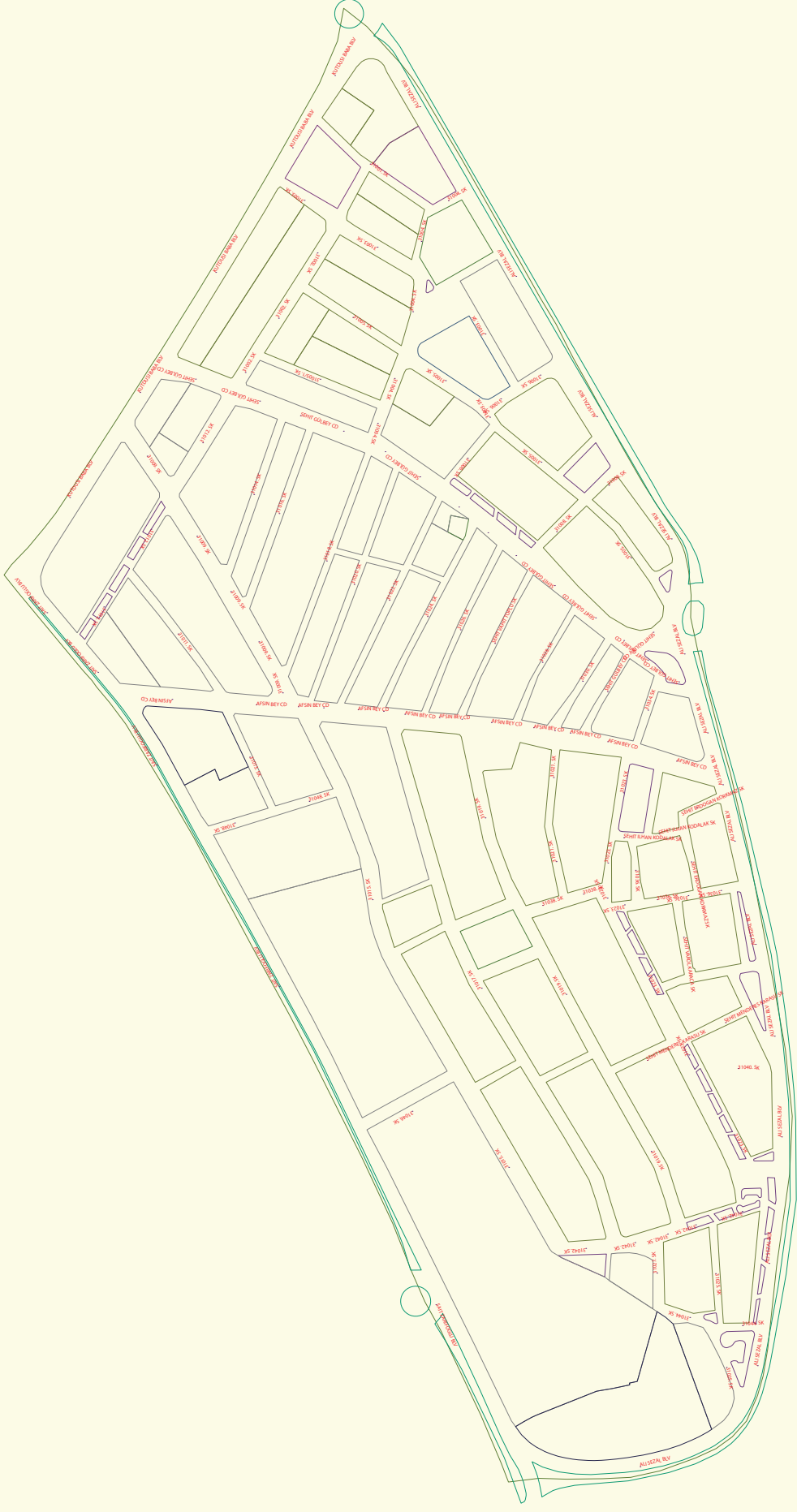
Sultan II. Murat Han, Hacı Bayram Veli'yi Edirne'ye davet edip, ilim ve manevi derecesini anlayınca, fevkalade hürmet göstermiş, Eski Camii'de vazettirmiş, tekrar Ankara'ya uğurlamıştır.

Sultan II. Murat kendisinden nasihat isteyince; İmam-ı Azam'ın, talebesi Ebu Yusuf'a yaptığı uzun nasihatı yaptı: "Tebean içinde herkesin yerini tanıyıp bil; ileri gelenlere ikramda bulun. İlim sahiplerine hürmet et. Yaşlılara saygı, gençlere sevgi göster. Halka yaklaş, fasıklardan uzaklaş, iyilerle düşüp kalk. Kimseyi küçümseyip hafife alma. İnsanlığında kusur etme. Sırrını kimseye açma. İyice yakınlık peyda etmedikçe kimsenin arkadaşlığına güvenme. Cimri ve alçak kimselerle ahablık kurma. Kötü olduğunu bildiğin hiçbir şeye ülfet etme. Bir şeye hemen muhalefet etme. Sana bir şey sorulursa ona herkesin bildiği şekilde cevap ver. Seni ziyarete gelenlere faydalanmaları için ilimden bir şey öğret ve herkes öğrettiğin şeyi belleyip tatbik etsin. Onlara umumi şeyleri öğret, ince meseleleri açma. Herkese itimat ver, ahablık kur. Zira dostluk, ilme devamı sağlar. Bazan da onlara yemek ikram et. İhtiyaçlarını temin et. Onların değer ve itibarlarını iyi tanı ve kusurlarını görme. Halka yumuşak muamele et. Müsamaha göster. Hiçbir şeye karşı bıkkınlık gösterme, onlardan biri imişsin gibi davran."

Hacı Bayram Veli, ömrünün sonuna kadar İslamiyeti yaymak için çalıştı. 1429 tarihinde Ankara'da vefat etti. Türbesi kendi ismiyle anılan Hacı Bayram Camii'ne bitişik olup, ziyaret mahallidir. Ölümünden sonra tarikat, müritleri Akşemseddin ve Bıçakçı Ömer Dede (Şeyh Emir Sikkinî) tarafından iki kol üzerinden devam etti.

Hacı Bayram-ı Velî'den Nasihatler

- Hiddet ve kin, hakikatleri gören gözleri kör eder. Öfke, iyi düşünmeyi daraltır, yanlıtır.
- Hiçbir günahı küçümsemeyin, çok çalışın. Boş gezenler, zengin bile olsa, arkadaşları şeytan, kalbleri şeytanın konağı olur.
- İnsanların fitnesinden kurtulmak istiyorsanız, çarşı ve pazarlarda sık sık bulunmayınız.

● Hacı Bayram Veli Mahalle Haritası

~ ALİ SEZAL BULVARI:

Sait Zarifoğlu Bulvarı'ndan 12 Şubat Stadyumu'na iner ve Gayberli Mahallesi ile Şazibey Mahallesi sınır çizgisini oluşturur.

Bulvara ismi verilen Ali Sezal hakkında geniş bilgi için bk. Gayberli Mahallesi.

~ KUDDUSİ BABA BULVARI:

Mahallenin kuzeydoğusunda Dumlupınar Mahallesi ve Hayrullah Mahallesi ile sınır çizgisini oluşturur.

Bulvara ismi verilen Kuddusi Baba hakkında geniş bilgi için bk. Dumlupınar Mahallesi.

~ SAİT ZARİFOĞLU BULVARI:

Şazibey Camiinden batıya doğru uzanır. Yıldırım Bayazıt Cami önünden Orman Bölge Müdürlüğü istikametine devam ederek Av. Mehmet Ali Kısakürek Caddesi ile birleşir. Mahallenin Ertuğrul Gazi Mahallesi ile sınır çizgisidir.

Bulvara ismi verilen Sait Zarifoğlu hakkında geniş bilgi için Dumlupınar Mahallesine bakınız.

~ AFŞİN BEY CADDESİ:

Belediye Meclisi'nin 08.03.2000 tarih ve 2/11 nolu kararı ile Hakkı Kısakürek Caddesi'nin ismi Afşin Bey Caddesi olarak değiştirilmiştir.

Sait Zarifoğlu Bulvarı'nı Ali Sezal Bulvarı'na bağlar, mahallenin ortasından geçerek ikiye böler.

Caddeye ismi verilen Afşin Bey, Selçuklu kumandanlarından. Doğumu, yetişmesi ve ölümü hakkında kaynaklarda fazla bilgiye rastlanmamaktadır. Horasanlı bir Türkmen ailesinden olduğu bilinmektedir. Afşin Bey, 1016-1021 seneleri arasında Çağrı Bey kumandasında batıya yapılan seferlere katıldı. 1064'te Emir Gümüştinin ile birlikte Anadolu'da gaza ile görevlendirildi. 1067'de Malatya'da Bizans ordusunu yenen Afşin Bey, Kayseri'ye kadar ilerledi. 1068'de önce Tiflis'i arkasından Kars ve Ani'yi fethetti. Akıncıların bir kısmını da Trabzon yakınlarına yollayarak oradaki Gürcülerin müslüman olmalarını sağladı. Bu durum Bizans İmparatorluğu'nu dehşete sokar. Ve bunun üzerine dünyanın en büyük ordularından biriyle Anadolu'daki yeni başlamış Türk fetihlerini durdurmak ve Türkleri ortadan kaldırmak için bir Bizans ordusu meydana getirerek sefer hazırlıklarına İstanbul'dan başlanır. Hazırlanan bu orduda Bizanslardan başka Oğuz ve Peçenek Türkleri, Normanlar, Frenkler, Almanlar, İskandinav'lar ve daha birçok milletlerden oluşan paralı askerler vardır.

Romen Diyojen zeki ve cesaretli bir hükümdar olarak Bizans ordusunun başında bulunmaktadır. Kayseri önlerinde Bizans

ordusundan geri çekilmek zorunda kalan Türk akıncıları Malatya'da Ermeni General Fileteros'un yönetimindeki Bizans ordusunu imha ettiler. Bu sırada Sultan Alparslan Mısır seferi hazırlıkları içerisinde olup, toplamış olduğu ordu ile önce Halep'i, Kilikya'yı ve daha sonra da Mısır'ı fethetmek üzere 1070 yılında Azerbaycan üzerinden Van Gölü havzasından sefere karar verir. Aynı yılda Bizans ordularının başkomutanı General Komnahos, Afşin Bey'in yönetimindeki 10.000 kişilik akıncı Türk ordusuna feci bir şekilde yenilerek geri çekilmek zorunda kalır.

Daha sonra Alparslan, Afşin Bey'i kendisine karşı isyan eden Erbasan'ı takip için vazifelendirdi. Anadolu'yu iyi bilen Afşin Bey, akıncılarını toplayarak hızla Derbend'e hareket etti. Afşin Bey'in üzerlerine geldiğini duyan Erbasan, Mihail ile anlaşarak İstanbul'a

• Afşin Bey Caddesi.

doğru kaçtı. Kendisini takip eden Afşin Bey, Denizli yakınında Honaz'ı fethetti. Boğaziçi'ne kadar geldi ve pek çok ganimetle geri döndü.

Afşin Bey, 1071'de Malazgirt Zaferi'ne de katıldı ve büyük hizmetleri oldu.

Alparslan Malazgirt Savaşı'nı kazandıktan sonra başkomutan Afşin Bey ile arası biraz bozulur. Daha sonra Afşin Bey, bir miktar askerle hakanından ayrılır. Maraş, Birecik, Pazarcık, Urfa, Antep ve Hatay'ı zapteder. Epeyce bir müddet Antep'te kalır. Daha sonra hakanı Alparslan ile barışır. Bu zaptettiği yerleri, hakanına hediye etmiştir.

Gazalarda şöhret kazanıp, Anadolu'nun Türk yurdu olması ve İslamlaşması için çok hizmet eden Afşin Bey, Sultan Alparslan'dan sonra Melikşah'ın maiyetine girdi. 1075'de Anadolu'dan Halep'e gitti. Oradaki asilerin cezalandırılmasında vazife aldı. Afşin Bey'in daha sonraki hayatının nasıl geçirdiği belli değildir.

~ ŞEHİT GÜLBAY CADDESİ:

• Şehit Gülbey Caddesi.

Ali Sezal Bulvarı ile Kuddusi Baba Bulvarı arasında yer alır.

Caddeye ismi verilen Gülbey, vatani görevini yapmakta iken 26 Şubat 1980'de terör örgütü mensuplarınca Adana'da şehit edilen bir kahraman askerimizdir.

~ ŞEHİT ERDOĞAN KORKMAZ SOKAK:

Erdoğan Korkmaz

• Şehit Erdoğan Korkmaz Sokak.

Belediye Meclisi'nin 20.12.1994 tarihli oturumunda Mehmetçik Sokak'a paralel 3. Sokak'a Şehit Erdoğan Korkmaz Sokak adı verilmesine karar verildi.

Mahallenin güneyinde Ali Sezal Bulvarı'na paralel küçük bir sokaktır.

Sokağa ismi verilen Erdoğan Korkmaz, jandarma er olarak vatani görevini yapmakta iken Tunceli'de PKK terör örgütü mensupları ile çıkan silahlı çatışmada 19 Haziran 1994'de şehit olmuştur.

~ ŞEHİT İLHAN KODALAK SOKAK:

İlhan Kodalak

• Şehit İlhan Kodalak Sokak.

Belediye Meclisi'nin 20.12.1994 tarihli oturumunda Şehit Gülbey Caddesi ile Hakkı Kısakürek Caddesi'nin birleştiği kavşakla Mehmetçik Sokak arasında kalan yere Şehit İlhan Kodalak Sokak adı verildi.

Mahallenin güneyinde Ali Sezal Bulvarı'na dikey küçük bir sokaktır.

Sokağa ismi verilen İlhan Kodalak, jandarma er olarak vatani görevini yapmakta iken Bitlis'te görevde bulunduğu sırada timi ile devriye esnasında uğradıkları roketli saldırı sonucu 24 Mayıs 1992'de şehit olmuştur.

~ ŞEHİT MENDERES KARASU SOKAK:

Menderes Karasu

• Şehit Menderes Karasu Sokak.

Belediye Meclisi'nin 05.08.1996 tarihli oturumunda Şehit Menderes Karasu isminin yeni oluşacak bir sokağa verilmesi kabul edildi.

Mahallenin güneyinde Ali Sezal Bulvarı'na dikey küçük bir sokaktır.

Sokağa ismi verilen Menderes Karasu, piyade uzman çavuş olarak vatani görevini yapmakta iken Şırnak ilinde PKK terör örgütü mensuplarınca görev başındayken 6 Haziran 1995'de şehit edilmiştir.

~ ŞEHİT VAHİT TOPLU SOKAK:

Vahit Toplu

• Şehit Vahit Toplu Sokak.

Belediye Meclisi'nin 09.10.1995 tarihli oturumunda Filiz Sokak ismi Şehit Vahit Toplu Sokak olarak değiştirilmiştir.

Mahallenin orta kısmında Hacı Bayram Veli Camii civarında küçük bir sokaktır.

Sokağa ismi verilen Vahit Toplu, piyade uzman çavuş olarak vazife yapmakta iken PKK terör örgütü mensuplarınca Mardin Savur'da görev başındayken 4 Temmuz 1995'de şehit edilmiştir.

~ ŞEHİT VAROL KARACA SOKAK:

Varol Karaca

• Şehit Varol Karaca Sokak.

Belediye Meclisi'nin 05.08.1996 tarihli oturumunda Mehmetçik Sokağa paralel 1. Sokak'a Şehit Varol Karaca Sokak adı verildi.

Mahallenin güneyinde Ali Sezal Bulvarı'na paralel küçük bir sokaktır.

Sokağa ismi verilen Varol Karaca, jandarma er olarak vatani görevini yapmakta iken Hakkari Çukurca'da PKK terör örgütü mensupları ile çıkan silahlı çatışmada 19 Temmuz 1994'de şehit olmuştur.

HASANCIKLI MAHALLESİ

Şehrin doğusunda, Ceyhan Nehri'nin karşı yamacında yer alan bir köy iken şehre dâhil edilerek mahalle statüsü almıştır.

Bölge şehir açısından oldukça stratejik bir konuma sahiptir. Bu konumu itibarıyla de tarih boyunca önemini korumuştur. Burası Etiler zamanında da orta büyüklükte bir şehirdir. Ceyhan Nehri ve üzerinde kurulu bulunan köprü bu önemi daha bir artırır. Tarihin her döneminde var olan köprü çeşitli milletler ve devletler tarafından tamir edilmiştir.

Köyün kuruluşu 1865-1866 Fırka-i Islahiye hareketi ile getirilen mecburi iskân neticesidir. Eloğlu (Türkoğlu)'nun Çakallı Köyü'nden gelen Hasan Ağa ailesi köyünden göç edip iklimi daha güzel olan bu bölgeye yerleşir. İlk yerleşilen yer Ceyhan nehrine tepeden bakan çamlık bir alandır. Çamçakallı adıyla anılır olur. Zamanla Yozgat'tan, Elbistan'dan, Cerit'ten gelen Türkmenler de bölgede yerleşerek bir köy oluştururlar. Köyün ismi Hasan Ağa'ya izafeten Hasancıklı olarak kayıtlara geçer.

İlk yerleşim alanı tepe bir noktada olması nedeniyle 1975'lerde yaşanan heyelan sonrası düzlüğe, Ceyhan Nehri kenarına inmeye mecbur kalırlar. Eski yerleşim yerinde 1-2 hane kalır. Diğerleri olduğu gibi düze iner. Tarihi Ceyhan Taş Köprüsü'ne 1 km mesafede bulunan Hasancıklı şehir merkezine de 10 km mesafede olup Kılavuzlu Barajı'nın güneybatısında yer alır.

● Hasancıklı Mahalle Haritası

~ **BATI ÇEVRE YOLU BULVARI:**

• Batı Çevre Yolu Bulvarı.

Şehrin Kayseri girişinden başlayıp Adana Yolu üzerindeki Kültür Anıtına kadar olan çevre yoludur.

Mahallenin güneyde sınır çizgisidir.

~ **ESKİKÖY SOKAK:**

• Eskiköy Sokak.

1975 sonrası kurulan yeni yerleşim yerinden kuzeye eski yerleşim yerine uzanan yoldur. Her iki yerleşim yeri arasında 2 km civarında bir mesafe vardır. Eski yerleşim yerinde 1975'lerde 1-2 aile varken şimdilerde çoğalmış ve yeni bir mahalle haline gelmiştir.

~ **GÖKÇEMAĞRA SOKAK:**

Hasancıklı ile Kavlaklı arasında yer alan derenin ismidir. Eskiden değirmen döndürecek kadar suyu var iken günümüzde kuru bir deredir. Dere istikametinde Kürtül'e doğru uzanan çizgide Romalılardan kalma mağaraların olduğu söylenilir. Zamanla bunlar tahrip edilmiştir.

• Gökçe mağra Sokak.

~ MERKEZ SOKAK:

Mahallenin ortasından geçen ana yoldur. Tarihi taş köprünün faaliyette olduğu yıllarda köprüden geçen araçlar mecburen bu yoldan geçer Kavlaklı ve Yenicekale istikametine giderdi.

~ YUVALI SOKAK:

Mahallenin 5 km kuzeybatısında ayrı bir oba şeklinde olan semte giden yoldur.

HAYDAR BEY MAHALLESİ

Belediye Meclisi'nin 08.03.2000 tarihli oturumunda alınan 1/11 sayılı kararla bazı mahalle sınırlarının değiştirilmesi ve yeni mahalleler oluşturulmasına karar verilmiştir. Bu kararla Yunus Emre Mahallesi'nden bölünen kısma Haydar Bey Mahallesi ismi verildi. Mahallenin kuzey sınırının Necip Fazıl Kısakürek Bulvarı, doğu sınırının Tiflis Caddesi, güney sınırının Sümbüllü deresi, batı sınırının açık tutulması kabul edildi.

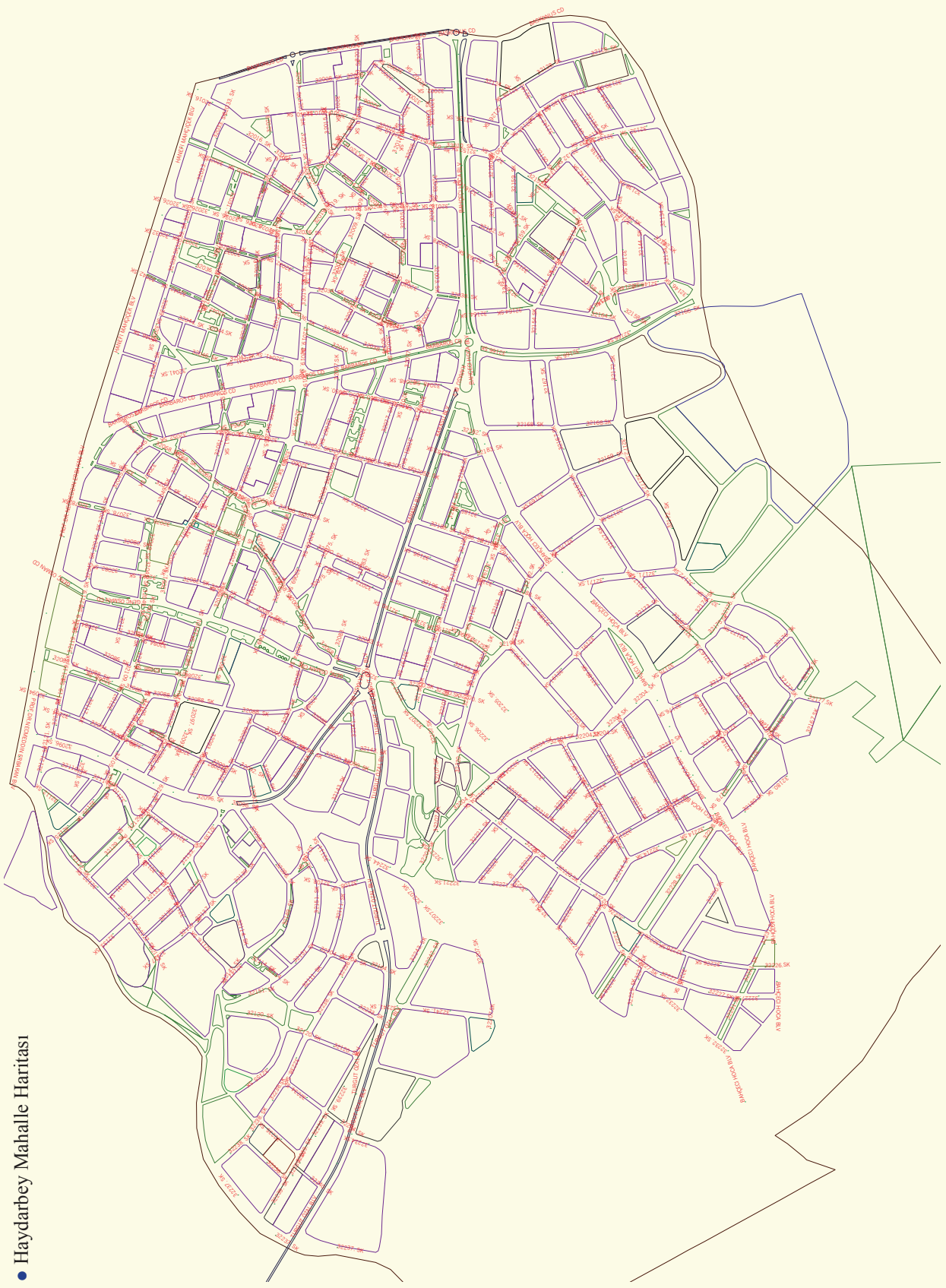
Belediye Meclisi'nin 20.02.2008 tarihli oturumunda ise Pınarbaşı Köyü'nün köy vasfını kaybederek Haydar Bey Mahallesi'ne katılmasına karar verildi.

Mevcut haliyle şehrin en büyük mahallesi konumunda ise de sınırları içerisinde yerleşime açılmamış alanlar da bir hayli fazladır. Doğusunda Şehit Abdullah Çavuş Mahallesi, güneyinde Piri Reis Mahallesi, batısında Üngüt Mahallesi, kuzeyinde İstiklal ve Binevler Mahallesi yer alır.

Mahalleye ismi verilen Haydar Bey, Bayazıtlı ailesinden olup milli güreşçilerimizdendir. Göksun'da 1894'de doğdu. Babası Fevzi Bey'dir. Rüştüye mezunudur. Babasının vefatından sonra Göksunluların bütün dert ve istekleriyle yakından ilgilendi. Göksun meclisi umumi azalığı görevini üstlendi. Ömür boyu Göksun'a hizmet etti. Maraş-Göksun yolunun 1937-1939'da hizmete açılmasına öncülük etti.

Maraş'ta yetişmiş güreşçilerin en başında gelir. Boy ve ağırlığı ile azametli bir vücuda sahiptir. Onunla güreşmek için Avrupa ülkelerinden birçok güreşçi Maraş'a gelmiştir. Olağanüstü bir güce sahiptir. Bir kuzuyu, bir tepsi baklavayı tek başına yer. 1939'da siroz hastalığından vefat eder.

● Haydarbey Mahalle Haritasi

~ BAHÇECİ HOCA BULVARI:

Bahçeci Hoca

Belediye Meclisi'nin 08.03.2000 tarih ve 2/11 nolu kararı ile Kültür Merkezi Kavşağı ile Tiflis Caddesi arasındaki İsmet Karaokur Bulvarı'nın devamı olan kısmın Bahçeci Hoca Bulvarı olarak kalmasına karar verildi. Şehit Abdullah Çavuş Mahallesi sınırından itibaren İsmet Karaokur Bulvarı'nın devamı olarak mahalleyi ikiye bölerek Batı Çevre Yolu'na dek uzanır.

Bulvara ismi verilen Bahçeci Hoca'nın asıl ismi Muhammed Kâmil Ağdaş'tır. Babası bahçecilik yaptığı ve geçimini o şekilde sağladığı için kendisine de "Bahçeci Hoca" denmiştir. Maraş'ta 1909'da doğar. Babası aslen Elbistanlı olan Osman Ağdaş, annesi ise Hartlap Köyü'nden Huriye Hanım'dır.

Gençlik dönemlerinde gözünü budaktan sakınmayan bir karaktere sahiptir. Zayıfların yanında yer alır. Taşkınlık dönemlerinin ardından durulur ve kendini okumaya verir. Hocalık mesleğine sonradan girer. Bir süre Ulu Camii'de inzivaya çekildikten sonra kendini evine kapatır. Kendine has bir tarzda talebe yetiştirir. Yetiştirdiği çok sayıda hafız vardır. Öğrencilerinden bazıları; İsmet Karaokur, Ali Haydar Kireççi, Yaşar Alparslan, Vehbi Şirikçi'dir. Tek parti döneminde çok sıkıntılar yaşar. Duygularını kağıda dökerek şiirler yazar.

Şiirleri dini muhtevalıdır. Hasseten Peygamber aşkını öne çıkartan şiirler yazmıştır.

Ömrünün çoğunu (otuz seneyi aşkın) evinde geçirmiştir. Dostları onu evinde ziyaret etmiş, öğrencilerini evinde okutmuştur. Evinde kitap ciltlemiş, biz, iğne, fak yapmış, hatta radyo tamirciliği bile yapmış ve geçimini bu şekilde sağlamıştır. Yaptığı iğneler ünlenmiş, yakın vilayetlerde özellikle aranır olmuştur. Azmi ve celâletiyle meşhurdur. Vefat tarihi 3 Aralık 1966'dır.

Rasim Özdenören "Gül Yetiştiren Adam" romanında onun gibi inzivaya çekilerek yaşayanların hayatından parçalar aktarmıştır. Şiirleri

• Bahçeci Hoca Bulvarı.

Ömer Kaya (1999) ve Yaşar Alparslan-Serdar Yakar (2009) tarafından derlenerek yayınlanmıştır.

~ BATI ÇEVRE YOLU BULVARI:

Şehrin Kayseri girişinden başlayıp Adana Yolu üzerindeki Kültür Anıt'ına kadar olan çevre yoludur. Doğu Çevre Yolu ile birleşerek Gaziantep Yolu'na uzanır ve şehri güneyden baştan sona kateder.

Mahallenin Piri Reis Mahallesi ile sınır çizgisidir.

~ HANEFİ MAHÇİÇEK BULVARI:

Alparslan Türkeş Bulvarı'nın devamı olarak batıya, Binevler Kavşağı'na uzanır ve Binevler Mahallesi ile sınır çizgisini oluşturur.

Bulvara ismi verilen Hanefi Mahçiçek hakkında geniş bilgi için bk. Binevler Mahallesi.

~ KARASU BULVARI:

• Karasu Bulvarı.

Bahçeci Hoca Bulvarı'ndan mahallenin orta kısmına doğru uzanır.

Bulvara ismi verilen Karasu, Maraş'ın yüz yıllık su problemini karşılayan ve Kahramanmaraş Belediyesi'nin bugüne dek gerçekleştirdiği en büyük projenin adıdır. Maraş yüzyıllarca Pınarbaşı Kırkgöz'den çıkan kaynak suları ile ihtiyacını karşılar. 1950 sonrası su sıkıntısı yaşamaya başlar. 1980'li yıllarda sanayinin ve nüfusun aşırı derecede artması ise bu sıkıntıyı had safhaya çıkarır. Maraş Ovası'nda açılan kuyulardan sağlanan su ise hem kalitesiz hem de maliyeti yüksektir. Uzun yıllar arayışını sürdüren Maraş Ayvalı Barajı projesini bir ümit olarak görürse de o proje de çok yavaş ilerler. Sonuçta Karasu projesi ile bu sorun giderilir. 57 km uzunluğundaki Karasu İsale Hattı Projesi gece gündüz çalışılarak, yaz kış demeden sarp kayalıklar, amansız dağlar, engebeli dereler aşılarak 2 yıl gibi bir

sürede belediyenin öz kaynakları ile tamamlanır.

26 bin ton çelik boru kullanılarak kendi cazibesi ile şehre getirilen Karasu Projesi ile Maraşlı kuyu suyu içmekten kurtulduğu gibi yüksek faturalar ödemekten de kurtulmuştur.

Karasu'nun kaynağı Andırın ilçesinin Torlar ve Gökgedik Köyleri arasında yer almaktadır. Şehre uzaklığı kuş uçuşu 40,3 km'dir. İnşa edilen isale hattının uzunluğu ise 57 km'dir. Proje dahilinde 1 milyon metre küp dolgu, 3,5 milyon metre küp kazı yapılmış ve saniyede ortalama 1600 l su temin edilmiştir. Bugün şehrin geneli bu suyu kullanmaktadır.

~ PROF. DR. NECMETTİN ERBAKAN BULVARI:

Belediye Meclisi'nin 02.03.2011 tarih ve 2011/104 nolu kararı ile Hanefi Mağççek Bulvarı'nın Binevler Kavşağı'ndan Kayseri Yolu'na kadar olan kısmına Prof. Dr. Necmettin Erbakan ismi verilmiştir.

Cumhuriyet Mahallesi ve İstiklal Mahallesi ile sınır çizgisini oluşturur.

Bulvara ismi verilen Necmettin Erbakan, hakkında geniş bilgi için bk. Cumhuriyet Mahallesi.

~ TURGUT ÖZAL BULVARI:

Karasu Bulvarı'ndan başlayıp Batı Çevre Yolu Bulvarı'na paralel şekilde Üngüt Mahallesi'ni geçer ve Sütçü İmam Üniversitesi Kampüs Kavşağı'nda Batı Çevre Yolu Bulvarı ile birleşir.

Bulvara ismi verilen Turgut Özal, hakkında geniş bilgi için bk. Gayberli Mahallesi.

~ BARBAROS CADDESİ:

Binevler Kavşağı'ndan Bahçeci Hoca Bulvarı'na inen yoldur.

Caddeye adı verilen Barbaros Hayrettin Paşa hakkında geniş bilgi için bk. Barbaros Mahallesi.

~ BAŞKONUŞ CADDESİ:

Belediye Meclisi'nin 08.03.2000 tarih ve 2/11 nolu kararı ile Tiflis Caddesi'nin isminin Başkonuş Caddesi olarak değiştirilmesine karar verildi.

Erkek Yetiştirme Yurdu önünden güneye doğru iner ve Şehit Abdullah Çavuş Mahallesi ile sınır çizgisini oluşturur.

Caddeye ismi verilen Başkonuş, şehrin en önemli yaylasıdır. En gözde, yeşillikler içerisinde bir tabiat harikasıdır. Şehrin batı tarafında Kahramanmaraş-Andırın Karayolu'nun 55. km'sindedir. Yolu asfalt, ulaşımı kolaydır. Rakımı 1850 metredir. Yazın çok serindir. Piknik yapmaya müsait geniş yeşillikleri mevcuttur. Yemyeşil çimen kaplı

• Başkonuş Caddesi.

küçükbir platonun her iki yamacı çam, mezdeği, kamalak ve meşe ağaçları ile kaplıdır. Orman İşletme Müdürlüğü tarafından buraya konaklama ve dinlenme evleri yaptırılmıştır. Geyikler koruma altına alınmıştır. Geyik evi ve bekçi evi de mevcuttur. Tertemiz havası, soğuk suları ve yemyeşil ormanları birbirleriyle adeta kucaklaşmış durumdadır. Kışın dağ turizminin, yazın da piknik ve spor turizminin yapıldığı seçkin bir yerdir. Buraya gelen yabancılar hayranlıklarını gizleyemezler.

~ GENÇ OSMAN CADDESİ:

Hanefi Mahçiçek Bulvarı'ndan güneye, Karasu Bulvarı'na inen yoldur.

Caddeye ismi verilen Genç Osman hakkında geniş bilgi için bk. Genç Osman Mahallesi.

~ AKASYA PARKI:

16 Sokak'ta bulunan park 5.000 m² alana sahip içerisinde çeşme, dinlenme alanları, çocuk oyun grupları kondisyon aletleri ve süs havuzu bulunuyor.

• Akasya Parkı.

Parka ismi verilen akasya, yeşil yapraklı ve dikenli bir ağaç türü olup hoş kokulu bir süs bitkisidir.

~ BOĞAZIÇI PARK ALANI 1:

A9 ve A10 Bloklarının kuzeyinde yer alır. 327 m² alana sahip olup sentetik çim saha olarak kullanılmaktadır 2007 yılında yapılmıştır.

Park adını Boğaziçi konutlarından almaktadır.

• Boğaziçi Park Alanı 1.

~ BOĞAZIÇI PARK ALANI 2:

A9 ve A10 Bloklarının güneyinde yer alır. 4697 m² alana sahiptir.

Park adını Boğaziçi konutlarından almaktadır.

HAYRULLAH MAHALLESİ

Maraş'ın en eski mahallelerindendir. 1800'lü yılların Salnamelerinde Cığcığa diye geçmektedir. Cumhuriyet öncesinde ise Cığcığı Mahallesi olarak bilinmektedir. Kapalı Çarşı yakınlarında Cığcığı (Arasa) Camii etrafında kurulan bu mahallede çıkırkçı esnafı yer almıştır. Mahallenin ismi de çıkırkların çıkardıkları "cığ cığ" sesinden ilhamla konmuş olsa gerek.

Mahalle Belediye Meclisi'nin 08.03.2000 tarih ve 2/11 nolu kararı ile bölünerek ikiye ayrılmıştır. Bir kısmı Şazi Bey Mahallesi'ni oluşturmuştur. Mevcut haliyle güney sınırının İnegöl Caddesi, batı sınırının Göçebe Sokak, Malik Ejder Caddesi, Andırın Caddesi ve Hacı Arifoğlu Caddesi, doğu sınırının ise Atatürk Bulvarı ve Azerbaycan Bulvarı olarak belirlenmesine karar verildi.

Mevcut durumuyla kuzeyinde Yusufklar Mahallesi ve Kurtuluş Mahallesi, doğusunda İsmet Paşa Mahallesi, güneyinde Şazibey Mahallesi ve Hacı Bayram Veli Mahallesi, batısında Dumlupınar Mahallesi yer almaktadır. Arasa Camii, Salahiye Camii, Hacı Ramazan Camii, Gazi İlköğretim Okulu ve 75. Yıl İlköğretim Okulu mahalle sınırları içerisinde yer almaktadır.

Mahalleye isim olarak verilen Hayrullah, Şehit Muallim Hayrullah Efendiye izafeten verilmiştir. Muallim Hayrullah Efendi Maraş Milli Mücadelesinin ölümsüz kahramanlarından.

Hacı Yasinzâde Yüzbaşı Hacı Ali Efendinin oğlu olan Hayrullah Efendi 1895'de Maraş'ta doğar. Annesi Habibe Hatundur. İlk ve orta öğrenimini Maraş'ta tamamladıktan sonra idadi (lise) tahsili için Halep'e gider. Oradan da İstanbul'a geçerek İstanbul Mühendislik Mektebine kaydını yaptırır. Zengin aile çocuklarına riyaziye (matematik) dersleri verir. İttihatçılardan etkilenerek siyasi faaliyetlerde görev alır. Şiirler yazar.

Mühendislik mektebinin daha birinci sınıfında iken siyasi faaliyetlerinden dolayı yakalanır ve İttihatçı arkadaşlarıyla birlikte Mısır'a sürgüne gönderilir.

1908'de II. Meşrutiyet'in ilanı ile diğer İttihatçılar gibi Hayrullah Efendi'nin de sürgün hayatı biter. Halep'te Halep Sultanisi Ulum-u Riyaziye muallimliği sınavını kazanırsa da tayinini Maraş'a isteyerek Maraş İdadi Mektebinde riyaziye hocası olarak görev alır.

Bu arada Tekke Şeyhi Selim Dede'nin üvey kızı Ayşe Hanım'la evlenir. Bu evlilikten üç evladı olursa da biri vefat eder.

22 Şubat 1919'da şehrin İngilizler tarafından işgal edilmişinden çok müteessir olur. Kendisini eve kapatarak aylarca çıkmaz dışarı. İngilizlerin ardından 30 Ekim 1919'da Fransız İşgalinin gerçekleşeceği kesinlik kazanınca bir gün öncesinden ailesi ile helalleşip teşkilat çalışmaları için şehirden ayrılır. Elbistan'dan silah temin ettikten ve bir çete gurubu oluşturduktan sonra Pazarcık tarafına geçerek Antep-Maraş yolu üzerinde faaliyet göstermeye başlar.

Fransızların devamlı olarak Antep'ten Maraş'a takviye kuvveti göndermeleri, yol güzergahında mukavemet gösteren köyleri yakıp yıkmaları üzerine Heyet-i Merkeziye'nin emriyle Bayazıtöğlü Zafer ve Muharrem Beylerle birlikte Hayrullah Efendi'ye de Türkoğlu-Maraş yolunun kapatılması ve Fransızların şehre girişlerinin engellenmesi emri verilir.

Zafer ve Muharrem Beyler Bertizli çetelerden oluşan 128 kişilik kuvvetle gizli yollardan geçerek, şiddetli kar ve fırtınalı dağları aşarak Orçanbanısı'na ulaşırlar.

Benli Ökkeş çeteleri ile birlikte Ceceli'de bulunan Muallim Hayrullah çeteleri Bababurnu berisinde Maraş'a gitmekte olan Fransız kıt'alarıyla çatışmaya girer. Fransızlar tüm kuvvetleriyle Ceceli'ye hücumu geçerek köyü yakıp yıktıkları gibi hayvanlarını ve eşyalarını da yağma ederler.

Tanış tepesindeki kanlı mücadele çok zorlu geçer. Düşmanın savurduğu top ve mitralyöz ateşine karşı Maraş çeteleri "Allah Allah" nidalarıyla mukabelede bulunarak mücadeleyi sürdürürler. Çeteleri teşvik için yüksek bir kaya üzerine çıkan Muallim Hayrullah sağ baldırından ağır bir yara alır. Mücadele karanlık basıncaya kadar sürer ve Maraşlı çeteler Bertiz kuvvetlerinin de yetişmesi ile üstünlüğü ele alarak Maraş ile Fransız kuvvetlerinin arasına etten bir duvar örerek düşmana tek bir adım attırmazlar.

Tarihe Bababurnu Muharebeleri adıyla geçecek olan bu çatışmaların en büyük kahramanı şüphesiz ki Muallim Hayrullah Efendi olur.

9 Ocak 1920'de Bababurnu Muharebeleri'nde ağır şekilde yaralanan Muallim Hayrullah Efendi tedavi için Pazarcık'a götürülür. Pazarcık'taki tedavi imkânlarının kıtlığı dolayısıyla Antep'le irtibata geçilerek tedavinin Antep'te yapılmasının daha doğru olacağı kanaatine varılır. Bir sedye üstünde ve hayvan sırtında kar kış denmez Muallim Hayrullah Efendi Antep'e ulaştırılır. Balıklı Han Mahallesi'ndeki Mecit

Bey'in hastanesine Mümbüşlü Mustafa Efendi adıyla yatırılır.

Hayrullah Efendi Mecit Beyin hastanesinde bir süre kalırsa da durumun tehlikeli olduğu görülerek Antepli çeteler tarafından bir gece yarısı Kürttepe'de bir eve götürülür. Birkaç gün de burada kalırlar. Bu arada Maraş'tan kurtuluş müjdesi Antep'e ulaşır.

Muallim Hayrullah yine bir sedye üzerinde kız kardeşi ve yeğenleri ile birlikte Maraş'a sevk edilir. Binlerce kahraman Maraşlı onu Erkenez Köprüsü civarında coşkunun bir sevgi ile karşılarlar.

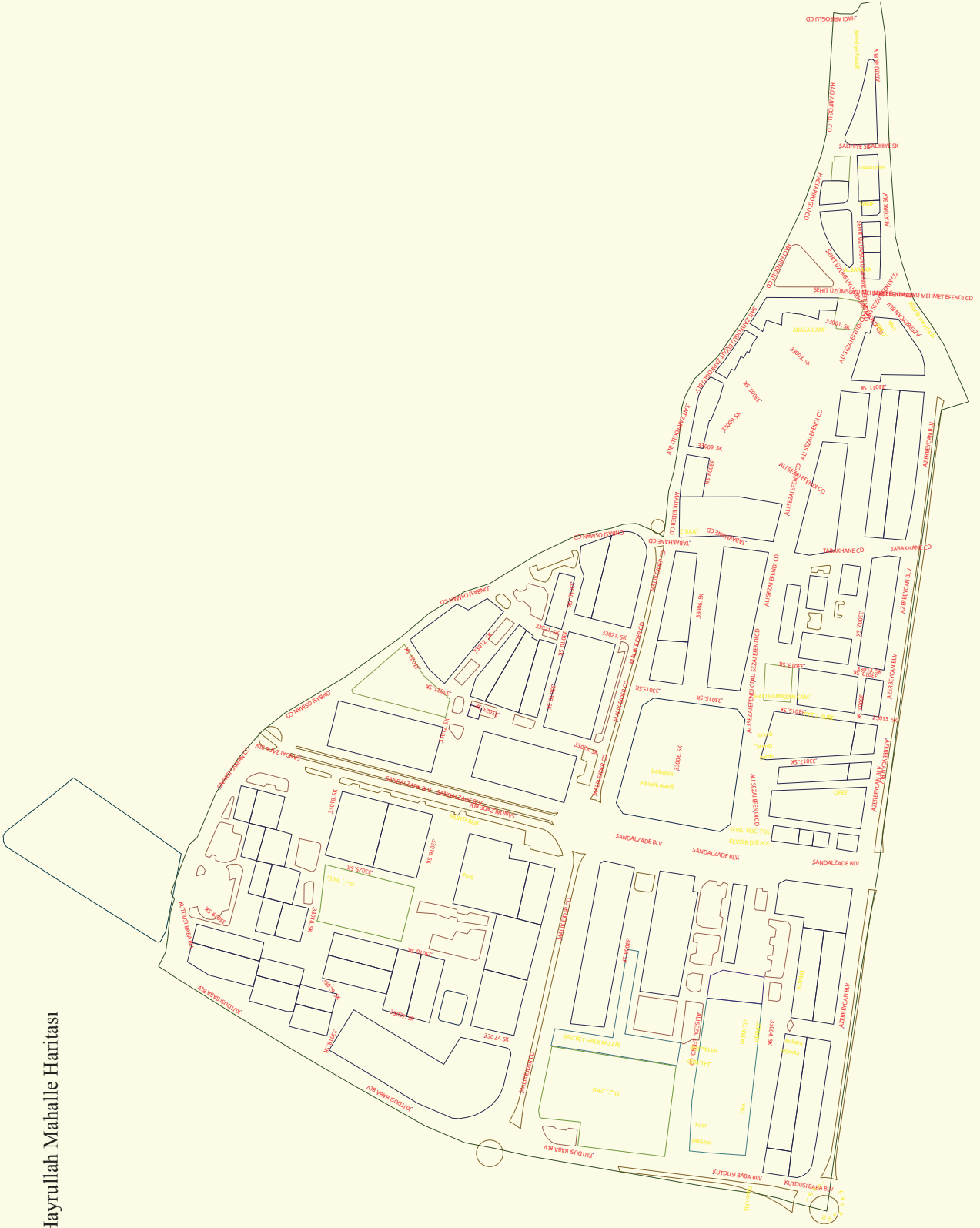
Evinde istirahat eden Muallim Hayrullah Efendinin yarası tekrar azınca arkadaşları onun Alman Hastanesi'nde tedavi edilmesine karar verirler. Hastanede durumu iyileşmeye başlar. Herkes onun iyileştiğini düşünürken rahatsızlığının arttığı haberi ulaşır. Aile hemen hastaneye koşuşur. Muallim Hayrullah Efendi kısık bir sesle annesine; "ölümün mukaddes olduğunu biliyordum ama, azabının bu kadar zor ve çetin olduğunu bilmiyordum anne" der. Eşi Ayşe Hanım'a da "benim bu ölümüm sizi şerefle yaşatır" diyerek teselli verir. Yanında yalnız kalan annesine son sözleri; "beni bu gavur doktorlar zehirledi, beni zehirlediler anne" olur.

Bu sözler dudaklarından dökülen son sözlerdir.

Olayın duyulmasıyla bir anda hastanenin içini ve dışını dolduran Maraşlılar galeyana gelerek hastaneyi ablukaya alırlar. Ermeni doktorlar ile birlikte Türk doktorlar da kaçarak hayatlarını zor kurtarırlar. Muallim Hayrullah Efendi'nin gerçekten zehirlenip zehirlenmediğinin anlaşılması için Antep'ten doktor getirtilirse de kesin bir sonuç elde edilemez.

Bu kahraman şehidin cenazesi büyük bir topluluk tarafından kaldırılır.

● Hayrullah Mahalle Haritasi

~ ATATÜRK BULVARI:

Ulu Camii ile Kıbrıs Meydanı arasında yer alır. Kurtuluş Mahallesi ile sınır çizgisini oluşturur.

Bulvara isim olan Atatürk, Cumhuriyetimizin kurucusu Gazi Mustafa Kemal Paşanın soyadıdır. Hakkında geniş bilgi için bk. Gazi Paşa Mahallesi.

~ AZERBAYCAN BULVARI:

Kıbrıs Meydanı'nın batısından kuzeye iner, Belediye ve Emniyet Müdürlüğü önünden geçer. İsmet Paşa Mahallesi ile sınır çizgisini oluşturur.

Bulvara ismi verilen Azerbaycan hakkında geniş bilgi için bk. Egemenlik Mahallesi.

~ KUDDUSİ BABA BULVARI:

Mahallenin güneyinde Hacı Bayram Veli Mahallesi ve Şazibey Mahallesi ile sınır çizgisini oluşturur.

Bulvara ismi verilen Kuddusi Baba, ülkemizin yetiştirdiği büyük mutasavvıf ve şairlerdendir. Hakkında geniş bilgi için bk. Dumlupınar Mahallesi.

~ SAİT ZARİFOĞLU CADDESİ:

Şazibey Camii'nden batıya doğru uzanır. Yıldırım Bayazıt Camii önünden Orman Bölge Müdürlüğü istikametine devam eder.

Bulvara ismi verilen Sait Zarifoğlu hakkında geniş bilgi için bk. Dumlupınar Mahallesi.

~ SANDALZADE BULVARI:

Belediye Meclisi'nin 08.03.2000 tarih ve 2/11 nolu kararı ile Mürüvet ve Tepecik Sokak birleştirilip ismi değiştirilerek Sandalzade Bulvarı olmuştur.

Azerbaycan Bulvarı ile Onbaşı Osman Caddesi arasındaki yoldur.

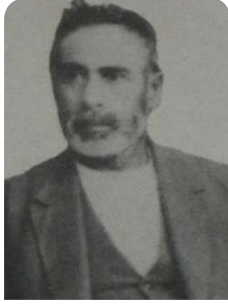
Bulvara ismi verilen Osman Sandaloğlu, (Sandal Hoca) hakkında geniş bilgi için bk. Ekmekçi Mahallesi.

~ ALİ SEZAI EFENDİ CADDESİ:

Arasa Camii civarından güneye, Gazi İlköğretim Okuluna iner.

Caddeye ismi verilen Ali Sezai Efendi, mutasavvıf ve Milli Mücadele kahramanlarımızdandır. Hakkında geniş bilgi için bk. Akif İnan Mahallesi.

~ Hacı Arifoğlu Caddesi:

Hacı Arifoğlu

Ulu Camiiden Atatürk Bulvarı'na paralel olarak güneye iner ve Sait Zarifoğlu Bulvarı ile birleşir. Yusufkar Mahallesi ile sınır çizgisidir. Eski Hal olarak da bilinir.

Caddeye ismi verilen Hacı Arifoğlu milli mücadele kahramanlarımızdan ve eski belediye başkanlarımızdandır. Tam adı Arifoğlu Hacı Bekir Sıtkı'dır. Maraş'ta 1869'da doğdu. Babası Arifi Bey, annesi Şerif Hanım'dır. 1915'de belediye başkanı seçilir. Şehir İngilizler tarafından işgal edildiğinde belediye başkanlığına devam etmektedir. Ermeniler İngiliz işgal komutanlığına dilekçe vererek hakkında şikayette bulunarak yargılanmasını isterler. Ali Sezai Efendi'nin Mısırlı Hasan Rifai'ye verdiği bilgiler sayesinde İstanbul'a gönderilerek yargılanmaktan kurtulur. Fransız işgali ile başlayan cinayetleri durdurmak ve alınacak tedbirleri konuşmak için şehrin ileri gelenleri ile bir toplantı yapar. Toplantı sonrası bir şikayet dilekçesi hazırlanarak imzalanıp Antep'te bulunan işgal kuvvetleri komutanlığına gönderilir. Bayrak Olayı'ndan sonra oğlu Abdulkadir ve

• Hacı Arifoğlu Caddesi.

Beşenzade Hacı Nuri ile birlikte Sezai Efendiye giderek milli bir teşkilat kurmak için fikir alışverişinde bulunur. Şehrin ileri gelenleri Şekerli Camii hüccesinde toplantıya davet edilir. Milli Mücadele için Ali Sezai Efendi ve Rafet Efendi başkanlığında kurulan ilk Heyeti Müteşebbise üyesidir. Çiçekli'de toplanan Merkez Heyeti tarafından aza seçilir. Kuvayı Milliye'nin şehirde teşkilatlanmasına katkıda bulunur. Fransız işgal kuvvetleriyle yapılan 22 günlük savaşın öncesinde şehrin ileri gelenleri ile birlikte görüşme yapmak için gittikleri kışla da alıkonularak tutuklanır. Savaşın devam ettiği 22 günlük süreyi kışla da General Keret'in esiri olarak geçirir. Fransız işgal kuvvetleri 11 Şubat 1920 gecesi geri çekilirken beraberlerinde diğer esirlerle birlikte onu da götürürler. 18 ay esaret altında kalır.

Halep'te geçen esaret günlerinde çok işkence görür. Oğlu Abdulkadir'e Halep'ten yazdığı mektuplar şiir doludur. Özlemini ve acılarını şiirle anlatır. Kızı Şerife hatunun çocukken ezberden okuduğu şiirlerden akılda kalan bir dördlük şöyledir:

“Uşağımın adı dursun
Ben varmazsam çocuklarım bir arada dursun
Abdulkadir onlara ekmek yetiştirsin
“Gönderin yavrularımı göresim geldi.”

Üç evlilikten altısı erkek, dokuzu kız olmak üzere onbeş evladı vardır. Kızı Şerife hatun Erdem Beyazıt'ın annesi, oğlu Abdulkadir ise Ali Sezal'ın babasıdır.

Yapılan antlaşma ile 1921 Ağustos'unda serbest bırakılır. Maraş'a döner. Fazla yaşamaz ve 15 Ocak 1929'da vefat eder.

~ MALİK EJDER CADDESİ:

Şazibey Camii civarından 12 Şubat Stadyumu'na inen yoldur.

Caddeye ismi verilen Malik Ejder (Eşter) tabiidendir. Hakkında geniş bilgi için bk. Dumlupınar Mahallesi.

~ ONBAŞI OSMAN CADDESİ:

Mahallenin batı kısmında Dumlupınar Mahallesi ile sınır çizgisini oluşturur.

Sokağa ismi verilen Onbaşı Osman Milli Mücadele kahramanlarımızdandır. Hakkında geniş bilgi için bk. Dumlupınar Mahallesi.

~ ŞEHİT ÜZÜMSUYU MEHMET EFENDİ CADDESİ:

• Şehit Üzümsuyu Mehmet Efendi Caddesi.

Arasa Camii civarında Atatürk Bulvarı ile Sait Zarifoğlu Bulvarı arasında yer alır.

Caddeye ismi verilen Üzümsuyuzade Mehmet Efendi, Milli Mücadele şehitlerimizdendir. Şirevizade ailesine mensup olup müderrislik yapmakta iken 21 Ocak 1920'de çarşıdan evine giderken Arasa Hanı'nda yakalanarak hana götürülmüş, işkence edilerek şehid edilmiştir. Cesedi Arasa Hanı'nın kapısına çivilenmiş halde bulunmuştur.

~ TABAKHANE CADDESİ:

• Tabakhane Caddesi.

Azerbaycan Bulvarı ile Ali Sezai Efendi Caddesi arasında yer alır.

Caddeye isim olan Tabakhane, tabak (derici) esnafının faaliyet gösterdiği yerdir. Bölge geçmişte tabak esnafının yoğun bir şekilde mesleklerini icra ettikleri yerdir. Tabaklar ham hayvan derisini alıp çeşitli işlemlerden geçirip terbiye ederek kullanılabilir bir hâle getirirler. Yapılan işlem esnasında etrafa koku yayıldığı için zamanla bu meslek gurubu şehir dışına çıkartılmış ve yok olmaya yüz tutmuştur. Günümüzde bu meslekle uğraşanların sayısı yok denilecek kadar azalmıştır.

HÜRRİYET MAHALLESİ

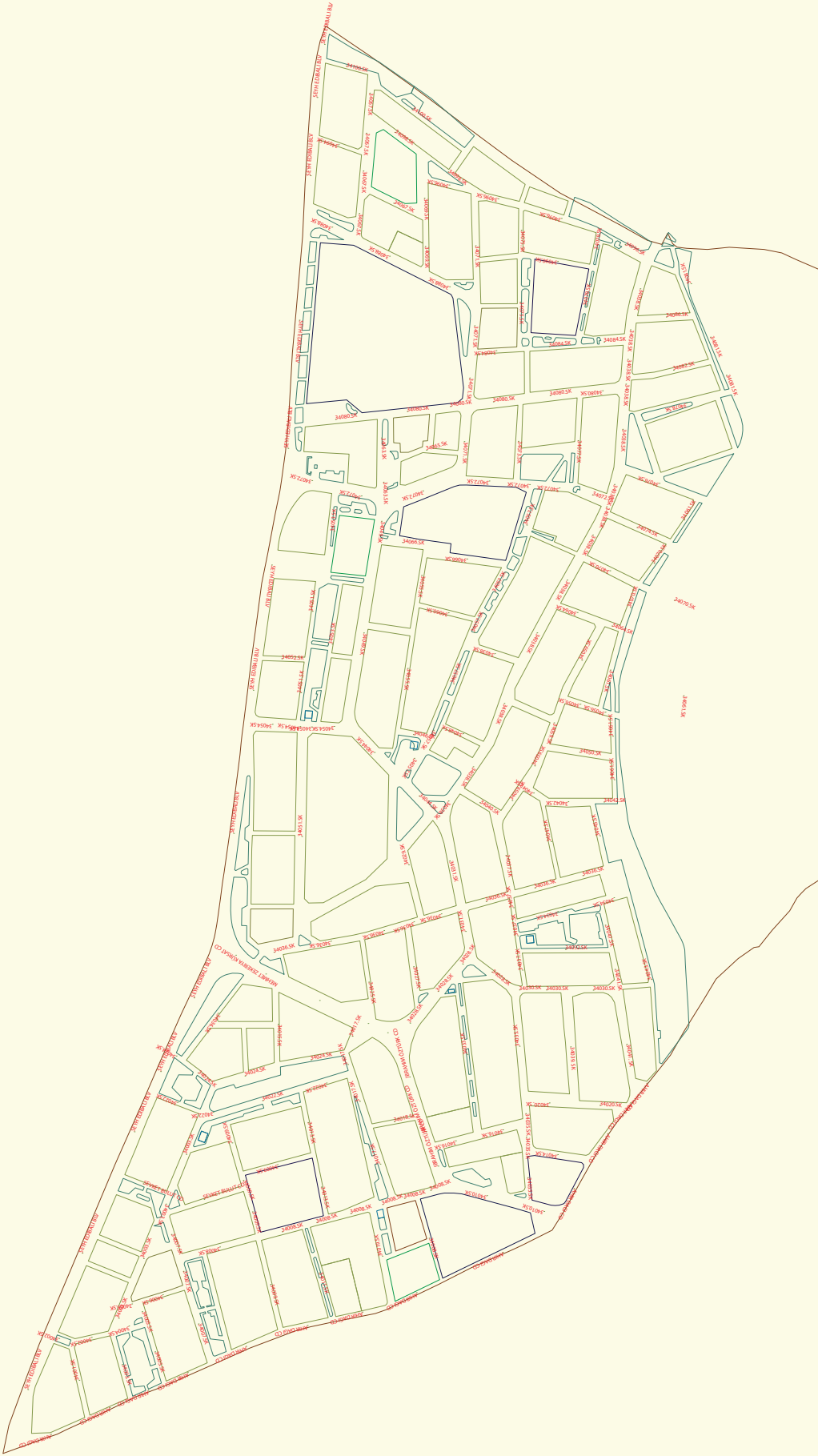

Belediye Meclisi'nin 08.03.2000 tarihli oturumunda alınan 1/11 sayılı kararla bazı mahalle sınırlarının değiştirilmesi ve yeni mahalleler oluşturulmasına karar verilmiştir. Bu kararla Mimar Sinan Mahallesi'nden bölünen kısma Hürriyet Mahallesi ismi verildi. Mahallenin güney sınırının Şeyh Edebalı Caddesi, batı sınırının dere, doğu sınırının 20. Sokak, kuzey sınırının ise açık tutulmasına karar verildi.

Mevcut durumuyla doğusunda Tavşantepe Mahallesi, güneyinde Mimar Sinan Mahallesi ve Selçuklu Mahallesi, batısında 5 Nisan Mahallesi yer almaktadır.

Mahalleye isim olarak verilen Hürriyet, kelime manası olarak; esir ve köle olmayıp kendinin efendisi ve kendi başına olma anlamındadır. Hürriyet en güzel anlamını İstiklal Marşımızda bulmuştur. Maraşlı da tarih boyunca hürriyeti için mücadele etmiş en son olarak da 1920'de Fransız Devleti'ne karşı bir hürriyet mücadelesi vererek bağımsızlığını elde etmiştir.

• Hürriyet Mahalle Haritası

~ **ŞEYH EDEBALI BULVARI:**

Mahallenin güneyinde Selçuklu Mahallesi ve Mimar Sinan Mahallesi ile sınır çizgisini oluşturur.

Bulvara ismi verilen Şeyh Edebalı hakkında geniş bilgi için bk. Binevler Mahallesi.

~ **AHIRDAĞI CADDESİ:**

• Ahırdağı Caddesi.

Belediye Meclisi'nin 08.03.2000 tarih ve 2/11 nolu kararı ile Mimar Sinan Mahallesi ile Tavşantepe Mahallesi sınırında bulunan 20. Sokak'ın ismi değiştirilerek Ahırdağı Caddesi olmuştur.

Mahallenin doğusunda Tavşantepe Mahallesi ile sınır çizgisini oluşturur. Şeyh Edebalı Bulvarı ile Süleyman Paşa Bulvarının kesiştiği noktadan kuzeye, Ahır Dağı'na doğru uzanır.

Caddeye ismi verilen Ahır Dağı Torosların uzantısı olan bir dağ silsilesidir. Ahır Dağı olarak da adlandırılır. Şehir sırtını bu dağa vererek genişlemiştir.

Maraş Ovası'ndan (600 m) 2339 m'ye kadar yükselir ve şehrin arkasında olağanüstü bir fon oluşturur. Maraş Havzası'nın kuzey sınırını oluşturan Ahır Dağı, Ceyhan Nehri'nin kollarından olan Aksu Çayı ile Ağabeyli Çayı havzasını birbirinden ayırır. Batıda Ceyhan Vadisi'nden başlar ve doğuda Çatal Dağı'na kadar uzanır. 35-40 km uzunluğunda ve 8-10 km genişliğinde bir uzanışa sahiptir. Dağ kütlesi büyük ölçüde kireç taşı ve alçak kesimlerde de yer yer volkanik kayalardan meydana gelmiştir. Tepede 1550 m'de su seviyeleri değişken iki sığ gölü mevcuttur. Tepe kısımları yer yer düzlük ve geniş sırtlardan oluşmaktadır. Konar göçer Türkmen halkın yazladığı bu dağlar bitki örtüsü bakımından da büyük zenginlik arzeder. Ülkemizde doğal olarak yetişen 150 orkide türünden 50'si bu dağlarda

yetişmektedir. Maraş dondurmasının özünü teşkil eden salep de bu dağların ürünüdür.

~ İBRAHİM ÖZTÜRK CADDESİ:

İbrahim Öztürk

Belediye Meclisi'nin 06.02.2004 tarihli oturumunda alınan kararla 23. Sokak'ın ismi değiştirilerek İbrahim Öztürk Caddesi oldu.

Mahallenin doğusunda Mehmet Zekeriya Kürşad Caddesi'nin devamı durumundadır.

Caddeye ismi verilen İbrahim Öztürk, 1920'de Ankara Nallihan'da doğdu. Siyasal Bilgiler Fakültesi ve Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi'ni bitirdi. Çok genç yaşta Maraş'a vali olarak atandı. Maraş'ta belediye başkanı olarak da görev yaptı. Vali ve belediye başkanı olarak görev yaptığı yıllarda Maraş'a büyük hizmetleri oldu. Maraşlı onun hizmetlerinden memnun olduğu için 1969'da Türkiye Büyük Millet Meclisine 14. Dönem milletvekili olarak seçti. 1973'e kadar bu görevini yürüttü. Maraş adının Kahramanmaraş olması için kanun teklifi vererek bu kararın çıkması için de aktif rol üstlendi.

• İbrahim Öztürk Caddesi.

~ M. ZEKERİYA KÜRŞAD CADDESİ:

Belediye Meclisi'nin 06.02.2004 tarihli oturumunda alınan kararla 26. Sokak ismi değiştirilerek M. Zekeriya Kürşad Caddesi oldu.

Şeyh Edebali Bulvarı ile İbrahim Öztürk Caddesi arasında yer almaktadır.

Caddeye ismi verilen Mehmet Zekeriya Kürşad, eski milletvekillerimizdendir. 1918'de Maraş'da doğdu. Harp Akademisi ve Dil ve Tarih-

M.Zekeriya Kürşad

Coğrafya Fakültesi'ni bitirdi. Sanayi Bakanlığı müfettişliği, İmar ve İskan Bakanlığı Tetkik Kurulu üyeliği görevlerinde bulundu. 1969'da Türkiye Büyük Millet Meclisine 14. Dönem milletvekili seçildi. 1973'e kadar bu görevini yürüttü. Maraş adının Kahramanmaraş olması için kanun teklifi vererek bu kararın çıkması için aktif rol üstlendi.

• M. Zekeriya Kürşad Caddesi.

~ ŞEVKET BULUT CADDESİ:

Şevket Bulut

Şeyh Edebali Bulvarı'ndan kuzeye doğru ilerleyerek 9. Sokak ile birleşir.

Bulvara ismi verilen Şevket Bulut, şair ve hikâyecidir. Kilis'te 1936'da doğdu. Küçük yaşta önce babasını, ardından annesini kaybetti. Adana Yapı Enstitüsü'nü ve Erzurum Tekniker Okulu'nu bitirdi. Maraş Milli Eğitim Müdürlüğü'nde tekniker olarak göreve başladı. Maraş'tan evlendi ve ömrünün sonuna dek Maraş'ta yaşadı.

Halk şiiri tarzında şiirler yazdı. Daha sonra hikâyeye yöneldi. Şiir ve hikâyeleri Hareket Hisar,

• Şevket Bulut Caddesi.

Adımlar, Doğuş, Töre, Türk Edebiyatı, Milli Kültür gibi sanat edebiyat dergilerinde yayınlandı.

Oynaş ve Obalar Atlar adlı hikâyeleri filme alındı. Eğitimci Bal Hasan hikayesi ise sahnelendi. 1981'de Kayserili Yazarlar Birliği tarafından yılın hikâyecisi seçildi.

1986'da emekli oldu. Serbest çalıştı. Bürosu sanatseverlerin uğrak yeri oldu. 1996'da vefat etti.

Eserleri: Gönül Defterim (1960), Al Karısı (1971), Sarı Arabalar (1974), Dilek Çınarı (1975), Kefensiz Ölüler (1984), Sınırdaki Tarla (1996), Yıkık Minare (1996), Baharı Görmeyen Çocuklar (1996), Derin Kuyu (2007) dir.

İSA DİVANLI MAHALLESİ

Maraş'ın eski mahallelerindendir. Şehrin güneydoğusunda Şeyh Adil'den Sarayaltı Camii'ne doğru giden yolun doğu kısmında Duraklı Mahallesi'ne kadar uzanan kısımdır. İsa Divanlı Camii merkezli bir yapılanma gösterir. İsa Divanlı Camii şehrin Osmanlı hakimiyetine geçtikten sonra yapılan ilk camilerdendir. Eski Salname ve Tahrir Defterlerinde Divanlı Mahallesi'nden ayrı olarak bir Çukur Divan Mahallesi, bir de Divan (Mescidi Kara Divan) Mahallesi ismi zikredilmektedir. İsa Divanlı bunlardan herhangi biri mi ya da tamamen farklı bir adlandırma mı bilemiyoruz. Uyuz Pınarı da bu mahalle sınırları içerisinde.

Mevcut durumda kuzeyinde Turan Mahallesi ve Divanlı Mahallesi, doğusunda Sakarya Mahallesi, güneyinde Şeyh Adil Mahallesi ve Menderes Mahallesi, batısında İsmet Paşa Mahallesi ve Kurtuluş Mahallesi yer almaktadır. İsa Divanlı Camii ve Sarayaltı Camii sınırları içinde yer alırken Şekerli Camii, Bey Camii ve Çınarlı Camii de sınır çizgisinde yer alır.

~ FETİH BULVARI:

• Fetih Bulvarı.

İtfaiye Kavşağı'ndan başlayıp doğuya doğru uzanarak Sakarya Caddesi ile birleşir. Bir kısmı ile mahallenin Şeyh Adil Mahallesi ile sınır çizgisini oluşturduğu gibi Şeyh Adil Mahallesi ile İsa Divanlı Mahallesi ve Sakarya Mahallesi'nin de sınır çizgisini oluşturur.

Bulvara isim olan Fetih, savaşla düşman elinden kurtarılan şehir veya belde anlamında bir kelimedir.

~ 3. SELİM CADDESİ:

3. Selim

Fetih Bulvarı ile Çınarlı Camii arasında yer alır. Sakarya Mahallesi ile de sınır çizgisini oluşturur.

Caddeye ismi verilen III. Selim Osmanlı sultanlarından. Babası Sultan III. Mustafa, annesi Mihrişah Sultan'dır. Aralık 1761 yılında dünyaya gelen III. Selim, Osmanlı tahtına Nisan 1789 tarihinde oturdu. İslami ilimlere vukûfu, şiir, hat ve diğer güzel sanatlardaki mahareti ve kısaca kültürü açısından, denilebilir ki, 1595'de vefat eden III. Murat'tan sonra gelen padişahlar içinde bir numaradır. III. Selim, aynı zamanda dirayetli, merhametli ve ıslahata taraftar olan bir padişahtır.

Saltanat III. Selim'e intikal ettiğinde, cephelerde durum çok kötüydü. Zira Rus ve Avusturya cephelerinde savaş bütün hızıyla devam ediyordu. Osmanlı kuvvetleri, Eflak'a bağlı Yerköyü'nde Avusturya kuvvetlerini mağlup etseler de, Tuna'nın güneyine çekilmek durumunda kaldılar. Ruslar, Besarabya ile Dobruca arasındaki Osmanlı savunma merkezlerini, bazı kayıplar ve mağlubiyetlerle birlikte ele geçirmiş oldu. İsveç'le yapılan ittifak Osmanlı Devleti'nin hiç işine yaramadı. Bu sırada 1789 Fransız İhtilali'nin olması, Osmanlı

Devleti'ni rahatlatı ve Avusturya barış andlaşması istedi. Ağustos 1791'de imzalanan Zıştovi Muâhedesi ile Avusturya-Osmanlı Harbi sona erdi. Böylece tarihteki son Alman-Türk savaşı sona erdiği gibi, Alman kuvvetler, Belgrad başta olmak üzere işgal ettikleri yerleri Osmanlılara iade ettiler. Osmanlı Devleti ile başbaşa kalan Rusya da sulha yanaştı ve Ocak 1792 tarihinde imzalanan Yaş Andlaşması ile Özü ve Hocapaşa (Odesa) gibi bazı sahil şehirleri Ruslara bırakılarak, Osmanlı-Rus Savaşı'na da son verildi.

Cephelerde kaybeden Osmanlı Devleti, sosyal, hukuki, iktisadi ve özellikle de mağlubiyetlerin birinci sebebi sayıldığından askeri ıslahatları düşünmeye başladı. Zira devlet, dış düşmanlara karşı vatanı müdafaa ederken, iç durum hiç de iyi değildi. Anadolu'da derebeyleri, Rumeli'de ayanlar ve cephelerde savaşıyan yeniçeri grubu, devlet için büyük bir bela haline gelmişti. Osmanlı ordusunun ve hatta bütün devletin yeniden düzenlenmesi gerekiyordu. Osmanlı Devleti, gerileme

• 3. Selim Caddesi.

devrini tamamlayarak artık yıkılmanın sancılarını çekmeye başlamıştı. 24 Şubat 1793'de Nizâm-ı Cedid bir Hatt-ı Hümâyûn ile ilan edildi.

Nizâm-ı Cedid de fayda vermedi. Osmanlı Devleti devamlı kan kaybediyordu. 400 yıldır dost devlet olarak bilinen Fransa'nın başına geçen General Napolyon Bonaparte, 1797 yılında Venedik Cumhuriyeti'ne son vererek Osmanlı Devleti'ne komşu haline gelmişti. Bununla da kalmadı ve harp ilan etmeden Mısır İskenderiye önlerine geldi. Şubat 1799'da Filistin'e doğru ilerleyen ve Gazze ile Yafa'yı teslim alan Bonaparte, Akka'da Cezzâr Ahmed Paşa tarafından durduruldu. "Akka'da durdurulmasaydım, bütün Şarkı ele geçirirdim" diyen General, İstanbul'dan bir ordunun Mısır'a doğru geldiğini duyunca Paris'e döndü. Haziran 1801'de Mısır'ın Tahliyesi Mukavelesi imzalandı ve Osmanlı ordusu Mısır'a girdi. Böylece III. Selim'e de Gazi unvanı verildi.

Bu arada, Fransız İhtilali'nin milliyetçiliği tahrik etmesi sebebiyle 1806 yılında Sırplar ihtilâl çıkardılar. Bunda Yeniçerilerin Hristiyan tebe'aya kötü muamelesinin de etkisi vardı. Zaten Rumeli'de hâkim olan da devlet değil, a'yân denilen zorbalar idi.

Önceleri Nizâm-ı Cedid'e taraftar olan ve en azından ses çıkarmayanlar Nizâm-ı Cedid ricâlinin suiistimallerini ve ahlaksızlıklarını görünce, aleyhe geçmeye başladılar. 25 Mayıs 1807'de Kastamonulu Kabakçı Mustafa denilen bir neferi kendilerine reis tayin eden Yeniçeri yamakları, 19 yıl sürecek olan bir iç isyanı başlattılar. III. Selim hâlim ve selim birisi olduğu için, kan dökmeğe değil taviz vermeğe taraftardı. Bu sebeple 28 Mayıs 1807'de Nizâm-ı Cedid'i ilga etti ve bir gün sonra da kendisi tahttan indirildi.

~ GÜLLÜ HOCA CADDESİ:

• Güllü Hoca Caddesi.

Belediye Meclisi'nin 08.03.2000 tarih ve 2/11 nolu kararı ile Kiraz ve Polat Sokak ile Portakal Sokak'ın bir kısmı birleştirilerek Güllü Hoca Caddesi ismi verilmiştir.

Fetih Bulvarı'ndan kuzeye, İsa Divanlı Camii'ne doğru çıkar.

Caddeye ismi verilen Güllü Hoca Maraş'ın meşhur hocalarındandır. Maraş'ta 1890'da doğdu. Asıl adı İbrahim'dir. Müftü Hafız Ali Efendi'nin imam olarak görev yaptığı Çarşıbaşı Camiinde müezzin olarak görev yaptı. Cami hücrelerinde talebe okuttu. Hafız yetiştirdi. Soyadı Kanunu ile Gül soyadını aldı. Muhtelif camilerde imamlık yaptı. Divanlı Camii'nde görev yaparken emekli oldu. 4 Nisan 1974'te vefat etti.

~ SARAYALTI CADDESİ:

Şekerli Caddesi'nin devamı olarak Fetih Bulvarı'na iner.

Caddeye isim olan Sarayaltı, Dulkadiroğullarına ait

• Sarayaltı Caddesi.

sarayın bulunduğu tepenin alt kısmında yer aldığından bu isimle adlandırılmıştır. Tepeye doğru çıkan yokuş da halk arasında Sarayaltı Yokuşu olarak adlandırılır.

~ ŞAKİR EFENDİ CADDESİ:

Belediye Meclisi'nin 08.03.2000 tarih ve 2/11 nolu kararı ile Bey Camii Caddesi'nin ismi değiştirilerek Şakir Efendi Caddesi olmuştur. Şekerli Caddesi ile Sakarya Caddesi arasında yer alır.

Caddeye ismi verilen Şakir Efendi, şehrin yetiştirdiği gönül sultanlarından birisidir. Rifai şeyhidir. 1840'lı yıllarda, Maraş'ın Çavuşlu Mahallesi'nde doğdu, Halep veya Şam'a ilim için gitti zahir ve batın ilimlerini ikmal ederek Maraş'a döndü. Çavuşlu Medresesi o zaman Maraş'ın en önde gelen ilim yuvası idi. Orada göreve başladı. Birçok öğrenci yetiştirdi. Gönüllerde taht kurdu. Bu Medrese daha sonra da yiğeni ve talebesi Abid Efendi'ye de ilim yuvalığı yaptı. Onun vefatından sonra 1944 veya 45'de satılmış olup yıkılarak yerine ev yapılmıştır. 1894'de vefat etti.

• Şakir Efendi Caddesi.

~ **ŞEHİT MİLLİŞ NURİ CADDESİ:**

Şekerli Caddesi ile Yüzbaşı Mahmut Bey Caddesi arasında yer alır. Mahallenin Turan Mahallesi ve Divanlı Mahallesi ile sınır çizgisini oluşturur.

Caddeye ismi verilen Milliş Nuri, milli mücadele şehitlerindedir. Hakkında geniş bilgi için bk. Divanlı Mahallesi.

~ **ŞEKERLİ CADDESİ:**

Belediye Meclisi'nin 08.03.2000 tarih ve 2/11 nolu kararı ile Şehit Ganiyusufoğlu Hayri Bey Caddesi'nin bir kısmı ile Ankara Caddesi

• Şekerli Caddesi.

birleştirilerek ismi Şekerli Caddesi olarak değiştirilmiştir.

Kurtuluş İlköğretim Okulu önünden Sarayaltı Caddesi'ne iner. Kurtuluş Mahallesi ile sınır çizgisini oluşturur.

Caddeye verilen Şekerli ismi, cadde üzerinde bulunan Şekerli Camii'ne izafeten verilmiştir. Şekerli Camii 1695-1696 yıllarında bölgenin insanı ve büyüğü olan Ahmet Paşa tarafından inşa ettirilmiştir. Son cemaat yerinin güney duvarında yer alan bir kitabeden ise burada daha öncesinde de bir cami bulunduğu, Ahmet Paşa'nın 1695-1696'da yaptırdığı caminin eski bir cami üzerine yaptırıldığını göstermektedir. Caminin adı kaynaklarda Ahmet Paşa Camii olarak da geçmektedir. Avlusunun kuzeyinde yer alan medrese 1920'li yıllara kadar hizmet vermiştir. Minaresi hasar görünce demir çemberlere alınan cami en son 2000'de tekrar onarımdan geçirilmiştir.

~ **ŞEYH ADİL CADDESİ:**

İtfaiye Kavşağı ile Çinili Çarşı, Garajlar Caddesi arasında yer alır ve İsmet Paşa Mahallesi ile sınır çizgisini oluşturur.

Caddeye ismi verilen Şeyh Adil hakkında geniş bilgi için bk. Şeyh Adil Mahallesi.

~ VAHİT ORÇAN CADDESİ:

• Vahit Orçan Caddesi.

Belediye Meclisi'nin 08.03.2000 tarih ve 2/11 nolu kararı ile Ceyhun Sokak ismi değiştirilerek Vahit Orçan Caddesi olmuştur. Şeyh Adil Caddesi ile Şekerli Caddesi arasında yer alır. Kurtuluş Mahallesi ile sınır çizgisidir.

Caddeye ismi verilen Vahit Orçan, Mardin'li bir eğitimci olup Maraş'ta eğitime katkısı olan ve halk arasında sevilen bir isimdir. Mardin'de 1921'de doğmuş olup öğretmen olarak görev yapar. Kızı Saadet 1947'de Maraş'ta doğduğuna göre Maraş'a geliş tarihi daha öncedir. Eşi Fitnat Hanım da Çardak doğumludur. Maraş'ta öğretmen ve Halk Eğitim Müdürü olarak görev yapar. Öğrencileri tarafından çok sevilir. Kahramanmaraş Folklor ekibini kurarak halk oyunları ile ilgili çalışmalar yapar.

Emeklilik sonrası İstanbul'a yerleşerek Laleli'de bir cami hücrelerinde Arapça dersleri verir. 11 Mayıs 2009'da vefat eder.

~ ÇINARLI CAMİ SOKAK:

• Çınarlı Cami Sokak.

Mahallenin doğusunda Sakarya Mahallesi ile sınır çizgisini oluşturmakta olup Çınarlı Camii'nin önünde yer almaktadır.

Sokak ismini önünde bulunduğu Çınarlı Camii'nden almaktadır. Çınarlı Camii 1671-1672 yılında Dede Mehmet Efendi tarafından inşa ettirilmiştir. Kayıtlarda Dede Mehmet Camii olarak da zikredilir. 1963 ve 1973'de bazı onarımlardan geçirilmiştir. Mevcut minaresi ise 1973 yılında inşa edilmiştir.

~ TUNÇ SOKAK:

• Tunç Sokak.

Yüzbaşı Mahmut Bey Caddesi'nden güneye Şakir Efendi Caddesi'ne iner ve Sakarya Mahallesi ile sınır çizgisini oluşturur.

Sokağa isim olan, koyu kırmızı renkte olan, bakır, çinko ve kalay alaşımı bir bronzdur.

~ ŞEYH ADİL PARKI:

• Şeyh Adil Parkı.

Fetih Bulvarı ile 1. Sokak arasında yer alır. 650 m² alana sahip olup 1992 yılında yapılmıştır.

İSMET PAŞA MAHALLESİ

Şehrin 1950'li yıllardan sonra gelişen ve zamanla merkezi durumuna gelen bir mahalledir. Belediye Meclisi'nin 08.03.2000 tarih ve 2/11 nolu kararı ile mevcut sınırının korunmasına karar verildi.

Mevcut haliyle kuzeyinde Kurtuluş Mahallesi, doğusunda İsa Divanlı Mahallesi, güneyinde Menderes Mahallesi ve Yenişehir Mahallesi, batısında Hayrullah Mahallesi yer almakta. Bahçelievler Camii, Borsa Camii, Valilik, Belediye, İl Özel İdaresi, Adliye, Emniyet Müdürlüğü, KSÜ Ziraat Fakültesi, Öğretmenevi, Fatih İlköğretim Okulu ve daha birçok resmi kurum ve kuruluşlar mahalle sınırları içerisinde yer almaktadır.

Mahalleye ismi verilen İsmet Paşa, Cumhuriyetimizin kurucularından ve 2. cumhurbaşkanımızdır. 1884 yılında İzmir'de Reşit Efendi ile Cevriye Temelli Hanım'ın ikinci oğulları olarak doğmuştur. İlk ve orta öğrenimini Sivas'ta tamamladı. 1906'da Erkân-ı Harbiye Mektebi'ni bitirerek kurmay yüzbaşı rütbesiyle Edirne'deki 2. Ordu'nun 8. Topçu Alayında 3. Batarya Bölük komutanı olarak kurmay stajını yaptı.

1908'de 2. Süvari Fırkası'nın kurmayı oldu. 1910'da 4. Kolordu kurmaylığına 26 Nisan 1912'de binbaşılığa yükseltilerek Yemen Kuvayı Umumiye Komutanlığı'nın kurmay başkanlığına getirildi.

1912-1913 yılları arasında Harbiye Nezareti'nde Başkomutanlık Karargâhı 1. Şube'de bulundu ve İkinci Balkan Savaşı'nda Çatalca Ordusu Sağ Cenah Komutanlığı kurmaylığına getirildi. 1915'de 2. Ordu kurmay başkanlığına getirildi ve 14 Aralık 1915'te miralay (albay) oldu.

I. Dünya Savaşı sırasında Kafkas Cephesi'nde Kolordu Komutanı olarak Atatürk'le birlikte çalıştı ve yıllardır süren dostlukları ile devletin geleceği hakkında ortak fikirleri geliştirdi.

İlk kez 8 Ocak 1920'de Ankara'ya gitti ve kısa bir süre Mustafa Kemal'le çalıştı. Yeni kurulan Ali Rıza Paşa Hükümeti'nde harbiye

nazırı olan Fevzi Paşa'nın (Çakmak) çağrısı üzerine İstanbul'a gitti. 9 Nisan 1920'de Mustafa Kemal'in çağrısı üzerine yeniden Ankara'ya döndü ve İstanbul'la bütün resmi bağlarını kopardı.

23 Nisan 1920'de açılan Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne (TBMM) Edirne milletvekili olarak katıldı. 3 Mayıs 1920'de İcra Vekilleri Heyeti'nde Erkân-ı Harbiye-i Umumiye Vekili (o dönemde Genelkurmay Başkanlığı) görevine getirildi.

Çerkez Ethem Ayaklanması'nın ve iç isyanların bastırılmasında etkin rol oynadı. Ocak 1921'de I. İnönü Muharebesinde Yunan ilerlemesini durdurunca 5 senedir bulunduğu albaylık rütbesinden mirliva rütbesine terfi etti. Mart 1921'de İkinci İnönü Muharebesi'ndeki başarıdan sonra 4 Mayıs 1921'de Garp Cephesi komutanlığına getirildi.

Millî Mücadele'nin sonunu belirleyen Mudanya Mütarekesi görüşmelerinde (3 Ekim-11 Ekim 1922) Türk tarafını temsil etti. 26 Ekim 1922'de hariciye vekili oldu. Lozan görüşmelerinde murahhas heyetin başkanlığı yaptı.

İkinci dönem (1923-27) TBMM'de Malatya milletvekili olarak bulundu. Fethi Bey'in (Okyar) kurduğu İcra Vekilleri Heyeti'ne yine hariciye vekili olarak girdi.

29 Ekim 1923'te Cumhuriyet'in ilanı ile sonuçlanan süreçte ilk Cumhuriyet hükümetini kurdu (30 Ekim); aynı zamanda Halk Fırkası (sonradan Cumhuriyet Halk Partisi-CHP) genel başkan vekilliğini üstlendi.

İsmet Paşa'nın ilk başbakanlık döneminde Cumhuriyetin ilk devrimleri yapılmaya başlandı. Öğretimin Birleştirilmesi, Halifeliğin Kaldırılması ve Diyanet İşleri Başkanlığı'nın kurulması (3 Mart 1924) bu dönemde gerçekleşti. 6 Mart 1925 tarihinde Takrir-i Sükun Kanunu'nu yürürlüğe sokarak İstiklal Mahkemeleri'nin tekrar kurulmasını sağladı. Bu Kanuna dayanarak tüm muhalefet partilerini ve muhalif gazeteleri kapattırdı.

1934'te Soyadı Kanunu çıktığında Mustafa Kemal Atatürk'ün verdiği İnönü soyadını aldı. 1924'ten 1937'ye değin başvekillik görevini aralıksız sürdürdü. Bu dönemde ülkedeki bütün önemli siyasal gelişmelere damgasını vurdu, devrimlerin ilanında ve uygulanmasında, iktisat politikasında devletçilik ilkesinin kabulünde ve uygulanmasında, yeni devletin kurulmasında çok önemli rolü oldu.

Atatürk'ün ölümü üzerine 11 Kasım 1938'de TBMM tarafından Cumhurbaşkanlığına seçildi. Cumhurbaşkanlığının yanı sıra ömür boyu CHP genel başkanlığına da getirildi. Ayrıca CHP kurultayı tarafından kendisine "Millî Şef" sıfatı verildi.

Cumhurbaşkanı seçilmesinden hemen sonra başlayan II. Dünya Savaşı (1939-1945) döneminde İnönü, ülkeyi savaştan uzak tutmaya çalıştı. Varlık Vergisi uygulaması hayata geçirildi. Yine bu dönemde Hasan Ali Yücel'in öncülüğündeki Köy Enstitüleri kuruldu.

1946'da kurulan Demokrat Parti ile çetin bir seçim yarışına girdi. 14 Mayıs 1950 genel seçimlerinde CHP % 40, DP ise % 52 oy

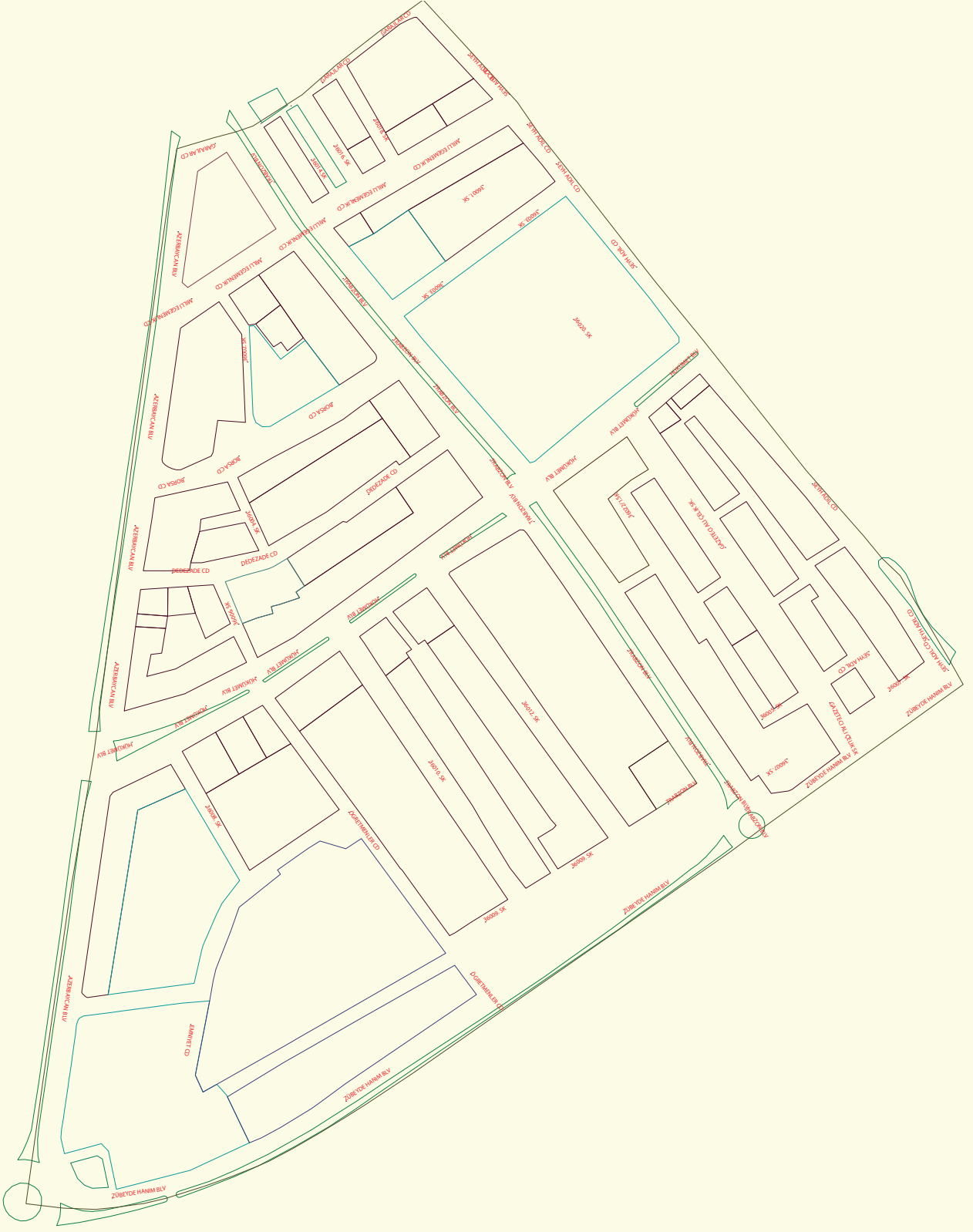
aldı. Bunun üzerine CHP iktidarı DP'ye bırakırken, İsmet İnönü de cumhurbaşkanlığından ayrıldı ve ana muhalefet partisi genel başkanı olarak siyasal rolünü sürdürdü.

DP, 1960 yılında 27 Mayıs Darbesi'yle iktidardan uzaklaştırıldı. Bu dönemde CHP-AP, CHP-YTP-CKMP ve CHP-Bağımsızlar koalisyon hükümetlerine başkanlık etti. 20 Şubat 1965'te yerini Suat Hayri Ürgüplü hükümetine bıraktı.

Türk Silahlı Kuvvetleri'nin 12 Mart 1971'deki müdahalesinden sonra, parti genel sekreteri Bülent Ecevit'le anlaşmazlığa düştü. 8 Mayıs 1972'de CHP genel başkanlığından ayrıldı. Türk siyasal yaşamında parti içi mücadele sonucunda değişen ilk genel başkan oldu. 4 Kasım 1972'de CHP üyeliğinden, 14 Kasım 1972'de de milletvekilliğinden istifa etti. Tabii senatör olarak Cumhuriyet Senatosu'nda görev aldı.

25 Aralık 1973'de vefat etti. 28 Aralık'ta devlet töreni ile Anıtkabir'de toprağa verildi.

● İsmet Paşa Mahalle Haritası

~ **AZERBAYCAN BULVARI:**

Kıbrıs Meydanı'nın batısından Hasan Sukuti Tükel Meydanı'na inen yoldur.

Bulvara ismi verilen Azerbaycan hakkında geniş bilgi için bk. Egemenlik Mahallesi.

~ **HÜKÜMET BULVARI:**

• Hükümet Bulvarı.

Belediye Meclisi'nin 08.03.2000 tarih ve 2/11 nolu kararı ile Hükümet Caddesi'nin ismi değiştirilerek Hükümet Bulvarı olmuştur.

Şeyh Adil Caddesi'nden diklemesine Azerbaycan Bulvarı'na iner ve mahalleyi ikiye ayırır.

Bulvara isim olan Hükümet, devleti temsil eden bir kelimedir. Bir anlamı ile hükümet, bir devlet toplumunda, en üstün karar ve komuta yetkilerini kullanan kimselerden meydana gelen topluluk demektir. Bu topluluğa "hükümet heyeti" üyelerine "hükümet adamları" denir. Bu anlamda hükümet dar ve geniş olmak üzere iki anlamda kullanılmaktadır. Dar anlamında hükümet, devlet yönetiminde bir işi yürütme ve yerine getirme yetkisini kullanan "bakanlar"la bunlara bağlı yetkili kimselerden meydana gelmiş, topluluğu ifa eder. Başbakan, bakanlar, bakanlar Kurulu, hükümetin bu anlama gelişinde kullanılan deyimlerdir. Halk, hükümet deyiminden, hemen daima bu anlamı anlamaktadır.

Geniş ve bilimsel anlamıyla hükümet, yalnız yürütme ve idare etme kuvvetlerini temsil eden topluluk değil, "egemenlik" dediğimiz devlet kuvvet ve yetkilerini kullanan kimselerden meydana gelen bütün heyet ve organları içine alır. Büyük Millet Meclisi bu organların başında gelir.

Bulvara başlangıç noktasında yer alan hükümet (valilik) binasından dolayı bu isim verilmiştir.

~ **TRABZON BULVARI:**

Atatürk Bulvarı'nın devamı olup Kıbrıs Meydanı'ndan sonra bu ismi alır. Mahallenin orta kısmından geçer ve Hafız Ali Efendi Meydanı'na dek uzanır.

Bulvara isim olarak verilen Trabzon hakkında geniş bilgi için bk. Bahçelievler Mahallesi.

~ **ZÜBEYDE HANIM BULVARI:**

Zübeyde Hanım

Belediye Meclisi'nin 08.03.2000 tarih ve 2/11 nolu kararı ile Zübeyde Hanım Caddesi'nin ismi değiştirilerek Zübeyde Hanım Bulvarı olmuştur.

Emniyet Müdürlüğü Kavşağı'ndan Şeyh Adil Caddesi'ne uzanır. Yenişehir Mahallesi ve Menderes Mahallesi ile sınır çizgisini oluşturur.

Bulvara ismi verilen Zübeyde Hanım, Cumhuriyetimizin kurucusu Mustafa Kemal Atatürk'ün annesidir. 1857 yılında Selanik'te doğdu. Orta Anadolu'dan göç ederek, Selanik'in batısında Arnavutluk sınırına yerleştirilen yürüklerden, Hacı Sofi ailesinden Feyzullah Ağa'nın kızıdır. Selanik'te Gümrük Muhafaza Teşkilatı'nda memur olan Ali Rıza Efendi ile evliliğinden beş çocuk sahibi oldu.

1888 yılında Mustafa ilkokuldayken kocasını da kaybeden Zübeyde Hanım, zaman zaman çocukları ile birlikte kardeşi Hüseyin Ağa'nın çiftliğine giderdi. Bu sırada, Atatürk'ün ifadesiyle; iyi kalpli bir insan olan Ragıp Bey'le evlendi.

Balkan Harbin'den sonra, birçok Türk ailesi gibi, kızı Makbule ile birlikte Selanik'ten göç etti ve İstanbul'a gelerek Beşiktaş-Akaretler'de bir eve yerleşti. Millî Mücadele yıllarında Ankara'ya gelen Zübeyde Hanım, 1919'da ayrılmak zorunda kaldığı oğlunu, yıllar sonra Ankara'da Devlet Başkanı olarak gördü.

14 Ocak 1923'te tedavi amacıyla gittiği İzmir'de 66 yaşında vefat etti.

• Zübeyde Hanım Bulvarı.

~ BORSA CADDESİ:

• Borsa Caddesi.

Belediye Meclisi'nin 08.03.2000 tarih ve 2/11 nolu kararı ile 8. Sokak'ın ismi değiştirilerek Borsa Caddesi olmuştur.

Trabzon Bulvarı ile Azerbaycan Bulvarı arasında yer alan Kahramanmaraş Ticaret Borsası binasının önünden geçen yoldur.

Caddeye ismini veren Kahramanmaraş Ticaret Borsası binası bu cadde üzerindedir. Kahramanmaraş Ticaret Borsası, 1969 yılında dönemin ileri gelen iş adamları ve

sanayicileri Şevket Arifioğlu, Nuri Arıkan, Erdoğan Gülser, Sıddık Akdişli, Ahmet Avşar, İsmail Kurtul, Mehmet Sarıkatiboğlu, Ökkeş Uncu, Yusuf Kirişçi, Mehmet Vakkasoğlu'ndan oluşan kurucu meclis tarafından Sanayi ve Ticaret Bakanlığı'nın onayı ile 5590 sayılı Kanun ve buna bağlı yönetmelikler doğrultusunda kurulmuştur. 05.11.1969 tarihinde yargı denetiminde yapılan seçimler neticesinde H. Osman Arıkan, Şevket Arifioğlu, Selehattin Ünsal, Erdoğan Gülser, Nuri Arıkan, Yusuf Kirişçi, Hüsnü Öksüz, İsmail Kurtul, Ömer Dokumacı ve Tarık Sarıkatiboğlu seçilerek göreve gelmiştir. Kuruluşundan 1981 yılına kadar 32 m² 'lik kiralık bir alanda hizmetlerini sürdürmüştür.

1981 yılında 160 m²'lik kendi mülkiyeti olan bağımsız bir alanda hizmet vermeye başlamıştır. 26 Eylül 1997 tarihine kadar burada hizmetlerini aksatmadan yerine getirmiştir. Bu tarihten itibaren üyelerine daha iyi hizmet verme düşüncesiyle 318 m²'lik arsa üzerine yapılan 5 kattan oluşan her katı 200 m² olan toplam 1000 m² 'lik yeni binada hizmet etmeye başlamıştır.

Kahramanmaraş Ticaret Borsası kuruluşundan bugüne çeşitli aşamalardan geçerek çağdaş bir ortamda hizmet vererek Türkiye'nin sayılı borsaları arasında yerini almıştır. Faal 470 kayıtlı üyesi bulunan Borsada başlıca, kütü pamuk, preseli pamuk, pamuk çekirdeği, pamuk yağı, buğday, kırmızı biber, mısır, şeker pancarı, ayçiçeği, canlı hayvan ve tescil işlemleri yapılmaktadır.

Borsada eğitim faaliyetleri kapsamında çeşitli konularda seminerler düzenlenmiş, sınavlar yapılmıştır. Kentimizin tekstil şehri olması nedeniyle sektörün gereksinimi pamuk ustası, pamuk eksperleri ve çırçır ustası gibi birçok elemanı eğiterek belgelendirip sektörün hizmetine sunmaya devam etmektedir.

~ DEDEZADE CADDESİ:

• Dedezade Caddesi.

Borsa Caddesi paralelinde Trabzon Bulvarı ile Azerbaycan Bulvarı arasında yer alır.

Caddeye isim olan Dedezade, Maraş'ın eski köklü ailelerinden birinin adıdır. Ailenin büyüklerinden olup en çok tanınan kişisi Dedezade Mehmet Hilmi Efendi Maraş Milli Mücadelesinin kahramanlarındandır. Belediye başkanı Hacı Bekir Sıtkı Bey'le yapılan toplantı sonucu Antep'te bulunan işgal kuvvetleri komutanına yazılan 2.11.1919 tarihli şikayet dilekçesine imza atmıştır.

Bayrak Olayı'nın ardından millî bir teşkilat kurulması için Ali Sezai Efendi tarafından Şekerli Camii hüccresine çağrılır. Teşkilatın kurucuları arasında yer alarak maddi ve manevi katkıda bulunur.

Aileye ait olan Nakıp Camii civarındaki eski konakları Belediye tarafından istimlak edilerek restore edilmiş ve "Şairler ve Yazarlar Evi" olarak hizmete açılmıştır.

~ EMNİYET CADDESİ:

• Emniyet Caddesi.

Belediye Meclisi'nin 08.03.2000 tarih ve 2/11 nolu kararı ile 14. Sokak'ın ismi değiştirilerek Emniyet Caddesi olmuştur.

Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Ziraat Fakültesi ile Emniyet Müdürlüğü arasında yer almakta iken Emniyet Müdürlüğü'nce trafiğe kapatılıp çıkmaz sokak haline getirildi. 2010'da yeni Belediye hizmet binasının faaliyete geçmesi ile de sokak tamamen yok oldu.

~ GARAJLAR CADDESİ:

Atatürk Bulvarı ile Şeyh Adil Caddesi arasında yer alır. Kurtuluş Mahallesi ile sınır çizgisidir.

Günümüzde çok katlı otopark olarak kullanılan alan daha önceden garaj olarak kullanılmış olduğundan dolayı bu isim verilmiştir.

Şehirlerarası otobüs işletmeciliği 1970'li yılların ilk yarısına kadar buradan yapılmıştır.

• Garajlar Caddesi.

~ MİLLÎ EGEMENLİK CADDESİ:

Şeyh Adil Caddesi'nden diklemesine Azerbaycan Bulvarı'na iner ve mahalleyi ikiye ayırır.

Caddeye isim olan milli egemenlik (hakimiyet); egemen olma, hakimlik, üstünlük, amirlik manalarına gelmekte ve hükmeden, buyuran, buyruğunu yürütebilen üstün gücü ifade etmek için kullanılmaktadır. Egemenlik, devlet kudretinin bir vasfıdır. İç hukukta en üstün kudreti, uluslararası hukukta da bağımsız bir gücü anlatmaktadır.

• Milli Egemenlik Caddesi.

Ayrıca bir milletin kendi kaderine

hakim olarak, kendi geleceğini tayin etme gücünü elinde bulundurması demektir. Yani bir milletin kendi kendini idare etmesi, kendine hükümet edecek heyeti seçmesi anlamına gelmektedir. İç görünüşü itibarıyla demokratik rejimi, yani egemenliğin kayıtsız şartsız millete ait olduğunu ortaya koyarken, dış görünüşü ile de milletin özgür ve bağımsız yaşamasını, yani dışa karşı millet birliğini ve bütünlüğünü ifade etmektedir.

Millî egemenlik düşüncesi ilk defa 18. yüzyılda Fransız

düşünürü Jean Jaques Rousseau tarafından ortaya atılmış ve bu yüzyılda despot hükümdarlara karşı fertlerin hak ve hürriyetlerini gerçekleştirip, teminat altına almak için girişilmiş olan mücadele ile başlamıştır. Ancak bu fikrin ortaya çıkması, yani halkın da yönetime katılarak, hükümdarın gücünün sınırlandırılması işi 1215 tarihli Magna Charta'ya dayanmaktadır.

Millî egemenlik bir kişi veya sınıfın egemenliğinden uzak olarak, milletin kendi yönetiminde söz sahibi olması anlamına geldiğinden, milletin genel iradesinin ortaya konmasını sağlar ve iktidarın kayıtsız şartsız millete ait olmasını ifade eder. Bu nedenle demokrasinin temel şartıdır.

~ ÖĞRETMENLER CADDESİ:

• Öğretmenler Caddesi.

Belediye Meclisi'nin 08.03.2000 tarih ve 2/11 nolu kararı ile 12. Sokak'ın ismi değiştirilerek Öğretmenler Caddesi olmuştur.

Zübeyde Hanım Bulvarı ile Hükümet Bulvarı arasında yer alır.

Caddeye verilen isim cadde üzerinde yer alan Öğretmen evi'ne izafeten verilmiştir.

~ ŞEYH ADİL CADDESİ:

Mahallenin doğusunda Kurtuluş Mahallesi ve İsa Divanlı Mahallesi arasında sınır çizgisini oluşturur.

Caddeye ismi verilen Şeyh Adil hakkında geniş bilgi için bk. İsa Divanlı Mahallesi.

~ GAZETECİ ALİ ÇELİK SOKAK:

Belediye Meclisi'nin 06.06.2005 tarihli oturumunda 26. Sokak ismi değiştirilerek Gazeteci Ali Çelik Sokak oldu.

Zübeyde Hanım Bulvarı ile Hükümet Bulvarı arasında yer almaktadır.

Sokağa ismi verilen Ali Çelik basın mensubudur. 5 Mayıs

1975 yılında Bitlis'in Güroymak İlçesi Gölbaşı Beldesi'nde dünyaya geldi. 1981 yılında Mutki Yatılı İlköğretim Bölge Okulu'nda eğitime başladı. 1989 yılında Devlet Parasızlık Samsun Vezirköprü Endüstri Meslek Lisesi'ni kazandı ve Metal Bölümü'nü okudu. 1993 de girdiği Yüzüncü Yıl Üniversitesi Ahlat Meslek Yüksekokulu Turizm Bölümü'nü bitirdi. Kısa süren Zaman Gazetesi Ahlat Temsilciliği'nin ardından 1995 yılında Siirt Temsilciliği'ne atandı. 27 Temmuz 1997'de Hatice Hanım ile evlendi. 2001 yılında ise Maraş'a temsilci olarak atandı. Bu arada Anadolu Üniversitesi İşletme Bölümü'nü bitirdi. 12 Mart 2005 günü aylık temsilciler toplantısına giderken geçirdiği trafik kazası sonucu ağır şekilde yaralandı. 1 aylık yoğun bakım sürecinin ardından 9 Nisan 2005 günü vefat etti. Vasiyeti üzerine Bitlis'in Güroymak İlçesi Gölbaşı Beldesi'nde annesinin mezarının yanına defnedildi.

Ali Çelik

• Gazeteci Ali Çelik Sokak

~ BAHÇELİEVLER ŞELELE PARKI:

Trabzon Bulvarı üzerinde Zübeyde Hanım Caddesi ile 9. Sokak kesişiminde yer alır. 3186 m² alana sahiptir.

Dere üzerinin kapatılması ile oluşan Bahçelievler park yeri 2003'de yeniden düzenlenerek kiraya verilmiş olup üzerine küçük bir şelale yaptırıldığından ismi de Şelale Park olarak değiştirilmiştir.

• Bahçelievler Şelale Parkı.

İSTASYON MAHALLESİ

1948 yılından 1998 yılına kadar tam 50 yıl Tren Garı olan ve şehrin oldukça dışında bulunan, halkın mesire yeri olarak değerlendirdiği İstasyon günümüzde büyük bir mahalle haline gelmiştir.

Mevcut haliyle batısında Şazibey Mahallesi, kuzeyinde Eğemenlik Mahallesi ve Bahçelievler Mahallesi bulunmaktadır. Bugün için kullanılmayan Devlet Demir Yolları binaları, Belediye Şantiyesi, Atatürk Parkı, Sabancı Kültür Merkezi, Eğlenceler Sitesi, Hanefi Mahçiçek Stadyumu mahalle sınırları içerisinde yer almaktadır.

Mahalleye isim olan İstasyon, Devlet Demir Yolları Tren Garı'na izafeten verilmiştir. Halkın kısaca "İstasyon" diye bildiği Tren Garı çok büyük ümitlerle 1948'de açılmıştır. Şehrin kalkınmasında büyük önem taşıyan Tren Garı ile ilgili beklentileri 4 Ağustos 1948'de A. Saim Emirmahmutoğlu gazetesi Demokrasiye Hizmet'te "Maraş Trene Kavuşurken" başlığı altında şu şekilde dile getirir:

"3 Mayıs 1946 Maraşın kalkınma tarihinde bir devir başlangıcıdır. Bu tarihte Maraş-Köprüağzı şube hattının inşasına başlama töreni yapılmıştı. Bu töreni hepimiz hatırlarız. O gün bütün Maraşlılar kalplerinde heyecan ve sevinç dolu olarak bir bayram yapmışlardı.

İşte o tarihte başlayan Maraş-Köprüağzı hattının inşaatı ilerlemiş ve ray ferşiyatı bugün sona ermiş bulunuyor. Maraş istasyonuna evvelki gün saat 12'de demiryolu ulaştı. Balas da döşendikten sonra şube hattımızın bu Cumhuriyet Bayramı'nda (üç ay sonra) işletmeye açılacağı haber verilmektedir. Bu zamana kadar işletme için lazım olan esas tesisler ve istasyon binası da ikmal edilmiş olacaktır.

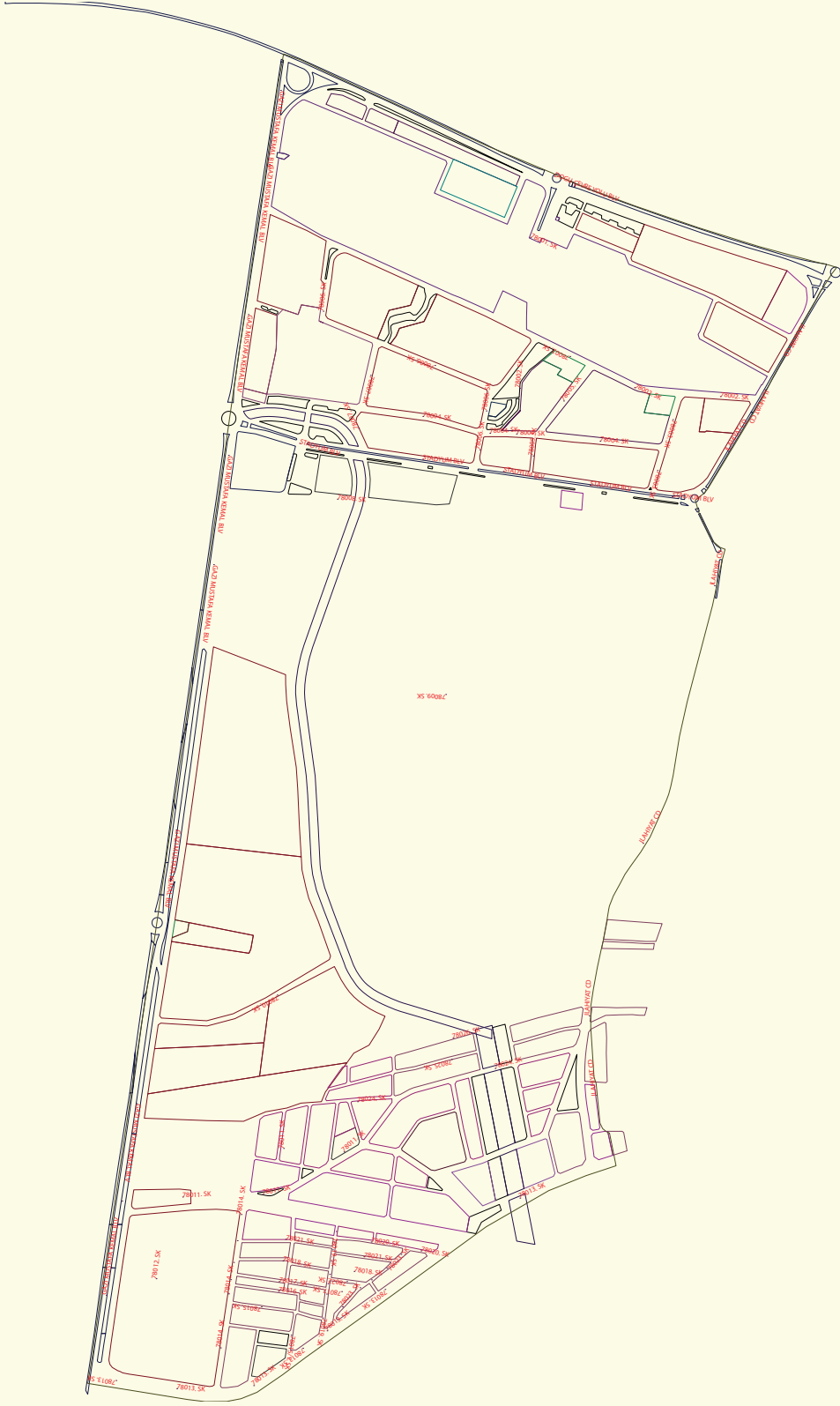
Demiryollarının şehirlerin kalkınmasındaki büyük önemi bugün burada belirtmeyi fazla buluruz. Ancak henüz, kör bir hat olarak pek önemli olmayan Maraş-Köprüağzı şube hattı, istikbalde

İstanbul-Ankara-Kayseri-Maraş-Bağdat milletlerarası ekspres hattının bir parçasını teşkil etmesi halinde çok büyük değer kazanacaktır. Maraş istasyonu bilindiği gibi ileride Toprakkale'ye ve Kayseri'ye bağlanacak ve şube hattı öbür taraftan Gaziantep-Bağdat istikametinde uzatılacaktır. Bu taktirde önemli olan cihet Toprakkale'den ve Kayseri'den Maraş'a doğru uzanacak hatların Maraş istasyonunda birleşmesidir. Bütün Maraşlıların bu cihet üzerinde hassasiyetle durduklarına şüphe yoktur. Çalışılırsa bunda da muvaffak olunacağı bir an dahi hatırdan uzak tutulmamalıdır.

Maraş trenler kavuşağı olduktan sonra hızla kalkınacak, Türkiyemizin işlek ve zengin bir şehri olacaktır. Şoseler kavşağı olacağı da düşünülürse ihmal edilmiş olan şehrimizin istikbali hakkında ne kadar büyük ümitlere kapılsak, ne derece sevinsek yeridir."

Ne var ki bu beklentiler gerçekleşmez ve büyük ümitler beslenen İstasyon kör bir hat olarak kalır. 1998'den itibaren ise yolcu yokluğundan kapatılır. Günümüzde sadece yük taşımacılığı için kullanılan kör bir hat durumundadır.

İstasyonun bulduğunu mıntika Eski Maraş'ta mesire yeridir. Burası sulak bir yerdir. Pınarları dahi vardır. O bakımdan baharda cennet gibi bir yer olur. Özellikle, Hıdırellez'de Maraşlılar buraya akın eder.

● İstasyon Mahalle Haritasi

~ DOĞU ÇEVRE YOLU BULVARI:

Şehrin Adana Yolu üzerinde bulunan Kültür Anıtı'ndan başlayarak doğuya uzanıp güneyde İstasyon Mahallesi ile sınır çizgisini oluşturarak Çevre Yolu'nu Recep Tayyip Erdoğan Bulvarına bağlar.

Kayseri Yolu'nu şehir merkezine uğramadan Gaziantep Yolu'na bağlayan Çevre Yolu'nun doğu kısmını oluşturduğu için Doğu Çevre Yolu olarak adlandırılmıştır.

~ GAZİ MUSTAFA KEMAL BULVARI:

Kültür Anıtı'ndan başlayarak Aksu Mahallesi'ne doğru uzanır. Halk arasında Adana Yolu olarak bilinir. Şehrin üç önemli girişinden biridir.

Bulvara ismi verilen Gazi Mustafa Kemal, Milli Mücadelemizin kahramanı ve cumhuriyetimizin kurucusu olan büyük devlet adamıdır. Hakkında geniş bilgi için bk. Gazi Paşa Mahallesi.

~ STADYUM BULVARI:

• Stadyum Bulvarı.

Gazi Mustafa Kemal Bulvarı'ndan doğuya, Hanefi Mahçiçek Stadyumu'na uzanır. Eğlenceler Sitesi'nin ortasından geçer.

Adını semtte yeni yapılmış olan stadyuma istinaden almıştır.

~ İLAHİYAT CADDESİ:

Belediye Meclisi'nin 08.03.2000 tarih ve 2/11 nolu kararı ile Sümer ve Yenişehir Mahallesi'nin sınırını oluşturan 54. Sokak'ın ismi değiştirilerek İlahiyat Caddesi olmuştur.

Doğu Çevre Yolu'nun Ticaret ve Sanayi Odası Kavşağı'ndan başlayıp güneye, Hanefi Mahçiçek Stadyumu'na iner ve oradan da ucu

açık olmak üzere Maraş ovasına doğru uzanır.

Caddeye isim olan ilahiyat, uluhiyetten bahseden ilimdir. Günümüzde dini konular ile ilgilenen bilim anlamında kullanılmaktadır. Bu bilim ile ilgilenen bilim adamlarına ise ilahiyatçı denmektedir.

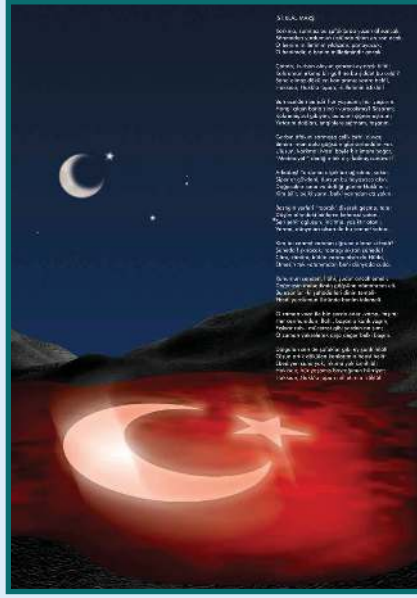
• İlahiyat Caddesi.

~ ATATÜRK PARKI:

Gazi Mustafa Kemal Bulvarı üzerinde yer alan park içerisinde fuar alanı, müze, cafe, lokanta, aqua park, luna park, gül bahçeleri, oyun parkları, masal kahramanları, piknik alanları, akvaryumu, suni göleti, göletin içinde minyatur kalesiyle şehrin en büyük parkıdır. 131.000 m² alana sahiptir 2008 yılında yeniden düzenlenmiştir.

Parka ismi verilen Atatürk, Cumhuriyetimizin kurucusu Gazi Mustafa Kemal Paşa'nın soyadıdır. Hakkında geniş bilgi için bk. Gazi Paşa Mahallesi.

İSTİKLÂL MAHALLESİ

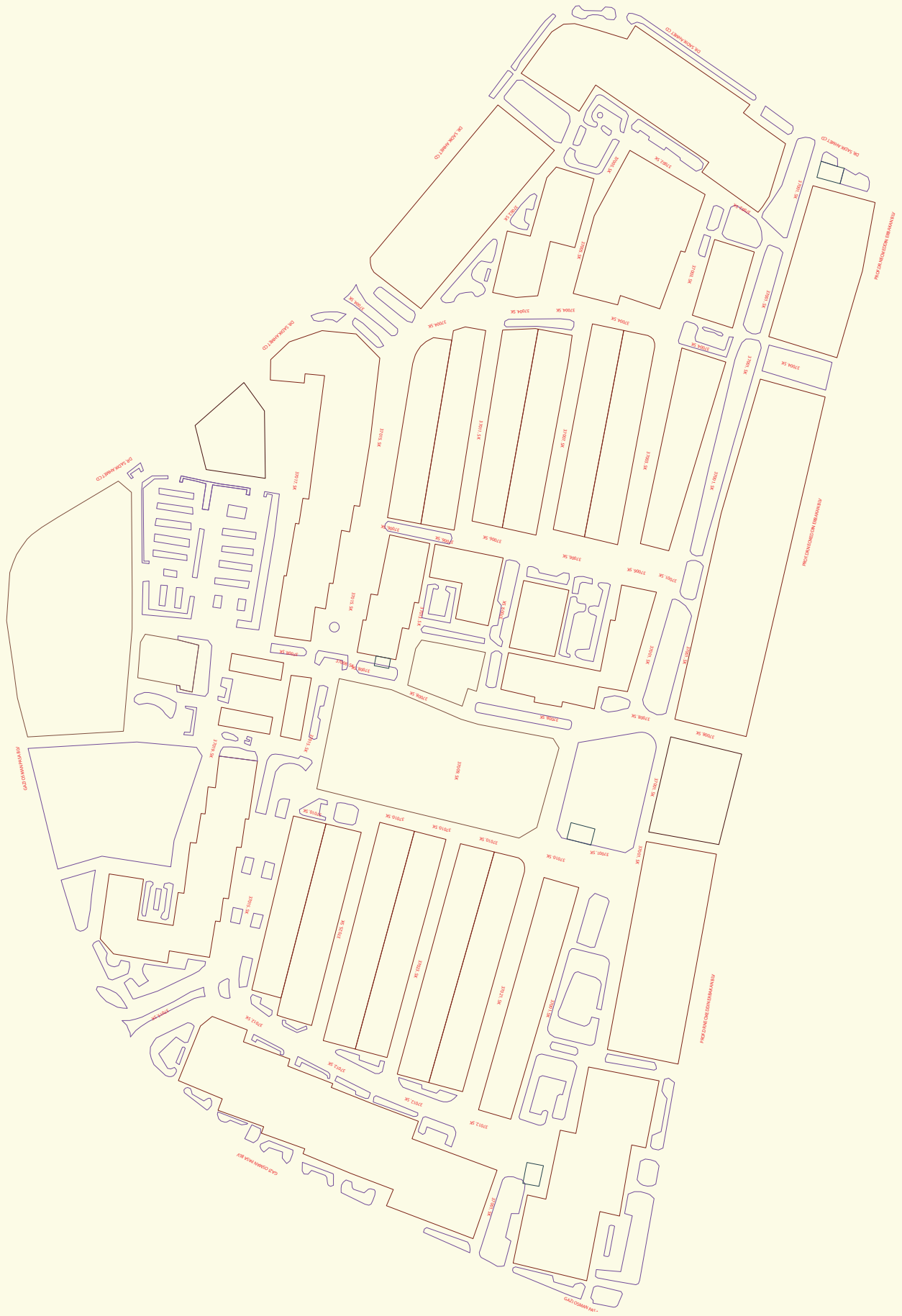

Belediye Meclisi'nin 08.03.2000 tarihli oturumunda alınan 1/11 sayılı kararla bazı mahalle sınırlarının değiştirilmesi ve yeni mahalleler oluşturulmasına karar verilmiştir. Bu kararla Binevler Mahallesinden bölünen kısma İstiklâl Mahallesi ismi verildi. Mahallenin güney sınırının Necip Fazıl Kısakürek Bulvarı, batı ve kuzey sınırının Tebriz Caddesi, kuzey ve doğu sınırının ise Dr. Sadık Ahmet Caddesi olarak belirlenmesine karar verildi.

Mevcut haliyle kuzeyinde 12 Şubat Mahallesi, doğusunda Binevler Mahallesi, güneyinde Haydar Bey Mahallesi, batısında Cumhuriyet Mahallesi yer almaktadır. Medine Camii, Bediüzzaman Camii, Gülizar Şamil Aktaş Lisesi ve Mimar Sinan İlköğretim Okulu mahalle sınırları içerisindedir.

Mahalleye isim olarak verilen istiklal, bağımsızlık, özgürlük, kendi başına olma, kimseye bağlı olmayıp kendi kendine olma anlamındadır. Şehrin Fransızlara karşı vermiş olduğu İstiklal Mücadelesi'ne izafeten bu isim verilmiştir. Maraşlının 12 Şubat 1920'de düşmanın şehirden atılışı ile sonuçlanan istiklal mücadelesi Anadolu'ya da ışık olmuştur.

● Istiklal Mahalle Haritasi

~ GAZİ OSMAN PAŞA BULVARI:

Prof. Dr. Necmettin Erbakan Bulvarı'ndan başlayarak Cumhuriyet Mahallesi ve 12 Şubat Mahallesi ile sınır çizgisini oluşturarak Köle Hafız Bulvarı'na çıkar.

Bulvara ismi verilen Gazi Osman Paşa hakkında geniş bilgi için bk. Cumhuriyet Mahallesi.

~ PROF. DR. NECMETTİN ERBAKAN BULVARI:

Üngüt Mahallesi ve Haydar Bey Mahallesi ile sınır çizgisini oluşturur.

Bulvara ismi verilen Necmettin Erbakan, siyasetçi, mühendis ve akademisyen olup 28 Haziran 1996 ile 30 Haziran 1997 tarihleri arasında Türkiye Cumhuriyeti'nin başbakanı olarak görev yapmıştır. Hakkında geniş bilgi için bk. Cumhuriyet Mahallesi.

~ DR. SADIK AHMET CADDESİ:

Gazi Osman Paşa Bulvarı'ndan güney doğuya doğru uzanarak Binevler Mahallesi ile sınır çizgisini oluşturur ve Binevler Kavşağı'nda ana yolla birleşir.

Caddeye ismi verilen Dr. Sadık Ahmet hakkında geniş bilgi için bk. Binevler Mahallesi.

~ ABDAL HALİL AĞA PARKI:

Gazi Osman Paşa Bulvarı ile Prof. Dr. Necmettin Erbakan Bulvarı'nın kesişiminde, Bayındırlık Lojmanları'nın güneyinde yer alır. 2554 m² alana sahiptir.

Parka ismi verilen Abdal Halil Ağa Milli Mücadele kahramanlarımızdandır. Hakkında geniş bilgi için bk. Duraklı Mahallesi.

~ MEDİNE PARKI:

• Medine Parkı.

Medine Cami karşısında 1, 8 ve 9. Sokak arasında yer alır. 4500 m² alana sahiptir.

Parka isim olan Medine, hemen karşısında yer alan camiye de isim olduğu gibi Müslümanlar tarafından kutsal olarak görülen şehirlerdendir de.

Medine-i Münevvere Arabistan Yarımadasında, Hicaz bölgesinde bulunan ünlü iki mübarek şehirden biri; İslam Devletinin ilk kentidir. İkisine beraber “Haremeyn” denir. Peygamberimizin kabri şerifleri ve Mescid-i Nebi de bu şehirde bulunmaktadır. Bu sebeplerden dolayı Medine-i Münevvere yani nurlanmış şehir ismiyle anılır.

Medine, “şehir, medeni yer” demektir. Şehrin doğusunda Baki Kabristanı yer alır. Burada sevgili Peygamberimizin yakınlarından birçok sahabe, Hazret-i Osman-ı Zinnureyn, Hazret-i Hasan ve daha pek çok Eshab-ı kiramın kabirleri bulunur. Harem-i şerifin boyu yüz altmış beş, eni yüz otuz adımdır. Harem-i Şerif'in güneybatı köşesinde mermerler ve altın yazılarla süslü “Babüselam” kapısı vardır. Harem-i Şerif'in içinde güney doğu köşesinde “Hücre-i Nebevi” bulunur. Kible duvarı önünde, Kible'ye karşı duran kimsenin sağ tarafında Babüselam, sol tarafında da Hücre-i Seadet yer alır. Bunun her yeri kıymetli zinetlerle süslüdür. Medine evleri, Mekke evleri gibi kargir olup, çoğu dört beş katlıdır. Güneyde, şehre 5 km mesafede Kuba Köyü bulunur. Sultan Süleyman Han, Kuba'dan şehre su yolu yaptırmıştır. Uhud Dağı şehre iki saat mesafede ve kuzeydedir.